ISTORIA SECRETĂ A IEZUIŢILOR

de Edmond Paris

CUPRINS

Concluzie – pag.

INTRODUCEREA EDITORULUI

Nu există persoană mai autorizată să facă introducerea la cartea lui Edmond Paris, „Istoria secretă a iezuiţilor”, decât dr. Alberto Rivera, un fost preot iezuit sub jurământ, care a fost educat la Vatican şi cunoaşte bine istoria iezuiţilor.

Informaţiile din această carte sunt reale şi pe deplin documentate şi ar trebui citite de orice credincios biblic. Biblia spune: *„Poporul piere din lipsa de cunoştinţă”* – Osea 4:6.

INTRODUCEREA DR. RIVERA

Cei mai periculoşi oameni sunt cei ce apar ca foarte religioşi, în special atunci când sunt organizaţi şi au o autoritate. Ei se bucură de un respect adânc din partea celor ignoranţi, care nu văd dorinţa lor necurată de putere.

Aceşti oameni religioşi, care pretind că-L iubesc pe Dumnezeu, vor recurge la crimă, vor incita la revoluţii şi războaie dacă este în sprijinul cauzei lor. Sunt şireţi, inteligenţi, politicieni religioşi şlefuiţi care trăiesc în lumea secretelor, a intrigii şi a falsei sfinţenii. Acest model, arătat în "Istoria secretă a iezuiţilor", poate fi văzut, din punct de vedere spiritual, în cărturarii, fariseii şi saducheii din timpul lui Isus Hristos. Acelaşi duh rău i-a făcut pe imperatorii romani să dea cele zece decrete ucigătoare prin care a fost persecutată biserica primară.

„Părinţii bisericii” au luat seamă mai mult la străvechiul sistem babilonian, la teologia ebraică şi la filozofia grecească. Ei cu toţii au pervertit cele mai multe din învăţăturile lui Hristos şi ale apostolilor şi au pavat drumul pe care maşina romano-catolică a venit la existenţă. În modul cel mai pios, ei au atacat, au pervertit, au adăugat şi au scos din Biblie. Acest duh religios anticreştin care a lucrat prin ei se poate vedea acum din nou când Ignaţiu de Loyola a creat Ordinul iezuiţilor, cu scopul secret de a îndeplini două deziderate majore ale instituţiei romano-catolice: 1. puterea politică universală şi 2. o biserică universală, ca împlinire a proorociei din Apocalipsa cap.6, 13, 17 şi 18.

La vremea apariţiei pe scenă a lui Ignaţiu de Loyola, reforma protestantă cauzase pagube serioase sistemului romano-catolic. Ignaţiu de Loyola a ajuns la concluzia că singura cale prin care "biserica" sa putea supravieţui, era întărirea canoanelor şi doctrinelor puterii temporare a papei şi instituţiei romano-catolice; nu numai prin distrugerea vieţii fizice a oamenilor, cum făcuseră preoţii dominicani prin Inchiziţie, ci prin infiltrarea şi penetrarea fiecărui sector al vieţii omului. Protestantismul trebuia cucerit şi folosit în beneficiul papei. Aceasta a fost, printre altele,

propunerea lui Ignaţiu de Loyola făcută Papei Paul al III-lea. Imediat iezuiţii au trecut la treabă infiltrându-se în secret în TOATE grupările protestante, inclusiv în familiile lor, la locurile lor de muncă, spitale, şcoli, licee, universităţi, etc. Astăzi, iezuiţii aproape că şi-au îndeplinit misiunea.

Biblia aşează puterea unei biserici locale în mâna unui om al lui Dumnezeu, un pastor adevărat. Dar iezuiţii vicleni au reuşit de-a lungul anilor să îndepărteze această putere înspre mâinile conducătorilor denominaţiunilor, iar acum au împins toate denominaţiunile protestante în braţele Vaticanului. Aceasta este exact ceea ce şi-a propus Ignaţiu de Loyola: o biserică universală şi sfârşitul protestantismului.

Citind "Istoria secretă a iezuiţilor", veţi observa o paralelă între domeniul religios şi cel politic. Autorul, Edmond Paris, pune în evidenţă penetrarea şi infiltrarea iezuiţilor în guvernele şi naţiunile lumii pentru a manipula cursul istoriei prin ridicarea dictatorilor şi slăbirea democraţiei, cum ar fi în Statele Unite, pavând astfel drumul pentru anarhia socială, politică, morală, militară, educaţională şi religioasă.

DESPRE EDMOND PARIS

Într-un sens profetic, Edmond Paris a devenit un martir al lui Isus. Descoperind această conspiraţie, el şi-a expus viaţa pentru ca aceste adevăruri să fie cunoscute. Edmond Paris nu m-a cunoscut, dar eu îl ştiam fără să-l fi întâlnit personal atunci când, fiind preot iezuit sub jurământ, am fost avertizat asupra numelor de instituţii şi persoane care erau periculoase pentru instituţia romano-catolică. Numele lui a fost amintit.

Alte lucrări ale lui Edmond Paris sunt: „Vaticanul contra Franţei”, „Genocid în statul satelit (al Germaniei naziste) Croaţia”, „Vaticanul contra Europei”.

Lucrările lui Edmond Paris asupra romano-catolicismului i-au determinat pe iezuiţi 1. să-l distrugă, 2. să-i distrugă reputaţia, inclusiv familia şi 3. să-i distrugă lucrările. Chiar şi acum aceste lucrări deosebite ale lui Edmond Paris sunt falsificate, dar noi ne rugăm ca Dumnezeu să păstreze integritatea lor, pentru că ele sînt necesare la salvarea romano-catolicilor.

Dr. Alberto Rivera

„Dragostea de adevăr este unica noastră salvare”

Jean Guehenno – Academia Franţei

„De aceea, lăsaţi-vă de minciună: fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul”

Efeseni 4:25

CUVÂNT ÎNAINTE

Un scriitor din secolul trecut, Adolphe Michel, îşi aminteşte că Voltaire a estimat numărul de lucrări publicate despre iezuiţi, la aproape şase mii. „La ce număr am ajuns un secol mai târziu?”, se întreabă Adolphe Michel, concluzionând imediat: „N-are importanţă. Atât timp cât vor exista iezuiţi, vor fi scrise cărţi împotriva lor. Nu este nimic nou care să fie scris despre ei, dar apar noi generaţii de cititori în fiecare zi... Vor cerceta aceşti cititori vechile cărţi?”

Motivul care a fost menţionat ulterior ar fi suficient ca să justifice reluarea acestui subiect. De fapt, majoritatea cărţilor care refac istoria iezuiţilor nu mai pot fi găsite... Numai în bibliotecile publice mai pot fi consultate, ceea ce le face inabordabile pentru mulţi oameni.

Pe de altă parte, aşa cum apar noi generaţii de cititori, apar şi noi generaţii de iezuiţi. Fiii lui Loyola sunt astăzi – şi putem spune mai mult ca niciodată – aripa conducătoare a bisericii romane. La fel de bine, sau chiar mai bine camuflaţi, ei rămân cei mai „ultramontanişti”, discreţi dar eficienţi agenţi ai Sfântului Scaun în toată lumea, campioni ai politicii lui, arma secretă a papalităţii.

Acest sistem ocult a început acum patru secole ca „lucrând spre slava lui Dumnezeu”, dar de fapt pentru slava papilor. În ciuda unei tendinţe spre "laicizare", în ciuda unui progres spre raţionalism care reduce puţin domeniul "dogmelor", biserica romană nu poate renunţa la ţelul ei de la început: să adune sub crucea ei toate, toate naţiunile de pe glob. Această "misiune" uriaşă trebuie să continue orice s-ar întâmpla, printre "păgâni" ca şi printre "creştinii separaţi". Clerul are sarcina să mărească turma credincioşilor prin convertirea "ereticilor" şi a "păgânilor". Ei trebuie să păstreze sau să câştige, să apere sau să atace – iar în linia întâi a frontului este această gardă mobilă: „Societatea lui Isus” – iezuiţii. Concret vorbind, această societate nu este nici laică, nici angajată, în termenii Constituţiei ei, ci este un fel companie rafinată care intervine acolo şi unde este necesar, în biserică şi în afara ei, de fapt „autoritatea cea mai calificată, cea mai perseverentă., cea mai de temut şi cea mai convinsă a papei”, aşa cum scrie unul din cei mai buni istorici (A. Michel).

Vom vedea cum s-a format acest corp de "ieniceri", ce servicii imense a făcut el papalităţii. Vom vedea cât zel s-a depus pentru a-l face indispensabil instituţiei pe care o servea, exercitând o asemenea influenţă asupra ei, încât Generalul ei a fost numit pe bună dreptate "eminenţa cenuşie", astfel că a devenit tot mai dificil să se distingă, în guvernarea bisericii, între autoritatea papei şi cea a puternicului său ajutor.

Unul din factorii care au jucat un rol important în viaţa internaţională a acestui secol plin de confuzie şi revoluţii – un factor decisiv şi unanim recunoscut – a fost ambiţia bisericii romane. Dorinţa ei de secole de a se extinde spre Est, a făcut din ea un aliat al pan-germanismului şi un complice la încercarea acestuia de a obţine supremaţia în 1914 şi 1939, aducând moartea şi distrugerea peste populaţia Europei.

Publicul este în totală necunoştinţă de copleşitoarea responsabilitate pe care o poartă Vaticanul şi iezuiţii şi în declanşarea celor două războaie: o situaţie care poate fi explicată parţial prin imensele resurse financiare care sunt la dispoziţia Vaticanului şi ale iezuiţilor, ceea ce le dă putere în aşa de multe domenii, în special de la ultimu1 război.

Studiul pe care-l facem este bazat pe documente de arhivă autentice, publicaţii (interviuri) ale unor personalităţi politice cunoscute, diplomaţi, ambasadori şi scriitori eminenţi, cei mai mulţi fiind catolici cu document de atestare. Aceste mărturii şi documente constituie o acuzaţie zdrobitoare şi, până acum, nici un apologet nu a încercat să le atace.

Pe 1 mai 1938, ziarul „Mercure de France” ne aminteşte de ceea ce ne fusese spus patru ani mai devreme: „Mercure de France” din 15 ianuarie 1938 a spus – şi nimeni nu l-a contrazis – că Pius al XII lea a fost cel care l-a "creat" pe Hitler. El a venit la putere nu prin mijloace legale, ci pentru că papa a influenţat *Zentrum* (partid catolic german)... „Crede oare

Vaticanul că a făcut o eroare deschizând drumul spre putere pentru Hitler? Se pare că nu...”

Nu a fost aşa nici când s-a scris aceasta, nici după *Anschluss* (alipirea Austriei la al treilea Reich), nici mai târziu, când agresiunile naziste s-au înmulţit, nici în timpul celui de al doilea război mondial. De fapt, pe 24 iulie 1959, Ioan al XXIII-lea, succesorul lui Pius al XII-lea, i-a oferit lui Franz von Papen, prietenul său personal, titlul onorific de trezorier secret. Acest om fusese spion în SUA în timpul primului război mondial şi unul din cei responsabili pentru dictatura lui Hitler şi pentru Anschluss. Trebuie să fii orb din naştere să nu vezi aceste fapte.

Dl. Joseph Rovan, scriitor catolic, comentează astfel acordul diplomatic dintre Vatican şi Reich-ul nazist pe data de 8 iulie 1933: „Concordatul a adus guvernului naţional-socialist – considerat peste tot ca fiind format din uzurpatori şi briganzi – pecetea unei înţelegeri cu cea mai veche putere internaţională (Vaticanul). Într-un fel, este echivalent cât un certificat internaţional de onorabilitate” („Catolicismul politic în Germania”, Paris 1956, pag. 231).

Astfel papa, nefiind satisfăcut cu ajutorul personal acordat lui Hitler, a girat în felul acesta suportul moral acordat Reich-ului nazist de către Vatican!

În timp ce teroarea începea să domine, fiind tacit acceptată şi aprobată, aşa-numitele "cămăşi brune", aruncau deja în lagărele de concentrare 40.000 de oameni. Pogromurile se înmulţeau, cu accent pe acest marş nazist: „Când sângele evreu va curge sub cuţit, ne vom simţi iarăşi bine” (Horst-Wessel-Lied).

În anii următori Papa Pius al XII-lea a văzut lucruri şi mai rele, fără să spună ceva. Nu este de mirare că şefii catolici germani s-au luat la întrecere unul cu celălalt în servilism faţă de regimul nazist, încurajaţi fiind de "Capul" roman. Ar trebui citite cuvintele deşănţate şi acrobaţiile verbale ale teologilor oportunişti, cum a fost Michael Schmaus. Mai târziu el a fost numit „prinţ al bisericii” de către Pius al XII-lea şi descris ca „marele teolog din München” de către ziarul „La Croix” (Crucea) în 2 septembrie 1954. Despre cartea „Katholisch-Konservatives Erbgut” cineva scrie: „Această antologie pune cap la cap texte ale principalilor teologi catolici din Germania, de la Gorres la Vogelsang şi ne face să credem că naţional-socialismul s-a născut, pur şi simplu, din idei catolice” (Günther Buxbaum, „Mercure de France” – 15 ianuarie 1939).

Episcopii, prin Concordat, făcuseră un jurământ de supunere faţă de Hitler şi excelau în devoţiune: „Sub regimul nazist, am primit un ajutor permanent din partea episcopilor, în toată corespondenţa şi declaraţiile demnitarilor ecleziastici” (Joseph Rovan, op. cit., pag. 214).

În ciuda deosebirii evidente dintre universalismul catolic şi rasismul hitlerist, aceste două doctrine au fost „împăcate armonios” – după cum spune Franz von Papen; motivul acestui scandalos acord a fost: Nazismul este o reacţie creştină împotriva spiritului anului 1789.

Să ne întoarcem la Michael Schmaus, profesor la Facultatea de Teologie din München, care a scris: „Imperiul şi biserica” sunt o serie de scrieri care ar trebui să ajute la edificarea celui de al treilea Reich, căci el uneşte statul naţional-socialist cu creştinismul catolic... „În întregime

germane şi în întregime catolice, aceste scrieri explorează şi favorizează legăturile şi întâlnirile dintre biserica catolică şi naţional-socialism; ele deschid drumul pentru o cooperare rodnică, aşa cum este subliniat în Concordat...” Mişcarea naţional-socialistă este protestul cel mai mare şi mai viguros împotriva spiritului secolelor al XIX-lea şi al XX-lea... Ideea unei naţiuni şi a unui sânge este punctul central al învăţăturii ei şi toţi catolicii care se supun ordinelor episcopilor germani vor trebui să admită că aşa este... Legile naţional-socialiste şi cele ale bisericii catolice au acelaşi scop...” (Begegnungen zwischen Katolischen Christentum und nazional-sozialistischer Weltanschauung Aschendorff, Münster, 1933).

Acest document dovedeşte rolul principal jucat de biserica catolică în ascensiunea la putere a lui Hitler; de fapt, a fost un aranjament stabilit dinainte. El ilustrează pe deplin felul de înţelegeri monstruoase dintre nazism şi catolicism. Ura faţă de liberalism, care este cheia pentru toate lucrurile, iese în evidenţă foarte clar.

În cartea sa, „Catolicii din Germania”, dl. Robert d'Harcourt de la Academia franceză, scrie: „Punctul cel mai vulnerabil din toate declaraţiile episcopale ce au urmat alegerilor din 5 martie 1933, se găseşte în primul document oficial al bisericii, care conţine semnăturile tuturor episcopilor germani. Noi ne referim la scrisoarea pastorală din 3 iunie 1933, în care întreg episcopatul german este implicat.

„Ce formă a avut acest document?” Cum a început? Pe o notă de optimism şi cu această declaraţie voioasă: „Conducătorii acestui nou guvern spre marea noastră bucurie, ne-au dat asigurarea că se vor aşeza pe ei înşişi şi munca lor pe tărâm creştin, o declaraţie de o atât de adâncă sinceritate merită recunoştinţa tuturor catolicilor” (Paris, Plon, 1938, pag.108).

Pe la izbucnirea primului război mondial mai mulţi papi au venit şi au plecat, dar atitudinea lor faţă de cele două tabere ce se confruntau în Europa., a rămas invariabil aceeaşi. Mulţi scriitori catolici şi-au exprimat surprinderea şi amărăciunea când au scris despre indiferenţa inumană arătată de Pius al XII-lea faţă de groaznicele atrocităţi comise de cei aflaţi în graţiile sale. Printre multe mărturii, vom cita una din cele mai moderate în limbaj, cea a lui Jean l’Hospital, corespondent la „Monde”: „Memoria lui Pius al XII-lea este înconjurată de îndoială şi întâi de toate este acea întrebare arzătoare pusă de observatori din toate ţările, şi chiar dintre zidurile Vaticanului: a ştiut el despre atrocităţile comise în timpul războiului, declanşate şi conduse de Hitler? Având tot timpul la dispoziţie, şi de peste tot rapoarte regulate de la episcopi, a putut el să ignore ceea ce făceau capii militari germani: tragedia lagărelor de concentrare, deportarea civililor, masacrarea cu sânge rece a celor ce le stăteau în cale, groaza camerelor de gazare unde au fost gazaţi rnilioane de evrei? Şi dacă ştia despre ele, de ce, ca om de încredere şi purtător de cuvânt al Evangheliei, nu a ieşit îmbrăcat în alb, cu braţele întinse în formă de cruce, să denunţe o crimă fără precedent, să strige NU!

„Sufletele pioase vor căuta în zadar enciclice, discursuri şi adrese ale ultimului papă; nu există nici o urmă de condamnare a acestei «religii a sângelui» instituite de Hitler, acest antihrist... ei nu vor găsi

condamnarea rasismului, care este evident contrar dogmei catolice” („Roma în confidenţe”, Grasset, Paris, 1962, pag.91).

În cartea sa, „Tăcerea papei Pius al XII-lea”, autorul Carlo Falcon scrie: „Existenţa unor asemenea monstruozităţi (exterminare în masă a minorităţilor etnice, deportări de civili şi prizonieri) depăşesc orice standard de bine şi rău. Ele desfid demnitatea individului şi a societăţii într-o aşa măsură încât suntem siliţi să-i denunţăm pe aceia care au putut influenţa opinia publică, fie ei oameni de rând sau şefi de state.

„A păstra tăcerea în faţa unor asemenea încălcări ale drepturilor, ar însemna de-a dreptul colaborare. Ar stimula răutatea criminalilor, mărind cruzimea şi vanitatea 1or. Dar, dacă fiecare om are datoria morală de a reacţiona faţă de asemenea crime, atunci societăţile creştine şi capii lor, şi în special capul bisericii catolice, ar trebui s-o facă îndoit”.

„Pius al XII-lea nu a exprimat niciodată o condamnare făţişă şi explicită a războiului de agresiune, nici chiar despre crimele groaznice comise de germani sau complicii lor în timpul războiului”.

„Pius al XII-lea a tăcut nu pentru că nu a ştiut ce se întâmplă: el cunoştea gravitatea situaţiei încă de la început, poate chiar mai bine decât orice alt conducător de stat din lume...” (pag.12).

Şi asta nu este totul! Vaticanul a dat o mână de ajutor la comiterea acestor crime prin „împrumutarea” unora din prelaţii săi pentru a deveni agenţi pro-nazişti. Aşa au fost Hinka şi Tiso. Papa şi-a trimis propriul său legat în Croaţia: pe R.P. Marcone, care împreună cu monseniorul Stepinac trebuia să ţină sub observaţie „munca” lui Ante Pavlici şi a *ustaşilor* săi. Oriunde ne-am uita, acelaşi spectacol edificator ni se înfăţişează.

Aşa cum am mai arătat, crima de neiertat a Vaticanului constă în rolul decisiv jucat în declanşarea celor două războaie mondiale. Ascultaţi ce spune Alfred Grosser, profesor la Institutul de studii politice al Universităţii din Paris: „Cartea foarte concisă a lui Günter Lewy, *Biserica catolică şi nazismul german*, spune că toate documentele sunt în acord a arăta că biserica catolică a cooperat cu regimul lui Hitler... În iulie 1933, când Concordatul a forţat episcopii să depună un jurământ de supunere faţă de guvernul nazist, lagărele de concentrare erau deja deschise... citatele scrise de Günter Lewy dovedesc lămurit acest lucru. Am găsit printre ele unele dovezi zdrobitoare de la personalităţi ca şi cardinalul Faulhaber şi iezuitul Gustav Gundlach” (Saul Friedlander, „Pius XII şi al III-lea Reich”, Paris 1964).

Conducătorii de la Vatican ar fi trebuit să-şi plece capul de ruşine atunci când un membru al Parlamentului Italian a strigat: „Mâinile papei sînt năclăite de sânge” (discursul Laurei Diaz, membru al parlamentului din Livorno, vorbit la 15 aprilie 1946), sau când studenţii de la Universitatea din Cardiff şi-au ales ca temă a unei coferinţe: „Ar trebui adus papa în faţa tribunalului ca şi criminal de război?” („La Croix”, 2 aprilie 1946).

Iată cum se exprimă Ioan XXIII, referindu-se la iezuiţi: „Perseveraţi, fiilor dragi, în activitatea care v-a adus deja merite bine cunoscute. În felul acesta, voi veţi bucura biserica şi va creşte cu neobosită ardoare. Calea celui neprihănit este ca lumina zorilor. Fie ca lumina să crească şi să ilumineze pe adolescenţii în formare... În acest fel, veţi ajuta la împlinirea

dorinţelor şi intereselor noastre spirituale... Vă dăm binecuvântarea apostolică din toată inima Conducătorului general, vouă şi ajutoarelor voastre, şi tuturor membrilor Societăţii lui Isus” („L'Osservatore Romano”, 20 octombrie 1961).

Şi din partea papei Paul VI: „Din vremea reaşezării ei, această familie religioasă se bucură de ajutorul lui Dumnezeu şi s-a îmbogăţit rapid în propăşire... membrii Societăţii au îndeplinit sarcini foarte importante, toate spre slava lui Dumnezeu şi în beneficiul religiei catolice... biserica are nevoie de soldaţi ai lui Hristos de valoare, înarmaţi cu o credinţă cutezătoare, gata să înfrunte dificultăţile... iată de ce avem nădejdea în ajutorul pe care-l va aduce activitatea voastră... fie ca noua eră să găsească Societatea pe aceeaşi cale nobilă pe care a păşit şi în trecut. – Dat la Roma, lângă Sf. Petru, pe 20 august 1964, în cel de al doilea an al pontificatului” (L'Osservatore Romano”, 18 septembrie 1964).

Pe 29 octombrie 1965, "L'Osservatore Romano" anunţa: „Părintele Arrupa, Generalul iezuit, a celebrat Sfânta Liturghie pentru Conciliul ecumenic pe 16 octombrie 1965”.

Iată şi apoteoza eticii papale – anunţul beatificării simultane a lui Pius XII şi Ioan XXIII: „Spre întărirea noastră în lupta pentru înnoire spirituală, am decis să începem acţiunile de beatificare ale acestor doi pontifi care ne sunt atât de dragi nouă” – Papa Paul VI. („L'Osservatore Romano”, 26 noiembrie 1965).

Fie ca această carte să descopere tuturor cititorilor adevărata natură a stăpânitorului roman, ale cărui cuvinte sunt atât de dulci, pe cât le sunt de feroce acţiunile sale secrete.

PARTEA I
FORMAREA ORDINULUI IEZUIT

Capitolul 1. Ignaţiu de Loyola.

Fondatorul Societăţii lui Isus, spaniolul basc don Inigo Lopez de Recalde, s-a născut în castelul din Loyola, provincia Guipuzcoa, în anul 1491. A fost unul din cele mai ciudate tipuri de călugăr-soldat pe care l-a produs vreodată lumea catolică; dintre toţi fondatorii de ordine religioase,

el este acela a cărui personalitate a lăsat cea mai puternic urmă (pecete) asupra gândirii şi comportamentului ucenicilor şi succesorilor săi. Acesta poate fi motivul pentru care această notă distinctivă este reală, până la asemănarea fizică. Dl. Folliet contrazice acest lucru dar multe documente dovedesc permanenţa tipului „iezuit” de-a lungul veacurilor. Cea mai amuzantă mărturie se găseşte la Muzeul Guimet; pe un fundal auriu reprezentând tabloul secolului al XVI-lea, un artist japonez a pictat – cu tot umorul acestei rase de oameni – debarcarea portughezilor şi în special a fiilor lui Loyola, în insulele Japoniei. Uimirea acestui iubitor al naturii şi a culorilor vii este evidentă în felul cum reprezintă umbrele negre şi lungi, cu feţele grave, pe care a îngheţat toată aroganţa stăpânitorului fanatic. Asemănarea dintre lucrarea artistului oriental din sec. XVI şi lucrările lui Daumier (pictor francez sec. XIX) este izbitoare.

La fel ca mulţi alţi "sfinţi", Inigo – care mai târziu şi-a latinizat numele, devenind Ignaţius – nici pe departe nu părea a fi predestinat să-şi ilumineze contemporanii. Tinereţea sa furtunoasă fost plină de greşeli şi chiar de "crime odioase". Un raport al poliţiei spune că era „perfid, brutal, răzbunător”. Toţi biografii lui admit că el n-a dat niciunui prieten de pahar, în ce priveşte violenţa instinctelor lui, decât lucruri vulgare. „Un soldat nesupus şi îngâmfat”, a spus unul din confidenţii lui – „a dus o viaţă dezordonată în ce priveşte femeile, jocurile de noroc şi duelurile”, a adăugat secretarul său, Polanco. Toate acestea ne sunt relatate de către unul din fii săi spirituali, R.P. Rouquette, care a încercat să scuze şi să explice acest temperament vulcanic, care a fost transformat mai târziu „spre o şi mai mare slavă a lui Dumnezeu” .

Aşa cum a fost cazul multor eroi ai bisericii romano-catolice, a fost necesară o lovitură fizică violentă pentru a-i schimba personalitatea. A început ca paj al trezorierului de Castilia, până la căderea în dizgraţie a acestuia. Apoi a intrat în slujba Viceregelui de Navara. A dus o viaţă de om al curţii domneşti, până când şi-a început viaţa de soldat apărând Pampeluna împotriva francezilor conduşi de Contele de Foix. Rana care i-a decis viitorul a primit-o în timpul acestui asediu. Cu un picior zdrobit de un glonţ, el a fost dus de francezii victorioşi la fratele lui, Martin Garcia, în castelul Loyola. Acum a început martirajul unei intervenţii chirurgicale fără anestezie, prin care a trebuit să treacă de două ori, căci prima dată nu a reuşit. Piciorul a trebuit rupt din nou şi reaşezat. În ciuda acestor intervenţii, Ignaţiu a rămas şchiop. Se înţelege că el avea nevoie de o asemenea experienţă puternică care să-i producă o cădere nervoasă. "Darul lacrimilor" care i-a fost dat "din belşug" – şi în care biografii lui văd un har de sus – a fost poate rezultatul puternicei sale naturi emoţionale, care de atunci încolo l-a afectat tot mai mult.

Singura lui distracţie în timpul când a stat întins în pat în durere a fost citirea „Vieţii lui Hristos” şi a „Vieţii sfinţilor” , singurele cărţi care se găseau în castel. Fiind practic needucat şi încă sub efectul teribilului şoc, suferinţele crucificării lui Hristos şi martirajul sfinţilor au avut un impact de neşters asupra lui; această obsesie l-a condus pe luptătorul şchiop pe calea apostolatului.

„El punea cărţile deoparte şi visa cu ochii deschişi. Un caz clar de visare în stare trează; aceasta era o continuare în anii maturităţii a jocului

imaginar din copilărie... dacă lăsăm să invadeze psihicul, rezultatul va fi nevroza şi renunţarea la voinţă; în felul acesta realul ocupă locul secund” (R.P. Rouquette).

La prima vedere este greu să aplici un asemenea diagnostic la fondatorul unui ordin atât de activ, sau la alţi "mari mistici" şi creatori de societăţi religioase, mai toţi având mari capacităţi organizatorice. Dar aflăm că toţi au fost incapabili să reziste imaginaţiei lor foarte active şi, pentru ei, imposibilul a devenit posibil.

Iată ce mai spune acelaşi autor despre acest subiect: „Aş vrea să subliniez consecinţa practicării misticismului de către o persoană cu o inteligenţă sclipitoare. O minte slabă care pătrunde în misticism se află pe un teren periculos, dar un mistic inteligent prezintă un şi mai mare pericol, căci intelectul său lucrează într-un fel mai larg şi mai adânc. Când misticul predomină asupra realului într-o inteligenţă activă, acesta duce la fanatism; o infestare a voinţei care va suferi de o mărire unilaterală şi distorsiune”.

Ignaţiu de Loyola a fost un exemplu de primă clasă de „misticism activ” şi „distorsiune a voinţei”. Desigur, transformarea războinicului în "general" al celui mai militant ordin al bisericii romane, a fost foarte lentă. Au fost mulţi paşi ezitanţi înainte să-şi găsească adevărata vocaţie. Nu este intenţia noastră să-l urmărim prin toate aceste stadii. Să reamintim numai punctele principale: în primăvara lui 1522 a părăsit vechiul castel, hotărât să devină un sfânt ca cei ale căror fapte le citise. Pe lângă aceasta, nu-i apăruse Fecioara însăşi într-o noapte, ţinând în braţe pe pruncul Isus? După o spovedanie completă la mănăstirea din Montserrat, a plănuit să plece la Ierusalim. Ciuma bântuia la Barcelona şi, cum orice trafic maritim era oprit, a trebuit să stea la Manresa aproape un an. Acolo şi-a petrecut tot timpul în rugăciuni, posturi, auto flagelări, practicând tot felul de mortificări, apărând mereu în faţa „curţii de penitenţă”, deşi confesiunea lui la Montserrat se pare că a ţinut trei zile întregi; o asemenea confesiune completă ar fi trebuit să fie suficientă pentru un păcătos mai puţin scrupulos. Toate acestea arată foarte clar starea mintală şi nervoasă a omului. Eliberat în sfârşit de obsesia păcatului prin decizia pe care o luase – acesta fiind un truc al Satanei – el s-a dedicat complet viziunilor abundente şi variate care îi hărţuiau mintea febrilă.

„Datorită unei viziuni – spune H. Boehmer – a început iarăşi să mănânce carne; o serie întreagă de viziuni i-au descoperit tainele dogmelor catolice şi l-au ajutat să le trăiască cu adevărat: astfel, a meditat la Trinitate sub forma unui instrument muzical cu trei corzi; taina creaţiei lumii prin "ceva" ca o ceaţă şi lumină care a ieşit dintr-o rază de soare; miraculoasa coborâre a lui Hristos în euharistie, ca izbucniri de lumină care intră în apă sfinţită, când preotul o ridică şi se roagă pentru ea; natura umană a lui Hristos şi sfânta Fecioară, sub forma unui trup de o albeaţă orbitoare; şi, în sfârşit, Satan, ca o formă şerpuitoare şi lucitoare, asemănătoare cu o multitudine de ochi scânteietori şi misterioşi”. Nu este acesta începutul binecunoscutei creaţii iezuite (picturi şi sculpturi) de idoli?

Dl. Boehmer adaugă că acest înţeles adânc al dogmelor i-a fost descoperit ca un har deosebit de sus, printr-o intuiţie transcendentă. „Multe

taine ale credinţei şi ştiinţei i-au devenit dintr-o dată clare şi mai târziu el a pretins că a învăţat în acele scurte momente mai mult decât în tot timpul studiului său; totuşi, el nu a fost niciodată în stare să explice care au fost acele taine care i-au devenit deodată clare. Era numai o amintire ceţoasă, un sentiment a ceva miraculos, ca şi cum în acel moment el devenise „un alt om cu o altă inteligenţă”.

Toate acestea pot fi rezultatul unei dezordini nervoase şi poate fi asemănată cu ceea ce se întâmplă cu fumătorii de opiu şi cei ce înghit haşiş: această extindere a eu-lui, această iluzie de înălţare dincolo de ceea ce este real, o senzaţie de strălucire care lasă numai o amintire ameţitoare. Viziunile exaltante şi iluminările l-au însoţit în permanenţă în viaţă pe acest mistic.

„El nu s-a îndoit niciodată de realitatea acestor viziuni. El l-a gonit pe Satan cu un băţ, la fel cum ar fi făcut-o cu un câine turbat; vorbea cu Duhul Sfânt aşa cum un om vorbeşte cu altul; cerea acordul lui Dumnezeu, al Trinităţii şi al Madonei asupra tuturor proiectelor sale şi izbucnea în lacrimi de bucurie când ei îi apăreau. În asemenea situaţii, el avea o stare de beatitudine cerească; cerurile îi erau deschise, şi dumnezeirea era vizibilă. şi perceptibilă pentru el” (H. Boehmer).

Nu este acesta cazul unei persoane care halucinează? Cum pot apărea trei persoane în dumnezeire, când Dumnezeu este Unul şi nimeni, nici un prooroc şi nici un apostol n-au văzut decât pe Acela care se descoperea? Această dumnezeire trinitară vizibilă şi perceptibilă o vor oferi în mod constant omenirii fiii lui Loyola – nu numai din motive politice, bizuindu-se şi flatând înclinaţia adânc înrădăcinată în inima oamenilor pentru idolatrie – dar şi din convingere, fiind bine şi sincer îndoctrinaţi. Încă de la început, misticismul medieval a prevalat în Societatea lui Isus; el este încă cel ce animă Ordinul, în ciuda aspectelor lumeşti, intelectual şi educaţionale asumate cu destulă rapiditate. Axioma lui de bază este „Totul pentru toţi”. Artele, literatura, ştiinţa şi chiar filozofia au fost mai degrabă mijloace sau curse cu care prind sufletele, ca indulgenţele pentru care au fost adesea acuzaţi. Pentru acest ordin, nu există domeniu al slăbiciunii omeneşti asupra căruia să nu se poată acţiona, spre a incita spiritul şi voinţa spre renunţare şi întoarcere la un devotament liniştit şi copilăresc. Aşa că ei au acţionat înspre a instaura „Împărăţia lui Dumnezeu” în conformitate cu propriul lor ideal: o mare turmă sub crucea Sfântului Părinte.

Că oameni învăţaţi au avut un asemenea ideal anacronic, este foarte ciudat, deci este de netăgăduit că aşa este şi este confirmarea unui fapt trecut adesea cu vederea: preeminenţa emoţiilor în viaţa spiritului. Pe lângă aceasta, Kant a spus că fiecare filozofie este expresia temperamentului sau caracterului filozofului.

Înafara metodelor individuale, "temperamentul" iezuit pare mai mult sau mai puţin uniform în rândurile lor. „Un amestec de pietate (evlavie) şi diplomaţie, ascetism şi înţelepciune lumească, misticism şi calcul rece; aşa cum a fost caracterul lui Loyola, la fel este şi "marca" acestui ordin” (J. Huber, „Iezuiţii”, pag.127).

Mai întâi, fiecare iezuit a ales acest ordin deosebit din cauza propriei lui înclinaţii naturale; dar el a devenit cu adevărat un "fiu" al lui Loyola

după probe aspre şi un antrenament sistematic care dura nu mai puţin de 14 ani.

În acest fel, paradoxul acestui ordin a continuat timp de patru sute de ani: un ordin care se străduieşte să fie „intelectual” dar, în acelaşi timp, a fost întotdeauna – în biserica romană şi în societate – campionul rânduielilor celor mai stricte.

Capitolul 2. Exerciţii spirituale.

Când a sosii vremea să părăsească Monresa, Ignaţiu nu-şi putea prevede viitorul, dar un lucru era sigur: teama privind propria lui mântuire nu mai era prima lui grijă; mai degrabă ca misionar decât ca pelerin, el pleacă spre Ţara Sfântă în martie 1523. A ajuns la Ierusalim pe 1 septembrie, după multe aventuri, de unde a trebuit să plece curând la ordinele conducătorului franciscan al provinciei, care nu dorea ca pacea firavă dintre creştini şi turci să fie periclitată de un prozelitism prematur. Misionarul dezamăgit s-a întors prin Veneţia, Genova şi Barcelona în drumul său spre Universitatea din Alcala, unde şi-a început studiile teologice; acolo şi-a început „vindecarea sufletelor” în mijlocul ascultătorilor voluntari.

„În aceste adunări, cea mai comună manifestare de evlavie a sexului slab era leşinul; astfel, ne dăm seama ce greu îi era să aplice metodele sale religioase şi cum propaganda sa ferventă a dat naştere curiozităţii şi suspiciunii inchizitorilor”. În aprilie 1527, Inchiziţia l-a aruncat pe Ignaţiu în închisoare, urmând a-l judeca sub învinuirea de erezie. Ancheta a examinat incidentele ciudate din mijlocul devotaţilor lui, strania afirmaţie a acuzatului privind minunata putere a castităţii ce i-a fost dată, precum şi bizarele sale teorii privind diferenţe dintre păcatele de moarte şi cele care se pot ierta.

Eliberat, dar interzicându-i-se să mai ţină întâlniri, Ignaţiu a placat la Salamanca unde curând şi-a reluat aceleaşi activităţi. Suspiciuni asemănătoare din partea inchizitorilor l-au dus din nou în închisoare. Eliberat cu condiţia curmării activităţii, a plecat la Paris pentru a-şi continua studiile la Colegiul Montaigue. Eforturile sale de a-şi îndoctrina studenţii-ucenici în conformitate cu metodele sale speciale, l-au adus din nou în necazuri cu inchizitorii. Devenind mai prudent, el a continuat să se întâlnească cu numai şase din prietenii lui de la colegiu, dintre care doi vor deveni unii din cei mai de seamă membri: Salmeron şi Lainez.

Ce era în el ca să atragă atât de puternic pe tineri, la un student bătrân? Era idealul său şi puţinul farmec pe care-l purta cu el: o carte mică, de fapt un jurnal, care, în ciuda scurtimii sale, a fost una care a influenţat destinul umanităţii. Acest volum a fost tipărit de atâtea ori încât nici nu se mai cunoaşte numărul copiilor. A fost de asemenea obiectul a peste 400 de comentarii. Este manualul iezuiţilor şi în acelaşi timp rezultatul dezvoltării interioare a stăpânului lor. Se numeşte: „Exerciţii spirituale”.

Dl. Boehmer a scris mai târziu: „Ignaţiu a înţeles mai bine decât orice alt conducător care l-a precedat că cea mai bună cale de a educa un om pentru un anumit ideal este să devii stăpânul imaginaţiei lui. Noi

„îmbibăm în el forţe spirituale pe care mai târziu el nu le va mai putea elimina decât cu greu, forţe care durează mai mult decât cele mai bune principii şi învăţături; aceste forţe pot ieşi la suprafaţă după ani în care nici să nu fi fost observate, şi să devină atât de imperative încât voinţa este neputincioasă în a li se opune şi trebui să le urmeze impulsul irezistibil” (H. Boehmer).

Astfel, toate "adevărurile" dogmelor catolice vor trebui, nu numai să se mediteze asupra lor, ci şi trăite şi simţite de cel ce se devotează acestor „Exerciţii”, cu ajutorul unui "conducător". Cu alte cuvinte, el va trebui să retrăiască taina cu cea mai mare intensitate posibilă. Sensibilitatea candidatului se impregnează cu aceste forţe, a căror persistenţă în memoria şi subconştientul lui va fi pe atât de puternică şi îndelungată, pe cît de puternic a fost efortul de a le evoca şi asimila. Pe lângă văz, şi celelalte simţuri – auzul, mirosul, gustul şi pipăitul – vor avea un rol de jucat. Pe scurt, este mai degrabă o autosugestie controlată. Răzvrătirea îngerilor, izgonirea lui Adam şi Eva din Paradis, judecata lui Dumnezeu, scenele şi tablourile patimilor, sunt, cum ar spune cineva, retrăite în faţa candidatului. Scene dulci şi fericite alternează cu cele mai sumbre, într-un ritm ales cu pricepere. Nu mai este nevoie să spunem că iadul are un rol important în acest „spectacol”, cu iazul de foc în care sunt aruncaţi cei condamnaţi cu corul îngrozitor de strigăte, cu mirosul mortal de sulf şi flăcări pârjolitoare. Şi totuşi, Hristos este acolo întotdeauna ca să-l susţină pe vizionar, care nu ştie cum să-I mulţumească pentru că nu l-a aruncat deja în iad ca să plătească pentru păcatele trecute.

Iată ce a scris Edgar Quinet: „Nu numai viziunile sunt aranjate dinainte, ci deasemenea suspine, inhalaţii, răsuflări erau notate în carte. Pauzele şi intervalele de tăcere erau scrise ca o foaie de muzică. În caz că nu mă credeţi, voi cita: ‚Al treilea fel de rugăciune: prin măsurarea cuvintelor şi a perioadelor de tăcere’. Acest mod deosebit de rugăciune constă în exprimarea câtorva cuvinte între fiecare respiraţie; şi puţin mai departe: ‚Asiguraţi-vă să ţineţi pauze egale între respiraţii şi să rostiţi cuvântul cu suspine’, ceea ce înseamnă că omul, inspirat sau nu, devine o maşină care trebuie să suspine, să plângă, să strige sau să-şi ţină respiraţia la momentul prescris şi în ordinea pe care experienţa o arata a fi cea mai profitabilă”.

Este de înţeles că, după patru săptămâni devotate acestor exerciţi intense cu un conducător ca singurul tovarăş, candidatul ar fi copt pentru fazele următoare de sfărâmare şi educare.

Iată ce spune Quinet despre creatorul unei asemenea metode halucinante: „Ştiţi ce-l deosebeşte pe el de toţi ceilalţi asceţi din trecut? Faptul că el se putea observa şi analiza pe el însuşi în mod rece şi calculat în starea de răpire, în timp ce pentru alţii chiar şi ideea de reflecţie era imposibilă. Impunând ucenicilor acţiuni care, pentru el, erau spontane, el avea nevoie de numai treizeci de zile pentru a frânge – cu această metodă – voinţa şi raţiunea, în acelaşi mod în care un călăreţ îşi înfrânge calul. El avea nevoie de numai treizeci de zile pentru a subjuga un suflet. Notaţi că iezuitismul s-a extins odată cu Inchiziţia modernă: în timp ce Inchiziţia frângea trupul, exerciţiile spirituale frângeau gândurile sub maşina lui Loyola” (Michael şi Guinet „Iezuiţii”, Paris 1845, pag.185-187) .

În orice caz, cineva nu-şi putea examina viaţa sa "spirituală" prea adânc, chiar şi fără a avea onoarea de a fi un iezuit; metodele lui Loyola sunt recomandate în special credincioşilor şi preoţilor, aşa cum ne amintesc unii comentatori ca R.P. Pinard, autor al „Rugăciunii minţii pentru toţi”; inspirat de Sfântul Ignaţiu, acest ajutor valoros pentru suflet ar fi mai potrivit, credem noi, şi mai explicit dacă ar fi intitulat „Înstrăinare” în loc de „Rugăciune”.

Capitolul 3. Fondarea Companiei.

„Societatea lui Isus” a fost constituită în ziua de Înălţare, în anul 1534, în capela bisericii Notre-Dame din Montmartre. Ignaţiu avea 44 de ani. După ce au luat cina (euharistia), conducătorul şi tovarăşii săi au jurat să meargă în Ţara Sfântă îndată ce-şi vor sfârşi studiile, spre a-i converti pe păgâni. Dar anul următor i-a găsit la Roma, unde papa organiza atunci o cruciadă împotriva turcilor, cu ajutorul împăratului german şi al Republicii Veneţia. Astfel, papa le-a arătat cât de imposibil era de realizat planul lor din cauza cruciadei. Aşa că Ignaţiu şi tovarăşii lui s-au dedicat lucrării misionare în ţările creştine; la Veneţia, modul său de lucru a iscat din nou suspiciuni din partea inchizitorilor. Constituţia Companiei lui Isus a fost în sfârşit concepută şi aprobată la Roma de către Papa Paul III, în anul 1540. Iezuiţii s-au pus la dispoziţia papei, promiţându-i ascultare necondiţionată. Învăţătura, mărturisirea, predicarea şi lucrarea de ajutorare erau domeniile în care acţiona noul Ordin. Dar misiunile în străinătate nu erau excluse, căci în anul 1541, Francis Xavier şi doi însoţitori au părăsit Lisabona pentru a merge să evanghelizeze Orientul Îndepărtat.

În anul 1546 a fost lansat aspectul politic al carierei lor, când papa i-a ales pe Lainez şi Salmeron să-l reprezinte la Conciliul de la Trent, cu titlul de „teologi pontificali”.

Dl. Boehmer scrie: „Atunci (la început), Ordinul era folosit de papa doar temporar. Dar el şi-a îndeplinit funcţiunile cu o aşa promptitudine şi zel, încât deja sub papa Paul III a fost implantat puternic în tot felul de activităţi şi a câştigat încrederea Curiei pentru totdeauna” (H. Boehmer, pag.47-48).

Încrederea era pe deplin justificată; iezuiţii, şi Lainez în special, împreună cu prietenul lor devotat, cardinalul Morone, au devenit campionii perfizi şi neobosiţi ai autorităţii pontificale şi ai intangibilităţii dogmelor în timpul celor trei sesiuni ale Conciliului care s-a încheiat în 1562. Prin manevrele lor inteligente şi dialectica lor, ei au reuşit să învingă opoziţia şi toate cererile „ereticilor”: căsătoria preoţilor, Cina cu cele două elemente, folosirea limbii indigene la slujbele religioase şi, în special, reforma papalităţii. Numai reforma mănăstirilor a fost reţinută pe agenda de lucru. Lainez însuşi, printr-un contraatac viguros, a susţinut infailibilitatea pontificală, care a fost decretată, trei secole mai târziu de Conciliul de la Vatican (1870). Sfântul Scaun a ieşit întărit din această criză, mulţumită acţiunilor viguroase ale iezuiţilor. Termenii aleşi de Papa Paul III pentru a descrie acest nou ordin în Bula de Autorizare, sînt pe deplin justificaţi: *Regimen Ecclesiae Militantis*.

Spiritul luptător s-a dezvoltat din ce în ce mai mult pe măsură ce timpul a trecut. Pe lângă misiunile în străinătate, activităţile fiilor lui Loyola au început să se concentreze asupra sufletelor oamenilor, în special printre cei din pătura conducătoare. Politica devine principalul lor domeniu de activitate, toate eforturile "conducătorilor" concentrându-se spre un ţel unic: supunerea întregii lumi faţă de papalitate – şi pentru a atinge acest scop, "capii" trebuiau cuceriţi mai întâi. Armele lor în atingerea scopului propus erau: să devină confesorii celor puternici şi ai conducătorilor şi să se ocupe de educaţia copiilor lor. În felul acesta, prezentul era asigurat iar viitorul era pregătit.

Foarte curând, Sfântul Scaun şi-a dat seama de vigoarea pe care o aducea acest nou ordin. La început, numărul membrilor lui era limitat la 60, dar această restricţie a fost anulată foarte prompt. În 1556, când Ignaţiu a murit, fiii lui activau în mijlocul păgânilor din India, China, Japonia, Lumea Nouă, dar şi în Europa: Franţa, Germania de Sud şi de Vest, unde ei luptau împotriva „ereziei”, în Spania, Portugalia, Italia, şi chiar în Anglia, unde au ajuns prin Irlanda. Istoria lor, plină de necazuri, va fi cea a unei reţele „romane” pe care ei au încercat în permanenţă să o întindă asupra lumii, şi ale cărei fire vor fi mereu rupte şi refăcute.

Capitolul 4. Spiritul Ordinului.

„Să nu uităm – scrie iezuitul Rouquette – că din punct de vedere istoric, ultramontanismul a fost afirmarea concretă a universalismului. Universalismul atât de necesar ar fi fost un cuvânt gol dacă nu ar fi dus la o coeziune concretă sau supunere a creştinismului: iată de ce voia Ignaţiu ca echipa sa să fie la dispoziţia papei... şi să fie o campioană a unităţii catolice, unitate care putea fi asigurată numai prin supunerea efectivă faţă de locţiitorul lui Hristos” (R.P. Rouquette)

Iezuiţii voiau să impună absolutismul monarhic în biserica romană şi ei l-au menţinut în societatea civilă, privindu-i pe monarhi ca reprezentanţi temporari ai Sfântului Părinte, adevăratul cap al creştinătăţii; atât timp cât monarhii erau pe deplini ascultători şi docili faţă de stăpânul comun, iezuiţii le erau cei mai credincioşi susţinători. Pe de altă parte, dacă aceşti prinţi se răzvrăteau, ei găseau în iezuiţi cei mai vajnici duşmani.

În Europa, în orice loc în care interesele Romei impuneau ridicarea norodului împotriva regilor lor, sau dacă aceşti stăpânitori temporari luau decizii care stânjeneau biserica, conducerea bisericii ştia că nu găseşte pe cineva mai capabil, perfid sau îndrăzneţ când este vorba de intrigă, propagandă sau chiar revoltă deschisă, decât Societatea lui Isus (Rene Fulop Miller, „Iezuiţii şi secretul puterii lor”).

Am văzut cum fondatorul acestei companii, prin spiritul exerciţiilor, era destul de înapoiat în misticismul său simplist, în disciplina ecleziastică şi, în general, în concepţia sa despre subordonare. Constituţia şi „Exerciţiile”, lucrări de bază ale acestui sistem, nu lasă nici o îndoială asupra acestui subiect. Indiferent ce ar spune discipolul lui – în special astăzi, când ideile moderne asupra acestei teme sînt total diferite – supunerea necondiţionată era pe primul loc în legea acestui Ordin. Dl. Folliet ar putea pretinde că vede în ea doar o „supunere religioasă”,

necesară oricărei adunări religioase; R.P. Rouquette scrie cu îndrăzneală: „Departe de a fi o limitare a omului, această supunere conştientă şi de bună voie este culmea libertăţii... o eliberare de sub robia eu-lui”. Cineva trebuie doar să citească aceste texte pentru a înţelege extremismul, dacă nu caracterul monstruos al acestei înrobiri a sufletului şi spiritului impuse de iezuiţi, care îi făcea întotdeauna instrumente docile în mâinile superiorilor lor şi duşmani ai oricărei forme de libertate.

„Faimoasa formulare *perinde ac cadaver* (ca un cadavru în mâna celui ce-l ţine) poate fi găsită în toată literatura spirituală”, după cum susţine dl. Folliet, şi chiar în scrierile orientale. Iezuiţii trebuie să fie în mâinile superiorilor lor ca un toiag în mâna celui ce-l ridică, ca un bulgăre de ceară care poate fi modelat oricum, ca un mic crucifix care poate fi ridicat şi mişcat după dorinţă”. Aceste formulări plăcute sunt destul de lămuritoare. Remarcile şi explicaţiile creatorului acestui ordin înlătură orice îndoială asupra adevăratului lor înţeles. Pe lângă acestea, la iezuiţi nu numai voinţa, dar şi raţiunea şi scrupulele morale trebuiau sacrificate acestei virtuţi primordiale care este supunerea necondiţionată. Aceasta este „fortificaţia cea mai puternică a Societăţii lui Isus”, a spus Borgia.

„Să fim convinşi că totul este bine şi corect când este poruncit de superior”, scrie Loyola. Şi din nou: „Chiar dacă Dumnezeu ţi-ar da un animal fără minte ca stăpân, să nu eziţi să i te supui ca unui stăpân şi conducător, pentru că Dumnezeu a poruncit să fie aşa”. Şi acum ceva şi mai tare: iezuitul trebuie să vadă în superiorul său nu un om care greşeşte, ci pe Hristos însuşi. Huber, profesor de teologie catolică în München, autorul uneia dintre cele mai importante lucrări despre iezuiţi, a scris: „Iată un fapt dovedit: Constituţia Ordinului repetă de 500 de ori că în persoana Generalului trebuie văzut Hristos” (J. Huber, „Iezuiţii”, pag.71-73).

Disciplina Ordinului, asimilată adesea cu cea militară, depăşeşte realitatea: „Supunerea militară nu este echivalentă cu supunerea necondiţionată iezuită; cea din urmă este mai largă, cuprinzând omul în întregime şi nu este satisfăcută ca cea dintâi cu un act exterior, ci cere sacrificarea voinţei şi punerea la o parte a judecăţii personale” (J. Huber „Iezuiţii” pag.71-73).

Ignaţiu însuşi a scris într-o scrisoare adresată iezuiţilor portughezi: „Noi trebuie să vedem negrul ca alb, dacă biserica o spune aşa”. Aşa arată „culmea libertăţii” şi „eliberarea din robia eu-lui”, ridicată în slăvi mai înainte de R.P. Rouquette. Într-adevăr, iezuitul era eliberat de sine devenind total supus stăpânului său; orice îndoială sau scrupul îi era imputat ca păcat.

H. Boehmer scria: „În anexele la Constituţie, superiorii erau sfătuiţi să ordone subalternilor, ca Dumnezeu lui Avraam, lucruri aparent criminale, pentru a-i pune la încercare; dar ei trebuiau să drămuiască încercările după puterea fiecăruia. Nu este greu să-ţi imaginezi care ar fi rezultatul unei asemenea educaţii” (Gabriel Monod, în introducerea la cartea lui H. Boehmer, „Iezuiţii”).

Suişurile şi coborâşurile din viaţa Ordinului – nu există ţară din care să nu fi fost alungaţi – depun mărturie asupra pericolului pe care-l reprezenta şi care a fost recunoscut de toate guvernele, chiar şi catolice.

Prin infiltrarea în rândul claselor conducătoare ca învăţători, a unor oameni devotaţi orbeşte cauzei lor, Compania – campioană a universalismului şi deci a ultramontanismului – a fost recunoscută în mod inevitabil ca o ameninţare la adresa autorităţii civile, activitatea Ordinului îndreptându-se din ce în ce mai mult spre politică.

Pe o cale paralelă, ceea ce numim „spiritul iezuit", s-a dezvoltat şi în mijlocul membrilor Ordinului. Fără îndoială, fondatorul Ordinului, inspirat în principal de necesităţile misiunilor din ţară şi din străinătate, nu a uitat să dezvolte abilitatea oamenilor săi. Iată ce a scris el în „Sententiae asceticae": „O abilitate inteligentă împreună cu o puritate mediocră, este mai bună decât o mare sfinţenie cuplată cu o mai slabă abilitate. Un bun păstor de suflete trebuie să ştie cum să ignore multe lucruri şi să nu pretindă că le înţelege. Odată ce el este stăpân al voinţelor, el este în stare să-şi conducă ucenicii oriunde vrea el. Oamenii sunt absorbiţi în întregime de interese trecătoare, aşa că nu trebuie să le vorbim prea apăsat despre sufletele lor: asta ar fi ca şi cum a-i arunca cârligul fără momeală".

Chiar şi expresia feţii pe care trebuiau s-o aibă fiii lui Loyola este arătată: „Ei trebuie să-şi ţină capul puţin coborât, fără a-l înclina în stânga sau în dreapta; ei nu trebuie să se uite în sus, şi când vorbesc cu cineva, nu trebuie să-l privească drept în ochi, ci în aşa fel ca să-l vadă dintr-o parte, indirect" (Pierre Dominique, „Politica iezuiţilor" - Paris 1955, pag.37).

Urmaşii lui Loyola au învăţat bine această lecţie şi au aplicat-o pe scară largă pentru atingerea scopurilor lor.

Capitolul 5. Privilegiile Companiei.

După 1558, Lainez, subtilul tactician de la Conciliul de la Trent, a devenit General al Ordinului, având puterea (autoritatea) de a organiza Ordinul aşa cum era inspirat. Împreună cu Salmeron, a scris „Declaraţiile", care au fost adăugate la Constituţie ca să formeze comentariile. Acestea accentuau şi mai puternic despotismul generalului care era ales pe viaţă. Un consilier, un guvernator şi asistenţii care îşi aveau şi ei sediul la Roma, îl ajutau în administrarea Ordinului, care atunci era împărţit în cinci congregaţii: Germania, Franţa, Spania, Anglia şi America. Aceste congregaţii erau, la rândul lor, împărţite în provincii, care grupau diferite localuri ale Ordinului. Numai consilierii şi asistenţii erau numiţi de congregaţie. Generalul Ordinului numea toate celelalte posturi, emitea ordonanţe care nu modificau Constituţia, administra averea Companiei cum voia şi direcţiona activităţile ei, fiind răspunzător numai înaintea papei.

Acestei miliţii atât de strâns legată de şeful ei şi care avea nevoie de o mare autonomie pentru a-şi concretiza acţiunile, papa i-a acordat unele privilegii ce par exorbitante în comparaţie cu cele ale altor ordine religioase.

Prin Constituţia lor, iezuiţii erau exceptaţi de la regulile vieţii monahale. De fapt, ei erau călugări trăind „în lume" şi, priviţi în exterior, nimic nu-i distingea de preoţimea clasică. Dar, contrar acesteia şi altor

ordine religioase, ei nu erau supuşi autorităţii episcopului. Încă din 1545, o bulă a papei Paul III i-a împuternicit să predice, să asculte confesiunile, să acorde sacramentele şi să spună liturghia. Singura slujbă pe care n-o puteau ţine era căsătoria. Ei aveau puterea să ierte păcatele, să schimbe legămintele (jurămintele) cu unele mai uşor de îndeplinit, sau chiar să le anuleze. Dl. Gaston Bally scrie: „Puterea generalului în ceea ce priveşte iertarea păcatelor şi dispensele era chiar mai mare. El putea ridica orice pedeapsă a vreunui membru al Societăţii, înainte sau după intrarea lui în Ordin; el putea absolvi toate păcatele lor, chiar şi păcatul ereziei, a schismei, a falsificării scrierilor apostolilor, etc... Generalul îi absolvă – personal sau prin delegat – pe toţi cei ce sînt sub autoritatea lui şi care sînt excomunicaţi, suspendaţi sau sub interdicţie şi ale căror fapte nu sînt cunoscute, înafară de tribunalul papal, de prea mulţi... El, deasemenea, absolvă de bigamie, pagube cauzate altora, crimă, asasinat... atât timp cît aceste fapte rele nu sînt cunoscute public şi nu fac obiectul vreunui scandal” (Gaston Bally „Iezuiţii” pag.11-13).

În sfârşit, papa Grigore XIII a dat dreptul Companiei să facă comerţ şi să se ocupe de activităţi bancare, drept de care ea s-a folosit foarte mult mai târziu. Aceste dispense şi puteri fără precedent erau pe deplin garantate Companiei.

„Papii au cerut chiar regilor şi suveranilor să garanteze şi să apere aceste privilegii; ei ameninţau cu marea excomunicare pe cei ce le-ar atinge. În 1574, o bulă a papei Pius V a dat dreptul generalului de a aduce la starea iniţială aceste privilegii, împotriva tuturor încercărilor de a fi modificate sau micşorate, chiar dacă asemenea modificări erau documentate prin revocări papale. Garantând iezuiţilor asemenea privilegii extraordinare care erau contrare constituţiei bisericii, papalitatea voia nu numai să le dea acestora nişte arme puternice pentru a lupta împotriva "necredincioşilor", dar şi să-i folosească pe iezuiţi ca gardă de corp care să le apere puterea neîngrădită în biserică şi împotriva bisericii... Pentru a păstra supremaţia temporară şi spirituală pe care au uzurpat-o în timpul Evului mediu, papii au vândut biserici Ordinului iezuiţilor şi, în consecinţă, s-au predat pe ei înşişi în mâinile lor... Dacă papalitatea era susţinută de iezuiţi, atunci existenţa iezuiţilor depindea de supremaţia temporară şi spirituală a papalităţii. În acest fel, interesele ambelor părţi erau strâns legate împreună” (Gaston Bally, „Iezuiţii” pag. 9-10, 16-17).

Dar această armată selectă avea nevoie de ajutoare secrete cu care să domine societatea civilă; această parte a căzut în sarcina celor afiliaţi Companiei iezuiţilor. „Mulţi oameni importanţi au fost legaţi în felul acesta de Societatea iezuită: Împăratul Ferdinand II şi Ferdinand III, Sigismund III, Regele Poloniei, care a aparţinut oficial Companiei, Cardinal Infant, duce de Savoia. Şi aceştia au fost foarte folositori” (Pierre Dominique, „La politique de Jesuites”).

La fel este şi astăzi; cei 33.000 de membri oficiali ai Societăţii activează în întreaga lume, printre ei fiind capi de partide politice oficialităţi înalte, generali, magistraţi, medici, profesori universitari, etc., toţi luptându-se să ducă la îndeplinire, fiecare în sfera sa de activitate, „The Opus Dei” (Lucrarea lui Dumnezeu), de fapt planurile papalităţii.

PARTEA II
IEZUIŢII ÎN EUROPA ÎN SEC. XVI ŞI XVII

Capitolul 1. Italia, Portugalia, Spania.

„Franţa – scria H. Boehmer – este leagănul Societăţii lui Isus, dar în Italia a căpătat program şi constituţie. Prin urmare, în Italia a lua naştere şi de aici s-a răspândit peste hotare”. Autorul notează creşterea numărului de colegii şi academii iezuite (128 şi 1680); „dar – spune el – istoria civilizaţiei italiene de-a lungul secolelor XVI - XVII arată rezultatele acestui fapt într-un mod mult mai frapant. Astfel, dacă o Italie bine educată (instruită) îmbrăţişează din nou credinţa şi ritualurile bisericii, admiţând un nou zel pentru ascetism şi activitate misionară, compunea din nou poeme pioase şi imnuri pentru biserică, dedica cu conştiinciozitate penelurile pictorilor şi dălţile sculptorilor spre a preamări idealul religios, nu este urmarea faptului că clasele cultivate ale societăţii italiene erau instruite în colegii şi confesionale iezuite?” (H. Boehmer, „Iezuiţii”, pag.82-83).

Se terminase cu „simplitatea copilărească, bucuria, vivacitatea sau iubirea pentru natură”. „Elevii iezuiţi erau mult prea bisericoşi, devotaţi, preocupaţi pentru a păstra aceste caracteristici. Ei erau prinşi de viziunile extatice şi de iluminări; ei erau literalmente îmbătaţi de tablouri ale mortificării, chinurilor şi torturilor aplicate martirilor; ei aveau nevoie de pompă, strălucire şi teatralitate. Începând cu sec. XVI, arta şi literatura italiană reproduc cu fidelitate această transformare morală... Neliniştea, ostentaţia, şocul susţinut care caracterizează creaţia acelei perioade, încurajează apariţia unui sentiment de respingere în loc de simpatie pentru convingerile pe care se presupune că ei le tălmăceau şi le glorificau” (Boehmer, „Iezuiţii”).

Aceasta este nota specifică, unică a Companiei. Această dragoste pentru denaturat, afectat, strălucire, teatralitate, ar părea stranie pentru nişte mistici formaţi prin „Exerciţii spirituale”, dacă nu am detecta în ea acel scop iezuit esenţial de a impresiona mintea. Este o aplicaţie a

maximei „scopul scuză mijloacele” aplicată cu perseverenţă de iezuiţi în artă şi în literatură, cît şi în problemele politice şi morale.

Italia a fost atinsă în mod puternic de Reformă. Cu toate acestea, valdenzii, care au supravieţuit încă din Evul mediu în ciuda persecuţiilor şi s-au stabilit în nordul şi sudul peninsulei, s-au alipit la biserica calvinistă în anul 1532. Într-un raport al iezuitului Possevino, Emmanuel Philibert de Savoia a lansat o altă prigoană sângeroasă împotriva supuşilor săi „eretici”, în anul 1561. Acelaşi lucru s-a întâmpla în Calabria, la Casal de San Sisto şi Guardia Fiscale. „Iezuiţii au fost implicaţi în multe masacre; ei erau ocupaţi cu convertirea victimelor” (J. Huber „Iezuiţii”, pag.165).

Cât despre părintele Possevino, „...el a urmat armata catolică în calitate de capelan şi a recomandat exterminarea prin foc a pastorilor eretici, ca fiind o necesitate şi un act sfânt” (H. Boehmer).

Iezuiţii erau atotputernici în Parma, la curtea lui Farnese, ca şi în Napoli, de-a lungul sec. XVI şi XVII. Dar în Veneţia, unde fuseseră copleşiţi de favoruri, au fost alungaţi la 14 mai 1606 ca fiind „cei mai credincioşi slujitori şi purtători de cuvânt ai papei”. Cu toate acestea, li s-a permis reîntoarcerea în 1656, dar influenţa lor în Republică avea să fie de acum încolo doar o slabă umbră a celei pe care o avuseseră în trecut.

Portugalia a fost o ţară deosebită pentru Ordin. „Încă sub papa Ioan III (1521-1559), în Portugalia era cea mai puternică comunitate religioasă din regat”. Influenţa ei a crescut chiar mai mult după revoluţia din 1640, care i-a adus la tron pe braganzi. „Sub primul rege al casei Braganza, părintele Fernandez era membru al guvernului şi, sub domnia minorului Alphonse VI, sfătuitorul cel mai preţuit al reginei Louisa. Părintele de Ville a reuşit să-l înlăture de la tron pe Alphonse VI în 1667, iar părintele Emmanuel Fernandez a fost numit deputat al Curţii în 1667 pe lângă regele Petru II. În ciuda faptului că aceşti preoţi nu îndeplineau nici o funcţie publică, ei erau mult mai puternici în Portugalia decât în orice altă ţară. Ei nu erau numai sfătuitori spirituali ai tuturor familiilor regale, dar regii şi miniştrii îi consultau în toate situaţiile importante. Din una dintre propriile lor mărturisiri, aflăm că nici un post din administraţia statului sau din biserică nu putea fi obţinut fără asentimentul lor; cu atât mai mult cu cât clerul, înalta societate şi cei din popor se întreceau în a le câştiga favorurile şi asentimentul. Politica externă era deasemenea sub puternica lor influenţă. Orice om normal ar fi văzut că o astfel de stare a lucrurilor era dăunătoare stării regatului” (H. Boehmer).

De fapt, putem vedea rezultatele după starea decadentă în care a ajuns acest tărâm nefericit. Au fost necesare toată energia şi perspicacitatea marchizului de Pombal, la mijlocul sec. XVIII, pentru a smulge Portugalia din sfera mortală de influenţă a Ordinului.

În Spania, pătrunderea Ordinului a fost mai lentă. Clerul superior şi dominicanii i s-au opus multă vreme. Monarhii înşişi, regii Charles şi Philip II, cu toate că le acceptaseră serviciile, nu aveau încredere în aceşti soldaţi ai papei şi se temeau de violarea propriei lor autorităţi. Dar, cu multă abilitate, Ordinul a înfrânt în cele din urmă această rezistenţă. „În timpul sec. XVII, ei au fost atotputernici în Spania printre clasele sus-puse şi la Curte. Chiar părintele Neidhart, fost ofiţer de cavalerie german, a condus în exclusivitate regatul în calitate de Consilier al Statului, prim

ministru şi mare inchizitor... În Spania, ca şi în Portugalia, decadenţa regatului a coincis cu ascensiunea Ordinului" (H. Boehmer).

Iată ce a avut de spus Edgar Quinet despre acest lucru: „Oridecâteori văd murind o dinastie regală, pot vedea ridicându-se şi stând în spatele ei un fel de geniu al răului, una din acele figuri întunecate care sînt duhovnicii, care o conduce blând şi părinteşte la moarte".

Desigur, nu se poate pune decadenţa Spaniei numai în cârca Ordinului. „Totuşi, este adevărat că Ordinul iezuiţilor, împreună cu biserica şi alte ordine religioase, i-au grăbit căderea. Cu cât Ordinul devenea mai bogat, cu atât era mai săracă Spania; astfel că la moartea regelui Charles II, vistieria statului nu dispunea nici măcar de suma necesară pentru a plăti 10.000 de slujbe, care se ţineau de obicei pentru salvarea sufletului unui rege care a murit" (H. Boehmer).

Capitolul 2. Germania.

„Nu Europa de sus, ci cea centrală: Franţa, Olanda, Germania, Polonia, a fost scena acelei lupte istorice dintre catolicism şi protestantism. Aşa că aceste ţări au fost principalul câmp de bătaie pentru Societatea lui Isus" (H. Boehmer).

Situaţia era deosebit de gravă în Germania. „Nu numai pesimiştii, ci şi catolicii gânditori şi înţelepţi au considerat cauza vechii biserici din toate landurile Germaniei ca fiind aproape pierdută. De fapt, chiar şi în Austria şi Boemia ruptura de Roma a fost atât de totală, încât protestanţii puteau spera pe drept cuvânt să cucerească Austria în câteva decenii. Atunci, cum de nu a avut loc această schimbare şi ţara a fost chiar împărţită în două sectoare? Partida catolică, la sfârşitul sec.16, nu are nici o ezitare în a răspunde la această întrebare, căci ea a ştiut întotdeauna că gruparea Witelsbach, habsburgii şi iezuiţii erau răspunzători pentru această întorsătură ‚fericită' a evenimentelor" (H. Boehmer) .

Rene Fulop-Miller scrie despre rolul iezuiţilor în aceste evenimente: „Cauza catolică putea spera la un succes real doar dacă preoţii iezuiţi ar fi fost în stare să-i influenţeze şi să-i manipuleze pe suverani în orice timp şi orice împrejurări. Confesionalele ofereau iezuiţilor mijloacele pentru asigurarea unei influenţe politice durabile, fiind astfel o armă deosebit de eficace".

În Bavaria, tânărul duce Albert V, fiul unui catolic zelos şi educat la Ingolstadt, vechi oraş catolic, a făcut apel la iezuiţi pentru a combate efectiv erezia: la 7 iulie 1556, 8 preoţi şi 12 învăţători iezuiţi au intrat în Ingolstadt. Era începutul unei ere noi pentru Bavaria... Statul însuşi a primit o nouă pecete... concepţiile romano-catolice dirijau de acum politica suveranilor şi conduita înaltei societăţi. Dar acest nou spirit a acaparat numai clasele sociale superioare. El nu a câştigat inimile oamenilor obişnuiţi. Totuşi, sub disciplina de fier a statului şi a bisericii revigorate, ei au redevenit catolici devotaţi, docili, fanatici şi intoleranţi faţă de orice erezie".

„Poate ar părea exagerat să atribui asemenea virtuţi şi acţiuni unei mâini de oameni. Totuşi, în aceste condiţii forţa lor era invers proporţională cu numărul lor, iar ei erau deosebit de eficace imediat ce nu

mai întâlneau nici un obstacol. Emisarii lui Loyola au cucerit de la început inima şi mintea ţării.... Începând cu următoarea generaţie, Ingolstadt a devenit tipul perfect al oraşului iezuit german” (H. Boehmer)

Se poate judeca starea de spirit pe care preoţii au introdus-o în această fortăreaţă a credinţei, citind următoarele rânduri: „Iezuitul Mayrhofer învăţa în cartea sa, "Oglinda predicatorului": ‚Noi nu vom fi judecaţi dacă cerem uciderea protestanţilor mai mult decât am fi judecaţi pentru pedepsirea cu moartea a hoţilor, criminalilor, falsificatorilor şi răzvrătiţilor” (Rene Fulop-Miller).

Succesorii lui Albert V şi în special Maximilian I (1597-1651) au completat lucrarea acestuia. Deja Albert V fusese foarte scrupulos în a-şi îndeplini "datoria" de a asigura "mântuirea" supuşilor săi: „Imediat ce preoţii iezuiţi au pătruns în Bavaria, atitudinea lui (a lui Albert V – n.t.) faţă de protestanţi şi faţă de simpatizanţii lor a de venit şi mai severă. Începând cu anul 1563, el i-a alungat fără milă pe toţi „recalcitranţii” şi n-a arătat nici un fel de îndurare faţă de anabaptişti, care au trebuit să sufere înecul, focul, închisoarea şi lanţurile, toate acestea fiind lăudate de iezuitul Agricola. În ciuda tuturor acestor persecuţii, a trebuit să treacă (moară) o întreagă generaţie de bărbaţi pentru ca persecuţia să fie încununată cu un succes deplin. Nu mai târziu decât în anul 1586, anabaptiştii au reuşit să ascundă 600 de victime de ducele Guillaume (este vorba de anabaptiştii din Moravia). Acest singur exemplu ne dovedeşte că aici au fost alungaţi mii şi nu sute, o spărtură groaznică într-un ţinut puţin populat.

„Dar – a spus Albert V la Conciliul de la München – cinstea lui Dumnezeu şi mântuirea sufletelor trebuie puse deasupra oricăror interese momentane” (H. Boehmer).

Încetul cu încetul, învăţământul bavarez a trecut în mâinile iezuiţilor şi acea regiune a devenit baza pătrunderii lor în estul, vestul şi nordul Germaniei.

Începând cu anul 1585, preoţii iezuiţi au convertit partea din landul Westfalia ce ţinea de Köln; în 1586 ei apar la Neuss şi Bonn, una din reşedinţele arhiepiscopului din Köln; ei deschid colegii la Hildesheim în 1587 şi la Münster în 1588. Acesta din urmă avea deja în 1618, 1300 de elevi... O mare parte din Germania de vest a fost recucerită de catolici în felul acesta, mulţumită lui Wittelsbach şi iezuiţilor.

„Alianţa dintre Wittelsbach şi iezuiţi a fost poate mai importantă pentru ‚regiunile austriece’ decât pentru Germania de vest. Arhiducele Charles de Styrie, ultimul fiu al împăratului Ferdinand, s-a căsătorit în 1571 cu o prinţesă bavareză, care a adus în castelul Gratz tendinţe catolice înguste şi prietenia, pentru iezuiţi care domina curtea de la München’. Sub influenţa ei, Charles a trudit din greu pentru a ‚extirpa erezia’ din trupul regatului lui şi când a murit, în 1590, el l-a obligat pe fiul şi succesorul lui, Ferdinand, să jure că va continua această luptă. În orice caz, Ferdinand era bine pregătit pentru aceasta. ‚Timp de 5 ani, el a fost elevul iezuiţilor din Ingolstadt; pe lângă aceasta, el era atât de mărginit încât, după el, nu exista nici o îndatorire mai nobilă decât restaurarea bisericii catolice în ţara lui. Că această îndatorire era sau nu avantajoasă ţării lui, asta pe el nu-l îngrijora. ‚Prefer – spunea el – să domnesc asupra

unei ţări în ruină, decât într-una blestemată’” (J. Huber - „Iezuiţii” pag.180-183).

În 1617, arhiducele Ferdinand a fost încoronat Rege al Boemiei de către împărat. „Influenţat de confesorul său iezuit, Viller, Ferdinand a început imediat să combată protestantismul în noul său regat. Aceasta a anunţat începutul unui război religios deosebit de sângeros, care timp de 30 de ani a ţinut Europa în suspans. În 1618, când nefericitele evenimente de la Praga au dat semnalul pentru începerea rebeliunii, bătrânul împărat Mathias a încercat la început să ajungă la un compromis, dar nu a avut destulă putere pentru a-şi impune intenţiile sale regelui Ferdinand, care era dominat de confesorul său iezuit; astfel, ultima speranţă de a închide acest conflict pe calea înţelegerii a fost pierdută. În acelaşi timp, regiunile Boemiei luaseră măsuri speciale şi hotărâseră alungarea tuturor iezuiţilor, văzându-se în aceştia promotori ai războiului civil” (J. Huber).

Curând după aceea, Moravia şi Silezia le-au urmat exemplul, iar protestanţii din Ungaria, unde iezuitul Pazmany stăpânea cu un toiag de fier, s-au răsculat şi ei. Dar lupta de la Muntele Alb (1620) a fost câştigată de Ferdinand, care a fost făcut din nou împărat după moartea lui Mathias.

„Iezuiţii l-au convins pe Ferdinand să aplice cele mai crunte pedepse asupra rebelilor; protestantismul a fost smuls din rădăcini din toată ţara prin mijloace ce nu pot fi exprimate în cuvinte. ‚La sfârşitul războiului, ruina materială a ţării era completă’”.

„Iezuitul Balbinus, istoricul Boemiei, s-a întrebat cum de a mai putut rămâne cineva în ţara aceea. Dar ruina morală a fost cu mult mai teribilă... Cultura înfloritoare întemeiată de nobilime şi clasele sociale de mijloc, bogata literatură naţională care nu putea fi înlocuită: toate acestea au fost distruse, încât chiar şi specificul naţional a fost îndepărtat. Boemia a fost deschisă iezuiţilor şi ei au ars literatura naţională în cantităţi uriaşe; sub influenţa lor, chiar şi numele marelui erou naţional, Jan Huss, s-a estompat treptat, până când a fost şters din inimile oamenilor...

„Mărirea puterii iezuite – spunea Tomek – a coincis cu marea decădere a ţării din punct de vedere al culturii naţionale; datorită influenţei pe care acest ordin a avut-o asupra acestui ţinut nefericit, trezirea ţării s-a putut face numai după un secol”. Când războiul de 30 de ani a luat sfârşit şi s-a încheiat pacea care asigura protestanţilor germani aceleaşi drepturi politice de care se bucurau catolicii, iezuiţii au făcut tot posibilul pentru a se continua lupta; dar în zadar” (Rene Fulop-Miller pag. 104-105)

Dar ei au obţinut de la elevul lor, Leopold I, care domnea atunci ca împărat, permisiunea de a persecuta pe protestanţii din ţara lui, şi în special din Ungaria. „Escortaţi de dragonii imperiali, iezuiţii a trecut la munca de convertire în anul 1671. Ungurii s-au ridicat la luptă şi astfel a început un război care avea să se întindă pe perioada unei generaţii... Dar această insurecţie a fost victorioasă sub conducerea lui Francisc Rakoczi. Acesta voia să-i izgonească pe iezuiţi din toate ţările unde el avea influenţă; dar protectori influenţi ai Ordinului au reuşit să amâne aceste măsuri, iar expulzarea nu a avut loc până în 1707...

„Prinţul Eugen a condamnat cu asprime politica casei imperiale şi intrigile iezuiţilor din Ungaria. El a scris: ‚Austria aproape că a pierdut

Ungaria din cauza persecutării protestanţilor’. Într-o zi, el a exclamat plin de amărăciune că moralitatea turcilor este mult superioară celei iezuite, cel puţin în practică. „Ei doresc nu numai să domine asupra conştiinţelor, dar vor să aibă drept de viaţă şi de moarte asupra oamenilor”.

„Austria şi Bavaria au cules din plin roadele dominării iezuite: oprimarea tuturor tendinţelor progresiste şi înjosirea sistematică a oamenilor”.

Mizeria de nedescris care a urmat războiului religios, slăbirea puterii politice, decadenţa intelectuală, corupţia morală, o înspăimântătoare depopulare şi o sărăcire a întregii Germanii: acestea au fost rezultatele acţiunilor ordinului iezuiţilor” (J. Huber, „Iezuiţii”, pag 183-186).

Capitolul 3. Elveţia.

De abia în sec. XVII au reuşit iezuiţii să se stabilească cu succes în Elveţia, după ce fuseseră chemaţi şi apoi alungaţi din câteva oraşe ale Confederaţiei în timpul celei de a doua jumătăţi a sec. XVI.

Arhiepiscopul Milanului, Charles Borromee, care le-a facilitat instalarea în Lucerna în 1578, şi-a dat curând seama care ar fi rezultatele activităţii acestora, aşa cum ne aminteşte şi J. Huber: „Charles Borromee scria confesorului său că această Companie a lui Isus, condusă de capi mai mult politici decât religioşi, devine prea puternică pentru a păstra cumpătarea necesară şi respectul. Ea guvernează deasupra regilor şi prinţilor şi conduce afaceri politice şi spirituale; evlavioasa instituţie şi-a pierdut spiritul care o însufleţea la început; vom fi siliţi s-o dezmembrăm” (J. Huber - „Iezuiţii”)

În acelaşi timp în Franţa, faimosul jurist Etienne Pasquier a scris: „Introduceţi acest ordin în mijlocul nostru şi în acelaşi timp veţi introduce neînţelegerea, haosul şi confuzia” (H. Fulop-Miller, „Iezuiţii şi secretul puterii lor”, pag. 57).

Nu este această plângere împotriva Ordinului identică cu cea auzită mereu şi mereu în toate ţările? A fost aceeaşi şi în Elveţia, când dovada faptelor lor dăunătoare a răzbătut prin aparenţele înşelătoare cu care obişnuia să se acopere. „Oriunde reuşeau iezuiţii să prindă rădăcini, ei corupeau mari şi nici, tineri şi bătrâni. Foarte curând autorităţile au început să-i consulte în împrejurări deosebite; donaţiile lor au începu să curgă în ţară şi în curând ei au ocupat toate şcolile, amvoanele celor mai multe biserici, devenind confesorii oamenilor la putere şi influenţi. Confesori ai tuturor claselor societăţii, sfătuitori şi prieteni intimi ai membrilor Conciliului (local), influenţa lor a crescut din zi în zi şi ei nu au aşteptat mult să şi-o exercite în treburile publice. Lucerna şi Fribourg au fost centrele lor principale; de acolo, ei conduceau politica externă a celor mai multe cantoane catolice...

„Orice plan născocit la Roma sau de alte puteri străine, împotriva protestantismului din Elveţia, avea asigurat deplinul suport al iezuiţilor... În 1620 ei au reuşit să aţâţe populaţia catolică din Veltlin să se ridice împotriva protestanţilor şi au masacrat 600 dintre ei. Papa a acordat indulgenţe tuturor celor care au participat la această faptă oribilă”.

„În 1656 ei au stârnit războiul civil între membrii diferitelor confesiuni religioase... Mai târziu, un nou război religios a fost început de iezuiţi”.

„În 1712, la Aarau s-a tratat pacea; Lucerna şi Uri tocmai o acceptaseră când iezuiţii, în urma unui ordin primit de la Roma, au făcut tot ce le-a stat în putinţă să răstoarne lucrurile. Ei au refuzat să acorde iertarea păcatelor celor ce nu ridicaseră armele. Ei au proclamat în gura mare de la amvoanele lor că nimeni nu era obli gat să-şi ţină cuvântul, când acesta a fost dat ereticilor; ei i-au făcut pe negociatorii moderaţi să suspecteze şi să nu mai rămână pe poziţia lor (de încheiere a păcii – n.t.), provocând în Lucerna o asemenea răscoală ameninţătoare a poporului împotriva guvernului, încât puterea supremă a trebuit să demisioneze şi astfel pacea a fost ruptă. Catolicii au fost înfrânţi în lupta care a urmat şi au semnat o pace împovărătoare”.

„De atunci, influenţa Ordinului în Elveţia a devenit din ce în ce mai mică” (J. Huber „Iezuiţii”, pag.188).

Astăzi, articolul 51 din Constituţia Elveţiei interzice Societăţii lui Isus să desfăşoare orice activitate culturală sau educaţională pe teritoriul Confederaţiei. Orice efort făcut pentru a aboli această lege a fost respins.

Capitolul 4. Polonia şi Rusia.

Dominaţia iezuită nu a fost nicăieri atât de mortală ca în Polonia. Acest lucru este dovedit de H. Boehmer, un istoric moderat care nu a purtat nici o aversiune sistematică faţă de Societatea lui Isus.

„Iezuiţii au fost în întregime responsabili de distrugerea Poloniei. Acuzaţia astfel formulată este exagerată. Decăderea statului polonez începuse înainte de intrarea acestora în scenă. Dar ei au grăbit desigur descompunerea regatului. Dintre toate statele, Polonia, care avea milioane de creştini ortodocşi în mijlocul ei, ar fi trebuit să aibă toleranţa religioasă ca unul din cele mai importante principii de politică internă. Iezuiţii nu au permis aceasta. Ba mai rău, ei au pus politica externă poloneză în serviciul intereselor catolice, într-un mod fatal” (H. Boehmer).

Aceasta s-a scris la sfârşitul secolului trecut; este foarte asemănător cu ceea ce a spus colonelul Beck, fost ministru al afacerilor extern în perioada 1932-1939, după al doilea război mondial: „Vaticanul este printre principalii vinovaţi de tragedia ţării mele. Eu mi-am dat seama prea târziu că noi am dus o politică externă care servea interesele bisericii catolice” (Declaraţia de la 6 februarie).

Deci, cu câteva secole între ele, aceleaşi influenţe dezastruoase şi-au lăsat amprenta încă odată asupra acestei naţii nefericite.

Încă din 1581, părintele iezuit Possevino, delegat pontifical la Moscova, a făcut tot posibilul să reconcilieze ţarul Ivan cel Groaznic cu biserica romano-catolică. Ivan nu era strict împotriva ei. Plin de speranţe fericite, Possevino s-a făcut, în anul 1584, mediatorul păcii de la Kirevora Gora dintre Rusia şi Polonia, o pace care l-a salvat pe Ivan dintr-o situaţie fără ieşire. Aceasta a fost tocmai ceea ce dorea acest suveran şiret. Nici n-a mai fost vorba după aceea de convertirea. ruşilor. Possevino a trebuit să părăsească Rusia fără a obţine ceva.

Doi ani mai târziu, o situaţie ceva mai bună i-a fost oferită Ordinului de a pune mâna pe Rusia: Grişca Ostrepiev, un călugăr răspopit, a dezvăluit iezuiţilor că, de fapt, el era Dimitrie, fiul lui Ivan, care fusese asasinat; el s-a declarat gata să îngenuncheze Moscova în faţa Romei dacă ar deveni stăpânul tronului ţarului. Fără a reflecta mai întâi, iezuiţii au preluat în mâinile lor introducerea lui Ostrepiev la Contele Palatin de Sandomir, care i-a dat de soţie pe fata lui; ei au vorbit în numele lui papei şi regelui Sigismund III cu privire la pretenţiile lui şi au reuşit să facă armata poloneză să se ridice împotriva ţarului Boris Gudunov. Drept recompensă, falsul Dimitrie a renunţat la religia străbunilor lui într-o casă din Cracovia, locaş al iezuiţilor, şi a promis Ordinului o instituţie în Moscova, lângă Kremlin, după victoria asupra lui Boris Gudunov.

„Dar tocmai aceste favoruri din partea catolicilor au dezlănţuit ura bisericii ortodoxe ruse împotriva lui Dimitrie. La 27 mai 1606, a fost ucis împreună cu sutele de polonezi care-l însoţeau. Până atunci nu se putea vorbi despre un sentiment naţional rus; dar de atunci, acesta a devenit foarte puternic şi a luat forma unei uri fanatice împotriva bisericii romane şi împotriva Poloniei.

„Alianţa cu Austria şi politica ofensivă a lui Sigismund III împotriva turcilor, ambele susţinute cu tărie de ordinul iezuiţilor, au avut efecte dezastruoase pentru Polonia. Altfel spus, nici un stat nu a suferit sub dominaţia iezuită, ca Polonia. Şi în nici o altă ţară – înafară de Portugalia – nu a fost Ordinul atât de puternic ca în Polonia. Polonia nu a avut numai „un rege al iezuiţilor", ci şi un rege iezuit: Ian Cazimir, un suveran care a aparţinut Ordinului înainte de urcarea lui pe tron în 1649...

„În timp ce Polonia era condusă cu rapiditate spre ruină, numărul locaşurilor şi şcolilor iezuite a crescut atât de repede, încât Generalul Ordinului a transformat Polonia într-o congregaţie de sine-stătătoare în 1751" (H. Boehmer).

Capitolul 5. Suedia şi Anglia.

„În ţările scandinave, scria Pierre Dominique, luteranismul a cuprins toate sferele de activitate şi atunci când iezuiţii au pornit la contraatac, ei nu au mai găsit acolo ceea ce găsiseră în Germania: o partidă catolică minoritară, dar puternică". Atunci singura lor speranţă a fost convertirea suveranului, care în secret era în favoarea catolicismului; de asemenea, acest rege, Jan III Vasa, se căsătoreşte în 1568 cu o prinţesă poloneză, Catherine, o romano-catolică. Părintele Nicolai şi alţi iezuiţi au fost aduşi în 1574 la recent consacrata şcoală de teologie, unde au devenit fervenţi prozeliţi romano-catolici, în timp ce oficial afişau luteranismul. Apoi, abilul negociator, Possevino, a asigurat atât convertirea lui Jan III cît şi educaţia fiului acestuia, Sigismund, viitorul Sigismund III, regele Poloniei. Când a sosit timpul ca Suedia să se supună Sfântului Scaun, condiţiile regelui au fost: căsătoria preoţilor, folosirea limbii ţării la slujbele religioase şi împărtăşania (euharistia), cu ambele elemente (pâine şi vin). Toate acestea au fost respinse de conducerea bisericii catolice şi astfel negocierile au ajuns într-un punct mort. În orice caz, regele, care şi-a

pierdut prima soţie, s-a recăsătorit cu o suedeză luterană. Iezuiţii au trebuit să părăsească ţara.

„Cincizeci de ani mai târziu, Ordinul a câştigat o altă victorie în Suedia: Regina Cristina, fiica lui Gustav Adolf, ultimul Vasa, a fost convertită sub învăţătura a doi preoţi iezuiţi care reuşiseră să ajungă la Stockholm deghizaţi în nobili italieni. Dar, pentru a-şi schimba religia fără conflicte, ea a trebuit să abdice în 24 iunie 1654” (H. Bohmer).

În Anglia, situaţia părea mai favorabilă Societăţii lui Isus şi ea putea spera, cel puţin pentru un timp, să aducă această ţară din nou sub jurisdicţia Sfântului Scaun. „Când Elisabeta a ajuns pe tron în 1558, Irlanda era în întregime catolică iar Anglia pe jumătate... Deja în 1542, Salmeron şi Broet au fost trimişi de papa pentru a supraveghea Irlanda”. Au fost înfiinţate seminarii în Douai, Pont-a-Mousson şi Roma pentru pregătirea misionarilor din Anglia, Irlanda şi Scoţia. În înţelegere cu regele Filip II al Spaniei, conducerea bisericii a complotat la răsturnarea reginei Elisabeta de pe tron, în favoarea catolicei Maria Stuart. O răscoală irlandeză, provocată de Roma, a fost înăbuşită. Dar iezuiţii care sosiseră în Anglia în 1580 au luat parte la o mare întrunire catolică la Southwark.

„Apoi, sub diferite travestiuri, ei s-au împrăştiat din regiune în regiune, din casă în casă şi din castel în castel. Seara ei ascultau confesiuni; dimineaţa predicau şi dădeau împărtăşania (euharistia), după care dispăreau tot atât de misterios cum veniseră. Asta pentru că din 15 iulie, Elisabeta îi declarase proscrişi” (H. Boehmer).

Ei au tipărit şi au împrăştiat în secret pamflete virulente împotriva reginei şi a bisericii anglicane. Unul din ei, părintele Campion, a fost prins, condamnat pentru înaltă trădare şi spânzurat. Ei au mai complotat la Edinburgh ca să-l câştige de partea lor pe regele Iacob al Scoţiei. Rezultatul tuturor acestor tulburări a fost executarea Mariei Stuart în anul 1587.

Apoi a urmat expediţia spaniolă, invincibila Armada, care a făcut Anglia să tremure o vreme şi a cauzat „sfânta alianţă” în jurul tronului Elisabetei. Dar Compania şi-a urmat cu toate acestea proiectele ei şi pregătea preoţi englezi la Valladolid, Sevilia, Madrid şi Lisabona, în timp ce propaganda secretă continua în Anglia sub conducerea părintelui Garnett. După complotul „butoiului cu pulbere” împotriva lui Iacob I, succesorul Elisabetei, acest părinte Garnett a fost condamnat pentru complicitate şi spânzurat, la fel ca părintele Campion.

Sub Carol I şi apoi în republica lui Cromwell, mulţi iezuiţi au plătit cu viaţa pentru intrigile lor. Ordinul credea că va triumfa sub Carol II care, împreună cu Ludovic XIV, a încheiat un tratat la Dover, făgăduind că va restabili catolicismul în ţară (6 feb.1685 - n.t.).

„Naţiunea nu a fost pe deplin informată de aceste aranjamente, dar puţinul care a fost aflat a fost de ajuns pentru a crea o agitaţie de nedescris. Toată Anglia s-a cutremurat înaintea spectrului lui Loyola şi a conspiraţiilor iezuite” (H. Boehmer).

O adunare a acestora chiar în palat, a adus furia poporului la maximum: „Carol II, care gusta din plin viaţa de rege şi nu voia să fie exilat, a spânzurat cinci preoţi iezuiţi pentru înaltă trădare, la Tyburn. Dar asta nu i-a potolit pe iezuiţi... Totuşi, Carol II era prea prudent şi prea cinic

pentru a le fi pe plac, fiind gata oricând să se debaraseze de ei. Ei credeau că victoria se va profila atunci când Iacob II (fiul lui Carol II) va urca pe tron. De fapt, regele Carol II a adoptat vechiul joc al Mariei Tudor (care a impus catolicismul în Anglia), dar folosindu-se de mijloace mai blânde. El s-a prefăcut că converteşte Anglia şi a pus bazele, pentru iezuiţi, unui colegiu într-unul din palatele familiei de Savoia, unde imediat s-au instalat 400 de studenţi. O grupare făţiş iezuită a pus mâna astfel pe Palat.

„Toate aceste combinaţii au fost cauza principală a revoluţiei din 1688. Iezuiţii au trebuit să meargă împotriva unui curent mult prea puternic. Atunci în Anglia erau 20 de protestanţi la un catolic. Regele a fost detronat şi a fugit în Franţa; toţi membrii Companiei au fost închişi sau alungaţi. După un timp, iezuiţii au reînceput activitatea lor de agenţi secreţi, dar nu a fost altceva decât o agitaţie zadarnică. Ei au pierdut cauza în Anglia” (Pierre Dominique).

Capitolul 6. Franţa.

În 1551, la 17 ani după fondarea Ordinului în capela de la Saint Denis de Montmartre, iezuiţii au început stabilirea lor în Franţa.

Cu siguranţă, ei s-au înfăţişat ca nişte adversari concreţi ai Reformei care cucerise a şaptea parte din populaţia Franţei, dar oamenii nu aveau încredere în aceşti soldaţi prea devotaţi ai Sfântului Scaun. Aşa că pătrunderea lor în Franţa a fost la început destul de înceată. Ca şi în alte ţări unde opinia publică nu a fost de partea lor, ei s-au strecurat mai întâi pe lângă oamenii de la Curte şi apoi, prin ei, în clasele înaltei societăţi. Dar la Paris, Parlamentul, Universitatea şi chiar clerul le-au rămas ostili. Acest lucru a devenit clar în momentul în care au încercat să deschidă aici un colegiu.

Facultatea de Teologie, a cărei misiune era să păstreze principiile religioase în Franţa, a decretat la 1 decembrie 1554 că „această Societate pare extrem de periculoasă în ceea ce priveşte credinţa; ea este un inamic al păcii bisericii, fatală statului monarhic şi pare că s-a născut pentru a aduce mai degrabă decădere decât zidire sufletească” (Gaston Bally, „Iezuiţii” pag.69).

Preoţilor li s-a permis totuşi să se stabilească la Billom, într-un colţ al Auvergnei. De acolo, ei au organizat o mare acţiune împotriva Reformei în provinciile din sudul Franţei. Faimosul Lainez – „eroul de la Trent” – s-a remarcat în polemici, mai ales la Conclavul de la Poissy, într-o încercare nefericită de a concilia cele două doctrine.

Mulţumită reginei-mamă, Caterina de Medici, Ordinul a deschis primul locaş la Paris, Colegiul Clermont, care a intrat în întrecere cu Universitatea. Opoziţia faţă de acest locaş din partea Universităţii, Parlamentului şi clerului, a fost mai mult sau mai puţin îndulcită prin concesii, cel puţin verbale, făcute de Companie, care a promis să se supună dreptului comun; dar Universitatea a luptat din greu şi multă vreme împotriva introducerii „acestor bărbaţi mituiţi pe cheltuiala Franţei pentru a se înarma împotriva regelui”, potrivit cuvintelor lui Etienne Pasquier, care s-au dovedit curând a fi adevărate.

Nu este nevoie să ne întrebăm dacă iezuiţii şi-au dat „consimţământul” pentru masacrul din noaptea Sfântului Bartolomeu (1572). Oare ei l-au pregătit? Cine ştie?... Politica Companiei, subtilă şi flexibilă în metodele ei, are scopuri foarte clare; este politica papei de „distrugere a ereziei”. Totul trebuia subordonat acestui scop major. Caterina de Medici a acţionat în acest scop şi Compania putea conta pe casa de Guise” (Pierre Dominique).

Dar acest plan important, ajutat atât de mult de masacrul din noaptea de 24 august 1572, a provocat o teribilă izbucnire a urii fratricide. Trei ani mai târziu s-a înfiinţat „Sfânta Ligă”, apoi este asasinat ducele de Guise (dec. 1588), numit şi „regele Parisului” şi în sfârşit apelul la Suveranul Spaniei pentru a lupta împotriva protestanţilor.

„Vicleanul Henric III şi-a dat toată silinţa să evite războiul religios. În înţelegere cu Henric de Navarra, ei i-au strâns împreună pe protestanţi şi pe catolicii moderaţi împotriva Parisului, a Ligii şi a partizanilor acesteia, romano-catolici fanatici susţinuţi de Spania...”

„Iezuiţii, atotputernici la Paris, au protestat că regele s-a dat de partea ereziei... Comitetul director al Ligii s-a sfătuit la sediul iezuiţilor din strada Saint Antoine. Deţinea cumva Spania Parisul? Greu de crezut. Liga îl deţinea? Liga era doar un instrument în mâna unor oameni abili...” Această Companie a lui Isus, care se lupta în numele Romei de aproape 30 de ani... Aceasta era stăpânul secret al Parisului.

„În august 1589, Henric III a fost asasinat. Cum moştenitorul era protestant, ucigaşul părea la prima vedere să nu fi avut alte motive decât cele politice. Dar nu este posibil ca cei care au plănuit totul şi l-au convins pe iacobinul Clement să ducă această faptă la îndeplinire, să fi sperat într-o răscoală a Franţei împotriva moştenitorului hughenot? Cert este că puţin mai târziu, Clement a fost numit „înger” de iezuitul Camelet, iar Guignard, un alt iezuit care a fost în cele din urmă spânzurat, a oferit elevilor săi ca mijloc de modelare a opiniilor lor, texte despre uciderea tiranilor ca subiecte pentru exerciţiile în limba latină” (Pierre Dominique).

Printre altele, aceste exerciţii şcolare conţineau aceste cuvinte; „Jacques Clement a făcut un fapt meritoriu inspirat de Duhul Sfânt... Dacă putem duce un război împotriva regelui, atunci s-o facem; dacă nu putem face război împotriva lui, să-l omorâm... Noi am făcut o mare greşeală în noaptea Sfântului Bartolomeu: noi ar fi trebuit să facem să curgă sânge din vene regale” (Pierre Dominique).

În 1592, un anume Barriere, care a încercat să-l asasineze pe Henric de Navarra, a mărturisit că părintele Varade, rector al şcolii iezuite din Paris, l-a convins să facă asta. În 1594, o altă încercare de asasinat a regelui Henric IV a fost făcută de Jean Chatel, fost elev al iezuiţilor, care primise împărtăşania (euharistia) şi făcuse confesiunea chiar înainte de înfăptuirea încercării de asasinat. Cu această ocazie exerciţiile şcolare menţionate mai înainte au fost găsite în casa părintelui Guignard. „Părintele a fost spânzurat în piaţa Greve, în timp ce regele a confirmat un decret al Parlamentului care-i alunga pe fiii lui Loyola din regat, ca fiind „corupători de tineri, tulburători ai liniştii publice şi vrăjmaşi ai statului şi coroanei Franţei...”

Decretul nu a fost complet îndeplinit şi în 1603 a fost abrogat de rege, împotriva sfaturilor date de Parlament. Aquaviva, Generalul iezuiţilor, fusese foarte abil în manevrele sale şi l-a făcut pe Henric să creadă că Ordinul, reaşezat în Franţa, va servi cu loialitate interesele ţării. Cum a putut el crede, fiind un om inteligent, că aceşti fanatici romano-catolici ar putea fi într-adevăr de acord cu Edictul de la Nantes (1598) care stabilea libertatea cultului protestant în Franţa şi, chiar mai rău, ar fi sprijinit proiectele sale împotriva Spaniei şi Împăratului? Fapt este că Henric IV a ales drept sfătuitor confesor pentru Dauphin (moştenitor) pe unul din cei mai distincţi membri ai Companiei, părintele Cotton. Pe 16 mai 1610, în pragul campaniei sale împotriva Austriei, Henric IV a fost asasinat de Ravaillac, care şi-a recunoscut crima ca fiind inspirată de scrierile părinţilor iezuiţi Mariana şi Suarez. Aceştia au aprobat uciderea tiranilor eretici sau a acelora insuficient devotaţi intereselor papalităţii. Ducele de Epernon, care l-a făcut pe rege să citească o scrisoare în timp ce asasinul stătea în aşteptare, era un cunoscut adept al iezuiţilor, şi Michelet a dovedit că ei ştiau despre acest asasinat”. De fapt, Ravaillac a recunoscut crima faţă de părintele iezuit d'Aubigny cu puţin înainte şi, când judecătorii l-au interogat pe preot, acesta a declarat pur şi simplu că Dumnezeu l-a înzestrat cu darul de a uita ceea ce a auzit în confesional” (Henri Fulop-Miller).

Parlamentul, convins că Ravaillac fusese o unealtă în mâna Companiei, a dat ordin călăului să ardă cărţile lui Mariana. „Din fericire, Aquaviva era încă acolo. Încă o dată, acest mare General plănuise corect şi el a condamnat în mod foarte sever asasinatul. Compania a avut întotdeauna autori care, în liniştea studiilor lor, au expus doctrina cu exactitate; ea a avut de asemenea mari politicieni care ia nevoie i-ar fi pus masca necesară” (Pierre Dominique).

Mulţumită părintelui Cotton, care a preluat situaţia în mâinile sale, Societatea lui Isus a ieşit din această furtună nevătămată. Bogăţia, numărul de aşezăminte şi aderenţii ei au crescut rapid. Dar când Ludovic XIII a venit la tron şi Richelieu a preluat afacerile statului în mâinile sale, a apărut un conflict de interese. Cardinalul nu lăsa pe nimeni să se opună politicii sale. Iezuitul Caussin, confesorul regelui, a simţit-o pe pielea lui, atunci când a fost închis la Renne ca criminal, din ordinul lui Richelieu. Acest fapt a adus cele mai bune rezultate. Cu scopul de a rămâne în Franţa, Ordinul a mers până a colabora cu redutabilul ministru.

H. Boehmer scrie despre aceste lucruri: „Lipsa de consideraţie faţă de biserică pe care a arătat-o întotdeauna guvernul francez începând cu Filip cel Frumos, a fost cea mai bună politică în conflictele dintre interesele naţionale şi cele bisericeşti”.

Urcarea pe tron a lui Ludovic al XIV a marcat începutul celei mai prospere perioade pentru Ordin. Îngăduinţa confesorilor iezuiţi, folosită cu abilitate pentru atragerea păcătoşilor nu prea răbdători în a se pocăi, a fost întrebuinţată masiv între oamenii de rând în aceeaşi măsură ca şi la Curte, în special în ceea ce-l priveşte pe rege, care era mai mult afemeiat decât evlavios.

Maiestatea sa nu avea nici o intenţie să renunţe la aventurile sale amoroase, iar confesorul său avea grijă să nu atingă acest subiect în ciuda

faptului că era vorba de un adulter evident. Aşa că întreaga familie regală a fost curând aprovizionată numai cu confesori iezuiţi, iar influenţa lor a crescut din ce în ce mai mult în sânul înaltei societăţi. Preoţii Parisului au atacat în scrierile lor morala libertină a cazuisticii iezuite, dar fără nici o urmare. Însuşi Pascal a intervenit în spijinul janseniştilor în timpul conflictului teologic de atunci; în „Scrisori provinciale" i-a expus pe oponenţii prea lumeşti ai acestora, adică pe iezuiţi, la o ridiculizare nesfârşită.

În ciuda acestui fapt, locul sigur de la Curte le-a asigurat victoria, iar cei de la Port Royal au dispărut. Ordinul a câştigat o altă bătălie pentru Roma, a cărei consecinţe au fost defavorabile intereselor naţionale. Se înţelege de la sine că ei acceptaseră fără nici o tragere de inimă pacea religioasă asigurată prin Edictul de la Nantes, şi au continuat lupta ascunsă împotriva protestanţilor din Franţa.

Ludovic XIV îmbătrânea şi se îndrepta din ce in ce mai mult spre bigotism sub influenţa Doamnei de Maintenon şi a confesorului său, părintele La Chaise. În 1681, iezuiţii l-au convins să reînceapă persecuţia împotriva protestanţilor. În cele din urmă, la 17 octombrie 1685, el a semnat ordinul de „Revocare a Edictului de la Nantes", făcând astfel pe supuşii săi care refuzau să îmbrăţişeze religia catolică, nişte proscrişi. Curând după aceea, pentru a accelera procesul de convertire, au început faimoasele „dragonade". Aceste torturi erau urmarea obligatorie a oricărei încercări de convertire prin foc şi lanţuri. În timp ce fanaticii se bucurau, protestanţii au fugit în masă din regat. După Marshal Vauban, Franţa a pierdut 400.000 de locuitori şi 60 milioane de franci. Manufacturieri, comercianţi, armatori, meşteşugari şi artizani pricepuţi au apucat spre alte ţări aducându-le lor beneficiul calităţilor lor.

„17 octombrie 1685 a fost ziua victoriei pentru iezuiţi, răsplata finală pentru un război care durase 125 de ani fără încetare. Dar Statul a fost acela care a plătit preţul victoriei iezuite".

„Depopularea, reducerea prosperităţii naţionale, au fost urmările materiale acute ale triumfului iezuiţilor, urmate de secătuirea spirituală ce nu a putut fi vindecată, nici chiar de cele mai bune şcoli iezuite. Iată ce a suferit Franţa, iar Societatea lui Isus avea să plătească foarte scump pentru aceasta" (H. Boehmer).

În timpul secolului următor, fiii lui Loyola s-au văzut respinşi nu numai din Franţa, ci şi din toate ţările europene – dar, încă odată, aceasta se întâmpla doar pentru un timp. Aceşti fanatici ieniceri ai papalităţii nu au încetat niciodată să acumuleze dezastre pe calea îndeplinirii visului lor nebunesc.

PARTEA III
MISIUNI ÎN STRĂINĂTATE

Capitolul 1. India, Japonia, China.

Convertirea „păgânilor” fusese primul obiectiv al fondatorului Societăţii lui Isus. Chiar dacă necesitatea combaterii protestantismului în Europa i-a implicat pe discipolii acesteia din ce în ce mai mult în acţiuni atât politice cît şi religioase – despre care am făcut un scurt rezumat – fiind principala lor sarcină, ei şi-au urmat ţinta evanghelizării ţinuturilor îndepărtate. Idealul lor era să aducă întreaga lume sub autoritatea Sfântului Scaun, ceea ce însemna, ca ei să cutreiere toate regiunile globului pentru a câştiga suflete.

Francis Xavier, unul din primii însoţitori ai lui Ignaţiu care, ca şi el, a fost sanctificat de biserică, a fost marele promotor al evanghelizării Asiei. În 1542 el a debarcat la Goa şi a găsit aici un episcop, o catedrală şi o mănăstire franciscană care, împreună cu câţiva preoţi portughezi, încercase deja să împrăştie în jurul lor religia lui Hristos. Francis a depus în prima sa tentativă un elan atât de mare, încât a fost supranumit „apostolul Indiei”. De fapt, el era mai mult un pionier şi un „incitator” decât unul care să fi săvârşit ceva durabil. Înfocat, entuziast, întotdeauna pus pe a căuta noi câmpuri de acţiune, el mai mult a arătat calea decât să cureţe drumul. În regatul Travancore, în Malaca, pe insulele Banda, Macassar şi Ceylon, farmecul său personal şi cuvântările sale pline de elocvenţă, au făcut minuni şi au avut drept consecinţă convertirea a 70.000 de „idolatri”, în special din păturile de jos. Pentru a obţine acest lucru, el nu a neglijat ajutorul politic şi chiar militar al Portugaliei. Aceste

rezultate, mai mult de efect decât solide, erau menite să stimuleze interesul pentru misiunile din Europa şi, deasemenea, să dea un lustru strălucitor Societăţii lui Isus.

Neobositul, dar prea puţin perseverentul apostol, părăsi curând India pentru Japonia, apoi pentru China, unde a murit în 1552 la Canton când era gata să pătrundă în ţară.

Succesorul său în India a fost Robert de Nobile, care a aplicat în această ţară aceleaşi metode pe care iezuiţii le foloseau cu mare succes în Europa. El a apelat la clasele superioare. Celor ce erau „de neatins” el le-a dat hostia numai în capătul unui băţ. El a adoptat portul, obiceiurile şi felul de a trăi al brahmanilor, amestecând ritualurile lor cu cele catolice, toate acestea cu aprobarea papei Grigore XV. Mulţumită acestei amestecături dubioase, el a convertit, după cum pretinde, 250.000 de hinduşi. Dar, „la aproximativ un secol după moartea sa, când intransigentul papă Benedict XIV a interzis respectarea acestor ritualuri hinduse, totul s-a năruit şi cei 250.000 de pseudo-catolici au dispărut” („Iezuiţii” în ziarul „Le Crapouillot” nr. 24, 1954, pag.42).

În teritoriile din nordul Indiei, stăpânite de Marele Mongol Akbar, un om îngăduitor, care a încercat chiar să introducă în ţinuturile sale un amestec religios, iezuiţilor li s-a permis să construiască un aşezământ la Lahore, în 1575. Succesorii lui Akbar le-au acordat aceleaşi favoruri. Dar Aureng Zeb (1666-1707), un musulman strict, a pus capăt acestei lucrări.

În 1549, Xavier s-a îmbarcat pentru Japonia, împreună cu doi tovarăşi şi un japonez pe care îl convertise la Malaca, numit Yagiro. Începuturile nu au fost prea promiţătoare. „Japonezii au propria lor moralitate şi sunt destul de rezervaţi; trecutul lor era puternic ancorat în păgânism. Adulţii se uitau la aceşti străini cu amuzament iar copiii îi batjocoreau” (Le Crapouillot).

Yagiro, fiind băştinaş, a reuşit să pună pe picioare o mică comunitate de 100 de persoane. Dar Francis Xavier, care nu vorbea japoneza atât de bine, nu a putut nici măcar să găsească un auditoriu la Mikado. Când a părăsit ţara, doi preoţi rămâneau în urma lui pentru a încerca convertirea stăpânitorilor ţinuturilor din Arima şi Bungo. Când acesta din urmă s-a decis pentru catolicism, aceasta i-a luat 27 de ani de "gândire".

Anul următor, preoţii s-au stabilit la Nagasaki şi au pretins că au convertit 100.000 de japonezi. În 1587, situaţia internă din ţinut, care fusese sfâşiat în urma războaielor dintre clanuri, s-a schimbat total. „Iezuiţii au tras foloase de pe urma anarhiei şi a legăturilor lor strânse cu comercianţii portughezi” (H. Boehmer). Hideyoshi, un om de origine umilă, a pus mâna pe putere luând întâi demnitatea de dictator şi apoi pe cea de prim-ministru (1586). El nu avea nici o încredere în influenţa politică a iezuiţilor, în legăturile lor cu portughezii şi cu samuraii. În consecinţă, proaspăta biserică japoneză a început să fie persecutată cu violenţă. Şase franciscani şi trei iezuiţi au fost răstigniţi; mulţi convertiţi au fost omorâţi, iar Ordinul a fost alungat din Japonia.

Cu toate acestea, decretul nu a fost dus la bun sfârşit. Iezuiţii şi-au continuat apostolatul în secret. Dar, în 1614, primul şogun, Tokugava Ieyasu, neliniştit de acţiunile oculte ale iezuiţilor, a reînceput persecuţiile. Pe lângă aceasta, olandezii luaseră locul portughezilor în afaceri şi erau

strict supravegheaţi de guvern. O profundă neîncredere faţă de toţi străinii, preoţi sau laici, le-a fost inspirată din acel moment conducătorilor şi, în 1638, o rebeliune a creştinilor din Nagasaki a fost înecată în sânge. Pentru iezuiţi, aventura japoneză luase sfârşit şi urma să rămână aşa pentru mult timp.

Iată ce putem citi în lucrarea remarcabilă a Lordului Bertrand Russell, „Ştiinţa şi religia”, referitor la Francis Xavier, făcătorul de minuni. „El şi tovarăşii lui au scris multe scrisori lungi, care s-au păstrat; în ele, ei ţineau evidenţa lucrării lor, dar nici una dintre aceste scrisori scrise în timpul vieţii lui nu face vreo referire la puteri miraculoase. Joseph Acosta, iezuitul care a fost atât de chinuit de animalele din Peru, a negat în mod expres faptul că aceşti misionari ar fi fost ajutaţi de miracole în eforturile lor de a-i converti pe păgâni. Dar imediat după moartea lui Xavier, au început să abunde povestirile cu miracolele lui. Se spunea că el avea darul vorbirii în limbi, chiar dacă scrisorile lui erau pline de aluzii la dificultăţile avute în a stăpâni limba japoneză sau în a găsi un bun translator.

„Au fost spuse poveşti despre faptul că odată, când prietenii lui erau însetaţi pe mare, el a transformat apa sărată în apă dulce. Când a scăpat crucifixul în mare, un crab i l-a adus înapoi. Potrivit unei versiuni mai recente, el ar fi aruncat crucifixul în mare pentru a potoli furtuna. Când a fost sanctificat în 1622, a fost dovedit, spre satisfacţia autorităţilor Vaticanului, că ar fi săvârşit miracole, întrucît nimeni nu putea deveni sfânt fără acestea. Papa a garantat oficial pentru darul vorbirii în limbi şi a fost impresionat în mod deosebit de faptul că Xavier a făcut lămpile să ardă cu apă sfinţită în loc de ulei”.

„Acelaşi papă, Urban VIII, a refuzat să creadă afirmaţiile lui Galileo. Legenda continua să se îmbogăţească: o biografie scrisă de părintele Bonhours, ne povesteşte că sfântul înviase 14 persoane în timpul vieţii lui. Autorii catolici încă îi mai atribuie darul miracolelor; într-o biografie publicată în 1872, părintele Coleridge, membru al Societăţii lui Isus, a reafirmat că sfântul avea darul limbilor”.

Judecând după isprăvile tocmai menţionate, sfântul Francis Xavier şi-a meritat aureola.

În China, fiii lui Loyola au petrecut un timp îndelungat şi favorabil, cu doar câteva izgoniri; ei au obţinut acest lucru cu condiţia că vor lucra acolo în principal cu oamenii de ştiinţă, şi se vor înclina în faţa ritualelor milenare ale acestei străvechi civilizaţii.

„Meteorologia a fost principalul subiect. Francis Xavier descoperise deja că japonezii nu ştiau că pământul este rotund şi că aceştia erau foarte interesaţi în ceea ce el îi învăţa asupra acestui subiect sau altele similare. „În China, aceasta a devenit oficială şi, cum chinezii nu erau fanatici, lucrurile au evoluat paşnic. Un italian, părintele Ricci a fost iniţiatorul. Înlesnindu-şi drumul spre Pekin, el a jucat rolul astronomului înaintea oamenilor de ştiinţă chinezi. Astronomia şi matematica erau părţi importante ale instituţiilor chineze. Aceşti oameni de ştiinţă au dat posibilitatea suveranului să dateze variatele lor ceremonii religioase şi laice cu caracter periodic. Ricci a adus informaţii care-l făceau indispensabil şi el a folosit această ocazie pentru a vorbi despre creştinism... El a trimis după doi preoţi care îmbunătăţiseră calendarul

tradiţional, stabilind o concordanţă între traiectoria stelelor şi evenimentele pământeşti. Ricci s-a ajutat şi de lucruri minore; de exemplu, el a desenat o hartă murală a imperiului, aşezând cu grijă China, în centrul universului" („Le Crapouillot").

Aceasta era ocupaţia principală a iezuiţilor în imperiu; cât despre partea religioasă a misiunii lor, interesul lor în această problemă era major. Este cam ridicol să te gândeşti că la Pekin preoţii erau ocupaţi cu corectarea greşelilor astronomilor chinezi, în timp ce la Roma, Sfântul Scaun condamna cu înverşunare sistemul lui Copernic – şi asta până în anul 1822!

În ciuda faptului că poporul chinez avea o foarte slabă înclinaţie spre misticism, prima biserică catolică s-a deschis la Pekin în 1599. Când Ricci a murit, el a fost înlocuit de un neamţ, părintele Shall von Bell, un astronom care de asemenea a publicat câteva broşuri remarcabile în limba chineză; în 1644 i s-a conferit titlul de „Preşedinte al Tribunalului matematic", ceea ce a produs invidia mandarinilor. În acelaşi timp, comunităţile creştine s-au organizat singure. În 1617, împăratul trebuie că a prevăzut pericolul acestei penetrări paşnice şi a decretat izgonirea tuturor străinilor. Bunii părinţi au fost trimiţi portughezilor la Macao în cuşti de lemn. Dar, curând după aceea, ei au fost rechemaţi. Erau doar aşa de buni astronomi!

De fapt, ei erau tot atât de buni şi ca misionari, cu 41 de reşedinţe în China, 159 de biserici şi 25.700 de membri botezaţi. Dar o nouă reacţie împotriva lor a dus la alungarea lor, iar părintele Shall a fost condamnat la moarte. Fără îndoială că el nu-şi atrăsese această sentinţă numai pentru munca lui în domeniul matematicii! Un cutremur şi arderea palatului imperial, au fost înţelept prezentate drept un semn de mânie cerească, salvându-i viaţa; el a murit în linişte doi ani mai târziu. Dar tovarăşii lui au fost nevoiţi să părăsească China.

În ciuda tuturor acestor lucruri, stima pentru iezuiţi era atât de mare încât împăratul Kang-Hi s-a simţit obligat să-i recheme în 1669, şi a ordonat funerarii solemne pentru rămăşiţele lui Iam Io Vam (Jean-Adam Shall). Aceste neobişnuite onoruri au fost doar începutul unor excepţionale favoruri.

Un părinte belgian, Verbiest, i-a urmat lui Shall la conducerea misiunii şi, deasemenea, la Institutul imperial de matematică. El a fost acela care a dăruit observatorului din Pekin acele instrumente faimoase a căror precizie matematică este tăinuită de himere, dragoni, etc. Kang Hi, „despotul luminat", care a domnit 61 de ani, a apreciat serviciile acestui om de ştiinţă care îi dădea sfaturi înţelepte, însoţindu-l pe acesta în război şi chiar reuşind să construiască o turnătorie pentru tunuri. Dar această activitate laică şi războinică era îndreptată spre „mai marea slavă a lui Dumnezeu", cum reamintea vrednicul părinte împăratului într-o însemnare, înaintea morţii sale: „Sire, mor fericit cum am fost aproape în fiecare moment al vieţii mele când am servit pe Maiestatea Voastră. Dar mă rog Lui prea plecat să-şi amintească, după moartea mea, că ţelul meu în tot ce ani făcut a fost să-i asigur un protector pentru cea mai sfântă religie din univers; şi acest protector aţi fost dvs., cel mai mare rege al Estului" („Corespondenţă" de Verbiest, p.551).

Totuşi, în China ca şi în Malabar, această religie nu a putut supravieţui fără unele artificii. Iezuiţii au trebuit să aducă doctrina romano-catolică la nivelul chinezilor, identificâdu-L pe Dumnezeu cu cerul (Tien) sau Chang-Ti (Împăratul din înălţimi), potrivind ritualurile catolice cu cele chinezeşti, acceptând învăţăturile lui Confucius, cultul străbunilor, etc.

Papa Clement XI, care a aflat despre aceasta de la ordinele rivale, a condamnat această slăbiciune doctrinală şi, ca rezultat, întreaga activitate misionară din imperiul chinez a căzut.

Succesorii lui Kang Hi au interzis creştinismul şi ultimii preoţi rămaşi în China au murit acolo şi nu au mai fost înlocuiţi niciodată.

Capitolul 2. America: Statul iezuit al Paraguaiului.

Misionarii Societăţii lui Isus au găsit Lumea Nouă mult mai favorabilă prozelitismului lor decât Asia. Acolo, ei nu au găsit nici o civilizaţie veche sau educată, nici o religie puternic înrădăcinată, nici o tradiţie filozofică, ci numai triburi sărace şi barbare, neînarmate spiritual şi nici temporal împotriva cuceritorilor albi. Numai Mexicul şi Peru, cu amintirea zeilor azteci şi incaşi în minţile lor, au rezistat un timp destul de îndelungat acestei religii de import. De asemenea, dominicanii şi franciscanii se instalaseră deja destul de solid.

În mijlocul acestor triburi sălbatice de vânători nomazi şi pescari, şi-au exercitat fiii lui Loyola activitatea, lor devoratoare; rezultatele variau funcţie de înverşunarea şi poziţia manifestată de diferitele populaţii.

În Canada, huronii paşnici şi docili au acceptat cu uşurinţă catehismul lor, dar inamicii acestora, irochezii, au atacat posturile create în jurul Fortului Saint Marie şi i-au masacrat pe locuitori. Huronii au fost practic exterminaţi în zece ani şi în 1649, iezuiţii au trebuit să plece împreună cu 300 de supravieţuitori.

Ei nu au făcut o impresie prea puternică când au trecut prin teritoriile care formează astăzi Statele Unite şi de abia în sec.19 au început să prindă rădăcini în acea parte a continentului.

În America de Sud, acţiunile iezuiţilor au avut împrejurări bune şi rele. În 1546, portughezii i-au chemat să-şi desfăşoare activitatea în teritoriile pe care ei le aveau în Brazilia; în timp ce-i converteau pe băştinaşi, au avut multe conflicte cu autorităţile civile şi cu alte ordine religioase. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi în Noua Granadă.

Dar Paraguaiul a fost ţinutul pentru marea „experienţă” a colonizării iezuite; această ţară se întindea atunci de la Atlantic la Anzi şi cuprindea teritorii care azi aparţin Braziliei, Uruguaiului şi Argentinei. Singurele căi de acces prin jungla virgină erau prin fluviile Paraguai şi Parana. Populaţia acestui ţinut era formată din indieni nomazi şi docili, gata să se plece dominaţiei oricui, atâta vreme cât li se asigura destulă hrană şi puţin tutun.

Iezuiţii nu ar fi putut găsi condiţii mai bune pentru stabilire, departe de corupţia albilor şi a divizării în caste, tipul perfect de colonie, un oraş al lui Dumnezeu după dorinţa inimii lor. La începutul sec.17, Paraguaiul a fost transformat într-o provincie a Ordinului de către Generalul acestuia, care

fusese investit cu toată autoritatea de către Curtea Spaniei; iar „Statul iezuit” s-a dezvoltat şi a înflorit.

Aceşti buni sălbatici au fost catehizaţi (învăţaţi) cum se cuvine şi pregătiţi să trăiască o viaţă sedentară sub disciplina pe cît de blândă, pe atât de puternică, „ca o mână de fier într-o mănuşă de catifea”. Aceste societăţi patriarhale ignorau deliberat orice fel de libertăţi.

„Tot ceea ce un creştin are şi foloseşte, coliba în care locuieşte, ciupercile pe care le cultivă, animalele domestice care-i asigură hrana şi îmbrăcămintea, armele pe care le poartă, uneltele cu care lucrează, chiar şi singurul cuţit dat fiecărui cuplu tânăr când îşi întemeiază un cămin, este «Tupambac», «proprietatea lui Dumnezeu». Potrivit aceleiaşi concepţii, un creştin nu dispune de timpul şi persoana lui după cum doreşte. Sugarul este sub protecţia mamei. În momentul în care poate merge, el este subordonat părintelui sau agenţilor lui... Când copilul creşte, dacă este fată învaţă să toarcă şi să coasă, iar dacă este băiat, învaţă să scrie şi să citească, dar numai în limba *guarani*; pentru că spaniola era sever interzisă cu scopul prevenirii oricărui comerţ cu creolii corupţi... Imediat ce un băiat împlinea 16 ani şi o fată 14 ani, ei erau căsătoriţi, pentru că părinţii (preoţii) nu voiau să-i vadă căzând în păcatul cărnii... Nici unul dintre ei nu putea deveni preot, călugăr şi nici măcar iezuit... Lor practic nu le mai rămânea nici o libertate. Dar ei erau foarte fericiţi, din punct de vedere material... Dimineaţa, după ce se strâng, fiecare grup de lucrători merge la câmp, unul câte unul, cântând şi fiind precedaţi de un chip sfânt; seara ei se întorceau în sat în acelaşi fel, pentru a auzi catehismul sau să-şi facă rugăciunea. Părinţii au născocit pentru aceşti „creştini” câteva distracţii nevinovate”.

„Iezuiţii vegheau asupra lor ca părinţii; şi, ca părinţi, ei pedepseau orice abatere cât de mică... Biciul, postul, închisoarea, stâlpul infamiei din piaţa publică, pedeapsa publică în biserici, închisoarea, acestea erau pedepsele pe care le foloseau. Aşa că, copiii „roşii” ai Paraguaiului nu cunoşteau altă autoritate decât cea a bunilor părinţi. Ei nu pun nici un pic la îndoială că Regele Spaniei nu este stăpânul lor”. Nu este acesta un tablou, caricaturizat, al imaginii societăţii ideale teocratice?

Dar să vedem felul în care această stare de lucruri a influenţat progresul intelectual şi moral al beneficiarilor acestui sistem, aceşti „bieţi nevinovaţi”, aşa cum au fost exprimate de marchizul de Loreto: „Înalta cultură a misiunilor nu este altceva decât un produs artificial de seră, purtând în el sămânţa morţii. Pentru că, în ciuda acestei îmblânziri şi instruiri, guaranii rămân mult mai jos decât erau: un sălbatic leneş, mărginit, senzual, lacom şi mizer. Aşa cum spun şi preoţii, el lucrează numai când simte în spate ţepuşul supraveghetorului. Îndată ce sînt lăsaţi de capul lor, devin indiferenţi la faptul că cerealele putrezesc pe câmp, uneltele se strică şi vitele sînt împrăştiate; dacă nu este supravegheat la munca câmpului, el poate chiar să desjuge un bou şi să-l măcelărească pe loc, să aprindă focul cu lemnul de la plug şi, împreună cu tovarăşii lui, să mănânce carnea pe jumătate gătită, până nu mai rămâne nimic din el. El ştie că va primi 25 de lovituri de bici pentru asta dar, în acelaşi timp, că "bunii părinţi" nu-l vor lăsa niciodată să moară de foame” (H. Boehmer).

Într-o carte recent publicată, putem citi următoarele privind pedepsele date de iezuiţi: „Vinovatul, îmbrăcat în hainele de pocăinţă, a fost escortat la biserică unde şi-a mărturisit greşeala. Apoi a fost biciuit în piaţa publică potrivit codului penal... Vinovaţii primesc întotdeauna, această pedeapsă, nu numai fără murmur, dar încă plini de mulţumire”. Vinovatul fiind pedepsit şi iertat, sărută mâna celui care l-a lovit, spunând: „Fie ca Dumnezeu să te răsplătească pentru că m-ai eliberat, prin această pedeapsă uşoară, de durerile veşnice care mă ameninţau” (Clovis Lugon, „Republica comunist-creştină a guaranilor”, pag.197).

După ce citim acestea, putem înţelege concluzia lui H. Boehmer: „Viata morală a guaranilor s-a îmbogăţit foarte puţin sub disciplina impusă de preoţi. El a devenit un catolic devotat şi superstiţios, care vede miracole pretutindeni şi pare să se bucure de autoflagelarea până la sânge; el a învăţat să se supună şi s-a ataşat de bunii preoţi, car îi purtau de grijă atât de bine, cu o recunoştinţă filială care, chiar dacă nu era prea adâncă, era fără îndoială foarte tenace. Acest rezultat nu foarte relevant, dovedeşte că exista un defect major în metodele educative ale preoţilor. Care era defectul? Faptul că ei nu au încercat niciodată să dezvolte în copiii lor „roşii” facultăţile inventive, nevoi de activitate, simţul responsabilităţii; ei trebuiau si inventeze jocuri şi distracţii pentru „creştini”, ei gândeau în locul lor, în loc să-i încurajeze să gândească pentru ei înşişi; ei pur şi simplu aduceau pe cei aflaţi în grija lor la o supunere mecanică în loc să-i educe”.

Cum putea fi altfel, când ei înşişi se supuseseră unei domesticiri care durase 14 ani? Cum să-i facă pe guarani sau pe elevii lor albi să gândească pentru ei înşişi, când lor le era absolut interzis s-o facă?

Nu un iezuit din vechime, ci unul contemporan scrie: „El (iezuitul) nu va uita că virtutea caracteristică a Societăţii este totala supunere a acţiunilor, voinţei şi chiar a judecăţii... Toţi superiorii vor fi îndatoraţi în acelaşi fel faţă de superiorii lor, iar părintele General, papei... Totul este astfel aranjat încât să dea Sfântului Părinte autoritate universal valabilă, iar sfântul Ignaţiu era sigur că învăţătura şi educaţia vor aduce în viitor unitatea catolică în Europa dezbinată”.

Cu speranţa reformării lumii, părintele Bonhours scria: „...că el s-a dedicat în special acestui scop: instruirii tineretului”.

Educarea guaranilor s-a făcut după aceleaşi principii: renunţarea la judecata personală, la iniţiativă – o supunere oarbă faţă de superiori. Nu este aceasta „culmea libertăţii" şi „eliberarea din robia eu-lui”, lăudată de R.P. Rouquette, menţionată anterior?

De fapt, "eliberarea" guaranilor s-a făcut atât de bine de către iezuiţi timp de peste 150 de ani, că atunci când stăpânii lor i-au părăsit în sec. XVII, ei s-au întors în păduri şi la obiceiurile străvechi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

PARTEA IV
IEZUIŢII ÎN SOCIETATEA EUROPEANĂ

Capitolul 1. Învăţătura iezuiţilor.

„Metoda pedagogică a Companiei – scria R.P. Charmot – consta în primul rând în a învălui pe ucenici cu o mare reţea de rugăciuni...” Apoi el îl citează pe părintele iezuit Tacchini: „Fie ca Duhul Sfânt să-i umple precum alabastrul este umplut cu parfumuri; fie ca El să-i pătrundă într-atât încât, pe timp ce trece, să fie în stare să respire din ce în ce mai multă mireasmă cerească şi parfum al lui Hristos!”

Părintele Gandier are de asemenea, o contribuţie: „Să nu uităm că educarea, aşa cum este văzută de Companie, este o slujbă asemănătoare cu cea a îngerilor” (F. Charmot).

Mai târziu, părintele Charmot mai spune: „Să nu fim îngrijoraţi cum şi unde este introdus misticismul în educaţie! (...) Această introducere nu este făcută printr-un sistem sau vreo tehnică artificială, ci prin infiltrare, prin „endosmoză” (pătrundere a unui fluid printr-o membrană subţire – n.t.). Sufletele copiilor sînt impregnate datorită contractului foarte strâns cu dascălii lor, care sînt saturaţi de misticism”.

Din partea aceluiaşi autor, iată şi ţelul profesorului iezuit: „Prin învăţătura lui, el are ca scop să formeze nu o elită de creştini intelectuali, ci creştini de elită”.

Aceste câteva citate spun destul de mult despre ţelul principal al acestor educatori. Să vedem acum cum formează ei pe aceşti creştini de elită şi ce fel de misticism este inoculat, infiltrat sau pompat în copiii supuşi sistemului lor educaţional.

În faţă – este caracteristic acestui ordin – se găseşte Fecioara Maria. „Loyola o făcuse pe Fecioară cel mai important lucru din viaţa lui. Închinarea la Maria era baza devotamentului său religios şi a fost dată Ordinului de Loyola pentru a fi dus mai departe. Această veneraţie s-a dezvoltat atât de mult, încât s-a spus deseori, şi pe bună dreptate, că ea constituie adevărata religie a iezuiţilor: aceasta nu a fost spusă de un protestant, ci de J. Huber, profesor de teologie catolică.

Loyola însuşi era convins că Fecioara îl inspirase atunci când şi-a elaborat „Exerciţiile spirituale”. Un iezuit a avut o viziune în care Maria acoperea Societatea lui Isus cu mantia ei, ca un semn al protecţiei sale deosebite. Un altul, Rodrigue de Gois, a fost atât de răpit de nespusa ei frumuseţe, încât a fost văzut înălţându-se în aer. Un novice al Ordinului, care a murit la Roma în 1581, a fost susţinut de Fecioară în lupta lui împotriva tentaţiilor diavolului; pentru a-l întări, ea îi dădea din când în când o înghiţitură din sângele Fiului său şi îl alina la sânul ei” (J. Huber).

Doctrina lui Duns Scot privind „concepţia imaculată” (naşterea fără păcat a Fecioarei Maria – n.t.) a fost adoptată cu entuziasm de Ordin care a reuşit să o transforme în dogmă prin papa Pius IX, în 1854.

„Erasmus a satirizat această veneraţie a Mariei din vremea sa. În timpul sec. IV fusese inventată povestea casei lui Loretto; se spunea că această casă fusese adusă din Palestina de îngeri. Iezuiţii au îmbrăţişat şi susţinut această legendă. Canisius a mers atât de departe, încât a redactat chiar scrisori de la Maria însăşi şi, mulţumită Ordinului, bogăţiile au început să curgă la Loretto (ca şi la Lourdes, Fatima, etc...).

„Iezuiţii au scos la iveală tot felul de relicve ale Mamei lui Dumnezeu (cum o numesc ei). Când şi-au făcut intrarea în biserica Saint Michael din München, ei au oferit credincioşilor spre venerare bucăţi din vălul Mariei, câteva şuviţe din părul ei şi părţi ale pieptenului ei; ei instituiseră un cult deosebit de venerare a acestor obiecte”.

„Această venerare a degenerat în manifestări imorale şi senzuale, în special în imnurile dedicate Mariei de către părintele Jaques Pontau. Poetul nu cunoştea nimic mai frumos decât sânii Mariei, nimic mai dulce decât laptele ei şi nimic mai încântător decât abdomenul ei”.

Aceste citate s-ar putea multiplica la infinit. Ignaţiu voia ca ucenicii lui să aibă o evlavie "perceptibilă" sau chiar senzuală, ca şi a lui, ceea ce ei şi obţineau. Nu este de mirare că ei au avut succes în faţa guaranilor; acest fetişism erotic li se potrivea de minune. Dar bunii părinţi iezuiţi s-au gândit întotdeauna că acesta se potriveşte la fel de bine şi "albilor". Cum baza doctrinei lor o constituie dispreţul pentru oameni, "albii" şi "roşii" fiind la fel, toţi trebuiau trataţi la fel şi anume ca nişte copii.

Aşa că ei lucrau asiduu la propagarea acestui principiu şi practicilor idolatre; datorită influenţei pe care o aveau asupra Sfântului Scaun, ce nu-şi putea exercita puterea fără aceştia, ei i-au strâns în mod forţat pe oameni sub biserica romană, în ciuda rezistenţei care, încet-încet, a scăzut.

„Părintele Barri a scris o carte intitulată "Paradisul se deschide printr-o sută de rugăciuni adresate Mariei". În ea, el expunea ideea că modul în care noi intrăm în paradis nu are importanţă: lucrul important este să intri. El enumeră practici de exteriorizare a evlaviei faţă de Maria, care deschid porţile cerului. Între alte lucruri, aceste exerciţii constau în adresarea către Maria de saluturi dimineaţa şi seara, însărcinarea îngerilor de a o saluta; exprimarea dorinţei de a-i construi mai multe biserici decât toate cele construite până atunci de toţi călugării luaţi la un loc; a purta zi şi noapte un rozariu în loc de brăţară, sau un chip al Mariei, etc...

„Aceste practici sunt de ajuns pentru a ne asigura mântuirea şi dacă diavolul, când suntem pe patul de moarte ne pretinde sufletul, noi trebuie doar să-i amintim că Maria răspunde pentru noi şi că el trebuie să rezolve (clarifice) lucrurile cu ea” (J. Huber).

În lucrarea sa, „Pietas quotidiana erga S.D. Mariam”, părintele Pemble recomandă următoarele: „Să ne lovim, să ne autoflagelăm, să oferi fiecare lovitură ca un sacrificiu lui Dumnezeu, prin Maria, să ne gravăm cu un cuţit pe piept sfântul nume al Mariei; să ne acoperim decent noaptea, ca să nu ofensăm privirea castă a Mariei; să-i spui fecioarei că ai fi gata să-i oferi locul tău în rai dacă ea nu l-ar avea pe al ei; să vrei să nu te fi născut sau să te fi aruncat în iad dacă sfânta Maria nu s-ar fi născut; să nu mănânci niciodată un măr, atât timp cît Maria a fost ferită de greşeala de a gusta din el” (J. Huber).

Toate acestea au fost scrise în 1764, dar trebuie aruncată doar o privire asupra lucrărilor similare publicate astăzi în număr foarte mare sau numai asupra presei catolice, pentru a observa faptul că de 200 de ani, această idolatrie sălbatică nu a făcut altceva decât să crească şi să se împodobească. Papa Pius XII s-a remarcat în ceea ce priveşte cultul Mariei. Sub conducerea lui, o mare parte a bisericii romano-catolice a urmat această idolatrie.

Mai mult, fiii lui Loyola, care sînt totdeauna gata să se conformeze spiritului timpului, încearcă astăzi să adapteze aceste copilării medievale şi există câteva broşuri publicate de unii din aceşti preoţi sub auspiciile nobile ale „Centrului Naţional de Cercetare Ştiinţifică”.

Dacă adăugări la aceasta hainele călugăreşti de diferite culori şi „calităţi” specifice, adorarea sfinţilor, icoanele, moaştele, apologia „miracolelor”, adorarea „Inimii sfinte”, vom avea o idee a misticismului cu care „sufletele copiilor erau impregnate” prin contactul lor cu dascălii care erau „saturaţi de misticism” – aşa cum scrie R.P. Charmot în anul 1943. Nu există nici o altă cale de a forma „creştini de elită”.

Oricum, dacă ei urmau să câştige bătălia împotriva universităţilor, colegiile iezuite şi-ar fi extins învăţătura îngrădind disciplinele laice, căci Renaşterea redeşteptase setea de învăţătură. Ei erau gata s-o facă, mergând cu totul împotriva acestei învăţături care era contrară eu-lui lor: menţinerea conştiinţelor în deplina supunere faţă de biserică.

De aceea, elevii lor sînt mai întâi de toate înconjuraţi de acest „văl de rugăciuni”, care nu ar fi suficient dacă învăţătura împărtăşită nu ar fi fost mai întâi purificată de toate ideile şi spiritele neconforme. Astfel, latina şi greaca (latina era la mare preţ în aceste colegii iezuite) erau studiate pentru valoarea lor literară; dar vechea gândire „ortodoxă” era expusă numai atât cît să demonstreze aşa numită filozofie scolastică superioară. „Umaniştii” pe care ei îi şcolarizau, erau în stare să compună discursuri şi versuri în limba latină, dar singurul stăpân a gândurilor lor era sfântul Toma d'Aquino, un călugăr din sec.13.

Ascultaţi „Ratio Studiorum”, tratatul fundamental al pedagogiei iezuite, citat de R.P. Charmot: „Noi vom înlătura cu grijă subiectele laice care nu favorizează pietatea şi morala sănătoasă. Noi vom compune poeme; dar fie ca poeţii noştri să fie creştini şi nu urmaşi ai păgânilor care Pemble recomandă următoarele: „Să ne lovim, să ne autoflagelăm, să oferi fiecare lovitură ca un sacrificiu lui Dumnezeu, prin Maria, să ne gravăm cu un cuţit pe piept sfântul nume al Mariei; să ne acoperim decent noaptea, ca să nu ofensăm privirea castă a Mariei; să-i spui fecioarei că ai fi gata să-i oferi locul tău în rai dacă ea nu l-ar avea pe al ei; să vrei să nu te fi născut sau să te fi aruncat în iad dacă sfânta Maria nu s-ar fi născut; să nu mănânci niciodată un măr, atât timp cît Maria a fost ferită de greşeala de a gusta din el” (J. Huber).

Toate acestea au fost scrise în 1764, dar trebuie aruncată doar o privire asupra lucrărilor similare publicate astăzi în număr foarte mare sau numai asupra presei catolice, pentru a observa faptul că de 200 de ani, această idolatrie sălbatică nu a făcut altceva decât să crească şi să se împodobească. Papa Pius XII s-a remarcat în ceea ce priveşte cultul Mariei.

Sub conducerea lui, o mare parte a bisericii romano-catolice a urmat această idolatrie.

Mai mult, fiii lui Loyola, care sînt totdeauna gata să se conformeze spiritului timpului, încearcă astăzi să adapteze aceste copilării medievale şi există câteva broşuri publicate de unii din aceşti preoţi sub auspiciile nobile ale „Centrului Naţional de Cercetare Ştiinţifică”.

Dacă adăugări la aceasta hainele călugăreşti de diferite culori şi „calităţi” specifice, adorarea sfinţilor, icoanele, moaştele, apologia „miracolelor”, adorarea „Inimii sfinte”, vom avea o idee a misticismului cu care „sufletele copiilor erau impregnate” prin contactul lor cu dascălii care erau „saturaţi de misticism” – aşa cum scrie R.P. Charmot în anul 1943. Nu există nici o altă cale de a forma „creştini de elită”.

Oricum, dacă ei urmau să câştige bătălia împotriva universităţilor, colegiile iezuite şi-ar fi extins învăţătura îngrădind disciplinele laice, căci Renaşterea redeşteptase setea de învăţătură. Ei erau gata s-o facă, mergând cu totul împotriva acestei învăţături care era contrară eu-lui lor: menţinerea conştiinţelor în deplina supunere faţă de biserică.

De aceea, elevii lor sînt mai întâi de toate înconjuraţi de acest „văl de rugăciuni”, care nu ar fi suficient dacă învăţătura împărtăşită nu ar fi fost mai întâi purificată de toate ideile şi spiritele neconforme. Astfel, latina şi greaca (latina era la mare preţ în aceste colegii iezuite) erau studiate pentru valoarea lor literară; dar vechea gândire „ortodoxă” era expusă numai atât cît să demonstreze aşa numită filozofie scolastică superioară. „Umaniştii” pe care ei îi şcolarizau, erau în stare să compună discursuri şi versuri în limba latină, dar singurul stăpân a gândurilor lor era sfântul Toma d'Aquino, un călugăr din sec.13.

Ascultaţi „Ratio Studiorum”, tratatul fundamental al pedagogiei iezuite, citat de R.P. Charmot: „Noi vom înlătura cu grijă subiectele laice care nu favorizează pietatea şi morala sănătoasă. Noi vom compune poeme; dar fie ca poeţii noştri să fie creştini şi nu urmaşi ai păgânilor care invocă muzele, nimfele munţilor şi mărilor, Calliope, Apollo, etc. „sau alţi zei şi zeiţe. Mai mult, dacă aceştia trebuie menţionaţi, să fie numai în scopul de a-i caricaturiza, căci ei sînt numai demoni...”

Astfel, toate ştiinţele – în special ştiinţele naturii – vor fi „interpretate” în aceeaşi manieră. De fapt, R.P. Charmot nu încearcă să ascundă aceasta în ceea ce spune despre profesorul iezuit al anului 1940. El nu predă ştiinţa de dragul ştiinţei, ci numai în scopul de a aduce o mai mare slavă lui Dumnezeu. Este legea formulată de sfântul Ignaţiu în «Constituţia» sa” (F. Charmot).

Şi iarăşi „Când vorbim despre o întreagă cultură, nu înseamnă că predăm toate subiectele sau ştiinţele, dar dăm o educaţie ştiinţifică şi literară care nu este pur laică şi impermeabilă la scânteierile revelaţiei (F. Charmot).

Educaţia acordată de iezuiţi era totuşi făcută să fie mai degrabă scânteietoare decât profundă, sau „formalistă”, aşa cum deseori a fost numită”. Ei nu credeau în libertate, care era fatală în ceea ce priveşte învăţătura”, scrie H. Boehmer.

„Adevărul este că meritele relative ale învăţământului iezuit au scăzut când ştiinţa şi metodele de educaţie şi învăţământ au progresat şi

s-au dezvoltat pe o bază mult mai largă şi pe concepţii mai profunde ale umanităţii. Buckle spunea: „Cu cât civilizaţia înaintează, cu atât iezuiţii pierd teren, nu numai datorită propriei lor decăderi., ci datorită tuturor modificărilor şi schimbărilor care se petrec în mintea celor din jurul lor... De-a lungul sec.16, iezuiţii au fost în frunte, dar în timpul sec.18 ei au fost depăşiţi de timp” (J. Huber).

Capitolul 2. Morala iezuiţilor.

Spiritul cuceritor al Societăţii lor, dorinţa arzătoare de a atrage conştiinţele şi de a le păstra sub exclusiva lor influenţă, numai acestea i-au putut determina pe iezuiţi să fie mai îngăduitori cu păcătoşii decât confesorii altor ordine sau decât clerul. „Noi nu prindem muşte cu oţet”, spune pe drept proverbul.

Cum am văzut deja, Ignaţiu exprimă aceeaşi idee în diferiţi termeni iar fiii lui Loyola şi-au extras inspiraţia din aceasta. „Extraordinara activitate desfăşurată de Ordin în domeniul teologiei morale arată deja că această ştiinţă subtilă a avut, pentru acesta, o mult mai mare importanţă practică decât celelalte ştiinţe” (H. Boehmer).

H. Boehmer ne aminteşte faptul că, confesiunea era rar întâlnită în Evul mediu, iar cei credincioşi recurgeau la ea numai în cazuri grave. Dar caracterul dominant al bisericii romane a determinat o răspândire şi o creştere din ce în ce mai mare a acestei practici. De fapt, în timpul sec.16, confesiunea devenise o obligaţie religioasă care trebuia respectată cu atenţie. Ignaţiu o considera foarte importantă şi recomanda discipolilor ca cît mai mulţi credincioşi s-o respecte cu regularitate.

„Rezultatele acestei metode erau extraordinare. Duhovnicii iezuiţi se bucurau de aceeaşi consideraţie ca superiorii lor, iar confesionalul a fost considerat de toţi ca un simbol al puterii şi activităţii Ordinului. Dacă citim «Instrucţiunile» lui Ignaţiu privind confesiunea şi teologia morală, trebuie să recunoaştem că, de la început, Ordinul era pregătit să-i trateze pe păcătoşi cu bunătate, că pe timp ce trecea, se arăta din ce în ce mai indulgent, până când această bunătate a degenerat în moleşeală. Putem înţelege cu uşurinţă de ce această abilă indulgenţă i-a făcut să aibă atâta trecere. Iată cum au câştigat favorurile nobilimii şi mai marilor acestei lumi, care întotdeauna aveau nevoie de bunăvoinţa confesorilor lor, mult mai mult decât masa păcătoşilor de rând”.

„Curţile Evului mediu nu au avut niciodată confesori atotputernici. Această figură caracteristică nu a apărut în viaţa Curţii (regale) decât în timpurile moderne, şi Ordinul iezuit a fost acela care a implantat-o peste tot” (H. Boehmer).

H. Boehmer a scris: „În timpul sec. XVII, aceşti confesori nu numai că au obţinut o influenţă politică foarte largă, dar chiar au acceptat uneori posturi sau funcţii politice. În acea vreme, părintele Neidhart a luat conducerea politicii Spaniei ca prim ministru şi mare inchizitor. Părintele Fernandez a fost împuternicit să ia cuvântul şi să voteze în Consiliul de coroană portughez; părintele La Chaise şi succesorul său au ocupat funcţii de miniştri în domeniul bisericesc la curtea Franţei.

„Să ne reamintim de asemenea de rolul jucat de preoţi în politica generală şi chiar înafara confesionalelor. Părintele Possevino, ca legat - pontifical în Suedia, Polonia, Rusia; părintele Petre, ministru în Anglia, părintele Vota ca sfătuitor intim al regelui Poloniei, Jan Sobiescki. Alţii au fost „creatori de regi” în Polonia, mediatori când Prusia a de venit regat. Astfel, trebuie recunoscut că nici un alt ordin nu arată atât interes şi talent pentru politică, şi nu depunea atâta activitate în ea ca iezuiţii” (H. Boehmer).

„Dacă "indulgenţa" acestor confesori faţă de auguştii lor păcătoşi penitenţi a ajutat foarte mult interesele Ordinului şi conducerii bisericii romane, exact aceleaşi metode avantajoase le-au folosit şi preoţi în ceea ce priveşte sfere mult mai modeste. Cu spiritul lor meticulos şi chiar intrigant pe care l-au moştenit de la fondatorul Ordinului, celebrii cazuişti Escobar, Mariana, Busenbaum şi alţii, s-au dedicat studierii fiecărei legi în parte şi aplicarea ei în toate cazurile care ar fi putut apare în tribunalul penitenţei; broşurile lor despre „teologia morală” au dat Societăţii o reputaţie universală, cu toate că abilitatea lor în a deforma şi perverti cele mai evidente obligaţii morale era atât de evidentă.

Iată câteva exemple de scamatorii: „Legea divină spune: ‚Să nu faci mărturie mincinoasă’. Există mărturie mincinoasă numai dacă cel ce jură foloseşte cuvinte prin care ştie că induce în eroare pe judecător. Folosirea termenilor ambigui este de aceea permisă, şi chiar scuza unor limite mintale poate fi folosită în anumite împrejurări”. „Dacă un bărbat îşi întreabă soţia adulteră dacă ea a rupt contractul conjugal, ea poate răspunde fără ezitare «nu» atât timp cît contractul de căsătorie există. Odată ce ea a obţinut iertarea la confesional, ea poate spune ‚sunt fără păcat’, dacă în timp ce spune asta, ea se gândeşte la iertarea care a luat de la ea povara păcatului ei. Dacă soţul este neîncrezător, ea îl poate reasigura, spunându-i că ea nu a comis adulterul, şi dacă mai comite adulter ea este obligată să-l mărturisească”.

Nu este greu să ne imaginăm că o asemenea teorie a avut un mare succes în rândul frumoaselor doamne care păcătuiau şi se pocăiau!

De fapt, escortele lor galante erau tratate în acelaşi fel: „Legea lui Dumnezeu porunceşte: ‚Să nu ucizi’. Dar asta nu înseamnă că orice om care ucide păcătuieşte împotriva acestei legi. De exemplu, dacă un nobil este ameninţat cu lovituri sau este bătut, el îl poate ucide pe agresorul lui; dar, desigur, aceasta este valabilă doar pentru nobili, nu şi pentru oamenii de rând, pentru că nu este nimic dezonorant ca un om de rând să primească o bătaie...”. „În acelaşi fel, un slujitor care îşi ajută stăpânul să violeze o tânără, nu comite un păcat de moarte dacă se teme de dezavantajele serioase sau de felul în care va fi tratat dacă refuză să o facă. Dacă o tânără fată rămâne însărcinată, poate fi provocat avortul dacă greşeala ei conduce la necinstirea ei sau a unui membru al clerului”.

Cât despre părintele Benzi, el a avut timpul lui de glorie atunci când a declarat: „este doar o ofensă uşoară să pipăi sânii unei călugăriţe”. Din cauza aceasta, iezuiţii au fost porecliţi „teologi mamelari”.

Dar, în ceea ce-l priveşte, celebrul cazuist Thomas Lanchez merită un premiu pentru lucrarea lui „De matrimonio”, în care piosul autor studiază cu detalii ruşinoase toate variantele păcatului cărnii.

Să studiem mai departe aceste maxime convenabile în ceea ce priveşte latura politică, în special acelea referitoare la legitimitatea asasinării tiranilor găsiţi vinovaţi de lipsă de energie în activitatea lor faţă de interesele Sfântului Scaun. H. Boehmer are de spus următoarele: „Cum am văzut deja, nu este greu să te fereşti de păcatul de moarte. Depinzând de împrejurări, noi trebuie doar să folosim mijloacele excelente puse la îndemână de preoţii iezuiţi: ‚echivocul, rezervele (limitele) mintale, teoria subtilă a scopului intenţiilor' şi noi vom fi în stare să comitem, fără a face păcat, fapte care sînt considerate criminale de către masele ignorante, dar în care nici chiar cel mai sever preot nu va fi în stare să descopere vreo urmă de păcat de moarte". Printre cele mai criminale maxime iezuite, una care a indignat peste măsură şi merită a fi examinat este: „Un călugăr sau preot are voie să ucidă pe acei ce sunt pe cale să-l defăimeze pe el sau comunitatea lui". Aşa că Ordinul şi-a acordat sieşi dreptul de a-şi elimina adversarii, şi chiar pe acei membri ai lui care, ieşind din Ordin, sunt prea vorbăreţi. Această perlă se găseşte în „Teologia părintelui L' Amy".

Mai este un caz în care acest principiu îşi găseşte aplicaţia. Acelaşi iezuit a fost destul de cinic pentru a scrie: „Dacă un părinte, cedând ispitei, abuzează de o femeie iar ea face publică întâmplarea şi, din cauza aceasta, îl dezonorează, acelaşi părinte o poate ucide pentru a evita căderea în dizgraţie!"

Un alt fiu al lui Loyola, citat de „Marea torţă", Caramuel, crede că această maximă trebuie susţinută şi apărată: „Părintele poate s-o folosească ca o scuză pentru a ucide femeia şi astfel să-şi păstreze onoarea".

Această teorie monstruoasă a fost folosită ca să acopere multe crime comise de preoţi şi probabil a fost în 1956 motivul, dacă nu cauza, pentru lamentabila afacere cu preotul din Uruffe.

Capitolul 3. Eclipsa Companiei.

Succesul pe care Societatea lui Isus l-a obţinut în Europa şi în ţinuturile îndepărtate, chiar dacă au fost presărate cu câteva nenorociri, i-a asigurat o situaţie proeminentă pentru o lungă perioadă de timp. Dar, aşa cum am menţionat mai înainte, timpul n-a lucrat în favoarea ei. Pe măsură ce ideile şi ştiinţa evoluau, tinzând să elibereze minţile, oamenii de rând şi monarhii găseau din ce în ce mai greu de suportat opresiunea acestor campioni ai „teocraţiei".

De asemenea, multe abuzuri născute din acest succes au subminat Societatea în mod tacit. Pe lângă politică, în care era adânc implicată în detrimentul intereselor naţionale, activitatea sa devoratoare s-a făcut simţită curând şi în domeniul economiei.

„Părinţii iezuiţi au devenit prea implicaţi în afaceri care nu aveau nimic în comun cu religia, în comerţ, schimburi, lichidatori ai faliţilor. Colegiul Roman, care ar fi trebuit să rămână modelul moral şi intelectual al iezuiţilor, avea cantităţi uriaşe de stofă executată în mănăstirea de la

Macerata, pe care o vindeau în târguri la un preţ scăzut. Centrele lor din India, Antile, Mexic şi Brazilia au început curând comerţul cu coloniile. În Martinica, un împuternicit a creat vaste plantaţii care erau lucrate de sclavi negri” (Pierre Dominique).

Aceasta este partea comercială a misiunilor din străinătate care este menţinută de fapt şi în zilele noastre. Biserica romană nu a dispreţuit niciodată extragerea de profituri temporare de pe urma cuceririlor ei spirituale. În ceea ce-i priveşte, iezuiţii erau ca toate celelalte ordine religioase; ei chiar le-au întrecut. În orice caz, ştim că, recent, preoţii albi se numără printre cei mai bogaţi proprietari de pământuri din Africa de Nord.

Fiii lui Loyola au fost foarte zeloşi atât în a folosi munca păgânilor, cît şi în a le salva sufletele. În Mexic, ei aveau mine de aur şi rafinării de zahăr; în Paraguai, plantaţii de ceai şi cacao, fabrici de covoare; ei creşteau vite şi exportau anual 80.000 de măgari”.

Cum putem vedea, evanghelizarea copiilor lor „roşii” a fost o sursă bună de beneficii. Şi pentru a scoate un profit şi mai mare, preoţii nu au ezitat să fure din tezaurul de stat, cum s-a văzut şi este binecunoscut cazul cutiilor de ciocolată descărcate la Cadiz şi care erau pline cu praf de aur. Episcopul Palafox, trimis ca inspector de papa Inocenţiu VIII, i-a scris în 1647: „Toată bogăţia Americii de Sud este în mâna iezuiţilor”.

Afacerile financiare erau chiar foarte avantajoase. „În Roma, tezaurul Ordinului făcea plăţi ambasadei Portugaliei în numele guvernului portughez. Când August II s-a dus în Polonia pentru a-şi recâştiga tronul, preoţii Vienei i-au deschis un cont acestui monarh nevoiaş şi iezuiţilor de la Varşovia. În China, preoţii împrumutau bani negustorilor cu dobânzi de 25, 50 şi chiar de 100%. (Chiar şi azi – 1993 – când intri în Aeroportul Fiumicino-Roma, prima agenţie de schimb valutar aparţine de „Banco di Spirito Sancto”, banca Vaticanului - n.t.).

Lăcomia scandaloasă a Ordinului, morala lor nedefinită, nesfârşitele lor intrigi politice şi totodată încălcarea prerogativelor clerului au stârnit pretutindeni o duşmănie şi ură de moarte împotriva lui. În rândul claselor sus-puse, a căzut într-o totală dizgraţie prin compromitere şi, în Franţa în orice caz, eforturile lui de a menţine oamenii într-o supunere formală şi superstiţioasă au dat naştere inevitabil unei emancipări intelectuale.

Cu toate acestea, prosperitatea materială de care s-a bucurat Societatea, poziţia dobândită la Curte şi în special ajutorul dat de Sfântul Scaun, pe care ei îl credeau de neclintit, i-au menţinut pe iezuiţi în completă siguranţă chiar şi în perioada de început a decăderii lor. Nu trecuseră ei deja prin multe furtuni, suferind cam 30 de expulzări de la momentul înfiinţării Societăţii până la mijlocul secolului 18? Aproape de fiecare dată ei se întorseseră, mai devreme sau mai târziu, să-şi reocupe poziţiile pierdute. Dar această nouă eclipsă care-i ameninţa era pe cale să fie totală şi avea să dureze mai mult de 40 de ani.

Lucrul cel mai ciudat este că primul atac împotriva atotputernicei Societăţi a venit din foarte catolica Portugalie, unul din bastioanele cele mai puternice ale iezuiţilor din Europa. Influenţa exercitată asupra mării de către Anglia încă de la începutul secolului, a fost probabil una din cauzele acestei răzvrătiri.

Un tratat fixând graniţele în America, încheiat între Spania şi Portugalia în 1750, dăduse portughezilor un vast teritoriu în estul fluviului Uruguai, unde activau iezuiţii. În consecinţă, preoţii au trebuit să se retragă de această parte a noii frontiere, în teritoriul spaniol. Aşa că ei i-au înarmat pe guarani şi au dus un lung război de partizani, rămânând în final stăpâni ai teritoriului care fu dat înapoi Spaniei.

Marchizul de Pombal, prim ministru portughez, s-a simţit de-a dreptul insultat. Pe lângă aceasta, acest fost elev iezuit nu a păstrat caracteristicile Ordinului şi îşi extrăsese inspiraţia din filozofii francezi şi englezi în detrimentul vechilor lui dascăli. În 1757 el i-a dat afară pe confesorii iezuiţi din familia regală şi a interzis membrilor Societăţii să mai predice. După câteva certuri cu ei, el a emis un pamflet public „Scurtă dare de seamă asupra regatului iezuit din Paraguai”, care a făcut mare vâlvă şi prin care a obţinut efectuarea unei anchete din partea papei Benedict XIV şi, în final, îndepărtarea iezuiţilor din toate regiunile ţării.

Chestiunea aceasta a făcut senzaţie în Europa şi în special în Franţa unde, curând după aceea, părintele La Valette a dat faliment; el era un „om de afaceri” care făcea tranzacţii imense de zahăr şi cafea pentru Companie. Refuzul Companiei de a-i plăti datoriile, i-au fost fatale (Companiei n.t.). Parlamentul, nemulţumindu-se cu o condamnare de drept comun, a examinat Constituţia Companiei, declarând aşezămintele ei din Franţa ca fiind ilegale şi a condamnat 24 de lucrări ale principalilor ei autori. Pe 6 aprilie 1762 este publicată o declaraţie de arestare (Acuzaţie) cu următoarea formulare: „Instituţia în cauză este inadmisibilă în orice stat civilizat, pentru că este de natură ostilă oricărei autorităţi spirituale sau lumeşti; ea caută să introducă în biserică şi în stat, sub paravanul plauzibil al unei instituţii religioase, nu un ordin cu adevărat doritor să împrăştie desăvârşirea evanghelică, ci un corp politic trudind fără odihnă şi uzurpând întreaga autoritate prin orice mijloace indirecte, secrete sau ocolite...”

În concluzie, doctrina iezuită a fost descrisă după cum urmează: „Perversă, o distrugere a tuturor principiilor religioase şi cinstite, insultând morala creştină, vătămătoare societăţii civile, ostilă drepturilor naţiunilor, puterii regale şi chiar securităţii suveranilor şi supunerii oamenilor de rând; potrivită pentru a stârni mari perturbări în stat, ea zămisleşte şi menţine cea mai vătămătoare cale de corupere a inimilor oamenilor”.

În Franţa, proprietăţile Societăţii au fost confiscate în beneficiul Coroanei şi nici unui membru al ei nu i s-a permis să mai rămână în regat dacă nu renunţa la jurământul său şi dacă nu jura supunere regulilor generale ale clerului francez.

La Roma, Generalul iezuit Ricci obţine de la papa Clement XIII o bulă confirmând privilegiile Ordinului şi proclamându-i nevinovăţia. Dar era prea târziu. In Spania, Bourbonii interziseseră toate aşezămintele Societăţii, atât cele din capitală cât şi cele din colonii. Astfel a luat sfârşit statul iezuit al Paraguaiului. Guvernele din Napoli, Parma şi chiar Marele Stăpân de Malta, i-au expulzat pe fiii lui Loyola din teritoriile lor. Cei 60.000 care se aflau în Spania au trăit o experienţă stranie după ce au fost aruncaţi în închisoare: „Regele Carol III i-a trimis pe toţi la papa împreună cu o scrisoare prin care spunea că el îi ,supune înţelepciunii şi

controlului imediat al Sfinţiei Voastre’. Dar când nenorociţii erau pe cale să debarce la Civita-Vecchia, au fost întâmpinaţi cu lovituri de tun din ordinul propriului lor General, care deja avea pe cap grija iezuiţilor portughezi şi nu mai putea să-i hrănească nici pe aceştia. Ei de abia au reuşit să-şi găsească un adăpost la o mănăstire din Corsica” (Pierre Dominique).

„Clement XIII, ales în 6 iulie 1758, a rezistat mult timp cererilor presante ale câtorva naţiuni care cereau scoaterea înafara legii a iezuiţilor. Era pe cale să cedeze şi aranjase deja un Consistoriu pe 3 februarie 1769, cu ocazia căruia trebuia să spună cardinalilor hotărârea sa de a ceda dorinţei acestor Curţi; în noaptea dinaintea acestei zile speciale el a căzut deodată bolnav şi în timp ce se îndrepta spre pat, strigă: „Mor...”. Este foarte periculos să ataci iezuiţii (Baron de Ponnat, „Istoria variaţiunilor şi contradicţiilor bisericii romane”, pag. 215).

A fost format un conclav de cardinali care a durat trei luni. În final, cardinalul Ganganelii a îmbrăcat mitra şi şi-a luat numele de Clement XIV. Curţile regale care-i alungaseră pe iezuiţi continuau să ceară interzicerea totală a Societăţii. Dar papalitatea nu era grăbită să abolească acest instrument principal care folosea la îndeplinirea politicii sale, şi au trecut astfel patru ani până când Clement XIV, constrâns de atitudinea fermă a oponenţilor săi – care ocupaseră câteva din Statele pontificale – a semnat în sfârşit actul dizolvării, „Dominus ac Redemptor” în 1773. Ricci, Generalul Ordinului, a fost chiar închis în castelul Saint Angelo unde a şi murit câţiva ani mai târziu.

„Iezuiţii păreau doar că se supun acestui Ordin care îi condamna... Ei au scris numeroase pamflete împotriva papei şi cu scopul de a provoc rebeliune; au spus tot felul de minciuni şi au calomniat arătând cum au fost comise atrocităţi atunci când proprietăţile lor din Roma le-au fost confiscate” (J. Huber).

Moartea papei Clement XIV, 14 luni mai târziu, a fost atribuită iezuiţilor de o parte a opiniei europene. „În principiu cel puţin, iezuiţii nu mai existau; dar Clement XIV ştia foarte bine că semnând condamnarea la moartea a Ordinului, el şi-a semnat-o şi pe a lui: „Această interdicţie este în sfârşit realizată”, a exclamat el, „şi nu-mi pare rău de asta, . , aş face-o din nou dacă nu ar fi deja făcută; dar această interdicţie mă va ucide” (Caraccioli „Viaţa papei Clement XIV”, pag.313)

Ganganelli a <u>avut</u> dreptate; curând după semnarea interdicţiei, au apărut pe pereţi afişe care arătau invariabil cinci litere I.S.S.S.V. şi <u>fiecare</u> se întreba ce însemna asta. Clement a înţeles imediat şi a declarat cu curaj: „Asta înseamnă ‚**I**n **S**ettembre, **S**ara **S**ede **V**acante’ (În septembrie Scaunul va fi vacant), adică papa va fi mort” (Baron de Ponnat)

Iată încă o mărturie: „Papa Ganganelli nu a supravieţuit mult timp după lichidarea iezuiţilor” a spus Scipion de Ricci. „Darea de seamă asupra bolii şi morţii sale, trimisă Curţii de la Madrid prin ambasadorul Spaniei la Madrid, a dovedit că el fusese otrăvit; după câte ştim, nici o anchetă nu a fost făcută în privinţa acestui eveniment, nici de cardinali, nici de noul pontif. Făptaşul acestei abominabile fapte a avut deci ocazia să scape de judecata lumii ,. dar nu va fi în stare să scape de judecata Domnului” (Potter, „Viaţa lui Scipion de Ricci”, pag.18).

„Putem afirma cu siguranţă că, la 22 septembrie 1774, papa Clement XIV a murit otrăvit” (Baron de Ponnat).

Între timp, împărăteasa Austriei, Maria Tereza, îi expulzase deasemenea pe toţi iezuiţii din cuprinsul imperiului. Numai Frederic al Prusiei şi Ecaterina II, împărăteasa Rusiei, i-au primit în ţările lor ca educatori. În Prusia, ei au reuşit să stea doar zece ani, până în 1786. Rusia le-a fost favorabilă pentru mai mult timp dar şi acolo, din aceleaşi motive, ei au trezit animozitatea guvernului.

„...Lichidarea schismei (dintre catolicism şi ortodoxie - n.t.) readucerea Rusiei sub autoritatea papei i-a atras cum atrage lampa o molie. Ei au lansat un program de propagandă activă în rândurile armatei şi aristocraţiei şi au luptat împotriva Societăţii Biblice create de ţar. Ei au repurtat câteva succese şi au reuşit convertirea prinţului Galiţin, nepotul ministrului cultelor. Aşa că ţarul a intervenit şi a dat ordinul din 20 decembrie 1815” (Pierre Dominique).

Nu este nevoie să spunem că motivele acestui ordin, care i-a expulzat pe iezuiţi din Moscova şi Sankt Petersburg, au fost aceleaşi ca şi în celelalte ţări. „Noi ne-am dat seama că ei nu-şi îndeplineau îndatoririle pe care le aşteptam de la ei... În loc să trăiască ca locuitori paşnici într-o ţară străină, ei au tulburat religia grec-ortodoxă care este religia predominantă în imperiul nostru din timpuri străvechi şi în care stă pacea şi fericirea naţiunilor de sub sceptrul nostru. Ei au abuzat de încrederea noastră pe care au obţinut-o şi au făcut tineretul să se încreadă în ei şi au făcut ca femeile noastre să se abată de la închinarea noastră străveche... Nu suntem surprinşi că acest ordin religios a fost eliminat din fiecare ţară şi că acţiunile lor nu au fost tolerate niciunde” (Pierre Dominique).

În 1820, în sfârşit, au fost luate măsuri generale pentru a-i expulza din întreaga Rusie.

Dar, pentru că evenimentele politice au permis aceasta, ei au pus din nou piciorul în Europa de Vest, urde Ordinul lor a fost restabilit în mod solemn de papa Pius VII în 1814.

Semnificaţia politică a acestei hotărâri este clar exprimată de M. Daniel-Rops, un mare prieten al iezuiţilor. El a scris privitor la „reapariţia” fiilor lui Loyola: „Era imposibil să nu vezi în aceasta un act evident de contra-revoluţie” (Daniel-Rops, de la Academia franceză „Restabilirea Companiei lui Isus”, studii, septembrie 1959).

Capitolul 4. Renaşterea Societăţii lui Isus în sec. XIX.

Menţionam anterior că, atunci când Clement XIV a fost constrâns să lichideze Ordinul iezuiţilor, el a spus în mod aparent: „Mi-am tăiat mâna mea dreaptă”. Afirmaţia pare destul de plauzibilă. Sfântul Scaun găsea prea greu să împartă dominaţia asupra lumii cu cel mai important instrument al său. Decăderea Ordinului, o măsură politică impusă de împrejurări, a fost treptat atenuată de succesorii lui Clement XIV, Pius VI şi Pius VII; şi dacă eclipsa oficială a iezuiţilor a durat 40 de ani, aceasta s-a întâmplat din cauza revoluţiilor din Europa, rezultând din revoluţia franceză. În orice caz, această eclipsă nu a fost niciodată totală.

„Majoritatea iezuiţilor au stat în Austria, Franţa, Spania, Italia, amestecându-se cu clerul. Se întâlneau unii cu alţii sau se strângeau în număr cât puteau de mare. În 1794, Jean de Tournely a fondat Societatea „Sacre Coeur” (Sfânta Inimă) în Belgia, ca un corp didactic. Mulţi iezuiţi s-au alăturat acesteia. Trei ani mai târziu, Tyrolean Paccanari, care se credea, un nou Ignaţiu, a fondat „Societatea Fraţilor în Credinţă”. În 1799 cele două societăţi s-au unit cu părintele Clariviere în frunte; el era unicul supravieţuitor al iezuiţilor francezi. În 1803, s-au unit cu ei iezuiţii ruşi. Ceva coerent se întorcea din nou la viaţă, dar masele populare şi chiar cei mai mulţi politicieni nu au recunoscut aceasta de la început” (Pierre Dominique).

Revoluţia franceză, iar apoi Imperiul, au dat Companiei lui Isus o credibilitate neaşteptată; era o reacţie de apărare izvorâtă în vechea monarhie împotriva noilor idei. Napoleon I a descris Societatea lui Isus ca „foarte periculoasă; ea nu va fi tolerată în Imperiu”. Dar, când Sfânta Alianţă a triumfat, noii monarhi nu au respins ajutorul acestor absolutişti pentru a aduce din nou la supunere strictă pe oameni.

Dar timpurile se schimbaseră. Toate abilităţile venerabililor părinţi puteau doar să întârzie, dar nu să-i oprească propagarea ideilor liberale, iar eforturile lor se dovediră mai degrabă dăunătoare decât folositoare. În Franţa, Restaurarea a experimentat-o într-un mod amar. Ludovic XVIII, politician neîncrezător şi abil, a încercat să frâneze cît a putut ridicarea reacţionarilor ultraregalişti. Dar sub Carol X, limitat şi foarte devotat, iezuiţii au obţinut uşor reabilitarea. Legea care îi expulzase în 1764 era încă în vigoare. Nici o problemă. Ei au reînsufleţit faimoasa „Congregaţie”, primul tip de Opus Dei. Această pioasă frăţie, compusă din ecleziaşti şi laici, putea fi întâlnită peste tot, pretinzând că „purifica” armata, magistratura, administraţia, profesoratul; ţineau prelegeri în toată ţara, plantând cruci comemorative oriunde se duceau. Multe dintre ele sînt acolo şi astăzi. Prin ceea ce făceau aţâţau pe credincioşi să lupte împotriva necredincioşilor, devenind atât de urâţi de oameni, încât un catolic devotat şi legitimist ca Montlosier a spus: „Misionarii noştri au aprins focuri pretutindeni. Dacă ar fi să ni se trimită ceva, aş prefera ciuma marseilleză decât mai mulţi misionari”.

În 1828, Carol X a retras Ordinului dreptul de a învăţa, dar era prea târziu. Dinastia s-a prăbuşit în 1830.

Urâţi şi acoperiţi de ruşine, fiii lui Loyola au rămas totuşi în Franţa, dar deghizaţi, pentru că Ordinul era încă abolit. Ludovic Filip şi Napoleon III i-au tolerat. Republica i-a împrăştiat doar în 1880, sub administraţia lui Jules Ferry. Închiderea totală a aşezămintelor lor s-a petrecut în 1901, sub legea separării.

De-a lungul sec. XIX, istoria Companiei în America şi jumătate de Europa a fost plină de suişuri şi coborâşuri, ca şi în trecut, în timpul luptelor cu noile idei. „Oriunde oamenii cu gândire liberală ieşeau victorioşi, iezuiţii erau respinşi. Pe de altă parte, când adversarii au triumfau, ei se refăceau în scopul de a apăra tronul şi altarul. Aşa că au fost expulzaţi din Portugalia (1834) , Spania (1820, 1835, 1868), din Elveţia (1848), Germania (1872) şi Franţa (1880, 1901).

„În Italia, începând din 1859, toate aşezămintele şi colegiile lor fură treptat luate de la ei, astfel că au fost nevoiţi să oprească toate activităţile prevăzute în legea lor. Acelaşi lucru s-a întâmplat în regiunile latino-americane. Ordinul a fost suspendat din activitate în Guatemala (1872), Mexic (1873), Brazilia (1874), Ecuador, Columbia (1876) şi Costa Rica (1884).

„Singurele ţări în care iezuiţii trăiau în pace erau cele în care protestanţii erau în majoritate: Anglia, Suedia, Danemarca, SUA. Poate părea surprinzător la prima vedere, dar explicaţia stă în faptul că în aceste ţări iezuiţii nu erau capabili să exercite o influenţă politică. Fără îndoială, ei acceptau acest fapt mai mult din necesitate decât din înclinaţie. Altminteri, ei ar fi profitat de fiecare ocazie pentru a influenţa legislaţia şi administraţia în mod direct prin manevrarea claselor conducătoare, sau indirect prin agitarea continuă a maselor catolice.

Ca să fim sinceri, această imunitate a ţărilor protestante faţă de încercările iezuite era departe de a fi completă.

„În Statele Unite – scrie M. Fulop-Miller – Compania lui Isus şi-a desfăşurat activitatea în mod sistematic şi fructuos pentru o lungă perioadă de timp, fiindcă nu era constrânsă de nici o lege”. „Eu nu sunt mulţumit de renaşterea iezuiţilor”, scria fostul preşedinte al Uniunii, John Adams, succesorul lui Thomas Jefferson, în 1816. „Roiuri de iezuiţi s-au prezentat deghizaţi ca tipografi, scriitori, publicişti, profesori de şcoală. Dacă vreodată o grupare de oameni ar merita blestemul etern pe acest pământ şi în iad, atunci aceasta ar fi Societatea lui Loyola. Însă, cu sistemul nostru de libertate religioasă, noi le oferim un bun refugiu”. Şi Jefferson răspunde: „Ca şi tine, sînt împotriva restabilirii iezuiţilor, care face ca lumina să cedeze întunericului”. Teama astfel exprimată s-a dovedit a fi îndreptăţită, aşa cum vom vedea, mai târziu.

Capitolul 5. Al doilea Imperiu şi Legea Falloux - Războiul din 1870

În capitolul precedent, am menţionat toleranţa de care se bucurau iezuiţii în Franţa sub Napoleon III, chiar dacă Societatea era interzisă în mod oficial. În orice caz, nu ar fi putut fi altfel atâta timp cît regimul datora existenţa sa – în mare parte – bisericii romane, al cărei sprijin nu înceta atât timp cît dura regimul. Dar era atât de costisitor pentru Franţa!

Cititorii „Progresul de Pas-de-Calais”, o publicaţie pentru care viitorul împărat scrisese câteva articole în 1843 - 1844, nu-l puteau suspecta de indulgenţă faţă de *ultramontanism* (curentul care susţinea infailibilitatea papei - n.t.), judecând după următoarele: „Clerul cere, sub pretextul libertăţii învăţământului, dreptul de a instrui tineretul. Statul, pe de altă parte, cere deasemenea dreptul instruirii publice directe pentru interesele proprii. Această luptă este rezultatul opiniilor divergente ale guvernului şi bisericii. Amândouă doresc să influenţeze tânăra generaţie, pornind din direcţii opuse şi în sprijinul profitului lor direct. Noi nu credem că toate legăturile dintre biserică şi autoritatea civilă trebuie rupte pentru a opri această disensiune. Din păcate, preoţii Franţei, în general, se opun intereselor democratice; a le permite să construiască şcoli fără a-i controla

înseamnă a-i încuraja să înveţe lumea să urască revoluţia şi libertatea”. Şi apoi: „Clerul va înceta să mai fie ultramontanist în momentul în care cineva îi va obliga să se modernizeze şi să se amestece cu oamenii care îşi dobândesc pregătirea prin aceleaşi metode şi din aceleaşi surse ca şi masa populară”.

Referitor la modul în care erau pregătiţi preoţii germani, autorul spune: „În loc să fie separaţi de restul lumii din copilărie şi instalaţi în seminarii, urând societatea în care trebuie să trăiască, ei ar trebui să înveţe mai întâi să fie cetăţeni înainte de a fi preoţi”.

Aceasta nu a încurajat clericalismul politic al viitorului împărat, pe atunci un „cărbunar”. Dar ambiţia de a ocupa tronul l-a făcut în curând foarte supus Romei. Nu l-a ajutat chiar Roma să facă primul pas?

„Făcut preşedinte al Republicii la 10 decembrie 1848, Louis Napoleon Bonaparte a strâns în jurul lui un grup de miniştri, unul din aceştia fiind M. Falloux. Cine este acest M. Falloux? O unealtă a iezuiţilor... Pe 4 ianuarie 1849, el formează o comisie a cărei rol este de a pregăti o mare reformă legislativă a învăţământului primar şi gimnazial”. În cursul discuţiilor, M. Cousin remarcă faptul că biserica greşeşte legându-şi soarta de iezuiţi. Domnul Dupanloup a apărat energic Societatea... Era în pregătire o lege care dădea unele libertăţi iezuiţilor. „În trecut, Statul şi Universitatea fuseseră apărate de invazia iezuiţilor; noi am fost nedrepţi şi am greşit. Noi am cerut ca guvernul care a aplicat legea împotriva acestor agenţi străini să acorde iertarea lor. Ei sunt cetăţeni buni care au fost calomniaţi şi judecaţi greşit; ce putem face ca să le arătăm respectul şi stima pe care le-o datorăm?

„Puneţi în mâinile lor pregătirea tinerei generaţii”.

„Acesta este de fapt scopul legii din 15 martie 1850... Această lege numeşte un consiliu superior pentru educaţie publică în care clerul are o poziţie dominantă (art.1); face din cler stăpânul şcolilor (art.44); dă asociaţiilor religioase dreptul să deschidă şcoli particulare, fără a trebui să ceară socoteală asupra congregaţiei neautorizate (iezuiţii) (art.172). Domnul M. Barthelemy Saint Hilaire încearcă în van să demonstreze că scopul autorilor acestui proiect este de a oferi monopolul educaţiei clerului şi de aceea această lege ar fi fatală universităţilor; Victor Hugo strigă în zadar: „Această lege este un monopol în mâinile acelora care încearcă să facă învăţământul să izvorască din sacristie şi guvernarea din confesional” (Adolphe Michel „Iezuiţii”, pag.66).

Dar adunarea legislativă ignoră aceste proteste. Ba preferă să asculte pe domnul Montalembert, care exclamă: „Noi vom fi înghiţiţi dacă nu vom opri imediat tendinţa spre raţionalism şi demagogie; şi mai mult, aceasta poate fi oprită numai cu ajutorul bisericii”. Şi el adaugă, pentru a fi sigur că semnificaţia acestei legi este bine descrisă: „Unei armate de profesori corupţi şi anarhici trebuie să-i opunem armata clerului”. Legea a fost votată. Niciodată până atunci nu obţinuseră iezuiţii în Franţa o victorie mai deplină.

Domnul de Montalembert a admis plin de mândrie: „Eu apăr dreptatea (justiţia) prin susţinerea guvernului Republicii, care a făcut atâtea ca să salveze ordinea şi să menţină unitatea poporului francez; mai

ales că guvernul a făcut mai multe servicii bisericii catolice decât toate celelalte guverne la putere în ultimele două secole”.

Toate acestea s-au întâmplat acum o sută de ani, dar ne par foarte cunoscute astăzi. Dar să vedem cum acţiona Republica condusă de Louis Napoleon pe plan internaţional.

Revoluţia din 1848, printre alte consecinţe în Europa, a provocat ridicarea italienilor din Roma împotriva papei Pius IX, suveranul lor, care se refugiase la Gaeta. S-a proclamat Republica Romană. Printr-un scandalos paradox, Republica Franceză, în acord cu austriecii şi regele Neapolelui, l-au readus la tron pe suveranul nedorit.

Un regiment francez a asediat Roma şi a cucerit-o în 2 iulie 1849, restaurând puterea pontificală; ea a reuşit să se menţină cu ajutorul unei divizii franceze de ocupaţie, care a părăsit Roma numai după primul dezastru din războiul franco-german (1870)”.

Începutul fusese promiţător.

„Lovitura din 2 decembrie 1851 a cauzat proclamarea Imperiului. Preşedintele Republicii, Louis Napoleon, îi favorizase pe iezuiţi în tot felul. Acum împărat, nu refuza nimic complicilor şi aliaţilor lui. Clerul şi-a dat binecuvântarea asupra masacrelor şi surghiunurilor făcute la 2 decembrie. Singurul responsabil de această lovitură abominabilă era privit ca mânuitorul providenţial. Arhiepiscopul Parisului care văzuse masacrul pe bulevard, exclamă: „Omul pregătit de Dumnezeu, a venit! Degetul lui Dumnezeu nu a fost niciodată mai vizibil ca în evenimentele care au avut un atât de mare rezultat”.

Episcopul de Saint Flour a spus de la amvonul său: „Dumnezeu l-a ridicat pe Louis Napoleon; El îl alesese deja pe el ca să fie împărat. Da, dragii mei fraţi, Dumnezeu l-a consacrat dinainte prin binecuvântarea pontifului său şi a preoţilor; El însuşi l-a ales; putem noi să ignorăm alegerea Domnului?”

Episcopul de Nevers salută în mod făţarnic pe „instrumentul providenţei”. „Această adulaţie vrednică de milă, care ar putea fi mărită, merită o recompensă. Această recompensă a fost completa eliberare a iezuiţilor pe toată durata Imperiului. Societatea lui Isus a fost literalmente stăpâna Franţei timp de 18 ani... s-a îmbogăţit, şi-a înmulţit aşezămintele şi şi-a răspândit influenţa. Acţiunea ei a fost simţită în toate evenimentele timpului, în special în expediţia din Mexic şi în declararea războiului din 1870”.

„Imperiul înseamnă pace”, a declarat noul suveran. Dar, la doi ani după urcarea pe tron, a început primul război din cele care s-au succedat în timpul domniei lui; istoria ar putea vedea fără legătură între ele cauzele care au determinat aceste războaie, dacă nu am cunoaşte elementul lor comun: apărarea intereselor bisericii catolice. Războiul din Crimeea, primul dintre acestea – a slăbit Franţa, nefiind profitabil pe plan naţional – este un exemplu caracteristic.

Nu un om care se împotrivea clerului, ci abatele Brugerette a fost acela care a scris: „Cuvântările celebrului Theatine” (părintele Ventura) ţinute în capela din Les Tuileries în 1857, prezintă Restaurarea Imperiului ca pe o lucrare a lui Dumnezeu... şi îl proslăvea pe Napoleon III pentru că apăra religia în Crimeea şi făcea să strălucească iarăşi măreţele zile ale

Cruciadelor în Est... Războiul Crimeii a fost privit ca un compliment adus expediţiei Romane... El a fost lăudat şi slăvit de întreg clerul, plin de admiraţie pentru fervoarea religioasă a trupelor care au asediat Sevastopolul.

Saint Beuve a povestit în mod mişcător cum Napoleon III a trimis o imagine a sfintei Fecioare flotei franceze.

Paul Leon, membru al Instituţiei, a explicat ce a însemnat această expediţie care a entuziasmat clerul: „O ceartă între călugări a reînviat - problema Estului: s-a născut din rivalitatea dintre biserica latină şi cea ortodoxă în legătură cu protejarea locurilor sfinte (Palestina). Cine să vegheze asupra bisericilor din Betleem, să ţină cheile şi să conducă activitatea? Cum este posibil ca aceste chestiuni minore să poată învrăjbi două mari imperii?... Dar, în spatele călugărilor bisericii latine se afla partida catolică franceză, iar în spatele solicitărilor ortodoxe era influenţa Rusiei” (Paul Leon, „Războiul pentru pace”, pag. 321-323).

Ţarul invoca protecţia pe care trebuia s-o asigure bisericii ortodoxe şi pentru a o face în mod practic, a cerut flotei să folosească strâmtoarea Dardanele. Anglia, care era sprijinită de Franţa, refuză şi războiul izbucneşte. „Franţa şi Anglia puteau ajunge la teritoriile ţarului numai prin Marea Neagră, cu ajutorul turcilor... Din acest punct, războiul Rusiei devine războiul Crimeii şi este în întregime concentrat în asedierea Sevastopolului, un episod costisitor şi fără rezultat. Bătălii sângeroase, epidemii ucigătoare şi suferinţe inumane au costat Franţa o sută de mii de morţi (Paul Leon).

Trebuie subliniat că aceşti o sută de mii de morţi erau soldaţi a lui Hristos şi glorioşi „martiri ai credinţei”, după spusele arhiepiscopului Parisului, Sibour, care a declarat în acel timp: „Războiul Crimeii, dintre Franţa şi Rusia, nu este un război politic, ci unul sfânt; nu se luptă un stat cu altul, sau un popor contra altuia, ci este un război religios, o cruciadă”. (Journet, „Exigenţe creştine în politică”, pag. 274)

Recunoaşterea este fără ocolişuri. Nu am auzit acelaşi lucru nu cu mult timp în urmă, în timpul ocupaţiei naziste, spus în termeni identici de preoţii papei Pius XII şi chiar de către Pierre Leval, preşedintele consiliului primăriei din Vichy?

În 1863 are loc o expediţie în Mexic. Despre ce este vorba, ce urmărea? Să transforme o republică laică într-un imperiu şi să-l ofere lui Maximilian, arhiduce al Austriei. Austria era stâlpul principal al papalităţii. Se voi a de asemenea ridicarea unei bariere împotriva influenţei protestantismului din Statele Unite ale Americii asupra Americii de Sud. Albert Bayet a scris cu perspicacitate: „Ţelul războiului este de stabili un Imperiu catolic în Mexic şi de a reduce drepturile oamenilor ca şi campania din Siria şi cele două din China, aceasta servind interesele catolice” (Albert Bayet, „Istoria Franţei”).

Ştim cum, în 1867, după ce armata franceză s-a reîmbarcat, Maximilian, ghinionistul campion al Sfântului Scaun a fost făcut prizonier când Queretaro s-a predat şi a fost împuşcat, făcând loc instaurării republicii conduse de biruitorul Juarez.

Cu toate acestea, se apropia momentul când Frăţia trebuia să plă-tească încă odată mult mai scump pentru sprijinul politic dat de Vatican

tronului imperial. În timp ce armata franceză îşi vărsa sângele în cele patru zări ale lumii, devenind tot mai slabă şi apărând interese care nu erau ale ei, Prusia, sub mâna puternică a viitorului „cancelar de fier”, era ocupată în a-şi extinde puterea militară cu scopul unirii tuturor statelor germane într-un singur bloc. „Austria a fost prima victimă a dorinţei şi puterii sale. Prusia avea o înţelegere cu Austria ca să pună mâna pe ducatele daneze Schleswig şi Holstein, dar Austria a fost păcălită de complicele ei. Războiul care a urmat fost câştigat curând de Prusia la Sadova pe 3 iulie 1866. A fost o lovitură teribilă pentru vechea monarhie habsburgică, care era totuşi în declin, lovitura a fost tot la fel de puternică şi pentru Vatican, pentru că Austria era de mult timp fortăreaţa cea mai credincioasă dintre ţinuturile germane. De atunci, Prusia protestantă îşi exercită autoritatea asupra lor. Doar dacă... biserica romană nu găseşte „un braţ laic” capabil să oprească total expansiunea puterii „eretice”.

Dar cine poate juca acest rol în Europa înafară de Imperiul francez? Napoleon III, omul trimis de Providenţă, va avea onoarea să răzbune Sadova. Armata franceză nu era pregătită. „Artileria era veche, depăşită. Tunurile noastre se încarcă încă pe guri”, scria Rothan, ministrul francez la Francfort şi care putea vedea venind dezastrul. „Prusia este conştientă de superioritatea ei şi de slaba noastră dotare”, mai adăuga el. Instigatorii războiului nu erau interesaţi de aceasta. Candidatura unui Hohenzollern la tronul vacant al Spaniei a fost scuza pentru acest conflict; de asemenea, Bismark îl dorea. Când el a falsificat telegrama de la Ems (telegramă prin care a înăsprit răspunsul regelui Prusiei către ambasadorul Franţei - n. t.), avocaţii războiului au avut jocul în mâinile lor şi au stârnit mânia poporului.

Franţa declară război; „Războiul din 1870 a fost dovedit de istorie ca fiind opera iezuiţilor”, a scris Gaston Bally. Compoziţia guvernului care a trimis Franţa la dezastru este descrisă astfel de către eminentul istoric catolic, Adrien Dansette: „Napoleon III a început prin a-l sacrifica pe Victor Duruy, apoi aranjă să fie numiţi în guvern oameni din partida populară. (ianuarie 1870). Noii miniştri erau catolici sinceri sau ecleziaşti care credeau în conservatorismul social”.

Este uşor de înţeles acum ce era atunci inexplicabil: graba acestui guvern de a extrage un „motiv de război” din acea telegramă ticluită chiar înainte de a se fi confirmat acest lucru.

„Urmările au fost: căderea Imperiului şi contralovitura ce a urmat împotriva scaunului papal... Edificiul imperial şi cel papal, încoronate de iezuiţi, au căzut în acelaşi noroi, în ciuda Concepţiei imaculate (dogma că Maria a fost născută fără păcat - n.t.) şi a infailibilităţii papei. Dar, vai! toate acestea se întâmplau peste cenuşa Franţei!” (Gaston Bally, „Istoria religioasă a Franţei contemporane”, pag. 100-101).

Capitolul 6. Iezuiţii la Roma – „Syllabus” (Programa).

Într-o carte a abatelui Brugerette, în capitolul „Clerul sub al doilea Imperiu”, se poate citi următorul pasaj: „Devotamentul individual, nou sau vechi, a fost onorat din ce în ce mai mult în timpul când romantismul exalta spiritul în detrimentul raţiunii austere. Venerarea sfinţilor şi a

relicvelor, restrânsă timp îndelungat de suflarea rece a raţionalismului, a luat un nou avânt. Venerarea Sfintei Fecioare, mulţumită apariţiilor din La Salette şi Lourdes, a dobândit o extraordinară popularitate. S-au înmulţit pelerinajele la aceste locuri privilegiate de miracolele ce avuseseră loc acolo”.

„Episcopatul Franţei a înlesnit noi devoţiuni. El a întâmpinat călduros şi plin de recunoştinţă scrisoarea enciclică a papei Pius IX din 1856, care proclama dogma «Concepţiei imaculate». Tot episcopatul, adunat la Paris în 1856 pentru botezul Prinţului Imperial, l-a rugat pe papa Pius IX ca sărbătoarea „Inimii sfinte” (Sacre Coeur) să fie transformată într-o sărbătoare a bisericii universale”.

Aceste câteva înduri arată clar influenţa preponderentă exercitată de iezuiţi în Franţa în timpul celui de al doilea Imperiu, influenţă la fel de mare ca cea avută asupra Sfântului Scaun. Aşa cum am văzut, iezuiţii au fost şi au rămas marii propagandişti ai acestor „devoţiuni individuale, noi sau vechi”, această „palpabilă” şi aproape senzuală pietate care a făcut masele excesiv de scrupuloase în chestiuni de religie, mai ales pe femei. În acest aspect trebuie să recunoaştem că au fost realişti. Epoca în care publicul ca entitate, învăţaţi sau ignoranţi, manifesta un interes adânc în probleme teologice, trecuse deja din timpul lui Napoleon III. Din punct de vedere intelectual, catolicismul îşi încheiase cariera.

De aceea, mai mult din necesitate decât din propriile concepţii, fiii lui Loyola s-au străduit de-a lungul sec. XIX şi XX să trezească religiozitatea superstiţioasă, în special în rândul femeilor care formau ce mai mare parte a „turmei”. Aceasta a fost contragreutatea raţionalismului.

Pentru învăţământul secundar al fetelor, Ordinul a promovat fondarea câtorva congregaţii de femei. „Cea mai faimoasă şi activă a fost «Congregaţia doamnelor de la Sacre Coeur»; în 1830 cuprindea 105 <u>case</u> cu 4.700 de profesori, iar influenţa ei asupra claselor sociale de sus a fost foarte importantă” (H. Boehmer).

În ceea ce priveşte venerarea Mariei, care era totdeauna aşa de dragă iezuiţilor, aceasta a fost foarte mult ajutată – sub al doilea Imperiu – de „apariţiile” foarte oportune ale Fecioarei unor ciobăniţe din Lourdes; aceasta s-a petrecut doi ani după ce <u>papa</u> Pius a promulgat, la instigarea iezuiţilor, dogma „Concepţiei imaculate”, în 1854. Principalele acte ale pontificatului lui Pius IX au fost toate victorii ale iezuiţilor, a căror influenţă atotputernică asupra conducerii bisericii se afirma din ce în ce mai mult.

În 1864, Pius IX a publicat scrisoarea enciclică, „Quanta Quria”, însoţită de „Syllabus” (Programa) <u>care</u> anatemiza (blestema) cele mai bune principii politice ale societăţii contemporane: „Blestem tot ce este drag Franţei moderne! Franţa modernă vrea independenţa statului; «Programa» ne învaţă că puterea ecleziastică trebuie să-şi exercite autoritatea fără asentimentul sau permisiunea puterii civile. Franţa modernă doreşte libertatea conş<u>tiin</u>ţei şi a închinării; «Programa» arată că biserica romană are dreptul să-şi folosească forţa şi să reinstaleze inchiziţia. Franţa modernă recunoaşte existenţa mai multor feluri de închinare; «Programa» declară că religia catolică trebuie considerată singura religie în stat şi că toate celelalte sînt excluse. Franţa modernă proclamă poporul suveran; «Programa» condamnă votul universal. Franţa

modernă proclamă egalitatea poporului în faţa legii; «Programa» afirmă că clerul este scutit de a fi judecat în tribunale civile sau criminale”.

„Acestea erau învăţături predate de iezuiţi în colegiile lor. Ele sunt linia întâi a frontului armatei contrarevoluţionare... Misiunea lor consta în a educa tineretul dat în grija lor în ura faţă de principiile societăţii franceze, principii enunţate cu aşa de mare preţ de generaţiile anterioare. Prin învăţătura lor, ei încercau să divídă lumea în două şi să pună sub semnul întrebării tot ce s-a făcut după 1789. Noi dorim armonie, ei vor război; noi vrem o Franţă liberă ei vor s-o aibă sclavă. Ei reprezintă societatea combativă care-şi primeşte ordinele de afară; ei ne atacă, lăsaţi-ne să ne apărăm; ei ne ameninţă, lăsaţi-ne să-i dezarmăm” (Adolphe Michel, „Iezuiţii”, pag.77).

Pretenţia dintotdeauna a Sfântului Scaun de a domina societatea civilă a fost atunci reconfirmată, aşa cum a spus Renan deja în 1848, într-un articol numit: „Liberalism clerical”. „Aceasta înseamnă că suveranitatea poporului, libertatea conştiinţei şi toate libertăţile moderne au fost condamnate de biserică. Aceasta prezenta Inchiziţia ca o „consecinţă logică a întregului sistem drept-credincios”, ca o „esenţă a spiritului bisericii”. Se mai adăugă: „Când va fi în stare, biserica va readuce Inchiziţia; dacă nu o face acum, este pentru că nu o poate face” (Abatele Brugerette).

Puterea iezuiţilor asupra Vaticanului a fost arătată şi mai clar câţiva ani mai târziu, după „Programă”, când a fost decretată dogma „Infailibilităţii papale”. Abatele J. Brugerette a scris că dogma a fost dată „ca să arunce peste anii dramatici 1870-1871 – care au îmbrăcat Franţa în doliu – strălucirea unei mari speranţe creştine”.

Acelaşi autor adăuga: „Se poate spune că în prima jumătate a anului 1870, biserica Franţei nu mai era deloc în Franţa; ea era la Roma, ocupată cu ardoare în Conciliul General pe care Pius IX tocmai îl numise la Vatican. „Potrivit opiniei domnului Pie, acest cler francez îşi aruncase propriile podoabe, maxime şi libertăţi franceze sau galice... Acest episcop de Poitiers adăuga că totul fusese făcut ca un sacrificiu adus principiului autorităţii, învăţăturii sănătoase şi dreptului comun; totul a fost aşezat la picioarele suveranului pontif, formând un tron pentru el şi făcând să sune trompetele: „Papa este regele nostru; voinţa lui ne conduce şi dorinţele lui sunt lege pentru noi” (J. Brugerette).

Predarea întregului cler "naţional" în mâinile conducerii bisericii romane este destul de clară şi, datorită acesteia, este de înţeles supunerea catolicilor francezi voinţei unui suveran străin care, sub aparenţa dogmei sau moralei, plănuia să le impună direcţiile sale politice fără nici o opoziţie. Catolicii liberali au protestat în zadar împotriva pretenţiilor exagerate ale Sfântului Scaun de a le dicta legile în numele Duhului Sfânt. Abatele Brugerette ne informează că liderul lor, M. de Montalambert, a publicat în „Gazette de France” un articol în care protesta vehement împotriva acelora care sacrificau dreptatea şi adevărul, raţiunea şi istoria, idolului instalat la Vatican”.

Câţiva episcopi celebri ca părintele Hyacinte Loyson şi părintele Gratry au adoptat aceeaşi linie, ultimul având chiar şi umor. El spunea: „El a publicat succesiv patru scrisori către M. Deschamps. În ele, nu discută

nici măcar evenimentele istorice, cum ar fi condamnarea papei Honorius care, potrivit lui, s-a opus proclamării infailibilităţii papale; dar, într-un mod incisiv şi amar, el a denunţat de asemenea nesocotinţa catolicilor în privinţa adevărului şi a integrităţii ştiinţifice. Unul dintre ei, un candidat ecleziast pentru doctoratul în teologie, chiar a îndrăznit să confirme decrete false înaintea facultăţii din Paris, declarând că „Nu este o fraudă grosolană”. Şi Gratry adaugă: „Chiar şi astăzi este susţinută afirmaţia că, condamnarea lui Galileo a fost oportună”.

„Voi, oameni cu credinţă mică şi cu inimi mizerabile şi suflete murdare! Trucurile voastre sunt scandaloase. În ziua în care marea ştiinţă a naturii a răsărit asupra lumii, voi aţi condamnat-o”. „Şi nu fiţi surprinşi dacă oamenii, înainte de a vă ierta, aşteaptă de la voi mărturisirea păcatelor, pocăinţă, remuşcare adâncă şi compensarea] greşelilor voastre” (Părintele Gratry, citat de J. Brugerette).

Nu-i nevoie să spunem că iezuiţii, inspiratorii agenţilor lui Pius IX şi atotputernici asupra Conciliului, nu se îngrijorau de mărturisire, pocăinţă, remuşcare şi repararea greşelilor, într-un timp când ei aproape îşi atinseseră ţelul stabilit de ei în Conciliul de la Trento, la mijlocul sec.16. Pe timpul acela Lainez deja susţinea ideea infailibilităţii papale.

Aceasta însemna doar consacrarea unei dogme, a unei pretenţii tot atât de vechi ca şi papalitatea. Nici un alt Conciliu până atunci nu dorise s-o ratifice, dar părea că se apropia timpul potrivit; pe lângă aceasta, activitatea răbdătoare a iezuiţilor pregătise clerul naţional pentru renunţarea la ultimele lor libertăţi; căderea iminentă a puterii papale – s-a întâmplat înainte ca să se voteze în Conciliu dogma – impunea o întărire a autorităţii ei spirituale, după cum cereau ultramontaniştii. Argumentul şi-a atins ţinta şi „dictatul papal” al lui Grigore V a făcut ca principiile teocraţiei medievale să triumfe în plin mijloc a sec. XIX. Ceea ce prevedea dogma în mod special era omnipotenţa Companiei lui Isus în biserica romană.

„Sub protecţia iezuiţilor, care se stabiliseră la Vatican de când puterile laice îi alungaseră din toate ţările libere ca pe o asociaţie de răufăcători, papalitatea aspira acum la noi ambiţii. Aceşti oameni răi care transformaseră Evanghelia într-un spectacol de lacrimi şi sânge şi care rămâneau cel mai teribil duşman al democraţiei şi al libertăţii de gândire, dominau conducerea bisericii romane; toate eforturile lor se concentrau asupra menţinerii în biserică a supremaţiei lor vătămătoare şi a învăţăturilor lor ruşinoase”.

„Dedicaţi cauzei centralizării excesive, neîmblânziţi apostoli ai teocraţiei, ei sunt stăpânii recunoscuţi ai catolicismului contemporan şi îşi pun pecetea lor asupra teologiei acestuia, pe evlavia făţarnică şi politica lui tenebroasă”.

„Adevăraţi ieniceri ai Vaticanului, ei animă totul, guvernează totul, pătrund oriunde, fac din "informare" un sistem de guvernare, sunt credincioşi unei cazuistici a cărei profundă imoralitate a fost relevată de istorie şi care a inspirat paginile nemuritoare, de o sublimă batjocură, ale lui Pascal. Prin «Programa» din 1864 pe care ei înşişi au redactat-o, Pius IX a declarat război gândirii libere şi a aprobat, câţiva ani mai târziu, dogma infailibilităţii, care este un adevărat anacronism istoric şi de care ştiinţei

moderne puţin i-a păsat” (Louis Roguelin, „Biserica creştină primitivă şi catolicismul”, pag. 79-81).

Pentru acei cărora cele spuse anterior le par a fi exagerate, dăm mai jos confirmarea acestor fapte, aşa cum reiese ea din pana dreptcredincioasă a lui Daniel Rops. Această confirmare cântăreşte mult mai greu prin faptul că a fost publicată în 1959, sub titlul „Restabilirea Companiei lui Isus”, în chiar publicaţia iezuită „Etudes” (Studii). Acolo putem citi o adevărată pledoarie de apărare: „Din multe cauze, această reorganizare a Companiei lui Isus a avut o importanţă istorică considerabilă. Sfântul Scaun a redescoperit acest grup credincios, complet devotat cauzei sale şi care urma să fie atât de necesar curând după aceea. Mulţi preoţi iezuiţi au exercitat de atunci şi până acum o discretă dar adâncă influenţă asupra hotărârilor importante luate de Vatican; un fel de proverb circula la Roma: ‚Condeiul papei sunt ieziţii’. Influenţa lor era certă în ceea ce priveşte dezvoltarea venerării „Inimii sfinte” (Sacre Coeur), ca şi în proclamarea dogmei concepţiei imaculate, în editarea «Programei», în definirea infailibilităţii papale. Organizaţia „Civilta Catolica”, fondată de iezuitul napolitan Carlo Curci, reflecta gândurile papei în timpul pontificatului lui Pius IX” (Daniel Rops).

Această mărturisire este destul de clară.

Nu este nevoie s-o mai spunem, dar iezuiţii, atotputernici în Roma mai mult datorită spiritului lor decât organizaţiei, au angajat papalitatea din ce în ce mai mult în politica internaţională, aşa cum scria M. Louis Roguelin: „De când şi-a pierdut puterea temporală, biserica Romei a profitat de orice ocazie pentru a recâştiga toate terenurile pe care fusese constrânsă să le abandoneze prin recrudescenţa activităţilor diplomatice; cum schema ei abilă este de a divide pentru a stăpâni, a încercat să întoarcă orice conflict în favoarea ei”.

Potrivit planului supuşilor lui Loyola, dogma infailibilităţii papale a favorizat din plin această acţiune a Sfântului Scaun, a cărui importanţă poate fi măsurată pornind de la faptul că multe state au un reprezentant diplomatic acreditat la Vatican. Sub acoperirea dogmei şi a moralei – aspecte care în principiu limitează cuvântul „infailibil” – papa astăzi dispune de o autoritate nelimitată asupra conştiinţei credincioşilor.

Astfel, de-a lungul sec. XX, vedem Vaticanul angajat activ în politica internă şi externă a ţărilor şi chiar guvernându-le datorită partidelor catolice. Mai mult, îl vom vedea susţinând oameni „providenţiali” ca Mussolini şi Hitler care, datorită ajutorului Vaticanului, au dezlănţuit cele mai teribile catastrofe.

Înlocuitorul lui Hristos a recunoscut din abundenţă serviciile pe care i le-a adus această faimoasă societate, care a muncit din greu şi bine în favoarea lui. Aceşti „fii ai lui Satan”, aşa cum au fost numiţi de câţiva ecleziaşti curajoşi, sunt toţi defăimaţi, dar ei pot în schimb să se mândrească cu dovada augustă a meritelor lor, acordată de către defunctul papă Pius XII, al cărui confesor, o ştim, era un iezuit german.

În acest text, publicat de „La Croix” (Crucea) în august 1955, putem citi: „Biserica nu doreşte alte ajutoare de alt tip decât cele de tipul acestei Companii a lui Isus... fie ca fiii lui Loyola să se străduiască să meargă pe urmele înaintaşilor lor...”

Astăzi, ca şi ieri, ei fac chiar acest lucru spre marea nenorocire a naţiunilor. (Oare de unde atâta ură în fosta Iugoslavie? n. t.).

Capitolul 7. Iezuiţii în Franţa între 1870 şi 1885.

Căderea Imperiului ar fi trebuit, se pare, să provoace o reacţie împotriva spiritului ultramontanist în Franţa. Dar nu a fost aşa, după cum ne arată şi Adolphe Michel: „Când tronul a căzut în noroiul Sedanului la 2 decembrie 1870, când Franţa a fost definitiv înfrântă, când adunarea naţională s-a reunit pentru alegeri la Bordeaux în 1871, partida clericală era mai îndrăzneaţă ca niciodată. În toate dezastrele care avuseseră loc pe pământul Franţei, ei vorbiseră ca nişte stăpâni. Cine nu-şi aminteşte manifestările obraznice ale iezuiţilor şi ameninţările lor insolente de-a lungul ultimilor ani? Cum un anumit părinte Marquigny a anunţat înmormântarea principiilor din '89 sau M. Belcastel care, pe propria răspundere, a dedicat Franţa „Sfintei inimi"; cum iezuiţii au ridicat o biserică pe dealul Montmartre, în Paris, sfidând astfel Revoluţia; cum episcopii au aţâţat Franţa să declare război Italiei cu scopul de a restabili puterea temporală a papei…" (Adolphe Michel).

Gaston Bally explică foarte bine motivul acestei situaţii aparent paradoxale: „De-a lungul acestui cataclism, iezuiţii s-au vârât repede în vizuina lor, lăsând Republica să iasă singură din mocirlă cum poate. Dar când cea mai mare parte a muncii fusese făcută, când teritoriile noastre fură eliberate de invazia prusacă, a reînceput invazia neagră, „trăgând castanele din foc cu mâna altuia" (Gaston Bally).

Dar nu este acelaşi lucru după fiecare război? Este un fapt incontestabil că biserica romană a beneficiat întotdeauna de pe urma dezastrelor publice; că moartea, mizeria, suferinţele de tot felul incitau masele să caute consolări iluzorii în practicile pioase. În acest fel, puterea acelora care iniţiaseră aceste dezastre era fortificată, dacă nu sporită de înseşi victimele în cauză. În ceea ce le priveşte, cele două războaie mondiale au avut aceleaşi urmări ca şi cel din 1870.

Atunci, Franţa a fost cucerită; pe de altă parte, iezuiţii au dobândit o strălucită victorie când s-a dat o lege în 1873 care le permitea să construiască o biserică a „Sfintei inimi" pe colina Montmartre. Această biserică, despre care s-a spus că este construită prin „voinţa raţională" urma să materializeze în piatră, printr-o crudă ironie, desigur, triumful iezuitismului chiar în locul unde acesta şi-a început viaţa.

La prima vedere, această invocaţie către Inima sfântă a lui Isus, ridicată în slăvi de către iezuiţi, poate părea destul de inocentă, deşi este profund păgână, idolatră. „Pentru a ne da seama de pericol – scria Gaston Dally – trebuie să privim în spatele faţadei, să dovedim manipularea sufletelor, să vedem ţelul diferitelor asociaţii ale acestora. Frăţia „Perpetua adorare", Frăţia „Gărzii de onoare", „Apostolatul rugăciunii", „Comunitatea Reparatorie"… Frăţiile, asociaţiile, apostolii, misionarii, zeloţii, fanaticii, închinătorii, mijlocitorii şi alte federaţii ale Sfintei Inimi par să aibă exclusiv intenţia să unească omagiile lor cu cele ale celor nouă coruri ale îngerilor.

Dar, în realitate, acestea sînt departe de a fi inocente. Frăţiile şi-au declarat ţelul de multe ori. Nu mă puteau acuza că i-aş fi calomniat; eu voi cita doar câteva pasaje din cele mai clare declaraţii ale lor şi voi aduna mărturiile lor".

„Opinia publică a fost şocată de aceste remarci ale părintelui Olivier atunci când victimele Bazarului de caritate au fost îngropate. Călugărul văzuse în această catastrofă doar o altă dovadă de îndurare divină. Dumnezeu era întristat de „greşelile" noastre şi ne invita, cu blândeţe să ne căim".

„Aceasta pare monstruos. Construirea bisericii pe Montmartre a fost rezultatul aceluiaşi «gând», dar aceasta se uitase" (Gaston Bally). Care era acel teribil păcat de care Franţa trebuia să se pocăiască? Autorul mai sus menţionat răspunde: R E V O L U Ţ I A. Aceasta era criza groaznică pe care noi trebuia să o ispăşim.

„Şi biserica «Sfintei Inimi» simbolizează pocăinţa Franţei; ea exprimă de asemenea intenţia noastră hotărâtă de a repara greşelile. Este un monument al ispăşirii şi pocăinţei..." (Gaston Bally).

„Salvaţi Roma şi Franţa în numele Sfintei Inimi", devenise imnul Ordinului moralist. „Aşa că noi am fost în stare să nădăjduim împotriva oricărei nădejdi", scria abatele Brugerette, „şi să aşteptăm din partea «cerurilor pacificate» mai devreme sau mai târziu, marele eveniment al restabilirii Ordinului şi al salvării patriei" (J. Brugerette).

Se pare că totuşi "Paradisul", furios pe Franţa drepturilor omului, nu a fost destul de „pacificat" prin ridicarea bisericii de pe Montmartre căci restaurarea Ordinului se făcea destul de încet. Acelaşi autor explica acesta în felul următor: „Cu toate că manifestările grandioase ale credinţei catolice, de-a lungul anilor de după războiul din 1870 pot părea impresionante, ar fi o lipsă de spirit de observaţie dacă societatea franceză a acelei epoci ar fi judecată după această evlavie exterioară; şi ne-am situa înafara adevărului. Trebuie să ne întrebăm atunci dacă sentimentul religios este un răspuns direct – pentru întreaga societate în cauză – al credinţei dezvăluite prin impozantele pelerinaje organizate de episcopi şi prin sinceritatea liturghiilor din biserici..."

„Fără a dori să atenueze în nici un fel importanţa mişcării religioase în Franţa, cauzată de cele două războaie din 1870 şi 1914, trebuie cu toate acestea să admitem că această renaştere a credinţei nu avea nici adâncimea, nici extinderea pe care o religie adevărat înnoitoare ar fi avut-o..."

„Căci, chiar în vremea aceea biserica Franţei cuprindea, din nefericire mii de necredincioşi şi adversari, dar şi un mare număr dintre cei care erau catolici doar cu numele, nu şi din convingere. Practicile religioase erau îndeplinite nu din convingere, ci din obicei..."

„Curând după ce a făcut-o, Franţa părea că regretă mişcarea disperată ce o făcuse să trimită în Adunarea Naţională o majoritate catolică, căci cinci luni mai târziu îşi schimbă radical poziţia la alegerile complementare din 2 iulie! În acea zi, ţara trebuia să aleagă 113 deputaţi. A avut loc o înfrângere completă a catolicilor şi o victorie a Republicanilor, care au avut între 80 şi 90 de locuri. Toate alegerile care au urmat au avut acelaşi caracter de opoziţie republicană şi anticlericală. Ar fi o copilărie să

susţii că aceasta nu era expresia dorinţelor şi sentimentelor societăţii” (J. Brugerette).

Abatele Brugerette, vorbind despre marile pelerinaje organizate la acea vreme pentru „ridicarea ţării”, admite că acestea erau la obârşia unor „greşeli şi excese” care au dat naştere unor suspiciuni „adversarilor bisericii”.

„Pelerinajele vor fi pentru ei acţiuni organizate de cler pentru restaurarea monarhiei în Franţa şi a puterii pontificale în Roma. Iar atitudinea luată de cler în faţa acestor scopuri va părea o justificare a acuzaţiei din presa nereligioasă şi va da, cum vom vedea mai târziu, un puternic imbold anticlericalismului. Fără a se separa de obiceiurile religioase reînsufleţite de-a lungul anilor postbelici., societatea franceză se va ridica împotriva acestui «guvern de preoţi», aşa cum îl numea Gambetta. Undeva în străfunduri, poporul francez păstrase un instinct neînvins de rezistenţă împotriva a orice semăna, chiar vag, cu dominaţia politică a bisericii. În general, această naţie iubea religia, dar spectrul "teocraţiei" o înspăimântase. Fiica cea mare a bisericii nu dorea să uite că era deasemenea şi mama Revoluţiei” (J. Brugerette).

Totuşi, clerul cu iezuiţii în frunte făcea atâtea eforturi pentru a convinge poporul francez să se lepede de spiritul republican! „Începând cu intrarea în vigoare a legii Falloux, iezuiţii şi-au răspândit nestingheriţi colegiile lor în care educau copii din pătura înstărită a burgheziei şi în mod cert nu le cultivau dragostea pentru Republică...”

„Cât despre «Susţinătorii înălţării trupeşti a Mariei în ceruri» (pe scurt, „Înălţătorii” n.t.), organizaţie creată de intransigentul părinte d'Alzon în 1845, aceştia doreau să redea poporului religia pierdută” (Adrien Dansette).

Dar existau multe alte congregaţii înfloritoare care se ocupau cu învăţământul şi care-i invidiau: oratoriştii, eudiştii, dominicanii celui de al III-lea ordin, marianiştii, mariştii şi celebrii „Fraţi ai şcolii creştine”, cunoscuţi mai bine sub numele de „Ignoranţi”, care predicau „învăţătura sănătoasă” progeniturilor burgheziei cât şi unui număr de un milion şi jumătate de copii din clasele de jos.

Nu este de mirare că această situaţie a pus regimul republican în defensivă. O lege propusă de Jules Ferry în 1879, dorea să retragă clerul din Consiliul Instrucţiei Publice unde acesta fusese introdus prin lege în 1850 şi 1873 şi să redea facultăţilor de Stat dreptul exclusiv de a numi profesori. Articolul 7 al acestei legi specifică deasemenea că „nimănui nu-i este permis să facă parte din învăţământul public sau liber dacă aparţine unei congregaţii religioase neautorizate”.

„Iezuiţii, în primul rând, sunt ţinta acestui faimos articol 7. Preoţii episcopatului din Moret (Saint et Marne) vor declara că „ei sunt de partea tuturor comunităţilor religioase, inclusiv a venerabililor părinţi ai Companiei lui Isus”. „A-i lovi pe ei – scriau aceştia – înseamnă a ne lovi pe noi înşine”. Mărturisirea este destul de clară.

Abatele Brugerette, care a scris acest pasaj, descrie rezistenţa catolicilor împotriva a ceea ce ei numeau „atacul perfid”, dar adaugă: „Clerul încă ignoră progresul imens al laicismului, el nu a înţeles că

datorită opoziţiei lui faţă de principiile din,89 a pierdut întreaga influenţă de adâncime asupra spiritualităţii publice franceze”.

Articolul 7 este respins, dar Jules Ferry recurge la legile existente privind congregaţiile.

„Prin urmare, pe 29 martie 1880, «Jurnalul oficial» conţine două decrete care obligă pe iezuiţi să se risipească şi toate congregaţiile neautorizate ale bărbaţilor sau femeilor să obţină recunoaşterea şi aprobarea funcţionării şi statutului legal al lor în decurs de trei luni de zile...”

Fără nici o întârziere, s-a organizat o mişcare de opoziţie. „Biserica, profund rănită, se ridică” scrie M. Debidour. După 11 martie, papa Leon III şi nunţiul său îşi exprimă un protest puternic... „Acum este rândul tuturor episcopilor să apere energic ordinul religios”.

Cu toate acestea, fiii lui Loyola sînt expulzaţi. Dar să ascultăm ce are de spus abatele Brugerette în legătură cu aceasta: „În ciuda tuturor, iezuiţii, experţi în a reintra pe fereastră după ce sunt daţi afară pe uşă, reuşiseră deja să-şi pună colegiile sub controlul laicilor sau al clerului tradiţional. Chiar dacă nu locuiau în aceste colegii, ei puteau fi văzuţi venind la o anumită oră din zi pentru a-şi exercita funcţia de conducere şi supraveghere”.

Dar înşelăciunea a fost descoperită şi colegiile iezuite au fost în sfârşit închise. Decretul din 1879 a fost obligatoriu pentru 32 de congregaţii care refuzaseră să se supună dispoziţiilor legale. În anumite locuri, expulzarea a fost îndeplinită de armata militară, cu forţa, împotriva opoziţiei credincioşilor instigaţi de preoţi. Aceştia nu numai că au refuzat să ceară autorizaţia legală, dar au refuzat să semneze o declaraţie privind infirmarea oricărei idei de opoziţie faţă de regimul republican; acest lucru ar fi fost suficient pentru ca M. de Freycinet, pe atunci preşedinte al Conciliului care pe deasupra îi favoriza, să îi poată „tolera” în continuare. Când Ordinul s-a hotărât să semneze această declaraţie formală de loialitate, această uneltire fusese deja dată pe faţă iar Freycinet a trebuit să demisioneze pentru că încercase să negocieze acest acord împotriva Parlamentului şi împotriva colegilor lui din cabinet. Abatele Brugerette face comentarii asupra declaraţiei pe care ordinele religioase au trebuit să le semneze şi găseşte că această declaraţie este atât de respingătoare: „Această declaraţie de respectare a instituţiilor pe care Franţa şi le-a atribuit în mod liber... poate părea foarte puţin dăunătoare şi inofensivă astăzi, când o comparăm cu jurământul solemn de credinţă cerut de la episcopii nemţi de către Concordatul de la 20 iulie 1933 dintre Sfântul Scaun şi Reich-ul german.

„Articolul 16 – înainte de a intra în posesia diocezei, episcopii vor depune un jurământ de credinţă înaintea preşedintelui Reich-ului sau un adjunct competent, în următorii termeni: ‚Înaintea lui Dumnezeu şi a Sfintei Scripturi, jur şi promit, ca episcop, loialitate Reich-ului german şi statului. Jur şi făgăduiesc să respect şi să fac clerul să respecte guvernul conform constituţiei. Cum este de datoria mea s-o fac, voi activa pentru binele şi în interesul statului german; voi încerca să opresc orice ar fi în detrimentul acestuia’. (Concordatul între Sfântul Scaun şi Reich-ul german)” (Abatele Brugerette).

Este, desigur, o mare diferenţă între o simplă promisiune de non-opoziţie faţă de regimul francez şi acest angajament solemn de supunere faţă de statul nazist. Tot aşa de mare ca şi diferenţa dintre cele două regimuri: unul democratic şi liberal, atât de urât de biserica romană, celălalt totalitar, intolerant, brutal, dorit şi instaurat prin eforturile conjugate ale lui Franz von Papen, şambelanul secret al papei şi al lui M. Pacelli , ambasador al Vaticanului la Berlin şi viitor papa Pius XII.

Din nou, abatele Brugerette, după ce declară că ţelul guvernului fusese atins în ceea ce-i priveşte pe iezuiţi, admite că „Nu putem vorbi de distrugerea instituţiei congregaţiilor. Congregaţiile de femei nu au fost atinse, iar cele autorizate, ‚la fel de periculoase ca şi celelalte pentru spiritul laic', erau încă în funcţiune. Ştim deasemenea că aproape toate congregaţiile de bărbaţi expulzate din aşezămintele lor în urma decretului din 1880, se întorseseră încetişor în mănăstirile lor”.

Dar această acalmie a fost de scurtă durată. Intenţia statului de strânge taxe şi drepturi de succesiune din bogăţia comunităţilor ecleziastice a provocat un protest zgomotos general în mijlocul acestora, ele neavând nici o intenţie de a se supune legii comune. „Organizarea rezistenţei a fost opera unui comitet condus de P.P. Bailly, un «înălţător». Stanislas, un capucin, şi Le Dore, un superior al eudiştilor... Părintele Bailly a reînviat marele fanatism al clerului, scriind: ‚La fel ca Sf. Laurenţiu, călugării şi călugăriţele trebuie să se predea torturilor decât să renunţe'” (Abatele Brugerette).

Ca din întâmplare, principalul regenerator al acestui "mare zel", Bailly era un „înălţător”, sau de fapt, un iezuit camuflat. Cât despre torturi, putem să-i reamintim bunului părinte că aceste instrumente de tortură sînt tradiţionale pentru Sfântul Scaun şi nu tradiţiei republicane.

În final, congregaţiile au plătit cam jumătate din ceea ce datorau iar abatele Brugerette admite că „Prosperitatea muncii lor nu a fost slăbită deloc”, după cum putem să ne imaginăm.

Nu putem intra în amănunte privind legile din 1880 şi 1885 care tindeau să asigure neutralitatea confesională a şcolilor de stat, această „secularizare” care este firească pentru toate minţile tolerante, dar care este respinsă de biserica romană ca un atentat groaznic la forţarea conştiinţelor, lucru pe care ea l-a pretins numai pentru sine. Ne puteam aştepta de la ea ca să lupte pentru acest aşa-zis drept, la fel de violent cum a luptat pentru privilegiile ei financiare.

În 1883, congregaţia romană „Index”, inspirată de iezuitism, intră în luptă prin condamnarea anumitor manuale pe terne morale şi cetăţeneşti. Desigur, chestiunea era, gravă; unul dintre autori, Paul Bert, îndrăznise să scrie că chiar ideea miracolelor „trebuie să dispară din faţa minţilor critice”. Aşa că mai mult de 50 de episcopi au promulgat decretul „Index-ului” şi unul dintre ei, M. Isoard, a declarat în scrisorile sale pastorale din 27 februarie 1883 că „profesorii, părinţii şi elevii care vor refuza să distrugă aceste cărţi, vor fi respinşi de la împărtăşanie” (Jean Cornel, „Laicitatea”).

Legile din 1886 şi 1904 care consemnau că nici un post din învăţământ nu poate fi ocupat de membri ai congregaţiilor religioase, au fost deasemenea cauza unui potop de proteste din partea Vaticanului şi

clerului "francez". Dar, de fapt, călugării şi călugăriţele din învăţământ nu aveau decât să se auto-secularizeze (laicizeze). Singurul rezultat valoros al acestor dispoziţii a fost acela că profesorii din şcolile aşa-numite "libere" trebuiau de acum înainte să prezinte calificarea pedagogică adecvată, un lucru bun când te gândeşti că, înainte de ultimul război, şcolile primare catolice din Franţa erau în număr de 11.655, cu 824.595 de elevi.

Cât despre colegiile "libere" şi în special cele ale iezuiţilor, dacă numărul lor s-a redus, aceasta se datorează unor factori care nu au nimic de a face cu disputele legale. Superioritatea învăţământului universitar, recunoscut de majoritatea părinţilor şi, mai recent, existenţa sa fără schimbare, sunt cauzele principale ale creşterii popularităţii acestuia. Pe lângă aceasta, Societatea lui Isus şi-a redus în mod voluntar numărul şcolilor sale.

Capitolul 8. Iezuiţii şi Generalul Boulanger. Iezuiţii şi afacerea Dreyfus.

Partida catolică s-a considerat o victimă a ostilităţii statului Republican, deşi această ostilitate, sau mai bine zis neîncredere, era pe deplin justificată. De fapt, opoziţia, clerului faţă de regimul existent în Franţa se arăta cu orice prilej, aşa cum ne spune şi abatele Brugerette. În 1873, reîncercarea de a reinstaura monarhia cu Contele de Chambord a eşuat, chiar dacă a fost puternic susţinută de cler, datorită faptului că pretendentul la coroană a refuzat cu încăpăţânare să adopte steagul tricolor, care pentru el simboliza Revoluţia.

„Aşa cum se prezintă, catolicismul pare legat de politică, sau mai bine zis de un anumit fel de politică. Loialitatea faţă de monarhie era transmisă din generaţie în generaţie în vechile familii de nobili ca şi în rândurile burgheziei şi a oamenilor de rând în regiunile catolice din vestul şi sudul Franţei. Nostalgia acestora după un regim ideal reprezentat într-un Ev mediu eroic, era cuplată cu dorinţa catolicilor a căror principală preocupare era salvarea religiei; ei s-au aliat cu legitima familie regală Chambord, considerând monarhia ca fiind cea mai favorabilă formă de guvernământ pentru biserică. Aparte de ralierea acestor forţe politice şi religioase, în situaţia încordată de după război, s-a născut un fel de misticism reacţionar, ilustrat perfect de M. Pie, episcop de Poitiers: ‚Franţa, care aşteaptă un alt conducător şi se uită după un stăpân... va primi din nou de la Dumnezeu Sceptrul Universului care a căzut din mâinile sale pentru un timp’, în ziua în care va fi învăţat din nou cum să cadă în genunchi” (Adrien Dansette).

Această imagine descrisă de istoricul catolic este semnificativă. Ea ajută la înţelegerea mişcărilor ce vor urma câţiva ani mai târziu, după încercarea nereuşită de reinstaurare a monarhiei din 1873.

Acelaşi istoric catolic descrie în următoarea manieră atitudinea politică a clerului din acea vreme: „În timpul alegerilor, casele parohiale devin centre pentru candidaţii reacţionari; preoţii şi cei ce ajutau la ţinerea slujbelor mergeau din casă în casă făcând propagandă electorală, calomniau Republica şi noile ei legi de învăţământ; ei declară că aceia care votează cu ateii, cu guvernul la putere sau cu francmasonii, descrişi

ca „bandiţi”, „lepădături” şi „hoţi”, se vor face vinovaţi de păcat de moarte. Se declară că o femeie adulteră va fi iertată mult mai uşor decât acela care îşi trimite copiii la şcoli laice; în alt rând se declară că este mai bine să gâtui un copil decât să susţii regimul sau, va fi refuzată spovedania cea de pe urmă acelora care votează cu partizanii regimului. Ameninţările sunt duse până la capăt: negustorii republicani şi clericali sunt boicotaţi, oamenilor nevoiaşi li se refuză orice ajutor, iar muncitorii sunt daţi afară” (Adrien Dansette).

Aceste excese din partea clerului influenţat din ce în ce mai mult de ultramontanismul iezuit sunt cu atât mai reprobabile cu cât ele veneau din partea unui cler plătit de guvern, căci Concordatul era încă în vigoare. De asemenea, majoritatea opiniei publice nu se simte deloc fericită cu această povară pe conştiinţă, aşa cum scrie şi autorul mai sus menţionat. După cum se poate vedea, poporul francez, ca un tot unitar, este indiferent la problemele religioase, iar noi nu putem confunda supunerea ereditară la practicile religioase, cu credinţa adevărată...” „Este un fapt real că harta politică a Franţei este identică cu cea religioasă... Putem spune că în regiunile în care credinţa este puternică, poporul francez votează pentru candidaţii catolici; în alte părţi, ei aleg în mod conştient deputaţi şi senatori anticlericali. Ei nu doresc clericalismul, care reprezintă autoritatea bisericească în probleme politice, altfel spus „guvernul preoţilor”.

„Pentru un număr mare de catolici, faptul că preotul – acest tip de om supărător – se amestecă prin predică şi confesional în comportamentul credinciosului, controlând gândurile, sentimentele, activităţile, mâncarea, băutura şi chiar intimitatea vieţii de familie, este deajuns; ei intenţionează cel puţin să-i limiteze atotstăpânirea prin păstrarea independenţi lor ca cetăţeni” (Adrien Dansette).

Ne-ar place să vedem acest spirit de independenţă trăind şi astăzi.

Dar chiar dacă opinia unui mare număr de catolici era aceasta, ultramontaniştii nu au depus armele şi au urmărit orice ocazie să lupte împotriva regimului detestat de ei . Ei s-au gândit că găsiseră "omul providenţial" în persoana generalului Boulanger, ministru de război în 1886, care, organizându-şi propaganda extrem de bine, părea să fie viitorul dictator.

„O înţelegere tacită – a scris Adrien Dansette – este stabilită între general şi catolici, devenind evidentă în timpul verii... El a încheiat deasemenea o înţelegere secretă cu membrii regalişti din parlament, cu ar fi Baronul de Mackau, Contele de Mun, apărători de nădejde ai bisericii din Adunarea Naţională”.

„Flegmaticul ministru de interne, Constans, îl ameninţă cu arestrea şi, la 1 aprilie, candidatul la postul de dictator fuge la Bruxelles împreună cu amanta lui”. „De acum încolo «boulangismul» suferă un declin rapid. Franţa nu a fost acaparată; ea si-a revenit şi «boulangismul» este zdrobit la alegerile din 22 septembrie şi 6 octombrie 1889”.

„Putem citi sub semnătura aceluiaşi autor care a fost atitudinea papei faţă de acel eveniment; papa Leon XIII, care urma lui Pius IX, cel cu «Programa», i-a sfătuit pe credincioşii francezi să se alăture regimului republican într-un mod foarte ciudat: „În august 1889, ambasadorul

Germaniei la Vatican susţinea că papa vede în generalul Boulager omul care va răsturna Republica franceză şi va restabili monarhia; putem citi un articol în care «sfătuitorul Romei» prevedea ca acest candidat la dictatură va lua puterea, iar biserica ,să poată beneficia din plin de aceasta'... Generalul Boulanger trimisese pe unul dintre foştii săi ofiţeri la Roma cu a scrisoare pentru Leon XIII, în care promitea papei „că în ziua în care va ţine în mâinile sale sabia Franţei, va face tot posibilul ca drepturile papalităţii să fie recunoscute” (Adrien Dansette).

Criza boulangistă a scos la iveală destul de bine acţiunea condusă de partida religioasă împotriva Republicii, sub acoperirea naţionalismului. Dar personalitatea ştearsă a personajului principal, ca şi rezistenţa majorităţii naţiunii, au învins încercarea de restaurare în ciuda agitaţiei făcute în jurul ei. Cu toate acestea, aceste tactici şovine s-au dovedit destul de eficace, mai ales în Paris, şi urmau să fie folosite din nou în alte ocazii mai bune. Aceasta s-a întâmplat – sau a fost provocat? – iar discipolii lui Loyola au fost, desigur, în fruntea mişcării. „Prietenii lor sunt aici –scria Pierre Dominique – o nobilime bigotă, o burghezie care-l respinge pe Voltaire şi mulţi militari. Ei vor continua să lucreze (activeze) în armată în mod special, iar rezultatul va fi celebra alianţă a „Săbiei şi stropirii cu apă sfinţită”.

„În 1890, nu mai conducea conştiinţa regelui Franţei, ci cea a statului major, sau cel puţin a capilor acestuia; atunci când a izbucnit afacerea Dreyfus, a fost un adevărat război civil care a divizat Franţa în două” (Pierre Dominique).

Istoricul catolic, Adrien Dansette, rezumă astfel începutul acestei afaceri: „La 22 decembrie 1894, căpitanul de artilerie Alfred Dreyfus este dovedit vinovat de înaltă trădare, este condamnat la deportare pe viaţă şi scoatere din serviciul militar; trei luni mai înainte, serviciul nostru secret descoperise la ambasada Germaniei o listă a câtorva documente în legătură cu apărarea naţională; s-a constatat o asemănare între scrisul căpitanului Dreyfus şi cel de pe acea listă. Imediat statul major a strigat: ,El este; este evreul!' Ei aveau doar bănuiala, deşi trădarea nu avea nici o explicaţie psihologică. (Dreyfus avea o bună reputaţie, era bogat şi ducea o viaţă ordonată); ghinionistul om este totuşi închis, condamnat de un tribunal militar după un interogatoriu atât de superficial şi părtinitor încât sentinţa trebuie că fusese concepută dinainte. Ca să înrăutăţească situaţia, se va afla mai târziu că judecătorilor li se dăduse un document secret, fără ştirea avocatului apărării...”

„Dar au continuat să existe scurgeri de informaţii din Statul major după arestarea lui Dreyfus, iar comandamentul Picquart, şeful serviciului secret după iulie 1895, a auzit despre un proiect numit „petit bleu” (scrisori speciale), între ataşatul militar al Germaniei şi comandamentul francez (de origine maghiară) Esterhazy; un om cu reputaţie proastă care nu avea decât ură şi dispreţ pentru ţara care-l adoptase. Dar un ofiţer al aceluiaşi serviciu, comandantul Henry, adăugă dosarului Dreyfus aşa cum vom vedea – un document fals care ar fi fost sfărâmător pentru ofiţerul evreu dacă ar fi fost autentic; el a şters deasemenea şi a rescris numele lui Esterhazy pe "petit bleu" ca să dea impresia că documentul fusese falsificat. Aşa că Picquart este dizgraţiat în noiembrie 1896”.

Căderea în dizgraţie a şefului Serviciului secret este uşor de înţeles: zelul lui de a împrăştia întunericul fusese prea mare.

Mărturia care merită cea mai mare încredere se găseşte în „Carnetele lui Schwarzkopfen”, publicate după moartea sa, în 1930. De la Esterhazy şi nu de la Dreyfus primise primul ataşat militar al ambasadei Germaniei documentele secrete despre apărarea naţională a Franţei!

„Deja cu puţin timp înainte, prin iulie, Picquart se gândise că a venit vremea să prevină printr-o scrisoare pe şeful de stat major, care se afla atunci la Vichy, asupra bănuielilor sale în ceea ce-l priveşte pe Esterhazy. Prima şedinţă a avut loc pe 5 august 1896. Generalul Boisdeffre a aprobat tot ce făcuse Picquart până atunci privind această chestiune şi îi dădu permisiunea să continue investigaţiile.

„Ministrul de război, generalul Billot, era deasemenea informat din august despre bănuielile lui Picquart. Estehazy, pe care l-am dat afară, încercase, folosind relaţiile sale cu deputatul Jules Roche, să fie numit ministru de război, probabil pentru a veni din nou în legătură cu mine şi scrise câteva scrisori către ministrul de război. Una dintre aceste scrisori a fost dată lui Picquart care pentru prima dată şi-a dat seama că scrisul era asemănător cu cel e pe listă! Arătă o fotografie a acelei scrisori lui Du Paty şi Bertillon, fără să le spună desigur cine a scris-o... Bertillon spuse „O, acesta este scrisul de pe listă!”

Simţind sfărâmată convingerea lui despre vinovăţia lui Dreyfus, Picquart hotărî să consulte "unicul dosar" care fusese dat numai judecătorilor. Arhivarul Gribelin i l-a dat. Era seara. Rămas singur în biroul său, Picquart deschise plicul sigilat al lui Henry în care se afla paragraful scris de Henry cu creion albastru... Mare îi fu mirarea când îşi dădu seama de nulitatea juridică a acelor documente jalnice, niciunul dintre ele neputându-i-se atribui lui Dreyfus. Pentru prima dată el a ştiut că omul condamnat pe Insula Diavolului era nevinovat. A doua zi, Picquart a scris o scrisoare generalului Boisdeffre în care expunea toate acuzaţiile împotriva lui Esterhazy, alături de recentele sale descoperiri. Când a citit despre acel „dosar secret”, generalul a sărit ca ars şi a exclamat „De ce nu s-a ars aşa cum am hotărât?”[1]

Von Schwarzkopfen scrie mai departe: „Poziţia mea a devenit foarte delicată. Mă confruntam cu următoarea problemă: să spun tot adevărul şi astfel să repar greşeala oribilă şi să-l eliberez pe bietul om nevinovat. Dacă aş fi fost în stare să procedez cum aş fi vrut, în mod sigur aş fi făcut asta. Privind aceste lucruri în detaliu, am ajuns la concluzia că nu ar trebui să mă bag în această chestiune pentru că aşa cum stăteau lucrurile nimeni nu m-ar fi crezut; deasemenea, în calea unei astfel de acţiuni ar fi stat şi anumite considerente diplomatice. Considerând că guvernul Franţei era capabil să ia măsurile necesare pentru a clarifica chestiunea şi a compensa nedreptatea, eu m-am hotărât să nu mai fac nimic”.

„Putem vedea devenind realitate tacticile Statului Major”, notează Adrien Dansette. „Dacă Esterhazi este vinovat, ofiţerii care au provocat condamnarea ilegală a lui Dreyfus, şi mai ales generalul Marcier, ministru de război, sunt de asemenea vinovaţi. Interesele armatei cer sacrificarea lui Dreyfus; nu trebuie să intervenim pentru sentinţa din 1894”.

[1] Armand Charpentier, „Istoria afacerii Dreyfus”, pag. 73

Rămânem consternaţi astăzi la gândul că un asemenea argument este invocat pentru a justifica o condamnare. Urma să continue în felul acesta pe tot parcursul cazului Dreyfus. Desigur, eram atunci în febra antisemită. Dizertaţiile violente ale lui Edouard Drumont în „Cuvântul liber” demascau în fiecare zi pe evrei ca fiind ca fiind agenţi ai corupţiei naţionale şi ai împărţirii maselor. Aceste prejudecăţi nefavorabile astfel create făcură ca o mare parte din opinia publică să creadă în vinovăţia lui Dreyfus. Dar, mai târziu, când nevinovăţia acuzatului deveni evidentă, argumentul monstruos al infailibilităţii tribunalului militar stătea încă în picioare cu cinism.

Inspirase oare Sfântul Duh pe aceşti judecători în uniformă care nu puteau greşi niciodată? Ar fi tentant să credem în acea intervenţie cerească – atât de asemănătoare celei care garanta infailibilitatea papală – când citim despre părintele du Lac, din Compania lui Isus, care a avut multe în comun cu afacerea Dreyfus: „El conducea Colegiul «Calea Poştelor» unde iezuiţii pregăteau candidaţi pentru şcoli mai înalte. El este un om foarte inteligent, cu relaţii importante. El l-a convertit pe Drumont, era confesorul lui Mun şi al lui Boisdeffre, şeful de Stat Major al armatei, pe care îl vedea în fiecare zi” (Pierre Dominique).

Abatele Brugerette menţionează de asemenea aceleaşi fapte citate de Joseph Reinach: „Nu este acest părinte de Luc cel care l-a convertit pe Drumont, îndemnându-l să scrie «Franţa evreiască», care furniza mijloacele necesare apariţiei «Cuvântului liber»? Nu avea el întrevederi zilnice cu generalul Boisdeffre? Şeful de Stat Major nu lua nici o hotărâre înainte de a-l consulta pe ‚directorul’ său iezuit”.

Acolo, în Insula Diavolului, care îşi merita numele aşa de bine din cauza climatului ucigător, victima acestui complot era tratată cu o cruzime extremă, mai ales că presa antisemită împrăştiase zvonul cum că Dreyfus încercase să evadeze. Ministerul coloniilor, Andre Lebon, dăduse ordine în consecinţă.

„Într-o duminică dimineaţa, pe 6 septembrie, temnicerul şef, Lebon, l-a informat pe prizonierul său că dina cel moment nu mai avea voie să se plimbe în zona insulei rezervată lui ţi că va trebui să se limiteze la baraca lui. Seara i s-a spus că va fi ţinut în lanţuri pe timpul nopţii. La piciorul patului făcut din scânduri au fost montate două cătuşe de fier care încercuiau şi picioarele condamnatului. În nopţile toride, această pedeapsă era deosebit de dureroasă”.

„În zori, paznicii dezlegau prizonierul care, în momentul când se scula, îi tremurau picioarele. Îi era interzis să părăsească baraca unde trebuia să stea zi şi noapte. Seara era legat iar, şi asta a durat 40 de nopţi. După un timp, încheieturile sale fură acoperite de sânge şi au trebuit bandajate; paznicii lui, mişcaţi de aceste suferinţe, îi curăţau picioarele în secret înainte să i le lege” (Armand Charpentier).

Cu toate acestea, condamnatul continua să-şi susţină nevinovăţia; el scria soţiei sale: „Trebuie să existe undeva, în această generoasă şi frumoasă Franţă un om de onoare, destul de curajos pentru a căuta şi descoperi adevărul”.

De fapt, adevărul nu mai era pus la îndoială. Ceea ce lipsea era voinţa de a-l propulsa în afară, la lumină. Abatele Brugerette însuşi a de

pus mărturie în favoarea acestui fapt: „Supoziţiile care dovedesc nevinovăţia condamnatului din Insula Diavolului se înmulţesc în van; declaraţia lui Bulow în Reichstag, cît şi cele transmise de ambasadorul Munster guvernului Franţei, susţin de asemenea nevinovăţia lui Dreyfus, dar în zadar; ea este proclamată şi de Împăratul Guillaume şi confirmată când Schwartzkopfen (ataşatul militar german) a fost chemat la Berlin de îndată ce Esterhazy fu acuzat de Mathieu Dreyfus (fratele condamnatului). Statul Major rămâne în opoziţie faţă de orice reexaminare a procesului. Cineva este foarte preocupat în a-l acoperi pe Esterhazy. Îi sînt transmise acestuia din urmă documente secrete în sprijinul apărării lui, şi chiar scrisul lui este interzis de a fi comparat cu cel de pe „listă”...

„Apărat în felul acesta, Esterhazy este destul de insolent pentru a cere să apară în faţa Consiliului de Război. Acolo el este achitat în unanimitate pe 17 ianuarie 1898, după o discuţie de trei minute”.

Trebuie să menţionăm că, câteva luni mai târziu, când colonelul Henry a fost condamnat pentru falsificare, Esterhazy fugi în Anglia şi, în final, a mărturisit că el era autorul faimoasei liste atribuite lui Dreyfus.

Nu putem aminti toate întâmplările acestei drame, falsurile adăugate atâtor alte falsuri, într-o încercare de a ascunde un adevăr evident demisia şefului Marelui Stat Major, căderea miniştrilor, sinuciderea lui Henry, deţinut la Mont Valerien şi care şi-a tăiat gâtul, semnând astfel cu sângele lui mărturia vinovăţiei lui.

În decembrie 1898 a fost publicată această notă semioficială în presa germană: „Declaraţiile guvernului imperial au stabilit că nici o persoană germană nu a avut vreo legătură cu Dreyfus. Aşa că, din punctul de vedere al Germaniei, nu vedem nici un inconvenient în publicarea integrală a acestui dosar secret” (Abatele Brugerette).

În final, este hotărâtă în mod inevitabil reexaminarea de către Curtea de Justiţie. Dreyfus trebuie să apară din nou înaintea Consiliului de Război la Rennes, pe 3 iunie 1899, şi acesta a fost începutul unei noi torturi pentru el. „El nu şi-a putut închipui că urma să întâlnească o ură şi mai mare decât atunci când plecase, şi că fostul lui şef, conspirând să-l trimită din nou în Insula Diavolului, nu va avea nici un fel de milă pentru această biată fiinţă care credea că îndurase tot ceea ce putea fi îndurat” (Maurice Paleologue, „Jurnalul afacerii Dreyfus”, p.14)

„Aşa că – scria abatele Brugerette – Consiliul de Război de la Rennes va adăuga doar o nouă nedreptate la inechităţile procesului din 1894. Ilegalităţile acestui proces, vinovăţia lui Esterhazy, manevrele criminale ale lui Henry vor ieşi la iveală cu claritate în timpul celei de a 29-a sesiuni a procesului de la Rennes. Dar Consiliul de Război... îl va judeca pe Dreyfus pentru altă acuzaţie de spionaj care nu fusese niciodată motivul unei acuzaţii sau al vreunui raport. Toate scurgerile de informaţii precedente vor fi atribuite lui şi vor fi furnizate documente care nu aveau nimic comun cu el... Cel puţin, şi contrar tuturor tradiţiilor noastre legale, noi vom cere ca însuşi Dreyfus să stabilească dacă un asemenea document sau act fusese predat de el, de parcă nu era ţelul acuzării să dovedească crima” (Abatele Brugerette).

Părtinirea acuzatorilor lui Dreyfus a fost atât de evidentă, încât opinia publică din afara Franţei a fost revoltată. În Germania, „Gazeta de

Köln” a publicat pe 16-29 august, în toiul procesului, două articole în care se poate citi următorul fragment: „Dacă după declaraţia guvernul german şi după dezbaterile Curţii Supreme de apel din Franţa cineva mai crede în vinovăţia lui Dreyfus, putem răspunde doar că persoana în cauză trebuie să fie bolnavă psihic sau doreşte să fie condamnat un nevinovat cu bună ştiinţă”.

Dar ura, prostia şi fanatismul nu sînt dezarmate cu toate acestea. Chiar noi falsuri au fost folosite, înlocuindu-le pe acelea care îşi pierduseră credibilitatea... Pentru a rezuma, totul nu era decât o sinistră bufonerie. Sfârşitul ei, pentru Dreyfus, îl reprezenta condamnarea la 1C ani puşcărie, cu circumstanţe atenuante!”

„Acest proces mizerabil provoacă stupoare plină de indignare în toată lumea. Franţa a ajuns să fie dispreţuită. Cine îşi putea imagina o asemenea durere” (ziarul „Aurora”, 14 septembrie 1899), exclamă Clemenceau la citirea ziarelor germane şi engleze. Mila era indispensabilă. Dreyfus acceptă să «o ducă mai departe», cum spunea el, «căutând anularea îngrozitoarei greşeli militare căreia îi căzu victimă”. Pentru această anulare nu avea nici un sens să se bazeze pe dreptatea Consiliu lui de Război. Această dreptate a putut fi văzută la lucru! Ea veni, încă odată., din partea Curţii Supreme de apel care, după investigaţii complete şi dezbateri îndelungate, a anulat odată pentru totdeauna verdictul de la Rennes. Câteva zile mai târziu, Adunarea legislativă şi Senatul, printr-un vot solemn l-a reabilitat pe Dreyfus în cadrul armatei. El a fost decorat cu Legiunea de Onoare, fiind astfel reabilitat în mod public.

Această reabilitare întârziată, obţinută atât de greu, se datora oamenilor „cinstiţi şi curajoşi”, acelora pe care nevinovatul din Insula Diavolului dorise să-i vadă apărând. Numărul lor creştea din ce în ce mai mult, pe măsură ce adevărul ieşea la lumină. După o achitare în grabă a trădătorului Esterhazy de către Consiliul de Război în ianuarie 1898, Emile Zola a publicat în ziarul "Aurora", publicaţia lui Clemenceau, scrisoarea sa deschisă "Acuz!". El scria: „Acuz primul Consiliu de Război de a fi violat legea prin condamnarea unei persoane pe baza unor documente secrete şi acuz al doilea Consiliu de Război de a fi acoperit această ilegalitate prin comiterea altei crime judiciare”.

Dar "cavalerii" vestitei Companii a lui Isus erau atenţi să muşamalizeze orice lucru care i-ar fi putut lumina pe oameni. O întrebare din partea deputatului catolic de Mun l-a adus pe Emile Zola în faţa Curţii juraţilor de Sena, iar curajosul scriitor a fost condamnat la un an închisoare, pedeapsa maximă, ca rezultat al acestui proces nedrept. Opinia publică a fost atât de bine dusă în eroare de protestele zgomotoase ale „clerico-naţionaliştilor” încât alegerile din mai 1898 le-au fost favorabile.

Cu toate acestea, descoperirea publică a falsurilor, demiterea şef lui de Stat Major, părtinirea criminală evidentă a juraţilor, au deschi ochii celor sinceri care căutau adevărul. Dar aceştia proveneau aproape în totalitate din rândurile protestanţilor, evreilor şi laicilor.

„În Franţa erau puţini catolici care să-i ţină partea lui Dreyfus, dintre aceştia foarte puţine personalităţi. Acţiunea acestei mâini de oameni a făcut puţină vâlvă. Conspiraţia tăcerii i-a înconjurat...”

„Cei mai mulţi preoţi şi episcopi au rămas convinşi de vinovăţia lui Dreyfus” scria abatele Brugerette. Georges Sorel declară şi el: „În timp ce afacerea Dreyfus a adus separarea grupurilor sociale, lumea catolică era absolut unită împotriva redeschiderii procesului”. Însuşi Peg admite că: ‚Toate forţele politice ale bisericii fuseseră întotdeauna împotriva lui Dreyfus’”.

Trebuie chiar să evocăm listele de subscripţie deschise de „Cuvântul liber” şi de „Crucea” („Libre Parole” şi „La Broix”), în favoarea văduvei falsificatorului Henry, care se sinucisese. Numele preoţilor care subscriau erau însoţite adesea de ‚comentarii nu tocmai evanghelice’ cum sunt informaţi de M. Adrien Dansette, care cita următoarele: „Un anume abate Cros cere un covoraş din piele de evreu pe care să-l poată călca în picioare dimineaţa şi seara; unui tânăr preot i-ar place să zdrelească nasul lui Reinach cu tocul pantofului său; trei preoţi ar fi încântaţi să pălmuiască pe evreul Reinach”.

Clerul secular este puţin mai rezervat. În Congregaţii însă, lucrurile sunt mai virulente.

„La 15 iulie, ziua decernării premiilor la colegiul de Arcueil, festivitate prezidată de generalul Jamont (vice-preşedinte al Consiliului de Război), părintele Didon, rectorul Şcolii Albert le Grand, a ţinut o cuvântare violentă în care a pledat pentru folosirea violenţei împotriva oamenilor a căror crimă fusese demascarea curajoasă a erorii militare: „Oare trebuie, spunea elocventul călugăr, să-i lăsăm pe cei răi în libertate? Desigur, nu! Duşmanul este intelectualismul ce pretinde că dispreţuieşte forţa, civilii care vor să subjuge armata. Când convingerea a dat greş, când dragostea (!) nu mai este eficientă, trebuie să ridicăm sabia, să împrăştiem teroare, să tăiem capete, să facem război, să lovim...” „Acest cuvântare părea să fie o provocare aruncată tuturor simpatizanţilor acelui nenorocit, condamnat pe nedrept” (Brugerette).

Dar câte cuvântări de acest fel nu s-au auzit de atunci încoace? Aceste chemări la represiuni sângeroase venind din partea blândului cler s-au putut auzi în special în timpul ocupaţiei germane! Cât despre strigătul de ură împotriva intelectualismului, putem găsi ecoul lui perfect în această declaraţie a unui anume general: „Când cineva vorbeşte de inteligenţă, eu îmi scot revolverul”.

A sfărâma gândirea prin forţă este un principiu al bisericii romano-catolice, care nu s-a alterat niciodată.

Abatele Brugerette se miră, totuşi, de faptul că nimic nu a tulburat credinţa clerului în vinovăţia lui Dreyfus: „Un asemenea eveniment mare şi dramatic, venind ca un tunet pe cerul senin şi aducând la lumină înşelătoriile comise de personalul la vârf al Departamentului, trebuia să fi deschis ochii chiar şi acelora care nu aşteptau descoperirea adevărului. Ne referim la descoperirea falsurilor făcute de Henry...” „Nu venise încă timpul pentru clerul francez şi pentru catolicii lui de a repudia o greşeală care contina de prea multă vreme... Ei, preoţi şi credincioşi, ar fi putut să se ducă în masă şi, într-al 11-lea ceas, aidoma lucrătorilor din Biblie, să îngroaşe rândurile apărătorilor justiţiei şi adevărului... Dar faptele cele mai relevante nu iradiau întotdeauna lumină asupra minţii acestora, dominată

de prejudecăţi şi, după cum ştim, prejudecăţile se opun analizei şi, prin natura lor, sînt rebele împotriva dovezilor” (Abatele Brugerette).

Oricum, ce eforturi au fost făcute pentru a-i păstra pe catolici în eroare! Ar putea ei ghici că sunt înşelaţi în mod scandalos de o presă care ţine cu încăpăţânare în întuneric toate dovezile de nevinovăţie, toate mărturiile favorabile condamnatului din Insula Diavolului şi, de asemenea, pune beţe în roate cursului justiţiei prin orice mijloace?” În fruntea acestei prese era „La Libre Parole” (Cuvântul liber) creat, cum am văzut, cu ajutorul părintelui iezuit du Lac şi „La Croix” (Crucea) al părintelui „înălţător” Bailly. Ordinul „înălţător” fiind o ramură camuflată a Companiei lui Isus, trebuie să le atribuim iezuiţilor pornirea şi continuarea campaniei împotriva lui Dreyfus.

Un martor nu foarte suspicios, părintele Lecanuet, scria cu îndrăzneală: „Congregaţia şi în special iezuiţii sunt denunţaţi de către istoricii acestei afaceri. Şi de data aceasta trebuie să admitem că iezuiţii au făcut prima încercare cu o temeritate nechibzuită”.

„Ziarele catolice provinciale, cum ar fi "Nouveliste" din Lyon, atât de mult citit, vor lua aproape toate parte la acest complot împotriva adevărului şi dreptăţii. Pare că parola care circula era de a opri lumina să se reverse şi de a ţine publicul în întuneric”.

În realitate, ar fi fost nevoie de o orbire extraordinară pentru a nu discerne în spatele vâlvei stârnite de "La Croix" în Paris şi în provincie, parola amintită de abatele Brugerette. Şi, de asemenea, ar fi trebuit să fii naiv la culme să nu-i cunoşti originea”.

Adrien Dansette o spune şi el: „Ordinul "înălţătorilor" ca tot unitar şi împreună cu acesta biserică, sunt cele care se regăsesc în spatele campaniei din "La Croix"... Părintele Bailly se mândreşte că "Sfântul Părinte" îl aprobă şi îl susţine”.

De fapt nu este nici o îndoială în privinţa acestei învoiri! Iezuiţii cărora „înălţătorii” le-au împrumutat numele lor, nu au fost de la fondarea Ordinului instrumentul politic al papei? Trebuie să zâmbim la auzul poveştii răspândită în mod iscusit, că papa Leon XIII recomandase „moderaţie” directorilor ziarului "La Croix". Este un truc clasic, dar încă eficient. Astăzi mai există încă oameni din popor care cred într-un fel de independenţă a vocii oficiale a Sfântului Scaun!

Să vedem acum ce a fost publicat la Roma prin intermediul "Civilta Catolica", publicaţie oficială a catolicilor, sub titlul "Il caso Dreyfus": „Emanciparea evreilor este rezultatul aşa numitelor principii din 1789, al cărui jug întăreşte greu asupra întregului popor francez. Evreii ţineau Republica în mâinile lor, care era mai mult evreiască decât franceză... Evreul a fost creat de Dumnezeu ca să fie folosit drept spion în orice loc unde se pregăteşte o trădare... Nu numai în Franţa, ci şi di Germania, Austria şi Italia evreii trebuie să fie excluşi din rândurile naţiei. Apoi, cu marea armonie a timpurilor trecute, naţiunile îşi vor redobândi fericirea lor pierdută”.

În capitolele anterioare am oferit un scurt rezumat al "marii armonii" şi al "fericirii" de care se bucurau naţiunile când fiii lui Loyola ascultau mărturisirile şi inspirau pe regi. După cum tocmai am văzut, "armonia"

domnea, de asemenea, când aceştia erau confesorii şi sfătuitorii şefilor Statului Major.

Potrivit abatelui Brugerette, generalul de Boisdeffre, convertitul părintelui iezuit du Lac, a gustat aceeaşi amărăciune ca mulţi alţii dinaintea lui care fuseseră în aceeaşi măsură înşelaţi de aceşti "stăpânitori de conştiinţe". Mărturisirile falsificatorului Henry l-au obligat să demisioneze. „Fiind un om cinstit, el se va proclama ca fiind "înşelat în mod scandalos" , şi cei care îl cunoşteau erau conştienţi că el se simţea foarte amărât din cauza "complotului" al cărui victimă era”.

Iar abatele Brugerette adaugă că acesta a întrerupt „orice comunicare cu fostul său confesor” şi chiar a refuzat să-l vadă înainte de a muri.

După ce citim toate acestea, scrise şi publicate în "Civilta Catolica", credem că nu mai este nevoie să insistăm asupra culpabilităţii omului şi putem doar să fim de acord cu Joseph Reinach care scria atunci: „După cum vedeţi, iezuiţii înşişi au născocit această afacere întunecoasă. Şi pentru ei Dreyfus este doar un pretext. Ce vor ei şi ce admit este a strangula pe laici şi Revoluţia franceză.... să dărâme zeii străini: dogmele din 1789”.

Aceasta este destul de clar. Dar, împotriva tuturor aparenţelor, există o posibilă discordanţă între papă şi armata lui secretă, între intenţiile unuia şi acţiunile celorlalţi. Cazul lui Bailly este concludent în această privinţă.

Ce putem citi în "La Croix" la 29 mai 1956? Nimic altceva decât: „Cum am mai anunţat, eminenţa sa, cardinalul Feltin, a ordonat o studiere mai atentă a scrierilor părintelui Bailly; el a fost fondatorul publicaţiei noastre şi a revistei "Maison de la Bonne Press". Iată textul acestui ordin datat la 15 mai 1956: „Noi, Maurice Feltin, prin harul Domnului şi a apostolicului Sfânt Scaun, preot cardinal al sfintei biserici romane al cărei nume este "Sfânta Maria a Păcii", episcop al Parisului. În vederea planului supus spre cercetare de către Congregaţia "înălţătoare" şi aprobat de noi de a prezenta la Roma cauza supusului lui Dumnezeu, Vincent de Paul Bail fondator al ziarului "La Croix" şi al "Bonne Press". În vederea dispoziţiilor şi instrucţiunilor Sfântului Scaun privind actul de canonizare şi de studiere atentă a scrierilor supusului lui Dumnezeu, am ordonat şi ordonăm următoarele: oricine a cunoscut pe acest supus al lui Dumnezeu sau cine ne poate spune ceva deosebit despre viaţa lui trebuie să ne facă cunoscut despre aceasta... Oricine posedă scrieri ale acestui supus al lui Dumnezeu trebuie să ni le predea înainte de 30 septembrie 1956, fie tipărite sub formă de cărţi, note de mână, scrisori, memorii... chiar instrucţiuni sau sfaturi, nu neapărat scrise de el, dar dictate de el... Pentru toate aceste comunicări îl desemnăm pe Canon Dubois, secretarul arhiepiscopiei noastre şi promotor al credinţei în această cauză”.

Iată un „supus al lui Dumnezeu” pe drumul cel bun pentru a primi o recompensă pentru serviciile sale loiale sub forma unui "halo" (inelul luminos care se vede deasupra capului sfinţilor - n.t.). Şi îndrăznim să spunem că în ceea ce priveşte scrierile sale care sunt atât de atent cercetate, "promotorul credinţei" a avut destule. Cât despre materialul

"tipărit", colecţia "La Croix", în special între anii 1895-1899 va furniza cele mai edificatoare aspecte.

„Atitudinea ziarelor catolice şi în special cea a ziarului "La Croix" constituie, pentru moment, pentru toate minţile drepte şi luminate, un scandal indescriptibil”, spunea Pau1 Violet, membru catolic al Institutului iar acest scandal susţine, în afacerea Dreyfus, cele mai şocante greşeli, minciuna şi crima împotriva adevărului şi dreptăţii. „Tribunalul Romei”, adaugă el, „cunoaşte aceasta, la fel ca şi toate tribunalele europene”. Într-adevăr, Tribunalul Romei ştia mai bine decât oricine! După cum am văzut, în 1956, ea nu uitase isprăvile Pioase ale acestui „supus al lui Dumnezeu” şi pregătea canonizarea lui.

Fără îndoială, promotorul credinţei ne încredinţa un viitor "sfânt" cu acele celebre liste de subscripţii în favoarea văduvei falsificatorului: Henry, despre care abatele Brugerette spune: „Astăzi, când considerăm că acele cerinţe ale Inchiziţiei s-au întors, pentru persecutarea evreilor şi omorârea susţinătorilor lui Dreyfus, totul pare ca şi când ai asculta un delir imaginar al unor fanatici sălbatici şi groteşti. Cu toate acestea, faptele ne sînt prezentate de către "La Croix" ca un mare, reconfortant şi amuzant spectacol”.

Toate aceste urări pioase privind evreii, părintele Bailly nu a avut bucuria să le vadă realizate în timpul vieţii sale de către aceşti sălbatici fanatici aflaţi sub semnul zvasticii. El nu a putut decât să se bucure din ceruri la vederea acelui „mare, reconfortant şi amuzant spectacol”, chiar dacă, de acolo de sus, spectacole de acestea par obişnuite potrivit spuselor sfântului Toma d'Aquino, îngerul şcolii: „În scopul de a ajuta sfinţii să se bucure mai mult de fericirea lor şi să-şi sporească mulţumirile aduse Domnului, lor li se permite să contemple în toată grozăvia lor torturile aplicate celor necredincioşi... Sfinţii se vor bucura de torturile şi chinurile aplicate celor fără Dumnezeu”.

Cum putem vedea, părintele Bailly, fondatorul publicaţiei „La Croix” avea toate atributele necesare unui sfânt: persecuta un nevinovat, blestema pe cei care îl apăraseră pe acesta, îi preda ca să fie omorâţi, susţinea cu putere minciuna şi nedreptatea, împrăştia ura şi discordia; acestea sunt în ochii bisericii romano-catolice titluri de glorie şi putem înţelege dorinţa ei de a pune un nimb pe fruntea autorului acestor fapte pioase.

Totuşi, se pune întrebarea următoare: „Este oare acest "slujitor al lui Dumnezeu" un făcător de minuni? Pentru că ştim că, pentru a merita un astfel de promovare, cineva trebuia să facă minuni bine verificate”.

Care erau minunile făcute de directorul fondator al publicaţiei „La Croix”? Era schimbarea albului în negru şi a negrului în alb pentru cititorii săi? A prezenta o minciună drept adevăr şi un adevăr drept o minciună? Desigur, dar un mare miracol fusese în primul rând faptul că el convinsese membrii Statului Major (iar apoi publicul cititor) că, după ce se comisese iniţial o greşeală şi apoi această greşeală fusese descoperită, lor le revenea "onoarea" de a nega dovezile, transformând în acest fel greşeala în abuz de putere!”. „A greşi este omeneşte, a persevera în greşeală este diabolic”. Dar "slujitorul lui Dumnezeu" nu a luat prea mult în seamă acest proverb. În loc să se lase inspirat de el, acesta l-a ascuns sub sutana lui.

De fapt, "mea culpa" (recunoaşterea greşelii) este pentru credinciosul de rând, nu pentru feţele bisericeşti, nici pentru capii militari care aveau confesori iezuiţi. Rezultatul a fost – şi asta s-a şi urmărit – exaltarea pasiunilor partizane şi divizarea poporului francez.

Acest lucru este afirmat de eminentul istorie Pierre Gazotte: „Afacerea Dreyfus a fost cotitura decisivă... judecată de ofiţeri, ea a implicat instituţia militară. Afacerea a crescut, a devenit un conflict politic, divizând familii, despărţind Franţa în două. Ea a avut urmările unui război al religiilor... a creat ura împotriva corpului ofiţeresc... a generat antimilitarismul” (P. Gazotte, „Istoria Franţei”).

Când ne gândim la Europa acelor timpuri, cu Germania supradotată cu armament şi înconjurată de doi dintre aliaţii ei, când ne amintim de responsabilitatea Vaticanului în ceea ce priveşte începerea conflictului din 1914, nu putem crede că diminuarea puterii potenţialului nostru militar nu fusese premeditată.

Cum am putea trece cu vederea faptul că, de fapt, „Afacerea Dreyfus începea în anul 1894, anul alianţei franco-ruse. Atunci, reprezentanţii Vaticanului au fost foarte sinceri în privinţa acordului cu o putere schismatică ce, în ochii lor, era un scandal. Chiar şi azi, un prelat al "Prea Sfinţiei Sale", M. Cristiani, îndrăzneşte să scrie: „Prin politica oarbă şi greşit condusă, ţării noastre părea că-i face plăcere să provoace tendinţe de război cumplitei ei vecine (Germania)... De fapt, alianţa franco-rusă părea să ameninţe Germania cu încercuirea” (Cristiani, „Vaticanul politic”, pag.102).

Pentru respectabilul prelat, Tripla Alianţă (Germania, Italia, Austro-Ungaria) nu reprezenta o ameninţare pentru nimeni, iar Franţa greşea pentru că nu rămânea izolată în faţa acestui bloc. Cu trei contra unu, "lovitura" ar fi fost mai uşoară, iar Sfântul Părinte, papa, nu ar mai fi trebuit să deplângă, în 1918, înfrângerea apărătorilor lui.

Capitolul 9. Anii dinaintea Primului război mondial 1900-1914.

Deci, cum seria abatele Brugerette: „Sub imaginea lui Isus răstignit – idee simbolică a justiţiei divine – "La Croix" cooperase cu entuziasm cu crima şi înşelăciunea împotriva adevărului, cinstei şi justiţiei”.

Totuşi, justiţia a triumfat până la sfârşit şi abatele Fremont – care nu s-a temut să scrie despre sinistra cruciadă condusă de papa Inocenţiu III împotriva albigenzilor – când s-a referit la afacerea Dreyfus se pare că a fost un bun profet, spunând următoarele: „Catolicii câştigă şi se gândesc că vor răsturna Republica din cauza urii pentru evrei. Dar mă tem că ei se vor răsturna pe ei înşişi”.

De fapt, când s-a scos la lumină această opinie, reacţia a fost fatală pentru congregaţie. Ranc învăţase deja lecţia afacerii Dreyfus când a exclamat: „Republica va frânge puterea Congregaţiei, sau dacă nu, va f ştrangulată”. În 1899 a fost constituit un minister al "apărării republicane"; părintele Picard, un superior al "înălţătorilor", părintele Baille directorul publicaţiei "La Croix" şi alţi membri ai aceluiaşi ordin, au fost

aduşi înaintea tribunalului Senei pentru încălcarea legii asocierii. Congregaţia "Înălţătorilor" a fost dizolvată.

Waldek Rousseau, preşedintele Consiliului, a declarat într-o cuvântare ţinută la Toulouse pe 28 octombrie 1900: „Împrăştiate dar nu suprimate, ordinele religioase s-au format din nou, mai numeroase şi mai militante; ele acoperă teritoriul cu o reţea de organizaţii politice ale căror legături sunt fără număr şi strâns împletite, cum am văzut la procesul recent desfăşurat”.

În final, în 1901, este scoasă o lege prin care nu mai poate fi formată nici o congregaţie fără o autorizaţie, iar cele care nu o cer într-un timp stabilit de lege, vor fi automat dizolvate.

Aceste regulamente, foarte fireşti din punctul de vedere al autorităţilor publice a căror datorie era să verifice asociaţiile ce se găsesc pe teritoriul lor, vor fi prezentate catolicilor drept un abuz intolerabil. „Omul în casa lui este al doilea împărat”, spune proverbul, dar biserica nu respecta nimic: legea nu era pentru ea.

Rezistenţa clerului la aplicarea legii ar fi concludentă pentru a arăta cît de necesară era. Această rezistenţă nu a făcut decât să întărească atitudinea guvernului, în special sub conducerea ministrului Combes; iar intransigenţa Romei, în special când Pius I i-a urmat la conducere lui Leon XIII, a cauzat apariţia legii din 1904, referitoare la abolirea învăţământului din partea ordinelor religioase. După aceasta, divergenţele dintre guvernul francez şi Sfântul Scaun vor fi continue. Pe lângă aceasta, alegerea unui nou papă a fost făcută în împrejurări importante.

„Papa Leon XIII a murit pe data de 20 iulie 1903. Conclavul, strâns pentru a desemna succesorul, a dat, după câteva runde de alegeri, 29 de voturi pentru cardinalul Rampolla – 42 de voturi erau necesare pentru a fi ales – când cardinalul austriac Puzyna se ridică şi declară că Maiestatea Sa Apostolică, Împăratul Austriei, rege al Ungariei, fusese inspirat să se rezume la supunere numai faţă de Leon XIII, căci noi ştim că Rampalla este pro-francez” (Adrien Dansette).

Este ales cardinalul Sarto. Prin manevra Austriei, care se substitui Duhului sfânt în vederea "inspirării" cardinalilor din conclav, această alegere este o victorie pentru iezuiţi. Într-adevăr, noul pontif, descris ca un amestec de „preot de ţară şi arhanghel cu o sabie înfricoşătoare” era tipul perfect al omului dorit de Ordin. Iată ce spunea Adrien Dansette despre aceasta: „Când iubim pe papă, noi nu limităm câmpul de acţiune unde el poate şi trebuie să-şi exercite voinţa”.

Sau acest pasaj din prima lui scrisoare consistorială: „Ştim că vom şoca multă lume când vom declara că vom fi implicaţi în mod necesar în politică. Dar oricine vrea să judece cinstit, poate vedea că Suveranul Pontif, investit de Dumnezeu cu autoritate supremă, nu are dreptul de a separa politica de domeniul credinţei şi al moralei”.

Aşa că Pius X, curând după ce a ajuns pe tronul sfântului Petru, a declarat public că, pentru el, autoritatea papală trebuie să se facă simţită în orice domeniu, iar clericalismul politic nu este un drept, ci o datorie. El a ales de asemenea ca secretar de stat al său un prelat spaniol, M. Merry del Val care avea 38 de ani şi, ca şi el, era un devotat pro-german şi anti-francez. Această stare de spirit nu surprinde pe nimeni când citim cele

scrise de abatele Fremont: „Merry del Val, pe cale l-am întâlnit la Colegiul Roman, era elevul preferat al iezuiţilor”.

Relaţiile dintre Sfântul Scaun şi Franţa au resimţit curând efectele acelei alegeri. În primul rând a fost acea nominalizare a episcopilor de către puterea civilă, ceea ce a cauzat o stare conflictuală.

„Înaintea războiului din 1870, Sfântul Scaun afla numele noilor episcopi numai după ce aceştia erau nominalizaţi. Papa îşi rezerva dreptul, dacă cineva nu-i convenea, să-l oprească pe acesta să devină episcop prin interzicerea instituirii canonice. De fapt, dificultăţile erau enorme ţinând seama de faptul că guvernul, sub orice fel de regim politic, era atent să aleagă candidaţi demni de funcţia episcopală” (Adrien Dansette).

Îndată ce Pius X a devenit papă, multe dintre numirile pentru noii episcopi au fost refuzate de Roma. Pe lângă aceasta, nunţiul de la Paris, Lorenzelli, era, după cum ne spunea Adrien Dansette, „un teolog care o luase pe un drum greşit în diplomaţie şi care era ostil Franţei până la paroxism”. Unii vor spune: „Încă unul pe lângă atâţia alţii!” Dar o asemenea alegere într-un asemenea post arată clar care erau intenţiile conducerii bisericii romane faţă de ţara noastră.

Această ostilitate sistematică urma să se arate şi mai clar în 190* când M. Loubet, preşedintele Republicii, a plecat la Roma pentru a întoarce o vizită făcută lui la Paris cu câteva luni în urmă de către regele Italiei, Victor Emmanuel III.

Loubet a dorit să fie primit şi la papa. Dar conducerea bisericii romane a pretins că este un caz de „protocol imposibil”, care spunea: „Papa nu poate primi un conducător de stat care, atunci când vizitează pe regele Italiei, pare a fi de acord cu "uzurparea" vechiului stat pontifical”. Dar erau şi antecedente: de două ori, în 1888 şi 1903, un conducător de stat – şi nu unul fără importanţă – fusese primit la Roma de regele Italiei şi de papă. Desigur, acest vizitator nu fusese preşedintele Republicii, ci împăratul german Wilhelm II... Aceeaşi onoare fusese arătată şi lui Eduard VII, împăratul Angliei şi ţarului.

Intenţia de a insulta a acestui refuz era evidentă şi a fost subliniată printr-o notiţă trimisă diferitelor cancelarii de către secretarul de stat Merry del Val. Un autor catolic, Charles Ledre, scria de curând în această privinţă: „Ar putea oare diplomaţia pontificală să ignore importanţa decisivă a obiectivului care se întrezărea cu adevărat în spatele vizitei preşedintelui Loubet la Roma?”

Desigur, Vaticanul ştia despre planul separării Italiei de partenerii ei din Tripla Alianţă; Germania şi Austro-Ungaria, aceste două puteri germanice fiind considerate de biserica romană cele mai bune unelte laice. Aceasta era esenţa problemei şi era, de fapt, motivul deselor izbucniri de furie ale Vaticanului.

Au apărut şi alte conflicte în ceea ce priveşte pe episcopii francezi, consideraţi a fi de asemenea prea republicani de către Roma. În final, obosit de greutăţile continue rezultate din încălcarea înţelegerilor Concordatului de către Vatican, guvernul francez a pus capăt, pe 2 iulie 1904, unei „legături făcute fără conţinut de Sfântul Scaun”. Ruperea legăturilor diplomatice au dus imediat după aceea la separarea bisericii de stat.

„Considerăm astăzi firesc faptul că Franţa ar trebui să menţină legături diplomatice cu Sfântul Scaun şi că biserica şi statul ar trebui să existe sub regim de separaţie”, scria Adrien Dansette. Şi în continuare: „Legăturile diplomatice sunt necesare în măsura în care Franţa trebuia să aibă reprezentanţă oriunde avea interese de apărat, afară de orice consideraţie doctrinală. Dar, pe de altă parte, separarea este necesară pentru că, într-o democraţie bazată pe suveranitatea unui popor împărţit pe câteva credinţe religioase, numai statul datorează libertate bisericii”. Şi autorul adaugă: „Cel puţin aceasta este opinia generală”.

Nu putem decât să fim de acord cu această părere înţeleaptă, fără a uita, desigur, că papalitatea nu ar sprijini-o. Biserica romană nu a încetat nici o clipă să-şi proclame superioritatea asupra istoriei civile prin propria ei istorie şi, din dorinţa de a fi în stare să o impună în mod deschis în zilele noastre, ea a făcut tot ce i-a stat în putinţă pentru a o implanta cu ajutorul armatei ei secrete, Compania lui Isus. Pe lângă aceasta, cam pe vremea aceea, părintele Werz, generalul Ordinului, scria: „Statul este sub jurisdicţia bisericii; aşa că, autoritatea laică este într-adevăr supusă celei ecleziastice şi trebuie să asculte de ea” (Pierre Dominique).

Aceasta este doctrina acestor campioni intransigenţi ai teocraţiei şi a celor care execută ordinele lor, care s-au făcut pe ei înşişi indispensabili Vaticanului într-o aşa de mare măsură, încât astăzi este imposibil să se distingă diferenţa între "eminenţa cenuşie" (generalul Ordinului iezuit – n.t.) şi papa; ei sînt unul şi acelaşi. Şi, când ne referim la politica Vaticanului, înţelegem prin aceasta pur şi simplu politica iezuiţilor. Abatele Fremont spunea cu privire la aceasta: „Iezuiţii domină Vaticanul” (Agnes Siegfried).

În faţa opoziţiei neîncetate a iezuiţilor – atotputernici în biserică – faţă de Republică, Statul a fost constrâns să întărească legea separării în perioada anilor 1905 - 1908. Această lege nu urmărea să diminueze bunăstarea bisericii sau să-i împuţineze locurile destinate închinării. Credincioşii puteau să se organizeze în asociaţii locale sub îndrumarea unui preot. Ce a făcut Roma ca răspuns la aceasta?

„În scrisoarea enciclică (circulară – n.t.) «Vehementer» (11 februarie 1906), Pius X condamnă principiul separării şi cel privind asociaţiile locale. Dar nu şi-a depăşit el principiile?” (Adrien Dansette). Vom afla foarte curând. În ciuda sfatului din partea episcopatului francez, el respinge orice rezolvare şi scrie enciclica «Gravissimo» pe 10 august 1906.

Acesta a fost un alt motiv de dezamăgire pentru catolicii liberali. „Când mă gândesc, exclamă Brunetiere, că ceea ce este refuzat catolicilor francezi – cu certitudinea că asemenea refuz va dezlănţui un război religios în biata noastră ţară care are atâta nevoie de pace – este garantat catolicilor germani, şi anume că „asociaţiile locale” funcţionează acolo de 30 de ani spre mulţumirea tuturor, nu pot să nu mă simt – ca patriot şi catolic – foarte indignat” (Adrien Dansette).

Au fost ceva probleme când s-a făcut inventarierea proprietăţilor ecleziastice, dar nu a fost un război religios... Chiar dacă ultramontaniştii au creat necazuri şi agitaţie, populaţia în general a rămas calmă atunci când unele proprietăţi ale bisericii au fost înapoiate statului de bună voie de către aceasta, pentru a nu intra sub incidenţa consecinţelor legii.

Înţelegea oare abatele Brunetiere pe deplin motivul acelei diferenţieri făcute de Sfântul Scaun între catolicii francezi şi cei germani? Primul război mondial urma să dezvăluie întreaga semnificaţie a acestui fapt.

În timp ce iezuiţii acţionau eficace de-a lungul „afacerii Dreyfus” la dezbinarea poporului francez şi la slăbirea prestigiului armatei noastre, în Germania ei făceau exact lucrul contrar. Bismark, care lansase în trecut „Kulturkampf” (campania culturală) împotriva bisericii catolice, era acum încărcat de favorurile acesteia... Aceasta ne este spus de scriitorul catolic Joseph Rovan, care o explică în modul următor: „Bismark va fi primul protestant care va primi Ordinul lui Hristos cu rubine, unul dintre cele mai înalte onoruri ale bisericii. Guvernul Germaniei permisese ziarelor devotate lui să publice faptul că acest cancelar ar fi gata ‚să susţină pretenţiile papei de a restaura parţial autoritatea sa pământească (refacerea imperiului)’”.

„În 1886, "Zentrum" – partidul catolic german – era ostil proiectelor militare prezentate de Bismark. Papa Leon XIII a intervenit în afacerile interne ale Germaniei în favoarea lui Bismark. Secretarul său de stat scria nunţiului de la München: ‚În vederea apropiatei analize a legislaţiei religioase care, avem motive s-o credem, va fi soluţionată într-o manieră conciliantă, Sfântul Părinte doreşte ca "Zentrum" să promoveze, pe orice cale posibilă, proiectele militare’” (Jean Bruhat, „Vaticanul împotriva oamenilor”).

Iată ce are de spus Joseph Rovan: „Diplomaţia germană intervine – era deja un vechi obicei – la Vatican pentru a-l determina pe papă să-şi exercite influenţa asupra "Zentrum"-ului (partidul catolic), aşa încât să favorizeze proiectele militare... Catolicii germani vor vorbi despre marea "misiune politică" a Germaniei care este, în acelaşi timp, o misiune morală universală... "Zentrum" se face de asemenea responsabil pe sine de continuarea unei domnii care va conduce în final Germania la catastrofă. "Zentrum" intră în război (în 1914) convins de dreptatea, puritatea şi integritatea morală a conducătorilor ţării, convinşi de concordanţa dintre planurile şi programele lor şi planurile justiţiei eterne”.

După cum putem vedea, papalitatea a făcut tot ce era necesar pentru a sădi această convingere. Pe lângă aceasta, monseniorul Fruhwirth spune în 1914: „Germania este baza în care Sfântul Părinte poate şi trebuie să-şi pună mari speranţe”.

PARTEA V
CICLUL INFERNAL

Capitolul 1. Primul război mondial.

La furia provocată la Vatican de alianţa franco-rusă (şi dovedită atât de bine în afacerea Dreyfus), la supărarea provocată de unirea Franţei cu Italia, arătată de cazul Loubet, s-a adăugat resentimentul amar cauzat de Antanta Cordială cu Anglia. Franţa hotărâse ferm să nu rămână singură în faţa „grozavului ei vecin" şi a Imperiului Austro-Ungar. Politica aceasta „bolnavă şi prost condusă", după spusele monseniorului Cristiani, era privită într-un mod deloc favorabil de către papa. Pentru că, pe lângă că oprea „pedeapsa sângeroasă" de care avea nevoie această Franţă necredincioasă, această politică era un sprijin inestimabil pentru schismatica Rusie, această oaie rătăcită a cărei reîntoarcere în ţarcul bisericii romane fusese sperată fără încetare, chiar dacă realizarea acestui lucru ar fi însemnat declanşarea unui război.

Dar pentru moment, biserica ortodoxă stătea ferm implantată în Balcani, mai ales în Serbia, unde tratatul de la Bucureşti – care punea capăt conflictului din Balcani – stabilise centrul de atracţie pentru slavii din sud şi mai ales pentru acei de sub jugul Austriei. Planurile ambiţioase ale Vaticanului şi imperialismul apostolic al habsburgilor erau atunci în deplin acord, ca şi în trecut. Pentru Roma şi Viena, puterea crescândă a Serbiei a desemnat-o pe aceasta ca inamicul ce trebuia înfrânt .

Acest lucru a fost stabilit într-adevăr într-un document diplomatic găsit în arhivele austro-ungare. El raportează, în folosul ministrului austriac Berchtold, despre discuţiile pe care prinţul Schönburg le-a avut la

Vatican în octombrie-noiembrie 1913: „Printre subiectele discutate cu cardinalul secretar de stat (Merry del Val) săptămâna trecută, pe primul loc a fost, după cum se prevăzuse, problema Serbiei. Mai întâi, cardinalul şi-a exprimat bucuria faţă de atitudinea noastră fermă şi oportună din luna trecută. În timpul audienţei pe care am avut-o în acea zi la Sfinţia Sa, Sfântul Părinte - care a început conversaţia menţionând câteva dintre acţiunile noastre energice în Belgrad, a făcut câteva remarci deosebite: ‚Ar fi fost desigur mai bine dacă Austro-Ungaria ar fi pedepsit pe sârbi pentru toate greşelile pe care le-au comis'".

Aşa că, atitudinea războinică a lui Pius X era deja clar exprimată în 1913. Nu este nimic surprinzător în aceasta, când luăm în considerare pe cei care inspirau politica Romei.

„Ce trebuiau să facă habsburgii? Să pedepsească Serbia, o naţiune ortodoxă. Prestigiul Austro-Ungariei, al acestor habsburgi care, împreună cu bourbonii Spaniei, erau ultimii susţinători ai iezuiţilor, şi mai ales prestigiul moştenitorului, Franz Ferdinand, omul lor, ar fi crescut foarte mult. Pentru Roma, problema a devenit de importanţă religioasă; o victorie a monarhiei apostolice asupra ţarismului putea fi considerată ca victorie a Romei asupra schismei din Est" (Pierre Dominique).

Totuşi, afacerea se mişca greu în anul 1913. Dar, în 1914, pe 28 iunie, arhiducele Franz Ferdinand a fost ucis la Sarajevo. Guvernul sârb nu avea nimic de-a face cu această crimă comisă de un student macedonean, dar faptul în sine reprezenta un pretext perfect pentru ca împăratul Franz Joseph să înceapă ostilităţile.

„Contele Sforza menţionează că principala problemă era să-l convingă pe Franz Joseph că războiul era necesar. Sfatul papei şi al ministrului său a fost cel care l-a influenţat cel mai mult" (Pierre Dominique).

Acest sfat a fost, bineînţeles, dat împăratului şi a fost de natura la care ne aşteptam din partea papei şi ministrului său – acest „elev preferat al iezuiţilor". În timp ce Serbia încerca să menţină pacea, cedând tuturor doleanţelor guvernului austriac care trimisese o notă ameninţătoare la Belgrad, Contele Palffy, reprezentantul Austriei la Vatican, dădea Ministrului Berchtold, pe 29 iulie, un rezumat al convorbirilor pe care le avusese pe 27 ale lunii cu cardinalul secretar de stat, Merry del Val; această discuţie era despre „problema care tulbură Europa în acest moment".

Diplomatul a negat dispreţuitor zvonurile „fanteziste" despre presupusa intervenţie a papei care, după cât se pare, „îl implorase pe împărat să cruţe naţiunile creştine de ororile războiului". Fiind nevoit să se pronunţe asupra acestor supoziţii "absurde", el a expus „adevărata opinie a Conducerii bisericii", aşa cum i-a fost spusă de secretarul de stat: „Ar fi imposibil să descoperi orice urmă de indulgenţă sau conciliere în cuvintele Eminenţei Sale. Este adevărat că el a calificat nota trimisă Serbiei drept foarte aspră, dar cu toate acestea, el a fost întru-totul de acord cu conţinutul ei şi, în acelaşi timp, şi-a exprimat în mod indirect dorinţa ca monarhia să ducă la îndeplinire această treabă. Într-adevăr, a adăugat cardinalul, era păcat că Serbia nu fusese îngenunchiată mai devreme, căci s-ar fi putut face aceasta atunci fără riscuri atât de mari. Această

declaraţie este un ecou al dorinţelor papei care, în ultimii ani, îşi exprimase des regretul că Austro-Ungaria neglijase pedepsirea aspră a vecinului ei periculos de la Dunăre”.

Într-adevăr, iată un lucru total opus zvonurilor „fanteziste” despre o intervenţie a pontifului în favoarea păcii.

De fapt, diplomatul austriac nu este singurul care raportează despre „adevărata opinie” a pontifului roman şi a ministrului său.

În ziua precedentă, pe 26 iulie, Baronul Ritter, însărcinatul cu afaceri al Bavariei la Vatican, scria guvernului său: „Papa este de acord cu atitudinea severă a Austriei faţă de Serbia. El nu dă prea mult pe armatele Rusiei şi Franţei şi este de părere că acestea nu ar putea face mare lucru în faţa Germaniei. Cardinalul secretar de stat nu vede când mai avea Austria ocazia să declare război dacă nu se hotărăşte acum”. Prin urmare, Sfântul Scaun este pe deplin conştient de marele risc reprezentat de conflictul dintre Austria şi Serbia dar, cu toate acestea, făcea tot ce îi sta în putere să-l încurajeze.

Pe Sfântul Părinte şi sfătuitorii lui iezuiţi nu-i interesau suferinţele "naţiunilor creştine". Nu era pentru prima oară când aceste naţiuni erau folosite în beneficiul politicii romane. Împrejurarea mult dorită venise în sfârşit: să fie folosită armata germană împotriva Rusiei ortodoxe, a Franţei „necredincioase”, care avea nevoie de o pedeapsă sângeroasă şi, pe deasupra, împotriva Angliei „eretice”. Totul părea să promită un război „rapid şi cu sfârşit fericit”.

Pius X nu a mai apucat să vadă amploarea şi urmările conflictului, contrare previziunilor sale. El a murit la începutul conflictului, pe 20 august 1914. Dar, 40 de ani mai târziu, Pius XII l-a canonizat pe acest pontif, iar „Istoria Sfântului Scaun”, folosită pentru catehismul parohial, i-a dedicat următoarele cuvinte: „Pius X a făcut tot ce a putut să prevină începerea războiului din 1914 şi a murit de durere când şi-a da seama de suferinţele care le-ar fi putut dezlănţui acel conflict”. Dacă aceasta ar fi o satiră, nu se găseau cuvinte mai potrivite!

Câţiva ani înainte de 1914, Yves Guyot, un adevărat prooroc, a spus: „Dacă izbucneşte războiul, ascultaţi-mă, voi oameni care credeţi că biserica romană este simbolul ordinii şi păcii, nu căutaţi să condamnaţi pe cineva din afara Vaticanului: el va fi vicleanul instigator, ca şi în cazul războiului din 1870”.

Instigator al măcelului, Vaticanul i-a susţinut, nu fără viclenie, pe luptătorii austro-germani chiar în timpul războiului. Expediţia militară în Franţa, pe care Kaiserul se lăuda că o va termina rapid, a fost oprită pe Marna şi agresorul a fost întors şi obligat să se apere după fiecare din atacurile lui furioase. Dar diplomaţia pontificală i-a dat tot ajutorul posibil, şi asta nu este de mirare când ne gândim că "Providenţa divină", reprezentată de Sfântul Scaun, părea să-şi găsească plăcerea în a face favoruri imperiilor centrale.

Cardinalul Rampolla, considerat pro-francez – şi de aceea înlăturat de la cursa pentru scaunul pontifical prin veto-ul Austriei – murise cu câteva luni înaintea lui Pius X, o moarte care se pare că a. venit la momentul potrivit. Dar acesta nu a fost întregul amestec al lui

"Dumnezeu", după cum promisese, chiar înainte de votare, noul papă, Benediet XV l-a numit pe cardinalul Ferrata ca secretar de stat.

Dar cardinalul, care nu-i vedea prea bine pe iezuiţi, nu a apucat să-şi ia pe deplin în posesie funcţia. El şi-a luat în primire funcţia la sfârşitul lui septembrie, dar A MURIT PE NEAŞTEPTATE la 20 octombrie, victimă a unei teribile indispoziţii după ce mâncase nişte APERITIVE USOARE. „El stătea la biroul său când deodată i s-a făcut rău. El a căzut ca trăsnit de fulger. Servitorii s-au grăbit să-i vină în ajutor. Doctorul care a fost chemat şi-a dat imediat seama de gravitatea situaţiei şi ceru să facă imediat o consultaţie. Cât despre Ferrata, el a înţeles deja şi ştia că nu mai era nici o speranţă... El stărui să nu fie lăsat să moară la Vatican... Consultaţia medicală a avut loc la reşedinţa sa şi a fost făcută de şase medici... Ei au refuzat să întocmească un buletin medical: cel publicat nu purta nici o semnătură” (Abatele Daniel, „Botezul sângelui”). El nu suferea la acea vreme de nici o boală şi nu avea nici o infirmitate.

„Scandalul generat de moartea lui a fost atât de mare, încât o anchetă asupra cauzelor decesului nu a putut fi evitată. Rezultatul ei a fost: un borcan fusese spart în birou. Prezenţa prafului de sticlă în vasul cu zahăr folosit de cardinal era o explicaţie cât se poate de simplă în acest caz. Zahărul granulat poate fi folositor! Ancheta s-a oprit aici...” (Abatele Daniel).

Abatele Daniel adaugă că „plecarea subită – câteva zile după moartea cardinalului – a servitorului acestuia, a provocat o serie de comentarii mai ales că se pare că acesta fusese şi servitorul monseniorului von Gerlach, înainte ca stăpânul său să intre în Sfintele ordine. Acest prelat german, un spion notoriu, urma să fugă din Roma în 1916. El urma să fie arestat şi învinuit de sabotaj împotriva vasului de război italian "Leonardo da Vinci", care a explodat în golful Tarento, omorând 21 de ofiţeri şi 221 de marinari. Procesul lui s-a ţinut în 1919. Von Gerlach nu a apărut şi a fost condamnat la 20 de ani muncă silnică” (Brugerette).

Prin cazul acestui „şambelan participant”, director al ziarului "Osservatore Romano", ne putem face o idee clară despre starea de spirit în sferele înalte ale Vaticanului. Din nou abatele Brugerette este acela care descrie „anturajul Sfântului Scaun”: „Profesori sau ecleziaşti, ei nu sînt descurajaţi de nici un obstacol în a căuta să imprime clerului italian şi lumii catolice respectul şi admiraţia pentru armata germană şi ura pentru Franţa” .

Ferrata, care favoriza neutralitatea, murise chiar la timp, iar cardinalul Gasparri a devenit secretar de stat; în deplin acord cu Benedict XV, el a făcut tot ce i-a stat în putere pentru a servi interesele Puterilor centrale. Luând în consideraţie toate acestea, nu ne surprinde că papa Benedict XV, în lunile următoare, trudi din greu pentru a menţine Italia pe calea intervenţiilor militare, ceea ce servea cel mai bine interesele iezuiţilor, prietenii habsburgilor...” (Pierre Dominique).

În acelaşi timp, moralul aliaţilor a fost subminat cu viclenie. „Pe 10 ianuarie 1915, un decret semnat de cardinalul Gasparri, secretarul de stat al lui Benedict XV, hotăra o zi de rugăciune pentru a grăbi instalarea păcii... Unul din exerciţiile spirituale obligatorii era de a recita o rugăciune

scrisă de însuşi Benedict XV... Guvernul francez a ordonat ca documentul pontifical să fie confiscat. Această rugăciune pentru pace a fost considerată o manifestare de liniştire şi distrugere totodată, capabilă să slăbească eforturile armatei noastre, într-un moment când hoardele germane simţeau presiunea irezistibilă care i-ar fi împins în cele din urmă afară din teritoriile noastre şi când Kaiserul ar fi putut vedea apropiindu-se pedeapsa pentru crimele lui de neiertat... Papa, se spunea, voia pacea cu orice chip, dar numai atunci când ea favoriza Puterile centrale. Papa nu iubea Franţa, el era "german"" (Abatele Brugerette).

Charles Ledre, un alt scriitor catolic, confirmă aceasta: „În două ocazii, menţionate în articole celebre din "La Revue de Paris", Sfântul Scaun, prin invitaţia făcută Italiei şi Statelor Unite de a se ţine departe de război, nu dorea un sfârşit rapid al conflictului... Cum spunea abatele Brugerette, acesta servea inamicilor noştri şi lucra împotriva noastră”.

Dar acţiunile iezuiţilor, şi de aceea acţiunile Vaticanului, nu s-au resimţit numai în Italia şi Statele Unite. Orice mijloc, orice loc sunt destul de bune pentru ei.

„Nu este surprinzător să vedem diplomaţia pontificală preocupată de la început cu reţinerea rezervelor noastre de alimente, sfătuind pe cei neutri să nu se alieze cu noi, în scopul de a rupe legăturile ce stăteau la baza Antantei... Nimic nu era considerat prea nesemnificativ dacă putea ajuta acest mare ţel, aducând pacea prin slăbirea aliaţilor...”

„Era ceva şi mai rău: solicitarea unei păci separate. Între 2 şi 10 ianuarie 1916, câţiva catolici germani au plecat în Belgia pentru a propovădui – în numele papei, spuneau ei – pacea separată. Episcopii belgieni i-au acuzat de minciună, dar nunţiul papal a rămas tăcut...”

„Apoi Sfântul Scaun s-a gândit să aducă la masa tratativelor Franţa şi Austria, sperând astfel să determine Franţa să semneze o pace separată sau să ceară ca, împreună cu aliaţii ei, să negocieze o pace generală... Câteva săptămâni mai târziu, pe 31 martie 1917, prinţul Sixte de Bourbon a dat faimoasa scrisoare a împăratului Carol preşedintelui Republicii. Cum manevra eşuase de această parte a Alpilor, erau datori să încerce oriunde în altă parte, în Anglia, în America şi mai ales în Italia”.

‚Distrugeţi forţele Antantei pentru a opri ofensiva acesteia, ruinaţi-i prestigiul moral în scopul slăbirii curajului ei şi a o face să cadă la învoială...’ Aceste două lucruri alcătuiau politica lui Benedict şi toate eforturile lui au fost şi sînt încă îndreptate spre acest scop să ne lovească pe la spate” (Louis Canet, „Politica lui Benedict XV”).

Acestea au fost scrise de un catolic convins, Louis Canet; şi iată ce scrie abatele Brugerette: „Am aflat doar eu patru ani mai târziu, prin declaraţiile lui Erzberger, publicate în ziarul "Germania" la 22 aprilie 1921, că propunerea de pace proclamată de papa în august 1917 fusese precedată de un acord secret între Sfântul Scaun şi Germania”.

Alt punct interesant este că diplomatul ecleziast care a negociat acest „acord secret” a fost nunţiul (ambasadorul – n.t.) din München, monseniorul Pacelli, viitorul Pius XII. Unul dintre apologeţii lui, iezuitul Fernesolle, scria: „La 28 mai 1917, M. Pacelli şi-a prezentat scrisorile de acreditare regelui Bavariei... El a încercat din răsputeri să câştige cooperarea lui Wilhelm II şi a cancelarului Bethmann-Holveg. Pe 29 iunie,

monseniorul Pacelli a fost primit în mod solemn de către împăratul Wilhelm II la cartierul general de la Kreuznach”.

Aşa că, viitorul papă şi-a început cei 12 ani de activitate ca ambasador al Vaticanului la München şi apoi la Berlin, urmând calea aceasta potrivit concepţiilor lui, pentru că, de-a lungul acestor ani, el şi-a înmulţit intrigile în vederea răsturnării Republicii germane proclamată după primul război mondial şi tot el a pregătit răzbunarea din 1939 prin aducerea lui Hitler la putere.

Totuşi, când aliaţii au semnat Tratatul de la Versailles, în iulie 1919, ei erau conştienţi de rolul pe care îl jucase Vaticanul în acest conflict, acesta fiind ţinut departe de masa tratativelor. Ceea ce este şi mai surprinzător este faptul că cel mai catolic stat, Italia, insistase pentru excluderea Vaticanului de la tratative.

„Prin articolul XV al Pactului de la Londra (26 aprilie 1915), prin care se preciza participarea Italiei la război, baronul Sonnino a obţinut promisiunea celorlalţi aliaţi ca aceştia să se opună oricărei intervenţii a papalităţii în tratatul de pace” (Charles Pichon, „Istoria Vaticanului”). Această măsură a fost foarte înţeleaptă, dar nu a fost suficientă. În locul aplicării unor sancţiuni Sfântului Scaun, pe care le merita din cauza rolului jucat în declanşarea războiului, învingătorii nu au făcut nimic pentru a împiedica viitoarele intrigi ale iezuiţilor şi ale Vaticanului. Aceştia au dus în cele din urmă, 20 de ani mai târziu, la o catastrofă chiar mai mare, poate cea mai mare pe care a cunoscut-o lumea vreodată.

Capitolul 2. Pregătiri pentru cel de al doilea război mondial.

În 1919, fiii lui Loyola au cules fructele amare ale politicii lor criminale. Franţa nu cedase sub „pedeapsa sângeroasă”. Imperiul apostolic al Habsburgilor, pe care iezuiţii îi încurajaseră să-i pedepsească pe sârbi, s-a dezintegrat, eliberându-i pe slavii ortodocşi de sub jugul Romei. Rusia, în loc să se întoarcă la turma romană, a devenit marxistă, anticlericală şi ateistă în mod oficial. Cât despre invincibila Germanie, ea s-a scufundat în haos.

Dar firea mândră a Companiei nu s-a gândit niciodată să-şi mărturisească păcatul. Când Benedict XV a murit în 1922, ea era gata să-şi reînceapă activitatea pe o nouă bază. Nu este ea atotputernică în Roma?

Să-l ascultăm pe Pierre Dominique: „Noul papă Pius XI care este, după unii, un iezuit, încearcă să aplaneze lucrurile. El îl roagă pe părintele iezuit d'Herbigny să plece în Rusia, într-o încercare de-a strânge ce a mai rămas din catolicism şi, în special, să vadă ce se mai poate face. Speranţă mare şi confuză: să strângi în jurul pontifului catolic lumea ortodoxă atât de persecutată”.

În Roma sunt 39 de colegii ecleziastice a căror fondare marchează datele marilor contraofensive; cele mai multe dintre aceste contraofensive erau iezuite ca orientare şi acţiune: Colegiul Germanic (1552), Englezesc (1578), Irlandez (1628, refăcut în 1826), Scoţian (1600), Nord-American (1859), Canadian (1888), Etiopian (1919, refăcut în 1930)

Pius XI a creat Colegiul Rus (*Ponteficio collegio russo di Santa Teresa del Bambino Gesu*) şi l-a aşezat sub îngrijirea iezuiţilor. Ei aveau de asemenea sub supraveghere Institutul Oriental, Institutul Sfântul Ioan Damaschinul, Colegiul Polonez – şi, mai târziu, Colegiul Lituanian. Sunt oare acestea urme ale părintelui Possevino, ale lui Ivan cel Groaznic sau ale falsului Dimitri? Al doilea din cele trei obiective stabilite în timpul lui Ignaţiu, este aşezat pe primul loc. Încă odată, iezuiţii sunt agenţi instigatori şi actori în această mare desfăşurare".

În înfrângerea pe care tocmai o suferiseră, fiii lui Loyola au întrezărit o licărire de speranţă. Revoluţia rusă, prin eliminarea ţarului protectorul bisericii ortodoxe, nu decapitase ea oare pe marele rival, ajutând la pătrunderea bisericii romane? Trebuie să batem fierul cât e cald! Faimosul "Russicum" (Colegiul Rus – n.t.) este creat şi misionari clandestini vor duce Vestea Bună în această ţară schismatică. Un secol după expulzarea lor de către ţarul Alexandru I, iezuiţii vor iniţia o campanie de cucerire a lumii slave. Din 1915, generalul lor este Halke von Ledochovschi.

Din nou, Pierre Dominique: „Unii vor spune că eu văd iezuiţi pretutindeni! Dar eu sînt obligat să demasc prezenţa lor şi acţiunile lor; să spun că ei au fost în spatele monarhiei lui Alfonso XIII, al cărui confesor era părintele Lopez; că, atunci când monarhia spaniolă lua sfârşit,

iar mănăstirile şi colegiile iezuite erau arse, ei se aflau din nou în spatele lui Gil Robles, iar apoi, când a izbucnit războiul civil, în spatele lui Franco. În Portugalia, ei îl susţineau pe Salazar. În Austria şi Ungaria îl susţineau pe împăratul Carol, care a fost detronat de trei ori; (ce rol au jucat ei în acele încercări de recâştigare a tronului Ungariei? Cine ştie?). Ei au păstrat locul cald fără să ştie prea mult pentru cine sau pentru ce. Monseniorul Seipel, Dolfus şi Schussing sunt din rândurile iezuiţilor. Ei visau la o mare Germanie, cu o majoritate catolică, căreia Austria i-ar aparţine necondiţionat: o versiune modernă a vechii alianţe din secolul 16 între Wittelsbach şi Habsburgi. În Italia iezuiţii l-au susţinut mai întâi pe Don Sturzo, fondatorul partidului popular, iar apoi pe Mussolini... Părintele iezuit Tacchi Venturi, secretar general al Companiei, servea drept mijlocitor între Pius XI, ai cărui confesori erau părinţii iezuiţi Alissiardi, Celebrano şi Mussolini.

„Papa, în februarie 1929, în vremea tratatului de la Lateran, îl numeşte pe Mussolini "omul pe care Providenţa ni l-a scos în cale". Roma nu condamnă ceea ce era numit în mod general «agresiunea etiopiană», iar în 1940 Vaticanul era în continuare prietenul sincer al lui Mussolini".

„Iezuiţii îşi au reşedinţa lor secretă aici. Din acest loc ei supraveghează biserica universală cu ochiul rece şi calculat al unui politician" (François Charles-Roux, „Opt ani la Vatican", pag.47).

Acesta este un rezumat perfect al activităţii iezuite între cele două războaie mondiale. "Reşedinţa secretă" a fiilor lui Loyola nu este altceva decât creierul politic al Vaticanului. Confesorii lui Pius XI sînt iezuiţi, cei ai succesorului său, Pius XII vor fi iezuiţi şi nemţi pe deasupra. Nu contează dacă, din cauza asta, intriga a devenit evidentă: totul era pregătit pentru răzbunare.

Dar, sub pontificatul lui Pius XI s-a desfăşurat doar perioada de pregătire. Armata germană, „braţul laic al Vaticanului", fusese învinsă. şi

lăsase armele jos. În timp ce aştepta ca să le ridice, iezuiţii pregăteau în Europa un teren de luptă demn de isprăvile viitoare şi, mai ales, vor opri ridicarea ameninţătoare a democraţiei.

Italia va fi primul câmp de acţiune. Era acolo o personalitate socialistă zgomotoasă care strângea în jurul său pe foştii combatanţi. Acest bărbat proclamă o doctrină intransigentă, dar este destul de ambiţios şi lucid ca să-şi dea seama cât de precară este poziţia lui, în ciuda laudelor sale extravagante. Diplomaţia iezuită l-a câştigat curând de partea ei.

François Charles-Roux, care era ambasador francez la Vatican în timpul acela, spune: „În vremea când viitorul duce era doar un simplu deputat, cardinalul Gasparri, secretar de stat, a avut o întrevedere secretă cu el... Conducătorul fascist a fost imediat de acord că papa ar trebui să exercite suveranitatea pământească asupra unei părţi din Roma

„Când mi-a relatat despre acea întrevedere, cardinalul Gasparri a conchis: ‚Cu această promisiune, am fost sigur că dacă acest om ajunge la putere, am putea reuşi să ne atingem ţelul. Nu voi pomeni nimic despre meritul acestor agenţi secreţi ai lui Pius XI şi Mussolini...'"

Aceşti agenţi secreţi, cel mai de seamă fiind părintele iezuit Tacchi Venturi, şi-au îndeplinit misiunea extraordinar de bine. Acest lucru nu este de mirare când ştim deja că părintele Tacchi Venturi era secretar al Companiei lui Isus şi, în acelaşi timp, confesorul lui Mussolini. De fapt, el a fost "îndreptat" spre misiunea de a-l ademeni prin vorbe înşelătoare pe conducătorul fascist de către generalul ordinului său, Halke von Zedochovschi, aşa cum ne spune Gaston Gaillard.

„Pe 16 noiembrie 1922, Parlamentul l-a ales pe Mussolini cu 306 voturi pentru şi 116 împotriva, şi, la acea adunare s-a văzut gruparea catolică a lui Don Sturzo – cei ce se dădeau drept creştini-democraţi – votând în unanimitate pentru primul guvern fascist" (Pietro Neni, „Şase ani de război civil în Italia", pag.146).

Zece ani mai târziu, aceeaşi manevră a dat un rezultat asemănător în Germania. "Zentrum-ul" catolic al monseniorului Kaas asigura, prin votul său, stabilirea dictaturii naziste.

De fapt, Italia a fost în 1922 terenul de încercare pentru noua formă de conservatorism autoritar: fascismul, împodobit acolo unde împrejurările locale o cereau, cu ceva socialism. De acum încolo, toate eforturile iezuiţilor Vaticanului vor fi îndreptate spre popularizarea aceste doctrine în Europa, doctrină a cărei ambiguitate este tipică iezuiţilor.

Chiar astăzi, nici căderea regimului lui Mussolini, nici înfrângerea, nici ruinele nu au fost în stare să discrediteze, în ochii democraţiei creştine din Italia, pe dictatorul maniac impus ţării lor de către Vatican. Renegat în exterior, prestigiul său rămâne intact în inimile clerului. În presă pot fi citite următoarele: „Am hotărî în felul următor: vizitatorii care vin la Roma pentru Jocurile Olimpice din 1960, vor vedea obeliscul de marmură ridicat de Benito Mussolini pentru propria glorie, pentru că obeliscul va domina, de pe malul Tibrului, stadionul Olimpic. Acest monument comemorativ, cu o înălţime de 33 de metri, poartă inscripţia "Mussolini Dux" şi este decorat cu mozaicuri şi inscripţii care proslăvesc fascismul. Expresia "Trăiască Ducele" este repetată de peste 100 de ori şi sloganul "Mulţi duşmani înseamnă mai multă onoare" este de asemenea repetat de mai multe ori.

Monumentul are, pe fiecare parte, blocuri de marmură comemorând principalele evenimente fasciste, de la fondarea publicaţiei "Popolo d'Italia" de către Mussolini, până la stabilirea imperiului fascist de scurtă durată, incluzând şi războiul din Etiopia. Obeliscul urma să fie decorat cu o gigantică statuie a. lui Mussolini, în postura unui atlet gol, de aproape 100 de metri înălţime. Dar regimul a căzut înainte ca acest proiect ciudat să se fi realizat. După un an de controverse, guvernul Segni a hotărât ca obeliscul să rămână pe locul lui”.

Războiul, sângele care a curs din abundenţă, lacrimile şi ruinele nu contează. Sunt simple fleacuri, mici pete pe monumentul ridicat spre glorificarea „omului trimis de Providenţă”, aşa cum l-a descris Pius X.

Nici un fel de neajunsuri, crime, erori nu pot şterge meritul lui principal: acela de a fi restabilit puterea pământească a papei, a proclamat romano-catolicismul ca religie de stat şi a dat clerului, prin legi care sînt încă în vigoare, putere completă asupra existenţei naţiunii. Obeliscul lui Mussolini trebuia să stea în inima Romei ca o mărturie a tuturor acestor lucruri, în beneficiul tuturor turiştilor străini ce îl privesc cu admiraţie sau ironie, şi în speranţa unor timpuri mai bune care ar permite ridicarea "atletului gol" înalt de 100 de metri, campionul simbolic al Vaticanului.

Tratatul de la Lateran, prin care Mussolini îşi exprima gratitudinea faţă de papalitate, dădea Sfântului Scaun, pe lângă răsplata cu 20.000.000 lire sterline, suveranitatea pământească asupra teritoriului oraşului Vatican. Monseniorul Cristiani, prelat al papei explică semnificaţia acestui eveniment: „Este evident, Constituţia oraşului Vatican era o chestiune de primă importanţă în scopul stabilirii papalităţii ca o putere politică”.

Nu ne vom pierde timpul încercând să împăcăm această mărturisire evidentă cu afirmaţia auzită atât de des: „Biserica romană nu este implicată în politică”. Noi vom demasca numai poziţia unică în lume a unui stat laic şi sacru şi urmările acestei poziţii echivoce.

Care sunt trucurile abile ale iezuiţilor folosite de această putere care, în funcţie de împrejurări, se foloseşte de caracterul ei laic şi spiritual, pentru a fi scutită de toate regulile impuse de legile internaţionale? Înseşi naţiunile au dat o mână de ajutor acestor trucuri şi, făcând aceasta, au ajutat pătrunderea acestora în teritoriul lor.

„Papa părea să se identifice atât de mult cu dictatorii”, scria François Charles-Roux, ambasadorul francez la Vatican. Dar poate fi altfel când Sfântul Scaun însuşi ridicase aceşti oameni la putere?

Mussolini, prototipul, a fost cel ce a inaugurat această serie de oameni "providenţiali", aceşti purtători de arme care au pregătit revanşa pentru 1918. Din Italia, unde prospera atât de bine sub îngrijirea părintelui iezuit Tacchi Venturi şi a acoliţilor săi, fascismul urma în curând să fie transportat în Germania. „Hitler primeşte imbold de la Mussolini; idealul naziştilor este acelaşi ca şi în Italia... Cât timp Mussolini este la conducere, Berlinul este simpatizat...În 1923, fascismul său fuzionează cu naţional-socialismul; el devine prieten cu Hitler, căruia îi furnizează armele şi banii” (Antonio Aniante „Mussolini”).

În acel timp, monseniorul Pacelli, viitor Pius XII şi cel mai bun diplomat al Vaticanului, era ambasador (nunţiu) în München, capitala Bavariei catolice. Acolo, steaua viitorului dictator german începe să răsară; el este de asemenea catolic, ca cei mai mulţi dintre asociaţii lui. Despre acea ţară, leagăn al nazismului, Maurice Laporte ne spune: „Cei doi inamici ai săi sînt protestantismul şi democraţia". Teama Prusiei este de aceea de înţeles. „Este uşor să ghiceşti ce fel de îngrijire deosebită acordă Vaticanul Bavariei, unde naţional-socialismul lui Hitler recruta contingentul cel mai puternic".

A prelua de la Prusia „eretică" controlul „armatei laice" germane şi apoi a-l transfera Bavariei catolice. Ce vis! Monseniorul Pacelli îşi va da toate silinţele să realizeze acest obiectiv, acţionând împreună cu conducătorul Companiei lui Isus.

„După războiul din 1914-1918, generalul iezuit Halke von Ledochovschi a conceput un plan vast... crearea, cu sau fără împăratul Habsburg, a unei federaţii a naţiunilor catolice în Europa centrală şi de Est: Austria, Slovacia, Boemia, Polonia, Ungaria, Croaţia şi, desigur, Bavaria. Acest nou imperiu central trebuia să lupte pe două fronturi: la est împotriva Uniunii Sovietice, la vest împotriva Prusiei, a Marii Britanii protestante şi a Franţei republicane şi rebele. În acel timp, monseniorul Pacelli era ambasador (nunţiu) la München şi prieten intim cu cardinalul Faulhaber, colaboratorul principal al lui von Ledochovschi. Planul lui Ledochovschi era un vis din tinereţea lui Pius XII".

Dar era doar un vis din tinereţe? „Mittel Europa" pe care Hitler a încercat s-o organizeze era ceva similar acestui plan, fără a mai vorbi de prezenţa în acel bloc a Prusiei luterane, o minoritate nu prea periculoasă şi a recunoscutelor zone de influenţă care – poate doar temporar – aparţineau Italiei. De fapt, era planul Ledochovschi, adaptat la necesităţile timpului şi pe care :Hitler a încercat să-l realizeze sub patronajul Sfântului Scaun, cu ajutorul lui Franz von Papen, şambelanul secret al papei şi, de asemenea, cu ajutorul nunţiului de la München şi apoi de la Berlin, monseniorul Pacelli".

François Charles-Roux scrie: „De-a lungul epocii contemporane, niciodată nu a simţit lumea politică o intervenţie catolică mai puternică decât în timpul serviciului monseniorului Pacelli".

Şi ce scrie Joseph Rovan: „Acum, Bavaria catolică... urmează să primească şi să protejeze pe toţi aceia care seamănă vrajbă, toţi acei confederaţi şi asasini de la Saint Vehme"

Din mijlocul acestor agitatori, alegerea „celui care va regenera Germania" va cădea asupra lui Hitler, care era destinat să triumfe asupra „greşelilor democratice" aflate sub standardul Sfântului Părinte.

„Regimul nazist este ca o reîntoarcere la putere a unui guvern din sudul Germaniei. Numele şi originea capilor săi o demonstrează: Hitler este austriac specific, Goering este bavarez, Goebbels este din zona Rinului şi aşa mai departe" (Gonzague de Reynold, „De unde vine Germania", pag.185).

În 1924, Sfântul Scaun a semnat un Concordat cu Bavaria. În 1927 se putea citi în "Cologne's Gazette": „Pius XI este evident cel mai german papă care a stat vreodată pe scaunul Sfântului Petru".

Succesorul său, Pius XII, îl va priva de această victorie. Dar pentru moment, el îşi urmează cariera diplomatică – secundată de cea politică – în această Germanie pentru care, cum îi spunea mai târziu lui Ribbentrop, „a avut întotdeauna o afecţiune deosebită”.

Avansat ca nunţiu (ambasador) în Berlin, el lucrează împreună cu Franz von Papen la distrugerea Republicii de la Weimar. La 20 iulie 1932 în Berlin se proclamă stare de asediu, iar guvernul social-democrat Braun-Severing este înlăturat prin forţa armată de von Papen. Este primul pas spre dictatura lui Hitler. Sunt pregătite noi alegeri care vor întări succesul naziştilor.

„Cu aprobarea lui Hitler, Goering şi Strasser au intrat în legătură cu monseniorul Kaas, şeful Partidului catolic "Zentrum" (Walter Gorlitz şi Herbert A.Quint, „Adolf Hitler”, pag.32).

Cardinalul Bertram, arhiepiscop de Breslau şi primat al Germaniei, declara: „Noi, creştini şi catolici, nu recunoaştem nici o religie sau rasă...” Împreună cu mulţi alţi episcopi, el încearcă să prevină credincioşii asupra "idealului păgân al nazismului". Cu siguranţă acest prelat nu înţelesese politica papală, dar curând urma să şi-o însuşească. Revista "Mercure de France" dădea publicităţii în 1934 un excelent studiu: „La începutul anului 1932, catolicii germani nu considerau că pierduseră cauza dar, în primăvară, conducătorul lor părea puţin descumpănit: li se spusese că "papa era personal în favoarea lui Hitler". "Că papa Pius XI îl simpatiza pe Hitler, nu ne surprinde... Pentru el, Europa nu se putea linişti decât prin hegemonia Germaniei... Vaticanul se gândise să schimbe centrul de greutate al Reich-ului prin *Anschluss* (alipirea Austriei la Germania) pentru un timp îndelungat, iar Compania lui Isus lucra deschis în acest scop (planul Ledochovschi), mai ales în Austria. Ştim cum Pius XI depindea de Austria în realizarea a ceea ce e numea ‚triumful propriu în politică’. Ceea ce trebuia oprit era hegemonia Prusiei protestante şi, cum Reich-ul era cel care urma să domine Europa... trebuia reconstruit un Reich în care catolicii să fie stăpâni...

„În martie 1933, episcopii germani, întâlnindu-se la Fulda, au profitat de cuvântarea lui Hitler la Potsdam, ca să declare: ‚Trebuie să admitem că cel mai înalt reprezentant al guvernului Reich-ului, care este în acelaşi timp conducătorul mişcării naţional-socialiste, a făcut publică o declaraţie prin care sunt recunoscute inviolabilitatea doctrine catolice, activitatea şi drepturile bisericii...’ Von Papen a plecat la Roma. Acest om, al cărui trecut este atât de păcătos, devine un pelerin pios cu misiunea de a încheia un acord (Concordat) – pentru întreaga Germanie – cu papa. Şi el îl va stimula pe Mussolini să înceapă tratative cu Vaticanul” ("Mercure de France" – „Pius XI şi Hitler”, 15 ian.1934).

De fapt, acelaşi lucru se întâmplă în ambele ţări: în Italia, partidul catolic al lui Sturzo asigură ascensiunea la putere a lui Mussolini; în Germania, "Zentrum-ul" monseniorului Kaas face acelaşi lucru pentru Hitler – şi în fiecare din aceste cazuri, un Concordat pecetluieşte pactul.

Domnul Joseph Rovan serie următoarele: „Mulţumită lui von Papen, deputat în Zentrum din 1920 şi proprietar al publicaţiei oficiale a partidului, "Germania", Hitler a venit la putere pe 30 ianuarie 1933... Catolicismul politic german, în loc să devină creştin-democrat, a de-

terminat în cele din urmă conferirea întregii puteri lui Hitler, la 26 martie 1933... Pentru a vota în favoarea puterii totalitare era necesară o majoritate formată din două treimi din voturile exprimate, iar voturile Zentrum-ului erau indispensabile pentru a o obţine". Acelaşi autor adaugă: „În corespondenţa şi declaraţiile demnitarilor ecleziaşti, vom găsi întotdeauna sub regimul nazist, ferventa aprobare a episcopilor” (Joseph Rovan).

Această pasiune este uşor de explicat când citim următoarele rânduri ale lui von Papen: „Condiţiile generale ale Concordatului erau mult mai favorabile decât orice alte înţelegeri similare semnate de Vatican şi "cancelarul Hitler m-a rugat să-l asigur pe secretarul de stat al Vaticanului (cardinalul Pacelli) că el ar reduce imediat la tăcere gruparea anticlericală” (Franz von Papen, „Memorii”).

Nu a fost o promisiune deşartă. Deja în timpul acelui an (1933), pe lângă masacrarea evreilor şi asasinatele comise de nazişti, existau 45 de lagăre de concentrare în Germania, cu 40.000 prizonieri de diverse orientări politice, dar mai ales liberali. Franz von Papen, şambelanul secret al papei, definea perfect înţelesul adânc al pactului semnat între Vatican şi Hitler, prin această declaraţie: „Nazismul este o reacţie creştină împotriva spiritului de la 1789”.

În 1937 Pius XI, sub presiunea opiniei mondiale, „condamnă” teoriile rasiste ca fiind incompatibile cu doctrina şi principiile catolice, într-o scrisoare enciclică numită de apologeţii lui ca „teribilă”, având titlul "Mit brennender Sorge". Rasismul nazist este condamnat, dar nu şi Hitler, promotorul acestuia; iar Vaticanul are grijă să nu demaşte avantajosul Concordat încheiat cu patru ani în urmă cu Reich-ul nazist.

În timp ce crucea lui Hristos şi zvastica cooperau în Germania, Benito Mussolini făcea cunoscută cucerirea uşoară a Etiopiei, cu binecuvântarea Sfântului Părinte.

„Suveranul pontif nu a condamnat politica lui Mussolini şi a dat mână liberă clerului italian de a coopera complet liber cu guvernul fascist... Ecleziaştii, de la simplii preoţi până la cardinali, predicau în favoarea războiului. „Unul din cele mai şocante exemple vine de la cardinalul arhiepiscop al oraşului Milano, Alfredo Ildefonso Schuster (iezuit) care a mers atât de departe încât a numit această campanie „o cruciadă catolică”. Pius XI este şi mai explicit: „Italia crede că, acest război este justificat datorită unei nevoi presante de expansiune...”

„Zece zile mai târziu, vorbind unui public format din foşti combatanţi, Pius XI şi-a exprimat dorinţa ca cererile legitime ale unei mari şi nobile naţiuni – din care el însuşi se trăgea – să fie satisfăcute”.

Agresiunea asupra Albaniei comisă de fascişti în vinerea mare a anului 1939 s-a bucurat de aceeaşi înţelegere, aşa cum ne spune şi Camille Cianfarra: „Ocuparea Albaniei de către italieni era foarte avantajoasă pentru biserică... Dintr-o populaţie de un milion de oameni, care au devenit supuşi italieni, 68% erau musulmani, 20% greci ortodocşi şi numai 12% romano-catolici. Din punct de vedere politic, anexarea ţării de către o putere catolică era de natură să îmbunătăţească poziţia bisericii şi să satisfacă Vaticanul”.

În Spania, stabilitatea republicii nu încetase să displacă conducerii bisericii romane, fiind considerată o ofensă personală. „Nu am îndrăznit niciodată să pomenesc despre problema spaniolă în faţa lui Pius XI”, scria François Charles-Roux. „El mi-ar fi reamintit probabil că interesele bisericii în acel măreţ şi istoric ţinut al Spaniei erau o chestiune ce ţinea numai de competenţa papei”.

Prin urmare, acest „teren de vânătoare protejat” urma să fie înzestrat în curând cu un dictator similar acelora care avuseseră deja succes în Italia şi Germania. Aventura Generalului Franco a început de-abia la mijlocul lui iulie 1936, dar încă din 21 martie 1934 fusese încheiat "Pactul Romei" între Mussolini şi şefii partidelor reacţionare din Spania, unul dintre aceştia fiind Goicoechea, şeful publicaţiei "Renovacion Española". Prin acest pact, partidul fascist italian a început să aprovizioneze pe rebeli cu bani, material de război, arme şi muniţii. Ştim că au făcut chiar mai mult decât promiseseră şi că Mussolini şi Hitler au continuat să alimenteze rebeliunea spaniolă cu materiale, aviaţie şi "voluntari"”.

Cât despre Vatican – este cert că după propriile lui principii credincioşii trebuie să respecte guvernul instituit – el persecuta Spania cu ameninţările lui. „Papa i-a excomunicat pe conducătorii Republicii Spaniole şi a declarat război spiritual între Sfântul Scaun şi Madrid. Apoi a scos scrisoarea enciclică "Dilectissimi Nobis"... Arhiepiscopul Goma, noul primat al Spaniei, a proclamat războiul civil” (Andre Ribard, „1960 şi secretul Vaticanului”, pag.45).

Prelaţii Sfinţiei Sale au acceptat cu bucurie ororile acestui conflict fratricid, iar monseniorul Gomara, episcop de Cartagina, a interpretat admirabil atitudinea lor prin spusele: „Binecuvântate fie tunurile dacă prin spărtura pe care o provoacă pătrunde Evanghelia”.

Vaticanul a recunoscut guvernul lui Franco pe 3 august 1937, 12 luni înainte ca războiul civil să se sfârşească.

Belgia era şi ea supravegheată de Acţiunea Catolică, nu mai este nevoie s-o spunem, o organizaţie ultramontanistă şi iezuită prin excelenţă. Terenul trebuia pregătit pentru apropiata invazie a armatei Führer-ului. Prin urmare, sub pretextul unei „renaşteri spirituale”, evanghelia hitleristo-fascistă a fost propovăduită cu stăruinţă acolo de către monseniorul Picard (iezuit), părintele Arendt (iezuit), părintele Foucart (iezuit) şi alţii. Un tânăr belgian, care a fost o victimă a lor, ca mulţi alţii, a declarat: „La timpul acela, toţi eram deja obsedaţi de un fel de fascism: Acţiunea Catolică, din care făceam şi eu parte, simpatiza foarte mult fascismul italian. Monseniorul Picard proclama pe Mussolini drept un geniu şi îl dorea cu ardoare ca dictator... Erau organizate pelerinaje pentru a favoriza contactul cu Italia şi cu fascismul. Când, cu trei sute de studenţi am plecat spre Italia, toată lumea la întoarcerea acasă saluta după moda Romei şi cânta Givinezza” (Raymond de Becker, „Cartea celor morţi şi a celor vii”).

Un alt martor spune: „După 1928, grupul lui Leon Degrelle colabora cu regularitate cu monseniorul Picard... Picard a cooptat grupul lui Leon Degrelle pentru o misiune deosebit de importantă: a conduce o nouă editură la centrul Acţiunii Catolice. Editurii i s-a dat un nume devenit celebru: „Rex”.

„Apelurile pentru un nou regim s-au multiplicat... Rezultatul acestei propagande în Germania era observat cu mare interes. În octombrie 1933, un articol în ziarul "Vlan" ne reaminteşte că nazismul nu avea decât şapte membri în 1919 şi că Hitler le-a adus, câţiva ani mai târziu, ca zestre nimic altceva decât talentul său de a-şi face publicitate... Fondată pe principii similare, echipa de la "Rex" a început un program de propagandă activă în ţară. Întrunirile lor au atras în curând câteva sute, apoi câteva mii de ascultători” (Jaques Saint-Germain, „Bătălia lui Rex”).

Desigur, Hitler adusese cu sine noului născut, naţional-socialismului, ceva mai mult decât talentul de a-şi face publicitate: sprijinul papalităţii! Acelaşi lucru l-a adus Mussolini fascismului italian.

Fiind doar o copie palidă a acestor doi dictatori, Leon Degrelle, conducător al publicaţiei "Christus Rex", beneficia de acelaşi sprijin, dar pentru un scop foarte diferit. Pentru că treaba lui era să deschidă ţara sa în calea invadatorului.

Raymond de Becker spune: „Am colaborat cu "Avant-Garde"... Această publicaţie (susţinută de Picard) ţintea să rupă legăturile dintre Belgia, Franţa şi Anglia”.

Cunoaştem acum cât de uşor a înfrânt armata germană apărarea belgiană, trădată de „coloana a cincea clericală”. Poate ne mai amintim că apostolul de la „Christus Rex”, îmbrăcând uniforma germană, a plecat, însoţit de o zgomotoasă campanie publicitară să lupte pe frontul de est în fruntea „Waffen SS-ului” său, recrutat mai ales din rândul tinerilor de la Acţiunea Catolică; apoi, o retragere binevenită i-a facilitat accesul în Spania. Dar, înainte de aceasta, el a dat frâu liber din plin şi pentru ultima dată sentimentelor lui patriotice.

Maurice de Behaut scrie: „Acum zece ani (1944) portul Anvers, al treilea în lume ca importanţă, a căzut aproape intact în mâinile trupelor britanice... În timp ce populaţia începea să întrevadă sfârşitul suferinţelor şi lipsurilor sale, cea mai diabolică invenţie nazistă căzu asupra lui: rachetele V1 şi V2. Acest bombardament, cel mai lung din istor războiului, căci a durat şase luni zi şi noapte, a fost ţinut secret din ordinul cartierului general aliat. Acesta este motivul pentru care astăzi martirajul oraşelor Anvers şi Liege este încă ignorat total.

„În timpul primului bombardament (12 octombrie), unii au auzit la Radio Berlin remarcile alarmante ale trădătorului "rexist", Leon Degrelle: ‚I-am cerut Führer-ului meu 20.000 de bombe. Ele vor pedepsi aspru acest popor idiot. Vă promit că ele vor face din Anvers un oraş fără port sau un port fără oraş’... Din acea zi, ritmul bombardamentelor a crescut şi s-au intensificat cauzând catastrofele şi dezastrul, în timp ce Leon Degrelle zbiera la Radio Berlin, promiţând cataclisme şi mai îngrozitoare”.

Acesta a fost „rămas bun”-ul de la pământul natal al acestui produs monstruos al Acţiunii Catolice. Ucenic supus al monseniorului iezuit, Picard, al părintelui iezuit Arendt, etc., şeful publicaţiei "Christus Rex" a urmat cu stricteţe regulile impuse de papalitate.

„Cei de la Acţiunea Catolică nu şi-ar face datoria dacă nu ar încerca să dirijeze politica provinciilor sau ţării lor atunci când au ocazia”, scria Papa Pius XI. Într-adevăr, Leon Degrelle şi-a făcut datoria, iar rezultatul, după cum am văzut, a fost proporţional cu zelul său.

Putem citi în cartea lui Raymond de Becker: „Acţiunea Catolică a găsit în Belgia un om excepţional care să o dirijeze, şi acesta era monseniorul Picard... Un altul a fost Canon Cardijn, fondator al mişcării "jociste", un tip irascibil şi un vizionar...”

Acesta din urmă jură astăzi că nu a „auzit şi nici nu l-a văzut” niciodată pe colegul său, Leon Degrelle. Aşa că, aceşti doi lideri ai Acţiunii Catolice din Belgia, amândoi lucrând sub toiagul cardinalului van Roey, aparent nu s-au întâlnit niciodată! Prin ce miracol oare? Desigur, sus menţionatul Canon nu ne-o spune; de atunci el a fost făcut "monsenior" de către Pius XII şi director al mişcării "jociste" din întreaga lume.

Un alt miracol: monseniorul Cardijn nu l-a întâlnit pe rău famatul şef al publicaţiei "Rex" nici chiar în timpul acelui congres descris chiar de Degrelle: „Îmi amintesc marele congres al tineretului catolic de la Bruxelles, în 1930. Eram în spatele monseniorului Picard, care era lângă cardinalul van Roey. O sută de mii de tineri au trecut în marş pe lângă noi timp de două ore, salutând autorităţile religioase adunate pe platformă...”

Unde era ascuns atunci şeful J.O.C-ului, ale cărui trupe luaseră parte la acel gigantic marş? Oare să se fi întâmplat, printr-o hotărâre specială a Providenţei, ca aceşti doi oameni să fi fost condamnaţi să treacă unul pe lângă celălalt fără să se vadă pe acea platformă oficială sau la sediul Acţiunii Catolice pe care amândoi îl frecventau cu regularitate? Monseniorul Cardijn, un iezuit, merge şi mai departe. El susţine că ar fi purtat dispute verbale cu cei de la "Rex".

Într-adevăr, Acţiunea Catolică era o organizaţie ciudată! Nu numai că şefii principalelor ei mişcări, "J.O.C." şi "Rex", se jucau de-a v-aţi ascunselea pe coridoare, dar mai mult unul putea numi – după cum susţine el – „luptă”, ceea ce altul făcea cu întreaga aprobare a "ierarhiei"!

Un lucru nu poate fi negat: Degrelle era pus în fruntea "Rex"-ului de monseniorul Picard personal, sub autoritatea cardinalului van Roey şi a nunţiului apostolic, monseniorul Micara. Prin urmare, potrivit monseniorului Cardijn, acesta dezaproba cu putere acţiunile colegilor de la Acţiunea Catolică, aflaţi ca şi el sub patronajul primatului Belgiei şi fără nici o consideraţie faţă de nunţiul papal, ‚protectorul şi prietenul’ său, după cum spune papa Pius XII”.

Afirmaţia este chiar severă. Suntem cu atât mai conştienţi de asta atunci când descoperim care a fost atitudinea, după invadarea Belgiei către Hitler, acelora ca Cardijn şi asociaţii săi care astăzi îl atacă pe Degrelle şi "rexismul". Într-o carte care a fost pusă sub interdicţie după publicare, însuşi şeful "Rex"-ului îşi pune în funcţiune memoria, cum vom vedea, şi pentru ca noi să luăm la cunoştinţă, ceea ce el a spus nu a fost dezminţit niciodată.

„Fiind un creştin zelos, familiarizat cu întrepătrunderea dintre cele spirituale şi pământeşti, nu aş fi intenţionat să colaborez cu Hitler fără a consulta mai întâi autorităţile religioase ale ţării mele... Am solicitat o întrevedere eminenţei sale, cardinalul van Roey... Cardinalul m-a primit într-un mod foarte prietenos, într-o dimineaţă, la palatul episcopal de la Malines... El este animat de un fanatism total şi furtunos... Dacă ar fi trăit cu câteva secole mai înainte, ar fi trecut pe necredincioşi prin sabie sau i-ar fi ars, în timp ce ar fi cântat "Magnificat", sau ar fi condamnat la

carceră pe oile rătăcite ale turmei sale. Cum ne aflăm în sec.XX, el are numai cârja episcopală, dar pe care o foloseşte pentru îndeplinirea marii sale lucrări. Pentru el, totul era important atât timp cât servea interesele bisericii: dacă era ceva bun, noi îl susţinem, dar orice este rău, este distrus. Iar biserica avea atâtea căi "de serviciu": acţiunile ei, partidele, ziarele, cooperativele agricole (Boerenbond), instituţiile bancare, care asigurau puterea pământească a instituţiei "divine"...”

„Iar acum pot spune sincer şi cinstit că acesta a fost înţelesul remarcii cardinalului: ‚colaborarea era cel mai potrivit lucru de făcut de fapt singurul lucru pe care o persoană inteligentă l-ar fi făcut’. De-a lungul întregii întrevederi, el nu a crezut nici o clipă că ar putea fi posibilă şi o altă atitudine. Pentru cardinal, în toamna anului 1940, războiul se terminase. El nici nu a pomenit numele "englezi" şi ni nu s-a pronunţat asupra presupunerii că era de aşteptat o revenire a aliaţilor. Cardinalul nu credea că, din punct de vedere politic, mai era posibil şi altceva afară de a colabora cu naziştii... El nu obiecta la nici unul dintre proiectele sau concepţiile mele... El ar fi putut – sau ar f trebuit – să mă prevină dacă ar fi crezut că ideile mele în materie de politică ar fi luat-o pe un drum greşit, deoarece venisem pentru a-i ce sfatul... Înainte să plec, cardinalul mi-a dat binecuvântarea sa părintească...”

„Alţi catolici priveau de asemenea cu încredere, în toamna anului 1940, spre turnul bisericii Saint Rombaut... Mulţi intrau în palatul episcopal să ceară sfatul monseniorului van Roey sau celor din anturajul său, asupra moralităţii, utilităţii sau necesităţii colaborării... Mai mult de 1000 de primari catolici, chiar dacă fuseseră aleşi cu grijă, s-au adaptat imediat noului Ordin...” Toţi acei oameni buni, închişi sau batjocoriţi în 1944, trebuie să se fi întrebat în 1940: ce crede oare Malines? Dar cine ar fi crezut că nici Malines, cu toţi episcopii lui, nici preoţii lor nu fuseseră capabili să dea linişte sufletelor lor!

„Opt din zece belgieni colaboraţionişti erau catolici... În timpul acelor săptămâni hotărâtoare, datorită alegerii care trebuia făcută, Malines şi diferite episcopate emiteau chiar sfaturi contrare, verbale sau scrise, mie sau tuturor acelor colaboraţionişti...”

„Chiar dacă nu este prea plăcut, acesta este adevărul gol-goluţ. Atitudinea înaltului cler catolic din străinătate putea doar întări convingerea credincioşilor că această colaborare era perfect compatibil cu credinţa. La Vichy, cei mai înalţi prelaţi francezi s-au fotografiat stând în picioare lângă mareşalul Petain şi Pierre Laval, după întrevederea dintre Petain şi Hitler. La Paris, cardinalul Baudrillart a declarat în mod public că era colaboraţionist”.

„Chiar în Belgia, cardinalul van Roey a permis unuia dintre cei mai celebri preoţi ai Flandrei – cel mai mare intelectual catolic – abatele Verschaeve, să declare, pe 7 noiembrie 1940 în timpul unei sesiuni solemne a Senatului şi în prezenţa unui general german, preşedintele Raeder: ‚Este datoria Consiliului Cultural să construiască un pod care să unească Flandra cu Germania...’”

„Pe 29 mai 1940, ziua următoare capitulării, cardinalul van Roey descria invazia ca o prezenţă cerească. ‚Fiţi siguri’, scria el credincioşilor, ‚că suntem martori în prezent ai unei excepţionale intervenţii a

Providenţei divine care îşi arată puterea prin evenimente deosebite'. ,Deci, după toate acestea, Hitler părea a fi nici mai mult nici mai puţin decât un instrument purificator, care pedepsea în mod providenţial poporul belgian'" (Leon Degrelle, "La Cohue de 1940").

Ceva asemănător s-a întâmplat în Franţa, unde se reamintea în continuu că „apărarea este mai profitabilă (rodnică) decât victoria" ca şi înainte, în 1914, când se dorea ca Franţa să fie purificată prin sânge. Tot în aceste memorii care au căzut – sau mai degrabă au fost aruncate – pradă uitării, găsim câteva detalii foarte interesante privind "Boerenbond-ul", marea maşină politică şi financiară catolică a cardinal lui van Roey, care finanţa cu dărnicie secţia flamandă a Universităţii Louvain" (Leon Degrelle).

„Tipografia "Standard" şi-a asigurat funcţionarea prin tipărirea celor mai colaboraţioniste apeluri ale partidei naţionaliste V.N.V. Curând, afacerea a început să prospere... Fiind de două ori catolici şi stâlpi ai bisericii din Flandra, conducătorii de la "Standard" nu ar fi luat în seamă colaborarea dacă nu ar fi avut loc mai întâi binecuvântarea clară şi deschisă a acesteia de către cardinalul Van Roey... Acelaşi lucru se spunea despre întreaga presă catolică" (Leon Degrelle).

Toate aceste eforturi nu ţinteau spre nimic altceva decât spre dezbinarea Belgiei, aşa cum ne aminteşte un alt scriitor catolic, Gaston Gaillard: „Catolicii flamanzi şi cei autonomi din Alsacia îşi justificau atitudinea – sprijinul lor tacit – prin sprijinul pe care Sfântul Scaun îl acorda propagandei germane. Când se refereau la scrisoarea memorabilă trimisă de Pius XI secretarului său de stat, cardinalul Gaspari, pe 26 iunie 1923, ei erau convinşi că politica lor avea aprobarea Romei şi, desigur, Roma nu a făcut nimic ca să-i convingă de contrariul. Nu-i susţinuse nunţiul (ambasadorul Vaticanului – n.t.) Pacelli (viitorul Pius XII) cu dibăcie pe naţionaliştii germani şi nu încurajase el aşa-zisa populaţie "oprimată" din Silezia superioară? Nu primiseră provinciile care doreau autonomia Alsacia, Eapen-Malmedy şi Silezia aprobarea ecleziastică, aprobare care nu a fost dată întotdeauna cu discreţie? Era atunci uşor pentru flamanzi să-şi ascundă faptele lor, îndreptate împotriva unităţii Belgiei, în spatele instrucţiunilor Romei..." (Gaston Gaillard).

De asemenea, în 1942, papa Pius XII l-a rugat pe ambasadorul său la Berlin să transmită condoleanţele sale la Paris cu ocazia morţii cardinalului Baudrillart, prin asta înţelegând că el considera anexarea nordului Franţei de către Germania deja o realitate. Prin aceasta se confirma încă odată "sprijinul tacit" acordat întotdeauna de Sfântul Scaun, şi în special de papă, expansiunii germane.

Astăzi, nu putem decât să zâmbim când îi vedem pe iezuiţii papei eschivându-se de la ceva atât de evident şi încercând să respingă amestecul lor şi complicitatea cu coloana a cincea pe care ei înşişi o organizaseră, şi în special cu Degrelle. Cât despre el – ţinut bine la păstrare căci ştie prea multe – el poate să-şi amintească în voie faimoasele versuri ale lui Ovidiu: „Atât timp cât vei fi fericit, vei avea mulţi prieteni; când se strâng norii, vei fi singur".

Zâmbim când citim următoarele cuvinte ale R P. Fessard, un iezuit: „În 1916 şi 1917 am aşteptat cu atâta nerăbdare întăriri din partea

americanilor! În 1939 ne-am dat seama cu tristeţe că, chiar după ce războiul fusese declarat, Hitler era primit favorabil de o mare parte dintre americani; chiar şi de catolici! În 1941 şi 1942 ne întrebam din nou dacă Statele Unite vor interveni sau nu” (R.P. Fessard).

Prin urmare, se pare că Sfântul Părinte privea rezultatele obţinute în America de către proprii lui fraţi iezuiţi „cu tristeţe”! Pentru că, şi acesta este un fapt istoric, „Frontul creştin”, o mişcare catolică opusă intervenţiei Statelor Unite, era condusă de părintele iezuit Coughlin, un pro-hitlerist notoriu.

„Această organizaţie pioasă nu ducea lipsă de nimic şi primea de la Berlin o bogată provizie de material propagandistic pregătit de biroul lui Goebbels. Prin publicaţia "Justiţia socială" şi prin emisiunile radiofonice, părintele iezuit Coughlin, apostol al zvasticii, a intrat în contact cu un numeros public. De asemenea, el avea în grijă "celulele de comando" din principalele centre urbane, conduse după metodele fiilor lui Loyola şi antrenate de agenţi nazişti” (Edmond Paris, „Vaticanul împotriva Europei”).

Un document secret din Wilhelmstrasse clarifică următorul lucru: „Studiind evoluţia antisemitismului în Statele Unite, observăm că numărul ascultătorilor emisiunilor radiofonice ale părintelui Coughlin, binecunoscut pentru antisemitismul său, se ridică la 20 de milioane”.

Trebuie să mai amintim acţiunile părintelui iezuit Walsh, un agent al papei, decan al Şcolii de Ştiinţe Politice la Universitatea din Georgetown, pepinieră iezuită a diplomaţiei americane – şi un zelos propagandist al politicii germane? În acel timp general al Ordinului iezuit era, ca din întâmplare, Halke von Zedochovschi, un fost general al armatei austriece; el îi urma lui Wernz, un prusac, în anul 1915.

R.P. Fessard mai uitase ceea ce scria "La Croix" în timpul războiului: „Nu este nimic de câştigat prin intervenţia unor trupe de dincolo de Canal sau de Atlantic” ("La Croix", 10 august 1943).

Nu-şi aminteşte nici această telegramă a Sfinţiei sale Pius XII: „Papa îşi trimitea binecuvântarea publicaţiei "La Croix", vocea voinţei pontificale”.

Având în vedere atâta lipsă de memorie, trebuie să ajungem la concluzia că membrii Societăţii lui Isus au memoria foarte scurtă? Ei nu-şi atrag un asemenea reproş nici chiar din partea duşmanilor lor! Să mai subliniem că R.P. Fessard îşi exprima teama lui patriotică din 1941-1945 de-abia în 1957. „Meditaţiile lui libere” după 15 ani au adus ceva rezultate şi el a avut timp să recitească un anumit pasaj din „Exerciţiile spirituale” care spuneau că „iezuitul trebuie să fie gata ca, dacă biserica declară că ceea ce vede este alb este negru, să fie de acord cu aceasta, chiar dacă simţurile lui îi spun exact contrariul”. În ceea ce-l priveşte, R.P. Fessard pare a fi un foarte bun iezuit!

Pe 7 martie 1936, Hitler a adus Wehrmacht-ul în regiunea demilitarizată a Rinului, călcând astfel pactul de la Locarno. Pe 11 martie 1938 a urmat *Anschluss* (alipirea Austriei la Germania), iar pe 29 septembrie al aceluiaşi an, la München, Franţa şi Anglia au trebuit să accepte (li s-a impus) anexarea de către Reich a regiunii sudete a Cehoslovaciei. Führer-ul a venit la putere mulţumită voturilor partidului

catolic "Zentrum", numai cu cinci ani mai înainte, dar cele mai multe obiective expuse cu cinism în „Mein Kampf” erau deja realizate; această carte, o provocare insolentă pentru democraţiile vestice, fusese scrisă de părintele iezuit Staempfle şi semnată de Hitler. Pentru că - deşi mulţi ignoră acest fapt - Societatea lui Isus îmbunătăţise acel celebru program pan-german aşa cum apare el din cartea sus-menţionată, iar Führer-ul îl aprobase.

Capitolul 3. Agresiunea germană şi iezuiţii. Austria şi Polonia

Să vedem cum a fost pregătit Anschluss-ul.

Mai întâi de toate, şi printr-o sincronizare "providenţială", când Mussolini a pus mâna pe putere în Italia mulţumită lui don Sturzo, iezuit şef al partidului catolic, monseniorul Seipel, un iezuit, a devenit cancelar al Austriei. El a deţinut această poziţie până în 1929, cu o întrerupere de doi ani şi, în timpul acelor ani decisivi, el a condus politica internă a Austriei pe calea clericală şi reacţionară; succesorul său a urmat aceeaşi cale, care a condus la absorbţia acestei ţări în blocul german. Reprimarea sângeroasă a revoltelor clasei muncitoare i-a adus numele de „cardinalul fără milă”.

„În primele zile ale lunii mai 1936, von Papen a intrat în negocieri secrete cu dr. Schussnigg (cancelarul Austriei) atingându-i punctul sensibil şi arătându-i cît de avantajoasă ar fi o reconciliere cu Hitler din punctul de vedere al Vaticanului; argumentul poate părea ciudat, dar Schussnigg era foarte devotat, iar von Papen era doar şambelanul papei” (G.E.R. Gedye, „Sinuciderea Austriei”, pag.188).

Nimic surprinzător, şambelanul secret al papei era cel care conducea întreaga afacere şi care s-a încheiat pe 11 martie 1938 cu demisia piosului Schussnigg (elev al iezuiţilor) în favoarea lui Seyss-Inquart, şef al naziştilor austrieci. În ziua următoare, trupele germane au intrat în Austria şi guvernul marionetă al lui Seyss-Inquart a proclamat unirea Austriei la Reich. Acest eveniment a fost întâmpinat cu o declaraţie entuziastă a arhiepiscopului Vienei, cardinalul Innitzer, iezuit.

Pe 15 martie, presa germană publica următoarea declaraţie a cardinalului Innitzer: „Preoţii şi credincioşii trebuie să susţină fără ezitare marele stat german şi pe Führer-ul a cărui luptă de a instaura puterea, onoarea şi prosperitatea Germaniei este în asentimentul Providenţei”.

Ziarele au tipărit în facsimil această declaraţie pentru a împrăştia orice îndoială asupra autenticităţii ei. Reproduceri ale acestei declaraţii au fost lipite pe zidurile caselor din Viena şi din alte oraşe ale Austriei. Cardinalul Innitzer scrisese cu propria lui mână următoarele cuvinte sub semnătura sa: „Şi Heil Hitler!”

„Trei zile mai târziu, întregul episcopat austriac adresa o scrisoare pastorală tuturor episcopilor săi; ziarele italiene au publicat textul acestei scrisori pe 28 martie: era o adeziune făţişă la regimul nazist ale cărui virtuţi erau ridicate în slăvi”.

Cardinalul Innitzer, reprezentantul la nivelul cel mai înalt al bisericii romane în Austria, mai scria în declaraţia sa: „Îi invit pe şefii organizaţiilor de tineret să pregătească unirea lor cu organizaţia Reich-ului german”.

Prin urmare, nu numai că arhiepiscopul-cardinal al Vienei, urmat de episcopatul său, s-a avântat cu entuziasm alături de Hitler, dar a transmis ordinul ca tineretul "creştin" să fie instruit în conformitate cu metodele de pregătire naziste; aceste metode fuseseră „condamnate în mod oficial” în teribila scrisoare enciclică (circulară) "Mit brennender Sorge"!

Atunci, "Mercure de France" nota pe bună dreptate: „Aceşti episcopi nu au luat o hotărâre care să implice biserica, ca un tot, din proprie iniţiativă; Sfântul Scaun le dădea indicaţii pe care ei pur şi simplu le urmau”. Aceasta este sigur! Dar ce alte "directive" se puteau aştepta din partea Sfântului Scaun care i-a adus la putere pe Mussolini, Hitler, Franco şi a creat în Belgia "Cristus Rex"' al lui Leon Degrelle? Înţeleg atunci de ce autori englezi ca F.A. Ridley, Secker şi Warburg s-au ridicat împotriva politicii lui Pius XI care a favorizat mişcările fasciste, oriunde au apărut ele”.

Cât despre Anschluss, François Charles-Roux ne spune de ce era biserica atât de mult în favoarea lui: „Opt milioane de catolici austrieci uniţi cu catolicii Reich-ului ar fi putut crea un corp catolic german care să-şi facă simţită puterea şi greutatea”.

Polonia se afla în aceeaşi situaţie ca Austria când Hitler, după ce a invadat-o, a anexat o parte din ea în numele patriei. Au fost adăugate încă câteva milioane de catolici pentru a întări contingentul german aflat sub cârmuire romană: Sfântul Scaun nu putea decât să fie în favoarea acestei invazii, în ciuda întregii sale iubiri pentru „dragul popor polonez”. De fapt, el nu privea cu ochi răi unirea violentă a catolicilor din Europa centrală conform planului generalului iezuit, Halke von Ledochovschi.

Tămâietorii autorizaţi ai Vaticanului continuau să amintească cititorilor lor că Pius XII „a protestat” împotriva agresiunii în scrisoarea enciclică "Summi Pontificatus". În realitate, acest document ridicol, ca toate documentele de acest gen care numără nu mai puţin de 45 de pagini, conţine numai o singură frază, spre sfârşit, privitoare la Polonia strivită de Hitler. În această scurtă aluzie este dat un sfat poporului polonez de a se ruga mai mult la fecioara Maria! Contrastul este izbitor între cele câteva cuvinte banale de condoleanţe şi paginile măgulitoare dedicate Italiei fasciste şi de prea-mărire a tratatului de la Lateran; acest tratat era încheiat de Sfântul Scaun cu Mussolini, colaboratorul lui Hitler care, la vremea când papa îşi scria scrisoarea enciclică, el ţinea un discurs scandalos, rostit ca o provocare aruncată lumii şi care începea cu cuvintele: „Liquidata la Polonia!” (Lichidaţi Polonia!).

Dar ce riscuri există în folosirea acestor alibiuri ridicole, atunci când predici convertiţilor? Pe lângă aceasta, câţi dintre ei erai dornici să examineze aceste aluzii?

Deci, ce putem vedea atunci când cercetăm atitudinea Vaticanului faţă de această treabă? Mai întâi de toate, vedem că nunţiul (ambasadori Vaticanului) la Varşovia, monseniorul Cortesi, a silit guvernul polonez să cedeze lui Hitler în toate aspectele: Danzig-ul, „coridorul”, teritoriile unde locuiau minorităţile germane. Odată treaba încheiată, îl vedem pe Sfântul Părinte dând o mână de ajutor agresorului, încercând să facă Parisul şi Londra să ratifice amputarea unei mari părţi din „draga lui Polonie”.

Acelora care ar fi miraţi de o asemenea comportare faţă de o ţară catolică, le vom aminti de un precedent celebru: după prima divizare a Poloniei în 1772 – o catastrofă în care intrigile iezuite au jucat un rol important – papa Clement XIV, scriind împărătesei Austriei, Maria Tereza, îşi exprima satisfacţia în felul următor: „Invadarea şi divizarea Poloniei nu au fost făcute numai din motive politice; era în interesul religiei, şi spre profitul spiritual al bisericii ca, Curtea de la Viena să-şi extindă dominaţia asupra Poloniei cât de mult posibil”.

Cu siguranţă nu este nimic nou sub soare, mai ales în Vatican. În 1939 nu mai era nevoie să se schimbe nici un cuvânt din acea declaraţie cinică, în afară de „profitul spiritual al bisericii” care, de această dată, consta în unirea câtorva milioane de catolici polonezi cu marele Reich. Acest fapt explică cu uşurinţă zgârcenia condoleanţelor papale exprimate în „Summi Pontificatus”.

În Cehoslovacia, Vaticanul a reuşit chiar mai bine: a reuşit să-i furnizeze lui Hitler un prelat care a devenit capul acestui stat satelit al Reich-ului.

Anschluss-ul a făcut mare zarvă în Europa. De atunci încolo, ameninţarea hitleristă începu să planeze asupra Cehoslovaciei, iar războiul plutea în aer. Dar la Vatican nimeni nu părea interesat în asta. Să-l ascultăm pe François Charles-Roux: „La mijlocul lui august, încercasem să-l conving pe papă că ar trebui să vorbească în favoarea păcii – o pace dreaptă, desigur... Primele mele încercări au fost fără succes. Dar, începând cu luna septembrie 1938, când criza internaţională a ajuns la cel mai înalt nivel, am sesizat la Vatican impresii liniştitoare care contrastau în mod ciudat cu deteriorarea rapidă a situaţiei”.

„Toate încercările mele”, adaugă fostul ambasador francez, „primeau acelaşi răspuns din partea lui Pius XI: ‚Ar fi fără rost, lipsit de necesitate, inoportun’. Nu am putut înţelege încăpăţânarea lui în a păstra tăcerea”.

Evenimentele urmau să. explice curând această tăcere. Mai întâi a fost anexarea regiunii Sudete de către Reich, desigur cu sprijinul Partidului Social Creştin; această anexare a fost validată de consimţământul de la München, iar Republica Cehoslovacia a fost divizată. Dar Hitler, care promisese să respecte integritatea ei teritorială, intenţiona în realitate să anexeze pământurile cehe separat de Slovacia, şi să le stăpânească personal sau prin împuterniciţi.

Era uşor pentru el să realizeze aceste lucruri mai ales că mulţi dintre şefii principalelor curente politice din Slovacia erau ecleziaşti catolici, potrivit spuselor lui Walter Hagen. Printre aceştia, preotul Hlinka (iezuit) avea la dispoziţie o „gardă” antrenată după principiile naziste. Se ştie că, potrivit legii canonice, nici un preot nu putea accepta un post public sau un mandat politic fără consimţământul Sfântului Scaun.

Acest lucru este confirmat de R.P. de Soras, un cunoscut iezuit: „Cum ar putea fi altfel? Am spus-o deja: un preot, în virtutea "caracterului" cu care îl înzestrează ordinarea, în virtutea funcţiei oficiale pe care el o exercită în cadrul bisericii, în virtutea sutanei pe care o poartă, are datoria să acţioneze ca un catolic, cel puţin atunci când este vorba de o acţiune publică. Unde este preotul, acolo este biserica!”

Atunci, datorită consimţământului Vaticanului, membrii clerului ocupau poziţiile din Parlamentul Cehoslovac. Şi mai mult, unul dintre aceşti preoţi a trebuit să obţină aprobarea Sfântului Scaun atunci când însuşi Führer-ul l-a investit cu funcţia de şef al statului, mai târziu oferindu-i cele mai înalte distincţii hitleriste: Crucea de Fier şi decoraţia Vulturului Negru.

Aşa cum se anticipase, pe 15 martie 1939 Hitler a anexat restul Bohemiei şi Moraviei şi a pus Republica Slovacă – pe care el însuşi o creease dintr-o întorsătură de condei – sub protecţia lui. În fruntea statului Slovac l-a aşezat pe monseniorul Tiso, un iezuit care „visa să contopească catolicismul cu nazismul”. O ambiţie "nobilă" şi uşor de realizat, căci fusese deja dovedită de episcopatele Germaniei şi Austriei. „Catolicismul şi nazismul – proclama Tiso – au multe în comun; ele lucrează mână în mână la reformarea lumii”.

Aceasta trebuie să fi fost şi opinia Vaticanului, în ciuda "teribilei" enciclice „Mit Brenneder Sorge” căci nu a argumentat nici un pic la aprobarea numirii preotului conducător.

În iunie 1940, Radio Vatican anunţa: „Declaraţia monseniorului Tiso, şef al statului slovac, în care îşi afirmă intenţia sa de a clădi Slovacia potrivit unui plan creştin, are întreaga aprobare a Sfântului Scaun”.

„Regimul lui Tiso a afectat în mod special biserica protestantă din acea ţară care cuprindea în sânul său o cincime din populaţie. Tiso a încercat să reducă influenţa protestantă la minim şi chiar să o elimine. Membrii influenţi ai bisericii protestante au fost trimişi în lagărele de concentrare”.

Ei s-ar putea considera norocoşi, dacă avem în vedere declaraţia prusacului Wernz, general al iezuiţilor între 1906 şi 1915: „Biserica poate condamna pe eretici la moarte, căci orice drept pe care îl au se datorează îngăduinţei noastre”.

Să vedem acum ce fel de "blândeţe apostolică" era folosită de prelatul conducător în ceea ce-i priveşte pe evrei: „În 1941, primul contingent de evrei din Slovacia şi Silezia superioară a sosit la Auschwitz; de la bun început, cei care nu erau în stare să muncească erau trimişi la camera de gazare”. Cine a scris aceasta? Un martor care nu poate fi pus la îndoială, Lordul Rusell din Liverpool, consilier juridic la procesul criminalilor de război.

Prin urmare, Sfântul Scaun nu degeaba împrumutase lui Hitler pe unul din prelaţii săi. Şeful de stat iezuit făcea o treabă bună şi satisfacţia exprimată de Radio Vatican era justificată. Să fii primul furnizor al Auschwitz-ului, ce glorie pentru acest om sfânt şi pentru întreaga Companie a lui Isus! De fapt, acestui triumf nu-i lipsea nimic. În timpul eliberării, acest prelat a fost luat prizonier de americani şi predat cehilor, condamnat la moarte în 1946 şi spânzurat – culmea – ca martir!

„Tot ce am făcut împotriva evreilor se datorează dragostei faţă de naţiunea noastră. Dragostea pentru aproapele nostru şi pentru ţara noastră s-a dezvoltat într-o luptă fructuoasă împotriva duşmanilor nazismului”.

Un alt înalt demnitar al bisericii romane, dintr-o ţară învecinată şi-ar fi putut însuşi această declaraţie a monseniorului Tiso. Căci dacă fondarea „Oraşului lui Dumnezeu” în Slovacia a însemnat ură şi persecuţie, potrivit

tradiţiilor durabile ale biserici, ce se poate spune despre eminentul stat catolic al Croaţiei, născut din colaborarea ucigaşului Pavelici cu monseniorul Stepinac şi cu asistenţa nunţiului papal, Marco.

Ar trebui să privim în urmă nu mai departe decât la cucerirea Lumii noi, punând laolaltă acţiunile aventurierilor lui Cortez cu nu mai puţin ferocii călugări care se ocupau cu convertirea, ca să descoperim ceva comparabil cu atrocităţile acelor „ustaşi” susţinuţi, comandaţi, stimulaţi de clerul fanatic până la paroxism. Ceea ce au făcut aceşti „asasini în Numele Domnului” – cum au fost supranumiţi de Herve Lauriere – timp de patru ani, sfidează orice imaginaţie, iar analele bisericii romane, chiar dacă sînt foarte bogate în material de acest fel, nu pot avea egal în Europa. Trebuie oare să mai adăugăm că prietenul cel mai bun al acestui însetat de sânge, Ante Pavelici, era monseniorul Stepinac, un alt iezuit?

Organizaţia teroristă croată "Ustaşi", condusă de Pavelici, a devenit cunoscută poporului francez prin asasinarea la Marsillia a regelui Alexandru I al Iugoslaviei şi a ministrului francez de externe, Louis Barthou, în 1934. „Cum guvernul lui Mussolini era în mod cert implicat în această crimă”, extrădarea lui Pavelici, care se refugiase în Italia, a fost cerută de guvernul francez; Ducele a avut de grijă desigur să nu se permită acest lucru şi Curtea de juri din Aix-en-Provence a fost nevoită să ceară pedeapsa cu moartea, în lipsă, pentru şeful ustaşilor.

Acest cap al teroriştilor, plătit de Mussolini, „lucra” pentru expansiunea Italiei pe coasta Adriaticii. Când, în 1941, Hitler şi Mussolini au invadat şi divizat Iugoslavia, acest presupus patriot croat a fost pus de ei în fruntea statului satelit creat de ei sub numele de „Statul independent al Croaţiei”. La 18 mai acelaşi an, la Roma, Pavelici oferea coroana acelui stat ducelui de Spolete, care şi-a luat numele de Tomislav II. Desigur, el a avut grijă să nu calce niciodată pe pământul pătat cu sânge al pseudo-regatului său.

„În aceeaşi zi, Pius XII acorda o audienţă particulară lui Pavelici şi "prietenilor" săi, unul din ei fiind monseniorul Salis Sewis, vicar al monseniorului Stepinac. Prin urmare, Sfântul Scaun nu se temea să-şi strângă mâinile cu un criminal recunoscut, condamnat la moarte în contumacie pentru asasinarea regelui Alexandru I şi a lui Louis Barthou, o căpetenie teroristă având pe conştiinţă cele mai oribile crime! De fapt pe 18 mai 1941, când Pius XII îl întâmpina cu bucurie pe Pavelici şi banda lui criminală, masacrarea ortodocşilor croaţi era la apogeu, simultan cu convertirile forţate la catolicism” (Herve Lauriere, „Asasini în Numele lui Dumnezeu”).

Ei urmăreau tocmai minoritatea sârbă, aşa cum menţionează şi Walter Hagen: „Mulţumită ustaşilor, ţara a fost transformată curând într-un haos sângeros... Ura de moarte a noilor stăpâni a fost îndreptată către evrei şi sârbi, care au fost declaraţi în mod oficial în afara legii... Toate satele, chiar regiuni întregi au fost rase sistematic de pe faţa pământului... Sârbii ortodocşi au fost forţaţi să se convertească la catolicism. Aceste convertiri obligatorii constituiau desăvârşirea procesului de „croatizare”.

Andria Artukovici, ministrul de interne, a fost marele orator al acestor masacre şi convertiri forţate; dar, în timp ce el făcea aceste lucruri, el se apăra pe sine din punct de vedere „moral”, aşa cum afirma

un martor aflat într-o poziţie înaltă. Într-adevăr, când guvernul iugoslav a cerut extrădarea sa din Statele Unite unde acesta se refugiase, s-a găsit cineva să vorbească în numele său: iezuitul R.P. Lackovici, locuind de asemenea în Statele Unite şi fost secretar al lui Stepinac, arhiepiscopul Zagrebului în timpul războiului. „Artukovici – afirmă iezuitul – era purtătorul de cuvânt al monseniorului Stepinac. Între 1941-1945 nu trecea o zi în care să nu-l văd în biroul meu sau în al lui. El cerea sfatul arhiepiscopului în toate acţiunile întreprinse, acolo unde aspectul moral era implicat” („Mirror News” din Los Angeles, 24 ian.1958).

Când ştim care erau „acţiunile” acestui călău, ne dăm seama ce fel de "sfaturi" moral-edificatoare îi dădea Stepinac.

Masacrele şi convertirile au durat până la eliberare iar bunăvoinţa Sfântului părinte faţă de aceşti ucigaşi nu s-a alterat de fel. Se poate citi în ziarele catolice croate din acea perioadă despre un schimb de complimente între Pius XII şi Pavelici, „Poglavnik-ul” căruia monseniorul Saric, arhiepiscop de Sarajevo şi poet în timpul liber, i-a dedicat versuri impregnate de o admiraţie nemărginită.

Dar acesta nu era doar un spectacol al bunelor maniere: „Monseniorul Stepinac a devenit membru al Parlamentului "ustaş". El poartă decoraţii "ustaşe", este prezent la cele mai importante manifestaţii oficiale ale acestora, ocazii cu care ţine cuvântări...” Trebuie să ne mai mirăm de respectul arătat monseniorului Stepinac de statul satelit croat? Sau că laudele lui erau expuse în presa "Ustaşă"? Este, vai!, prea evident că fără ajutorul monseniorului Stepinac pe plan politic şi religios, Ante Pavelici nu ar fi obţinut niciodată colaborarea catolicilor croaţi”.

Pentru a înţelege întreaga extindere a colaborării, trebuie citită presa catolică croată, "Katolicki Tjednik; "Katolick List", "Hrvatski Narod" şi alte publicaţii care se întreceau în a-l măguli pe sângerosul „Poglavnik”. Pius XII era atât de mulţumit că acesta era un „catolic practicant”, iar stima cea mai înaltă a suveranului pontif îmbrăţişa chiar şi pe complicii acestui "mare" om.

"Osservatore Romano" ne informează că la 22 iulie 1941, papa primea 100 de membri ai Poliţiei de Securitate Croată., conduşi de şeful poliţiei din Zagreb, Eugen Kvaternik-Dido. Acest grup de SS-işti croaţi, vârfurile călăilor şi torţionarilor ce activau în lagărele de concentrare, a fost prezentat Sfântului părinte de către cineva care comitea crime atât de monstruoase, încât propria lui mamă s-a sinucis de disperare. Bunăvoinţa lui Pius XII este uşor de explicat prin ţelul apostolic al acestor ucigaşi. Un alt „catolic practicant”, Mile Budak, preot militar, exclama la Karlovac, în august 1941: „Mişcarea ustaşă este bazată pe religie. Întreaga noastră activitate se sprijină pe loialitatea faţă de religia şi biserica catolică" (Herve Lauriere, „Asasini în Numele lui Dumnezeu”, pag.97).

Pe lângă aceasta, la 22 iulie, la Gospic, acelaşi preot a definit foarte bine această activitate: „Vom ucide câţiva sârbi, vom deporta pe alţii, iar restul vor fi siliţi să îmbrăţişeze religia romano-catolică”.

Acest program groaznic a fost dus la îndeplinire punct cu punct. Când eliberarea punea capăt acestei tragedii, 300.000 de sârbi şi evrei fuseseră deportaţi şi mai mult de 500.000 masacraţi. Prin aceste mijloace, biserica romană a determinat de asemenea 240.000 credincioşi ortodocşi

să intre sub stindardele sale... credincioşi care reveniră la religia lor tradiţională imediat după eliberare.

Dar, pentru a obţine acest rezultat ridicol, ce orori s-au abătut asupra acestei ţări nenorocite! În cartea „Asasini în Numele lui Dumnezeu” a lui Herve Lauriere, se pot citi detalii despre torturile monstruoase pe care aceşti „catolici practicanţi” – "ustaşii" – le aplica sărmanelor lor victime.

Ziaristul englez J.A. Voigt a scris: „Politica croată consta în masacre, deportări şi convertiri. Numărul celor masacraţi ajungea la sute de mii. Masacrele erau însoţite de torturi brutale. "Ustaşii" scoteau ochii victimelor lor, din care îşi făceau ghirlande pe care le purtau sau le ţineau ca amintire”.

„În Croaţia, iezuiţii au implantat clericalismul politic”. Acesta este cadoul oferit mereu de faimoasa Compania a lui Isus tuturor naţiunilor care au întâmpinat-o cu bunăvoinţă. Acelaşi autor adaugă: „Prin moartea marelui tribun croat Radici, Croaţia pierde principalul opozant al clericalismului politic; acest clericalism politic va cuprinde acţiunea catolică, definită foarte bine de Friedrich Muckerman. Acest iezuit german, bine cunoscut înainte de ridicarea lui Hitler, a făcut-o de cunoscut în 1928 într-o carte a cărei cuvânt înainte era scris de monseniorul Pacelli, pe atunci nunţiu papal la Berlin. Muckerman se exprimă după cum urmează: „Papa este interesat de cruciada acţiunii catolice. El este călăuza care poartă stindardul împărăţiei lui Hristos. Acţiunea catolică înseamnă reunirea la nivel mondial a catolicismului. Acesta trebuie să-şi trăiască vârsta eroică... Noua epocă poate fi câştigată pentru Hristos numai cu preţul sângelui”.

Zece ani după cele scrise mai sus, cel ce scrisese cuvântul înainte la cartea părintelui iezuit Muckermann stătea pe scaunul Sfântului Petz şi, în timpul pontificatului său, „sângele pentru Hristos” a curs în fluvii în Europa; dar Croaţia a suferit cele mai cumplite atrocităţi ale acelei „noi epoci”.

Acolo, nu numai că erau preoţi care predicau înfăptuirea acelor măceluri, dar unii chiar defilau în fruntea criminalilor. Alţii deţineau, pe lângă funcţiile lor bisericeşti, posturi oficiale de prefecţi sau şefi ai poliţiei "ustaşi", şi chiar de şefi ai lagărelor de concentrare, unde ororile nu au fost întrecute nici de cele comise la Dachau sau Auschwitz.

Pe această listă a criminalilor sângeroşi trebuie să-i adăugăm şi pe abatele Bozidar Bralo, pe preotul Dragutin Kamber, iezuitul Lackovici şi abatele Ivan Salici, secretari ai monseniorului Stepinac, preotul Nicolae Bilogrivici, etc... şi nenumăraţi franciscani; unul dintre cei mai cruzi dintre aceştia a fost fratele Miroslav Filipovici, principalul organizator al masacrelor, şef şi călău al lagărului de concentrare de la Jasenovac, cel mai respingător dintre aceste iaduri pământeşti.

Soarta fratelui Filipovici a fost asemănătoare cu cea a lui Tiso, în Slovacia: când a venit eliberarea, el a fost spânzurat, purtând sutana preoţească. Dar mulţi dintre rivalii săi, nu foarte nerăbdători să câştige laurii martirajului, au fugit în Austria, amestecându-se cu asasinii pe care îi ajutaseră.

Dar ce făcea ierarhia, când se confrunta cu frenetica sete de sânge a atâtor subordonaţi ai săi? Ierarhia, sau episcopatul şi conducătorul ei, monseniorul Stepinac, au votat în Parlamentul "Ustaşilor" în favoarea decretelor privind convertirea ortodocşilor la catolicism, trimiterea de "misionari" în mijlocul ţăranilor terorizaţi, convertirea fără crâcnire a satelor întregi, luarea în posesie a proprietăţilor biserici ortodoxe sârbe, şi fără încetare turnau laude şi binecuvântări asupra Poglavnik-ului, urmând exemplul Papei Pius XII.

Papa Pius XII era reprezentat la Zagreb de un călugăr eminent, R.F Marcone. Acest „Sancti Sedis Legatus" primea locul de onoare la toate ceremoniile regimului "ustaş" şi se fotografia cu evlavie în casa şefului criminalilor – Ante Pavelici – împreună cu familia acestuia, care îl primise ca pe un prieten. „Cine se aseamănă se adună".

Prin urmare, relaţiile dintre asasini şi ecleziaşti erau guvernate de cea mai sinceră prietenie – desigur, mulţi dintre ecleziaşti deţineau ambele poziţii, pentru care nu au fost niciodată învinuiţi. „Scopul scuz mijloacele".

Când Pavelici şi cei 4000 de ustaşi – care includeau şi pe arhiepiscopul iezuit Saric, episcopul Garic şi 400 de clerici – au părăsit scena unde şi-au expus ororile pentru a merge mai întâi în Austria şi apoi în Italia, ei au lăsat în urmă o parte din "comorile" lor: filme, fotografii, discursuri imprimate ale lui Ante Pavelici, fişete pline cu bijuterii, monezi de aur, aur şi platină de provenienţă dentară. Prada luată de la bieţii nenorociţi care fuseseră omorâţi era ascunsă în palatul arhiepiscopiei, loc unde a şi fost descoperită în cele din urmă.

Cât despre fugari, ei au profitat de "Comisia pontificală pentru ajutor", creată special pentru a salva criminalii de război. Această instituţie de caritate îi ascundea în mănăstiri, mai ales în Italia şi Austria şi le procura paşapoarte false, dându-le posibilitatea să plece spre ţări mai "prietenoase", unde ar fi putut să se bucure în pace de roadele jafurilor lor. Acest lucru a fost făcut şi pentru Ante Pavelici, a cărui prezenţă în Argentina a fost descoperită în 1957, printr-un atentat la viaţa lui, prilej cu care el a fost rănit.

De atunci, regimul dictatorial din Buenos Aires a început să se prăbuşească. Ca şi fostul preşedinte, Peron, protejatul său a trebuit să prăsească Argentina. Din Paraguay, unde a plecat mai întâi, el a ajuns în Spania, unde a murit la 28 decembrie 1959, la spitalul german din Madrid. Cu această ocazie, presa franceză a reamintit în paginile sale sângeroasa lui carieră şi – mult mai discret – pe "puternicii complici" care l-au făcut scăpat fără pedeapsă.

Sub titlul „Belgradul cere în zadar extrădarea lui", citim în ziarul "Le Monde": „Informaţiile sumare publicate în presa de azi dimineaţă reînvie, în mijlocul poporului iugoslav, amintirile unui trecut plin de suferinţe şi amărăciune împotriva acelora care, ascunzându-l pe Ante Pavelici de mai mult de 15 ani, blochează cursul justiţiei". "Paris-Presse" demască ultimul adăpost oferit teroristului, cu o scurtă dar semnificativă frază: „El a sfârşit într-o mănăstire franciscană din Madrid". De fapt, de acolo fusese luat Pavelici la spitalul unde şi-a plătit datoriile faţă de natură – dar nu şi faţă de justiţia sfidată de aceşti „puternici complici" uşor de identificat.

Monseniorul Stepinac care avea, precum el o spunea, „o conştiinţă curată”, stătea la Zagreb unde a fost prins în 1946. Condamnat la muncă silnică, el a fost, de fapt, obligat doar să locuiască în exclusivitate în satul său natal. Pedeapsa era uşor de îndurat, după cum putem vedea,

dar biserica romană avea nevoie de martiri. Arhiepiscopul Zagrebului a fost făcut membru al suitei pontificale de către Pius XII, care s-a grăbit să-i confere titlul de cardinal, recunoscându-i astfel „apostolatul care generează strălucirea cea mai pură”.

Suntem familiarizaţi cu însemnătatea simbolică a hainei cardinalilor (purpurie): cel care o îmbracă trebuie să fie gata să-şi mărturisească credinţa lor chiar „până la vărsarea sângelui”. Nu putem nega că această vărsare de sânge nu a fost abundentă în Croaţia în timpul apostolatului acestui om "sfânt", dar sângele care a curs acolo în torente nu a fost, desigur, al prelatului: era sângele credincioşilor ortodocşi şi al evreilor. Se poate vedea cu uimire că acolo a avut loc o inversare a meritelor.

Dacă aşa stau lucrurile, dreptul la rangul de cardinal al monseniorului Stepinac nu poate fi contestat. În dioceza Gornîi Karlovac, parte a episcopatului său, din 460.000 de ortodocşi care locuiau acolo, 50.000 au reuşit să se ascundă în munţi, 50.000 au fost trimişi în Serbia, 40.000 au fost convertiţi forţat la catolicism, iar 28.000 au fost masacraţi” (Jean Hussard, „Văzut în Iugoslavia”).

La 19 decembrie 1958, citim în "Franţa catolică": „Pentru preamări-rea eroismului eminenţei sale, cardinalul Stepinac, pe 21 decembrie 1958 va avea loc o mare adunare la ora 4, la biserica Saint-Odile, Paris. Va fi prezidată de cardinalul Feltin, arhiepiscop de Paris. Senatorul Ernest Pezet şi părintele Dragoun, paroh al misiunii croate în Franţa, vor lua şi ei parte. Excelenţa sa, monseniorul Rupp va celebra liturghia şi împărtăşania”. Iată cum o nouă figură, şi nu una de mică importanţă, cea a cardinalului Stepinac, veni să îmbogăţească galeria iezuiţilor celebri.

Un al scop al acelei întruniri din 21 decembrie 1958, de la biserica Saint-Odile, a fost cel de a "lansa" o carte scrisă în apărarea arhiepiscopului Zagrebului de către însuşi R.P. Dragoun; monseniorul Rupp, coleg al cardinalului Feltin, scria prefaţa. Nu putem oferi acum o analiză minuţioasă, dar să spunem totuşi următoarele.

Cartea este intitulată: „Dosarul cardinalului Stepinac”, ceea ce pare să promită cititorului o expunere obiectivă a procesului de la Zagreb. De fapt, în acest volum care numără 285 de pagini, găsim discursurile complete ale celor doi avocaţi ai arhiepiscopului, însoţite de remarci extinse ale autorului. Dar nici învinuirea, nici cuvântarea acuzatorului nu sunt menţionate, nici măcar pe scurt, în această carte.

R.P. Dragoun pare să ignore proverbul francez „Există două puncte de vedere în fiecare întâmplare”, deşi, desigur, îl cunoaşte prea bine.

Să luăm în consideraţie, totuşi, raţiunea şi motivele invocate pentru disculparea lui Stepinac. Dar întâi de toate, la întrebarea: era monseniorul Stepinac mitropolit al Croaţiei şi Sloveniei?, cartea lui Dragoun nu răspunde. La pag.142 a acestei cărţi, citim următoarele privind copia unui raport al monseniorului Stepinac, a cărui autenticitate fusese contestată de apărare: „În textul copiei, arhiepiscopul este descris ca „Metropolita

Croatie et Slavoniae”, dar arhiepiscopul nu este mitropolit şi nici nu se prezentase vreodată astfel.

Acestea ar clarifica lucrurile, dacă nu am citi, la pag.114, următoarele cuvinte preluate chiar dintr-o declaraţie a monseniorului Stepinac înaintea tribunalului: „Sfântul Scaun a subliniat deseori că naţiunile mici şi minorităţile naţionale au dreptul să fie libere. Nu aş avea eu dreptul, ca episcop şi mitropolit, să mă apăr?” Cu cât citim mai mult, cu atât înţelegem mai puţin!

Nu contează! Cum ni se aminteşte iarăşi şi iarăşi, monseniorul Stepinac nu ar fi putut influenţa în nici un fel comportamentul clerului şi turmei sale.

Celor care au publicat articole în presa catolică, articole care proslăveau talentele lui Pavelici şi ale asasinilor lui plătiţi, li se dă următorul răspuns: „Este de-a dreptul ridicol să-l faci pe monseniorul Stepinac responsabil pentru ceea ce au scris ziarele”. Chiar şi atunci când acest ziar era "Katolicki List", cea mai importantă publicaţie catolică din Zagreb, dioceza monseniorului Stepinac. În aceste condiţii menţionăm, fără supărare, şi publicaţiile "Andjeo Cuvar" (Îngerul păzitor) al franciscanilor, "Glasnik Sv. Ante" (Glasul sfântului Anton) al călugărilor franciscani, "Vjesnik Pocasne Straze Srca Isusova" (Publicaţia gărzii de onoare a Sfintei Inimi) aparţinând iezuiţilor.

Prin urmare, se pretindea că monseniorul Stepinac, mitropolit contestat, nu avea nici o influenţă asupra acestor publicaţii, al căror preşedinte era şi care se întreceau una pe alta în adularea lui Pavelici şi a regimului său sângeros.

Nici acesta din urmă nu avea nici o putere, aşa spun apărătorii, asupra episcopilor "ustaşi" Sacric, Garic, Acsamovici, Simrak şi alţii, care îl inundaseră pe Pavelici cu laude şi preamăreau crimele sale asupra "cruciaţilor" Acţiunii Catolice, sau asupra criminalilor franciscani sau asupra călugăriţelor din Zagreb care mărşăluiseră cu mâinile ridicate după moda salutului hitlerist. Ce "atotstăpânitor" straniu, fără putere asupra nimic şi a nimănui!

Faptul că făcea parte, împreună cu alţi zece preoţi catolici, din Parlamentul "ustaş", nu îl compromitea pe arhiepiscop – sau cel puţin asta trebuie să credem din moment ce evenimentul era pur şi simplu ignorat. Nu ar trebui, deci, să-i reproşăm nici prezidarea conferinţelor episcopale, nici a comitetelor de aplicare a decretului privind convertirea ortodocşilor. Astfel, pretextul "umanitar" de a fi făcut pe atâţia să intre în biserica romano-catolică, forţaţi desigur, este în întregime – şi cu îndemânare – lămurit. Se pot citi următoarele despre "îngrozitoarea dilemă" cu care se confrunta Stepinac: „Datoria sa pastorală era să menţină intacte principiile canonice dar, pe de altă parte, dizidenţii care refuzau să îmbrăţişeze religia catolică erau masacraţi; prin urmare, el a micşorat severitatea regulilor”.

Rămânem şi mai uimiţi când citim puţin mai departe: „El încearcă să rezolve această alternativă dramatică prin scrisoarea circulară din 2 martie 1942, în care ordona preoţilor să cerceteze cu atenţie motivele convertirii”. Este într-adevăr o metodă specială de „a atenua severitatea regulilor” şi de a rezolva „dramatica alternativă”!

Monseniorul Stepinac a deschis sau a închis uşile bisericii romane falşilor convertiţi? Ar fi absolut imposibil să aflăm asta dacă ne-am opri doar la această cuvântare a apărării. Apărătorii arhiepiscopului par să aleagă varianta muşamalizării atunci când declară: „Cazurile de re-botezare au fost rare pe teritoriul arhidiocezei Zagrebului” (R.P. Dragoun, „Dosarul (cazul) cardinalului Stepinac”).

Din păcate, statisticile nu arată contrariul, cum am arătat şi mai înainte: „Numai în dioceza Gornîi Karlovac, parte a arhiepiscopiei Zagrebului, 40.000 de persoane au fost re-botezate”.

Este evident că asemenea rezultate nu puteau fi obţinute decât prin convertiri în masă a unor sate întregi, cum a fost cazul satului Kamensko, unde 400 de oi rătăcite s-au întors într-o singură zi în poala bisericii romane, „în mod spontan şi fără nici o presiune din partea autorităţilor civile şi ecleziastice”.

Atunci de ce a fost ţinut ascuns acest număr? Dacă acest număr de convertiri se datora, într-adevăr, „sentimentelor caritabile” ale clerului catolic croat şi nu exploatării cinice a terorii, ei ar fi trebuit să fie mândri. Adevărul este că vălul aruncat peste aceste infamii, în încercarea de a le ascunde, este transparent şi nu destul de mare. Dacă l-ar acoperi pe Stepinac, alţii ar trebui să rămână descoperiţi: episcopii Saric, Garic, Simrak, preoţii Bilogrivici, Kamber Bralo şi asociaţii lor, franciscanii şi iezuiţii, iar în final, însuşi Sfântul Scaun.

Am putea să-l lăsăm pe acest arhiepiscop să se bucure de „conştiinţa lui curată”, acest primat al Croaţiei aşa-zis lipsit de orice autoritate, auto intitulându-se "mitropolit" când nici nu era şi, culmea culmilor, deschizând porţile, când de fapt le închidea. Dar, de partea acestui prelat fantastic era un altul, important şi puternic, R.P. Marcone, reprezentantul personal al lui Pius XII. Era acest „Sancti Sedis legatus”, de asemenea lipsit de orice autoritate asupra clerului croat? Nimeni nu poate şti! Pentru că „dosarul” atât de bine cenzurat nu face nici o afirmaţie în legătură cu această persoană importantă; totuşi, am putea fi siguri de existenţa ei, chiar dacă nu am avea alte informaţii cum ar fi fotografiile care îl arată oficiind în catedrala din Zagreb, în mijlocul statului major al "ustaşilor" şi mai ales stând la masă cu familia lui Pavelici, catolicul practicant, care organiza masacrele.

Trebuind să facă faţă unui asemenea document, nu este de mirare că prezenţa reprezentantului papei era camuflată; misticii ar numi asta "luminarea întunericului"! Dar aceste câteva rânduri din dosar sunt şi mai "iluminante": „Însuşi procurorul, în nota sa de acuzare, îl expune pe Secretarul de stat al Sfântului Scaun, cardinalul Maglione, care, în 1942 îl desemnase pe arhiepiscopul Stepinac să stabilească legături mai sincere şi cordiale cu autorităţile "ustaşe".

Înţelegerea secretă dintre Vatican şi criminalii ustaşi este destul de clară. Însuşi Sfântul Scaun îl îndemna pe monseniorul Stepinac să colaboreze cu ei, iar reprezentantul personal al lui Pius XII, luând loc la masa lui Pavelici, aplica instrucţiunile pontificale literă cu literă: sinceritatea şi cordialitatea în relaţiile cu ucigaşii credincioşilor ortodocşi şi ai evreilor. Aceasta nu ne surprinde!

Dar la ce gândeau iezuiţii când afirmau cu încăpăţânare că neîntreruupta cooperare acordată dictatorilor de către prelaţii Sfinţiei sale era o idee absolut personală şi nu dictată de Vatican? Atunci când cardinalul Maglione trimitea recomandarea mai sus menţionată către arhiepiscopul Zagrebului, era aceasta o „idee personală" pe care şi-o exprima sub pecetea slujbei de Secretar de stat?

Dovada complicităţii între Sfântul Scaun şi ustaşi, adusă de R.P. Dragoun şi pe care tocmai am menţionat-o, încheie acest capitol. Dar iată o nouă confirmare a sentimentelor evanghelice care înfloreau şi încă mai înfloresc printre credincioşii bisericii catolice croate faţă de sârbii ortodocşi. „Federaţia muncitorilor croaţi din Franţa trimitea o invitaţie pentru o adunare solemnă organizată duminică, 19 aprilie 1959, la ‚Centrul confederaţiei generale a muncitorilor creştin în Paris', pentru a sărbători a 18-a aniversare a fondării organizaţiei croate "Ustaşi". Pe invitaţie se putea citi: ‚Ceremonia va începe cu o liturghie sfântă la biserica Notre Dame de Lorette'. Dar cititorul, edificat asupra acestui început pios, este cu atât mai uimit când descoperă imediat după aceea, acest îndemn direct: MOARTE SÂRBILOR! ("Le Monde", 19 aprilie 1959). Prin urmare, acest deloc banal document exprimă regretul că nu mai sunt ucişi acum ‚fraţii întru Hristos'!"

Cartea lui R.P. Dragoun, rector a1 Misiunii croate din Franţa, insinuează că francezii catolici nu i-au întâmpinat prea călduros pe refugiaţii croaţi. Aceasta ni se spune la pagina 59 şi 60, iar la paginile 280 şi 281, autorul arată "dureroasa dezamăgire" pe care au încercat-o aceşti refugiaţi, fiind întâmpinaţi cu totală lipsă de înţelegere din partea fraţilor întru credinţă.

Luând în consideraţie documentul menţionat anterior, această lipsă de înţelegere pare de înţeles; suntem bucuroşi că ai noştri concetăţeni au arătat atât de puţină simpatie unei forme de pietate în care chemarea la crimă mergea mână în mână cu liturghia, după cea mai bună tradiţie romano-catolică – "Ustaşă". Am fi şi mai bucuroşi dacă asemenea broşuri sângeroase ar fi interzise tiparului şi distribuirii lor în Paris.

La 10 februarie 1960, infamul arhiepiscop de Zagreb, Alois Stepin murea în satul său natal, Karlovice, unde i se impusese să locuiască. Moartea sa a creat Vaticanului ocazia să organizeze una din cele mai spectaculoase manifestări, în care dealtfel excelează.

Cu acea ocazie, multe au trebuit făcute ca majoritatea catolicilor să nu aibă nici o îndoială asupra "cazului" Stepinac, Prin urmare, Sfântul Scaun s-a autodepăşit pentru a da acestei manifestări toată strălucirea posibilă, "Osservatore Romano" şi întreaga presă catolică au dedicat mul coloane laudelor închinate „martirului", „testamentului său spiritual", iar cuvântările ţinute de Ioan XXIII au proclamat „respectul acestuia şi afecţiunea deosebită"; acestea au fost motivele care l-au îndemnat să acorde acestui cardinal, care nu făcea parte din conducerea bisericii (Curia), onorurile unui serviciu religios în catedrala Sf. Petru din Roma, unde el însuşi i-a dat iertarea de toate păcatele. Şi pentru a desăvârşi această ridicare în slăvi, presa a anunţat începerea pregătirilor pentru beatificarea acestei ilustre persoane.

Trebuie să admitem că merita o asemenea proslăvire, şi chiar şi aureola primită, pentru că a respectat "sfânta supunere" şi pentru că a dus la îndeplinire directivele Sfântului Scaun privind relaţiile „sincere şi cordiale” dintre el şi ustaşi.

Dar, chiar şi printre catolici, sperăm că se vor găsi câţiva care să discernă în spatele acestei exaltări a acestui viitor sfânt şi în spatele îngropării în flori a sângeroaselor amintiri ale „apostolatului” său, încercarea Vaticanului de a-şi ascunde propriile sale crime.

Capitolul 4. Mişcarea iezuită în Franţa înainte şi în timpul războiului din 1939 – 1945.

Am văzut modul în care Acţiunea Catolică, în frunte cu Leon Degrelle şi asociaţii lui, au pregătit calea lui Hitler spre Belgia cu ajutorul publicaţiei "Christus Rex". În Franţa, aceeaşi acţiune subminantă are loc; ea începe în momentul în care Mussolini a venit la putere şi se sfârşeşte în 1940 prin căderea sistemului de apărare naţională. Cât despre Belgia, aşa cum ni se spunea, acolo trebuiau refăcute „valorile spirituale” în folosul ţării. F.N.C. (Federaţia Naţională Catolică) a luat fiinţă şi fost pusă sub conducerea generalului Castelnau; ea avea aproape 3 milioane de membri. Alegerea şefului organizaţiei a fost foarte inteligentă: generalul, o figură militară foarte importantă la cei 78 de ani, acoperea cu propriul său prestigiu – dar bineînţeles, fără să-şi dea seama – un intens program de propagandă clerico-fascistă.

Că F.N.C., ca şi Acţiunea Catolică, era de provenienţă iezuită în întregime, era evident pentru oricine. Dar mai ştim că bunii părinţi, al căror păcat de căpătâi era mândria, le plăcea să-şi pună semnătura pe creaţia geniului lor. Asta au făcut ei cu F.N.C., dedicând această armată catolică „Inimii Sfinte a lui Isus”, un cult înfiinţat de Compania lor şi a cărui biserică se află pe colina Montmarte, loc de unde Ignaţiu de Loyola şi tovarăşii lui au pornit să cucerească lumea.

O carte care tratează istoria F.N.C.-ului, a cărei prefaţă a fost scrisă de R.P. Janvier, păstra pentru posteritate actul dedicării citit „la altar” de către bătrânul general. Vom cita numai câteva fraze: „Inimă sacră a lui Isus, şefii şi reprezentanţii catolicilor francezi se prostern acum înaintea ta, după formarea şi organizarea FNC, pentru a restabili domnia ta asupra acestui pământ... Noi toţi, cei prezenţi şi cei absenţi, nu am fost totdeauna fără greşeală... Noi purtăm povara crimelor pe care naţiunea franceză le-a comis faţă de tine... De aceea, cu scopul de a repara şi ispăşi toate acestea îţi înfăţişăm astăzi dorinţa noastră, intenţiile şi hotărârea tuturor de a restabili sfânta şi împărăteasca ta suveranitate asupra întregii Franţe, ca să eliberăm sufletele copiilor ei de o învăţătură nelegiuită... Noi nu ne vom mai abate din faţa acestei lupte pentru care ne-ai înarmat. Noi dorim ca totul să se închine înaintea ta şi să-ţi fie devotat ţie... Sacră inimă a lui Isus, te implorăm, prin fecioara Maria, să primeşti omagiul... etc.” (George Viance, „Federaţia Naţională Catolică”, cu prefaţă de R.P. Janvier).

Cât despre crimele naţiunii franceze, acelaşi autor catolic le înşiră: cuvinte fatale şi obiective generale: socialismul este condamnat,

liberalismul este condamnat. Leon XIII a arătat că libertatea cuvântului şi a exprimării nu pot fi acordate în mod justificat. Papa a arătat

de asemenea că libertatea închinării (religioasă) nu este justificată... Prin urmare, libertatea gândirii, a presei, învăţământului şi religiei, drepturi considerate de unii ca naturale pentru om, nu pot fi acordate sub nici o formă... „Noi trebuie – spunea Pius XI – să reinstaurăm învăţăturile şi regulamentele bisericii”.

Acesta era principalul scop al F.N.C.-ului, sub controlul guvernării autoritare, asigurat prin descentralizarea comitetelor din dioceze.

„În Acţiunea Catolică, ca şi în război, faimosul cuvânt al generalului Castelnau rămâne valabil: Înainte!. Clar şi explicit. Ştim atunci la ce să ne aşteptăm, mai ales când citim cele spuse de Pius XI: „Acţiunea Catolică este apostolatul credinciosului” (Scrisoare către cardinalul van Roey, 15 august 1929).

Straniu apostolat, constând în respingerea tuturor libertăţilor preţuite în ţările civilizate şi în locul acestora, să fie patronul evangheliei totalitare! Este acesta „dreptul de a comunica altora comorile Mântuirii”? (Pius XI, „Non abiamo bisogno”).

În Belgia, Leon Degrelle şi prietenii lui, eroi ai Acţiunii Catolice, au împrăştiat în jur aceste "comori ale mântuirii"... revizuite şi aduse la zi de părintele iezuit Staempfle, autorul din umbră al lucrării „Mein Kampf”.

Acelaşi lucru s-a întâmplat în Franţa, unde apostoli laici „alăturându-se activităţii apostolatului ierarhic (bisericesc)”, după cum a spus Pius XI, erau foarte ocupaţi în stabilirea unei noi colaborări. Să citim ce a scris Franz von Papen, şambelanul secret al papei şi mâna dreaptă a Führer-ului privitor la acest subiect: „Prima noastră întâlnire a avut loc în 1927, când o delegaţie germană, din care aveam onoarea să fac parte, a venit la Paris pentru "Săptămâna Socială a Institutului Catolic", sub preşedenţia monseniorului Baudrillart. A fost într-adevăr un prim contact fructuos pentru că marca începutul unui îndelung schimb de vizite între personalităţi importante din Franţa şi Germania. Din partea Franţei la acea conferinţă au participat: R.P. Delattre (iezuit), de la Briere (iezuit) şi Denset (iezuit)” (Franz von Papen, „Memorii”).

Mai departe acest apostol adaugă că, din când în când, „această conferinţă a catolicilor atingea măreţii supraomeneşti”. Această „măreţie” a atins apogeul la 14 iunie 1940, ziua în care steagul cu svastică flutura deasupra Parisului. Ştim că Goebbels, şeful propagandei hitleriste, indicase acea dată cu trei luni înainte, pe 14 martie, şi că ofensiva germană fusese lansată abia pe 10 mai.

Acurateţea acestei preziceri nu este chiar atât de uimitoare pe cât pare. „Iată raportul secret al agentului 654 J.56 aflat în slujba Serviciului Secret German, care trimitea aceste dezvăluiri lui Himmler”. „Paris, 5 iulie 1939: Pot să declar că, în Franţa, situaţia se află acum în mâinile noastre. Toate sunt pregătite pentru ziua "J" şi toţi agenţii noştri sunt la posturile lor. În mai puţin de câteva săptămâni poliţia şi sistemul militar vor cădea ca un pachet de cărţi”.

„Multe documente secrete relatează că trădătorii fuseseră aleşi cu mult timp înainte. Oameni ca Luchaire, Bucard, Deat, Doriot... şi Abel Bonnard de la Academia Franceză (Andre Guerber, „Himmler şi crimele

lui”). Acesta din urmă a fugit în Spania după eliberare. A revenit în Franţa 11 iulie 1958, s-a predat, dar a fost eliberat imediat de către preşedintele Curţii Supreme de Justiţie!

Cartea extrem de bine documentată a lui Andre Guerber dă detalii în ceea ce priveşte fondurile alocate acestor trădători de către S.R.-ul german. Aceşti bani erau câştigaţi pe merit din moment ce munca acestora era foarte eficace.

Pe lângă aceasta, atmosfera fusese pregătită cu mult timp înainte. Pentru "regenerarea" unei ţări potrivit voinţei Acţiunii Catolice, a fost pregătit un întreg incubator de ucenici-dictatori, după modelul lui Leon Degrelle, oameni ca Deat, Bucard, Doriot (cel care era, potrivit lui Andre Guerber, agentul nr.56 BK al serviciului secret german). Din toată această bandă pestriţă el era, de asemenea, cel mai bine văzut de arhiepiscopie şi, desigur, de Hitler, care mai târziu, la Sigmaringen i-a dat puteri depline.

Doriot era steaua care se ridica; dar pentru viitorul imediat şi pentru a crea cu multă prudenţă, o tranziţie spre prevăzuta şi dorita înfrângere era nevoie de alt om, un şef mult respectat care să fie capabil să camufleze un dezastru şi să-l prezinte ca pe o "regenerare naţională".

Deja în 1936, Canon Coube scria: „Domnul Dumnezeu care l-a adus pe Carol cel Mare şi pe eroii cruciadelor, mai poate încă ridica salvatori. Printre noi trebuie să existe oameni pe care El şi-a pus pecetea Sa şi care vor ieşi la iveală atunci când le va veni vremea... Printre noi trebuie să existe oameni ai clerului care sunt constructori ai marii regenerări a neamului. Dar care sunt condiţiile necesare de care au nevoie pentru a duce la îndeplinire această misiune? Calităţi naturale cum sunt inteligenţa şi caracterul; calităţi supranaturale ca supunerea faţă de Dumnezeu şi legile Lui – aceasta fiind cu atât mai indispensabilă cu cât această activitate politică este mai întâi morală şi religioasă. Aceşti izbăvitori şi oameni cu inimi generoase lucrează numai pentru gloria lui Dumnezeu...” (Canon Coube, „Sfânta Tereza a copilului Isus şi crizele timpului prezent”).

Când discipolul lui Loyola compunea aceste reflecţii religioase şi politice, el ştia cine ar fi piosul "izbăvitor", pentru că numele acestuia nu era un secret între clerici şi fascişti; aceasta ne este confirmată de François Tenand: „O campanie propagandistică inteligentă şi insistentă a început în sprijinul unei "dictaturi Petain"... În 1935, Gustave Herve a publicat un pamflet pe care îl vom examina mai jos... El este intitulat: "Avem nevoie de Petain", prefaţa lui fiind o apologie entuziastă a „regenerării Italiei” şi „a şi mai uimitoarei regenerări a Germaniei”, de asemenea o exaltare a minunaţilor conducători care erau autorii acestor regenerări. Acum ce putem spune despre poporul nostru francez?... Există un om pe aici în jurul căruia ne-am putea strânge. Avem şi noi un om providenţial... Vreţi să-l ştiţi, să-i cunoaşteţi numele? Este Petain”.

"Avem nevoie de Petain" pentru că patria noastră este într-o poziţie periculoasă; şi nu numai patria, dar şi catolicismul: „Civilizaţia creştină este condamnată la moarte dacă regimul dictatorial nu ia fiinţă în fiecare ţară”... Ascultaţi: „În vremuri de pace, un regim poate fi înlăturat doar printr-o lovitură de stat, dacă se vrea sau dacă regimul nu are sprijinul armatei şi administraţiei. Operaţiunea poate avea succes numai printr-un

război şi mai ales printr-o înfrângere” (François Tenand, „Ascensiunea politică a mareşalului Petain”).

Prin urmare, calea care trebuia urmată era deja clară încă din 193 cu scopul de a "re-creştina" Franţa; regimul trebuia înlăturat şi cea mai bună metodă era de a suferi o înfrângere militară care ne-ar fi plasat sub stăpânirea germană. În 1943, acelaşi lucru a fost confirmat de Pierre Laval, nobil papal şi preşedinte al guvernului de la Vichy: „Sper că Germania va fi biruitoare. Poate pare ciudat să auzi pe cineva care este înfrânt că doreşte victoria biruitorului. Dar asta pentru că acest război nu este ca cele dinainte. Este un adevărat război al religiei! Da, un război al religiei” (Postul de radio naţional [Franţa], 2 ian.1943).

Aceasta era într-adevăr ceea ce dorea biserica, chiar dacă este neplăcută pentru uitucul părinte Fessard, pe care l-am menţionat puţin mai devreme şi care nu doreşte să mai ştie de ceea ce era transmis la radio în America pentru 20 de milioane de ascultători ai "Frontului creştin", de către fratele său întru Loyola, părintele Coughlin: „Războiul german este o bătălie pentru creştinism” (7 iulie 1041).

Dar în timpul aceleiaşi perioade, în Franţa ocupată, cardinalul Baudrillart, rector al Institutului Catolic din Paris, spunea acelaşi lucru. Ascultaţi-l: „Războiul lui Hitler este o soluţie nobilă făcută cu scopul de a apăra cultura europeană” (30 iulie 1941).

Prin urmare, pe ambele maluri ale Atlanticului, ca şi în întreaga lume de altfel, vocile clerului cântau proslăvirea nazismului victorios. În Franţa, cardinalul Suhard, arhiepiscop de Paris, dădea un exemplu de colaborare deplină tuturor episcopatelor şi la fel făcea şi nunţiul iezuit, monseniorul Valerio Valeri.

După eliberare, guvernul a rugat Vaticanul să recheme nu mai puţin de 30 de episcopi şi arhiepiscopi care erau total compromişi. În final, Vaticanul a consimţit să recheme trei dintre ei.

„Franţa a uitat, scria Maurice Nadeau şi "La Croix", cel mai periculos purtător de cuvânt al colaboraţionismului, şi-a reluat locul printre publicaţiile Franţei libere, prelaţii care i-au îndemnat pe tinerii francezi să lucreze pentru victoria Germaniei nu au fost judecaţi” (Prefaţă la „A fost biserica colaboratoare?”, de Jean Cotereau).

În ziarul "Artaban" din 13 dec.1957, se putea citi: „În 1944, "La Croix" a fost pusă sub urmărire pentru că fusese de partea duşmanului, şi a fost adusă în faţa Curţii de justiţie din Paris; cazul a fost dat judecătorului Raoult, care l-a respins. Afacerea a fost discutată în Parlament pe 13 martie 1946 şi s-a aflat atunci că M. Menthon, ministru al Justiţiei şi responsabil cu cercetarea amănunţită a presei, luase apărarea publicaţiei "La Croix".

De fapt, „vocea gândirii pontificale” – aşa cum l-a calificat Pius XII în 1942, când l-a binecuvântat – a fost singura publicaţie care a fost scutită de măsurile de suprimare a publicaţiilor apărute în timpul ocupaţiei, şi chiar şi aşa, "Artaban" ne reaminteşte: „"La Croix" primea indicaţii de la locotenentul german Sahm şi, la Vichy, de la Pierre Laval”.

Desigur, "gândirea pontificală" şi directivele hitleriste coincideau în mod fericit. Acest fapt este confirmat dacă studiem cu atenţie ediţiile de război ale acestui ziar atât de stimat.

Una din atribuţiile iezuiţilor, şi nu de cea mai mică importanţă, era de a dirija întreaga presă catolică. În diferite ziare, ajustate nevoilor cititorilor lor, ei aruncau ca lucru de maximă necesitate, umbre ale acestei "gândiri pontificale" care, sub aspectele ei unduitoare, îşi atingea în mod implacabil ţelul propus. Nu există nici un ziar sau periodic "creştin" care să nu se bucure de colaborarea câtorva iezuiţi, desigur, foarte discreţi.

Aceşti preoţi care sunt „totul pentru toţi” sunt desigur cei mai potriviţi pentru rolul de cameleoni. Ştim ce au făcut ei, deşi după eliberare am avut surpriza să vedem apărând pretutindeni preoţi care „au făcut parte din rezistenţă” (alăturându-se acesteia mai târziu decât ceilalţi, cei drept!) şi care mărturiseau acum că biserica nu colabora: NICIODATĂ, NICIODATĂ.

Uitate, abolite, evaporate au fost articolele din "La Croix" şi din celelalte ziare catolice, mandatele episcopale, scrisorile pastorale, comunicările din partea Consiliului Cardinalului şi arhiepiscopilor, predicile cardinalului Baudrillart, care chemau tineretul francez să îmbrace uniforma nazistă şi să servească L.V.F.-ul, nu înainte de a jura credinţă lui Hitler! Toate acestea au fost uitate!

„Istoria este un roman”, spunea un gânditor deziluzionat. Cea corespunzătoare epocii noastre ar putea fi descrisă eu adevărat în această definiţie: romanul este scris sub ochii noştri. Mulţi "istorici" contribuie la aceasta, clerici binevoitori ca şi laici, şi putem fi siguri că rezultatul va fi edificator: un roman catolic, desigur. Contribuţia iezuiţilor este foarte mare, ei fiind merituoşi urmaşi ai părintelui Loriquet, a cărui „Istorie a Franţei” ne-a dat o asemenea imagine ireală a lui Napoleon.

În comparaţie cu această faptă vitejească plină de îndemânare, camuflarea colaborării dintre clerici şi ocupanţii germani din perioada 1940-1944 era o chestiune simplă, la fel şi contribuţia la dispariţia dovezilor acestei colaborări. Şi aceste fapte încă mai continuă; peste ani, atât de multe articole au fost scrise în ziare, periodice, cărţi sub patronajul lui "Imprimatur", menite să cânte laude îndreptate către super-patrioţii neînţeleşi ca Suhard, Baudrillart, Duthoit, Auvity, Du Bois de la Villerabel, Mayol de Luppe, etc.!!! Ce mulţime de pagini umplute cu laude la adresa atitudinii eroice a episcopatului în timpul anilor de război în care Franţa a trecut prin situaţii care au determinat episcopii francezi să devină "apărătorii cetăţii", cum scria un fals mucalit” (R.P. Deroo).

„Calomnie şi iar calomnie a ceea ce a fost!”, spunea Basile, acest tip desăvârşit de iezuit. „Reabilitare şi iar reabilitare!”, spun succesorii lui, marii scriitori ai "romanelor istorice". Şi această reabilitare este continuată pe scară largă. Generaţii viitoare, afundate sub torente de exagerări, îşi vor devota gândul plin de recunoştinţă spre aceşti "apărători" ai cetăţii, aceşti eroi ai bisericii romane şi ai Patriei, îmbrăcaţi în veşmintele albe ale nevinovăţiei datorită activităţii apologeţilor lor; iar unii din ei au fost chiar canonizaţi!

La 25 august 1944, cardinalul iezuit Suhard, arhiepiscop al Parisului (începând cu 11 mai 1940!) şi căpetenie a colaboratorilor clerici, a hotărât imperturbabil să sărbătorească "Te Deum"-ul victoriei în catedrala Notre-Dame. Am fost cruţaţi de această farsă scandaloasă numai datorită

„protestului energic al capelanului general al Forţelor Franceze de Interior – F.F.I.”).

Citim în "France-Dimanche" din 26 decembrie 1948: „eminenţa sa, cardinalul Suhard, arhiepiscop al Parisului, cu ocazia aniversării intrării sale în rândurile preoţimii, tocmai primea o scrisoare autografă de la Pius XII care îl felicita, printre altele, pentru rolul jucat de acesta în timpul ocupaţiei. Ştim că atitudinea cardinalului în timpul acelei perioade a fost criticată sever după eliberare. Când generalul de Gaulle s-a întors la Paris, în august 1944, a refuzat să se întâlnească cu cardinalul la „Te Deum”-u1 de la Notre-Dame. La vremea aceea, cardinalul era acuzat făţiş de „tendinţe colaboraţioniste”.

Felicitările papei sunt atunci de înţeles. Dar există o poveste a "Te Deum"-ului şi mai edificatoare. Iat-o:

După debarcarea aliaţilor, oraşul Renne a avut mult de suferit în luptele care au urmat şi au fost foarte mulţi morţi în rândul populaţiei civile, deoarece ofiţerul comandant al garnizoanei germane refuzase să evacueze populaţia. Când oraşul a fost luat, tocmai urma să se celebreze "Te Deum"-ul, dar episcopul Roques a refuzat categoric nu numai să oficieze ceremonia dar, de asemenea, nu a permis ca ea să se desfăşoare în catedrala sa. Să mulţumeşti Cerului pentru eliberarea oraşului era o ruşine intolerabilă în ochii prelatului. Din cauza atitudinii sale, el a fost arestat de către autorităţile franceze la reşedinţa arhiepiscopului.

O asemenea loialitate faţă de "gândirea papală" cerea o recompensă pe măsură. Ea a venit curând de la Roma sub forma pălăriei de cardinal. Putem să-l învinuim pe Pius XII de multe lucruri, dar trebuie să recunoaştem că întotdeauna i-a recompensat pe ai săi. O scrisoare menită să-l laude pe cardinalul Suhard, colaborator deosebit, mantia purpurie de cardinal pentru monseniorul Roques, erou al... Rezistenţei; acest mare papă a practicat o dreptate împărţită în mod just.

Desigur, anturajul său era în stare să-l sfătuiască în mod înţelept: doi iezuiţi germani, Leiber şi Hentrich, „cei doi secretari particulari şi favoriţi ai săi”. ("La Croix", 10 oct.1958). Confesorul său era iezuitul german, Augustin Bea. Sora Pasqualina, o călugăriţă germană era supraveghetoarea casei şi pe deasupra îi gătea masa. Chiar şi canarul, care răspundea la suavul nume de "Dumpfal", fusese importat de prin părţile Rinului.

Dar nu-i spusese Suveranul pontif lui Ribbentrop, după invadarea Poloniei de către Hitler, că „el întotdeauna avusese o afecţiunea deosebită pentru Germania”? („Documentaţia catolică”, din 15 martie 195X).

Capitolul 5. Gestapo-ul şi iezuiţii.

Dacă bunăvoinţa şi prietenia lui Pius XI şi Pius XII nu s-au oprit niciodată faţă de Führer-ul pe care l-au adus la putere, atunci trebuie să recunoaştem că el a îndeplinit toate condiţiile pactului prin care era legat de Vatican. Aşa cum promisese în mod expres să „ştranguleze” pe anticlericali, aceştia i-au urmat curând pe evrei şi liberali în lagărele de concentrare. Ştim cum a decis conducătorul celui de al III-lea Reich soarta evreilor: ei erau pur şi simplu masacraţi sau, când era mai avantajos, erau

puşi să trudească până la epuizare şi apoi lichidaţi. În acest caz, „soluţia finală” era doar întârziată.

Dar să vedem mai întâi cum o personalitate special „autorizată”, Franco, Cavaler al Ordinului lui Hristos, confirma explicit cârdăşia dintre Vatican şi nazişti. Potrivit ziarului "Reforma", iată ce publica presa dictatorului spaniol (Franco) la 3 mai 1945, data morţii lui Hitler: „Adolf Hitler, fiu al bisericii catolice, a murit apărând creştinismul. Prin urmare, este de înţeles că nu pot fi găsite cuvinte pentru a deplânge moartea lui, când s-au spus atâtea pentru a-i preamări viaţa. Deasupra rămăşiţelor lui pământeşti se înalţă figura sa morală biruitoare. Odată cu cununa de martir, Dumnezeu i-a dat lui Hitler laurii Victoriei” ("Reforma", 21 iulie 1945). Un comunicat dat la Vatican, via Madrid.

Desigur, eroul dispărut merita cu prisosinţă gratitudinea bisericii romane şi ei nu uitau. Hitler a servit biserica cu credincioşie: toţi cei pe care biserica îi socotea duşmani, au suferit consecinţele. Şi acest "fiu" bun n-a pregetat să plătească ceea ce datora sfintei biserici mamă, şi în special celor ce s-au înrolat ca soldaţi ai ei.

„Am învăţat mult de la Ordinul iezuit”, spunea Hitler... „Până acum nu a existat ceva mai grandios, pe pământ, ca organizaţia ierarhică a bisericii catolice. Am transferat o mare parte a acestui tip de organizaţie, în propriul meu partid... Vă voi împărtăşi un secret. Pun bazele unui ordin... În oraşele (în sensul de "cetăţile") ordinului meu, vom educa un tineret care va face lumea să tremure... Hitler s-a oprit apoi, spunând că nu poate divulga mai mult” (Hermann Rauschning, „Hitler mi-a spus”).

O altă personalitate hitleristă, Walter Schellenberg, fost şef al contra-spionajului german, completa aceste confidenţe ale Führer-ului după război: „Organizaţia SS a fost constituită de Himmler potrivit principiilor Ordinului iezuit. Regulamentul şi exerciţiile spirituale prescrise de Ignatiu de Loyola erau modelul pe care Himmler a încercat să le copieze cu exactitate... Reichführer SS – titlul lui Himmler ca şef suprem al SS-ului – urma să devină omologul generalului iezuiţilor şi întreaga structură a direcţiei era o imitaţie sau copie fidelă a ordinii ierarhiei bisericii catolice. Un castel medieval de lângă Paderborn în Westfalia, numit "Webelsburg" a fost restaurat; el a devenit ceea ce ar putea fi denumit "o mănăstire SS"” (Walter Schellenberg, „Şeful contraspionajului nazist vă vorbeşte”).

În ceea ce îi privea, cei mai buni scriitori-teologi erau ocupaţi cu demonstrarea asemănării dintre doctrinele naziste şi catolice. Şi în acest domeniu, fiii lui Loyola erau cei mai ocupaţi. De exemplu, să vedem cum prezenta publicului Michaele Schmaus, teolog iezuit, o serie de studii pe marginea acestui subiect. "Imperiul şi biserica" reprezintă o serie de scrieri care ar trebui să ajute la edificarea celui de al III-lea Reich, căci ea uneşte statul naţional-socialist cu creştinătatea catolică... „Mişcarea naţional-socialistă este cel mai viguros şi mai masiv protest împotriva spiritului secolelor XIX şi XX... Un compromis între credinţa catolică şi gândirea liberală este imposibil... Nimic nu se opune mai puternic catolicismului decât democraţia... Sensul redescoperit al "autorităţii stricte" deschide din nou calea unei interpretări reale a autorităţii ecleziastice... Neîncrederea în libertate este bazată pe doctrina catolică a

păcatului originar... Poruncile naţional-socialiste şi cele ale bisericii catolice au acelaşi ţel...”

Acest ţel era "noul Ev-mediu" pe care Hitler îl promisese Europei. Asemănarea dintre pasionatul anti-liberalism al acestui iezuit din München şi fanatismul exprimat în timpul actului dedicării F.N.C.-ului din biserica Montmartre era izbitoare. În timpul ocupaţiei, R.P. Merkle scria: „În aceste zile, libertatea nu mai merită nici o consideraţie”.

Citate precum acesta ar putea fi date la infinit. Nu este această ură de libertate sub toate formele ei însăşi caracteristica stăpânului de la Roma? Este uşor de înţeles cum de s-au armonizat atât de bine doctrinele naziste cu cele catolice. Cel care a demonstrat cu pricepere acest acord, „iezuitul Michaele Schmaus”, a fost numit de "La Croix", zece ani după terminarea războiului, „marele teolog din München” şi nimeni nu va fi surprins să afle că el a fost făcut „Prinţ al bisericii” de către Pius XII.

În aceste condiţii, ce mai rămâne din scrisoarea enciclică "Mit brennender Sorge" a lui Pius XI, care părea că atacă nazismul? Nici un cazuist nu a încercat să ne lămurească... desigur!

"Marele teolog" Michaele Schumaus avea mulţi rivali, potrivit unui autor german care vede în cartea „Katolisch-Konservatives Erbgut” cea mai uimitoare carte publicată vreodată de editurile catolice germane. „Această antologie care adună la un loc texte din principalii teoreticieni catolici ai Germaniei, de la Gorres la Vogelsang, ne face să credem că naţional socialismul a izvorât din ideile catolice”. Când a scris această prefaţă, Günter Buxbaum nu-şi dădea seama că descrierea sa era perfectă.

O altă persoană bine informată, principalul izvor al pactului dintre Sfântul Scaun şi Berlin şi şambelanul secret al papei, Franz von Papen, era şi mai explicit: „Al III-lea Reich este prima putere mondială care nu numai că recunoaşte, dar pune şi în practică înaltele principii ale papalităţii”.

Acestei afirmaţii noi i-am adăuga rezultatul acestei „puneri în practică”: 25 de milioane de victime ale lagărelor de concentrare – cifră oficială publicată de ONU.

Aici găsim necesar să amintim ceva în special pentru acei care nu pot admite că masacrele organizate erau unul din "înaltele principii" ale papalităţii. Desigur, această candoare este menţinută cu sârguinţă: „Asemenea fapte barbare ţin de trecut!” Asta o spun "bunii apostoli" oamenilor de rând, în timp ce ridică din umeri în faţa necatolicilor „pentru care focurile Sfintei inchiziţii mai ard încă” ("Mărturia creştină", ziar, 6 dec.1957).

Aşa să fie! Dar să punem de-o parte mărturiile foarte abundente despre ferocitatea clericală a anilor de demult şi să le luăm în consideraţie pe cele de privesc secolul XX. Nu vom reaminti nici isprăvile unor oameni ca Stepinac sau Marcone din Croaţia, nici de cele ale lui Tiso în Slovacia, dar ne vom limita să examinăm cât de ortodoxe erau "înaltele principii" pe care ei le puneau în practică. Sunt aceste principii, astăzi, renegate printr-o "doctrină luminoasă", sunt ele respinse în mod oficial de Sfântul Scaun, la fel ca şi alte greşeli ale trecutului întunecat? Este uşor de aflat.

Să deschidem, de exemplu, „Mari apologii” a abatelui Jean Vieujan, care cu greu ar putea fi considerată „medievală”, deşi este datată „193X”;

Ce citim aici? „Pentru a accepta principiile Inchiziţiei, trebuie să posezi doar o mentalitate creştină, şi asta este tocmai ceea ce le lipseşte creştinilor... Biserica nu are nici o sfială în acest domeniu”. Nimeni nu ar fi putut s-o spună mai bine. Este necesară o altă dovadă, nu mai puţin ortodoxă şi modernă? Ascultaţi-l pe R.P. Janvier, un faimos predicator la Notre Dame: „Prin natura puterii ei indirecte asupra chestiunilor pământeşti, nu ar trebui ca biserica să aibă dreptul să aştepte de la statele catolice ca acestea să oprime pe eretici chiar până la lichidarea lor? Iată răspunsul meu: Da, eu susţin aceasta, să se meargă până la moartea acestora!... Sprijinindu-mă mai întâi de toate pe practică şi apoi pe învăţătura bisericii; şi sunt convins că nici un catolic nu va susţine contrariul fără a păcătui în mod grav”.

Nu am putea să-l acuzăm pe acest teolog că ar vorbi în dodii. Cuvântarea sa a fost clară şi limpede. Ar fi imposibil să spui mai mult cu mai puţine cuvinte. Totul este aici, privitor la dreptul pe care biserica şi-l arogă de a-i extermina pe acei a căror credinţă nu corespunde cu a ei: „învăţătura” care o sileşte, „practica” ce o legitimează prin tradiţie şi chiar „chemarea la ordine a statului creştin”, reprezentată atât de bine de cruciada hitleristă.

Următoarele cuvinte, departe de a fi ambigui, nu au fost pronunţate în întunecimea Evului Mediu: „Biserica poate condamna pe eretici la moarte pentru că orice drept pe care aceştia îl au există numai datorită toleranţei noastre, şi aceste drepturi sînt aparente doar, nu şi reale”. Autorul acestei afirmaţii este generalul iezuit, Franz Wern (1906-1915) şi faptul că era german dă şi mai multă greutate declaraţiei sale.

Tot în timpul secolului XX, cardinalul Lepicier, conducător notoriu al bisericii, scria: „Dacă cineva declară în mod public că este un eretic sau încearcă să-i convertească pe alţii prin cuvântul sau faptele sale, nu numai că poate fi excomunicat, dar de asemenea poate fi pe bună dreptate omorât”. Dacă acesta nu este un apel caracteristic la crimă, atunci nu ştiu ce să mai zic.

Este dorită de asemenea şi contribuţia suveranului pontif? Iat-o, din partea unui papă modern al cărui "liberalism" a fost criticat de clerul intransigent: papa iezuit, Leon XIII: „Blestemul este asupra oricărui om care spune că Duhul Sfânt nu doreşte ca noi să-i omorâm pe eretici”. Ce altă autoritate poate fi invocată mai presus de cea a Duhului Sfânt? Chiar dacă acest lucru poate nemulţumi pe cei ce manipulează perdelele de fum (cu referire la cei ce semnalizează prin coloane de fum alegerea unui nou papă), care încearcă să liniştească conştiinţele nelinişţite, "înaltele principii" ale papalităţii rămân neschimbate şi, printre altele, exterminarea în numele credinţei este tot atât de valabilă şi canonică azi precum a fost şi în trecut. O concluzie „foarte iluminantă” – ca să folosim un cuvânt atât de drag misticilor – când luăm în considerare ceea ce s-a întâmplat în Europa între 1939 şi 1945.

„Hitler, Goebbels, Himmler şi cei mai mulţi membri din «vechea gardă» a partidului erau catolici”, scria Frederic Hoffet. „Şi asta nu întâmplător, căci datorită apartenenţei religioase a şefilor, guvernul naţional-socialist a fost unul din cele mai catolice din câte a avut Germania... Această înrudire între naţional-socialism şi catolicism este şi

mai izbitoare dacă studiem cu mai multă atenţie metodele de propagare dă şi organizarea internă a partidului. Privitor la acest subiect, nimic nu este mai concludent decât activitatea lui Josef Goebbels. Acesta fusese crescut într-un colegiu iezuit şi făcuse seminarul teologic înainte de a se dedica literaturii şi politicii... Fiecare pagină, fiecare rând al scrierilor sale reînvie învăţătura profesorilor săi; aşa că el pune accentul pe supunere... pe dispreţul faţă de adevăr... „Unele minciuni sînt tot atât de necesare ca şi pâinea!”, proclama el în virtutea relativismului moral extras din scrierile lui Ignaţiu de Loyola.

Hitler nu acordă laurii iezuitismului şefului propagandei, ci şefului Gestapo-ului, după cum spunea şi celor apropiaţi: „Îl pot vedea pe Himmler ca pe un Ignatiu de Loyola al nostru”. Ca să vorbească astfel, Führer-ul trebuie să fi avut motive serioase. Mai întâi observăm că Kurt Heinrich Himmler, Reichführer al SS-ului, Gestapo-ului şi forţelor poliţieneşti germane, părea a fi unul din cei mai impregnaţi de clericalism dintre toţi membrii anturajului catolic al lui Hitler. Tatăl său fusese director al unei şcoli catolice în München şi apoi tutore al Prinţului Rupecht al Bavariei. Fratele său, călugăr benedictin, trăise la mănăstirea Maria Zaach, unul din locurile cele mai înalte ale pangermanismului. El a mai avut un unchi care a ocupat o poziţie înaltă în canonul Curţii Bavariei, iezuitul Himmler.

Autorul german, Walter Hagen, dă de asemenea unele informaţii discrete: „Generalul iezuiţilor, contele Halke von Ledochovschi, era pregătit să organizeze, pe bazele obişnuite ale anti-comunismului, unele colaborări între Serviciul secret german şi Ordinul iezuiţilor”.

Ca rezultat, în cadrul Serviciului central de securitate al SS, s-a înfiinţat o organizaţie, iar majoritatea poziţiilor cheie erau ocupate de preoţi catolici purtând uniforma neagră a SS-ului. Părintele iezuit Himmler era unul din ofiţerii superiori ai acestei organizaţii.

După capitularea celui de al treilea Reich, părintele iezuit Himmler a fost arestat şi închis la Nüremberg. Audierea lui de către tribunalul internaţional ar fi putut dezvălui lucruri foarte importante, dar Providenţa a vegheat cu ochi vigilenţi: unchiul lui Heinrich Himmler nu a mai apărut înaintea tribunalului. Într-o dimineaţă, el A FOST GĂSIT MORT ÎN CELULA LUI, iar publicul nu a aflat niciodată cauza morţii sale. Nu vom păta memoria acestui cleric presupunând că îşi pusese capăt zilelor de bună voie, împotriva învăţăturii solemne a bisericii romane.

Desigur, moartea lui a fost la fel de bruscă şi oportună ca aceea a unui alt iezuit, cu puţin timp înainte, părintele Staempfle, autorul nerecunoscut al cărţii lui Hitler, "Mein Kampf". Stranie coincidenţă, desigur.

Dar să ne întoarcem la Kurt Heinrich Himmler, şef al Gestapo-ului, ceea ce înseamnă că a ţinut în mâinile sale principalele pârghii ale puterii acelui regim. Care este meritul său personal în câştigarea unei ase menea poziţii înalte? A văzut Hitler în el un geniu superior, atunci când l-a comparat cu creatorul Ordinului iezuit? Desigur, nu este ceea ce spun mărturiile celor care îl cunoşteau şi care vedeau în el nimic mai mult decât o mediocritate.

Oare strălucea acea stea cu o lumină de împrumut? Cine este cu adevărat K. H. Himmler, şeful oficial care a domnit de fapt peste Gestapo şi peste serviciile secrete? Cine trimitea milioane de oameni, deportaţi din motive politice, împreună cu evreii la moarte? Era cumva nepotul insipid al unchiului, fost canon al Curţii Bavariei, unul din favoriţii lui Ledochovschi, un părinte iezuit şi ofiţer superior în SS?

Poate părea necugetat şi chiar obraznic să scrutezi atât de indiscret scena ascunsă a istoriei. Piesa se joacă pe scenă înaintea luminilor combinate ale rampei. Acest lucru este normal pentru orice spectacol; iar cel care vrea să privească dincolo în culise poate fi privit ca unul car produce tulburări şi este prost crescut.

Totuşi, vraja care îi leagă pe actori de acela asupra căruia sînt fixate privirile publicului, vine în întregime din spatele scenei. Acest lucru este mai evident atunci când studiem pe aceşti "monştri sacri" şi ne dăm seama că, de fapt, ei sînt departe de ceea ce ne închipuim noi că reprezintă.

Aceasta s-a întâmplat şi în cazul lui Himmler. Dar n-ar fi drept să spunem acelaşi lucru despre cel care l-a folosit ca mâna lui dreaptă, adică Hitler? Când îl vedeam pe Hitler gesticulând pe ecran sau îl auzeam lătrându-şi cuvântările lui isterice, nu aveam oare impresia că priveam mişcările unui automat greşit reglat, cu resorturile întinse la maxim? Chiar mişcările sale cele mai simple ne reamintesc de o păpuşă mecanică. Cât despre ochii lui goi şi bulbucaţi, nasul lipsit de fermitate, fizionomia puhavă a cărei vulgaritate nu putea fi salvată de meşa de păr sau mustaţa perie care părea lipită sub nas...

Era oare acest tip mormăit la întâlnirile publice, un adevărat şef? Era el adevăratul "stăpân" al Germaniei, un autentic om de stat al cărui geniu urma să întoarcă lumea cu susul în jos? Sau era doar un înlocuitor rău al tuturor acestora? O piele de acoperire isteţ umflată şi o fantomă pentru mânuirea maselor, un agitator al mulţimilor?

El însuşi a recunoscut aceasta atunci când a spus: „Eu sînt doar o trâmbiţă”. François Poncet, ambasadorul Franţei la Berlin, confirmă că Hitler muncea foarte puţin, nu prea citea şi îi lăsa pe colaboratorii săi să-şi vadă de ale lor. Cei care îl ajutau dădeau aceeaşi impresie de goliciune şi irealitate. Primul, Rudolf Hess, care a zburat spre Anglia în 1941, a apărut la procesul de la Nüremberg ca un străin de această lume şi nu am aflat niciodată dacă era complet nebun sau era doar lunatic.

Al doilea era grotescul Goering, încrezut şi obez, care purta cea mai spectaculoasă uniformă de operetă, un mâncău, un mare jefuitor de picturi şi, pe deasupra, morfinoman.

Celelalte personalităţi principale ale partidului era asemănătore şi la procesul de la Nüremberg una din cele mai mari surprize a ziariştilor a fost că aceşti oameni, pe lângă defectele lor individuale, erau lipsiţi de inteligenţă, caracter şi erau mai mult sau mai puţin insignifianţi.

Singurul care a stat deasupra acestei adunări vulgare – datorită agerimii dar nu şi meritelor sale morale – a fost Franz von Papen, şambelanul papei, „omul bun la toate”... care urma să fie achitat.

Dacă Führer-ul se dovedeşte a fi o marionetă extraordinară, era oare cel care l-a creat mai deosebit? Să ne amintim maimuţărelile acelui „Cezar

potrivit pentru carnaval”, rostogolindu-şi ochii lui mari şi negri pe care îi dorea scânteietori, pe sub acea neobişnuită pălărie împodobit cu ciucuri! Şi acele fotografii destinate propagandei, luate dinspre picioare şi care scoteau în evidenţă doar fălcile, omul minune, ca o stâncă neclintită – simbol al voinţei care nu cunoştea obstacole!

Ce voinţă! Din mărturisirile câtorva tovarăşi ai lui, aveam imaginea cumplită a unui om mereu indecis; acest "om minune" care urma să „cotropească totul” în forţă (ca să folosim termenii cardinalului Ratti, viitor Pius XI), nu a rezistat avansurilor făcute de către cardinalul iezuit Gasparri, Secretar de Stat, în numele Vaticanului. Doar câteva întâlniri secrete l-au convins pe "revoluţionar" să se înroleze cu tot calabalâcul sub stindardul Sfântului Scaun, pentru a-şi construi o carieră strălucită pe care o ştim atât de bine, încât fostul ministru, Carlo Sforza, a putut scrie: „Într-o zi, când timpul va fi atenuat amarul şi ura, se va recunoaşte că orgia brutalităţilor sângeroase care au transformat Italia într-o închisoare pentru 20 de ani şi în ruine de-a lungul războiului din 1940-1945, îşi au originea într-un caz aproape unic în istorie: completa disproporţie dintre legenda creată artificial în jurul unui nume şi reala capacitate a bietului diavol care a purtat acel nume, un om care nu se împiedica de cultură”.

Această formulă perfectă este aplicabilă lui Hitler, ca şi lui Mussolini: aceeaşi disproporţie între legendă şi capacitate, aceeaşi lipsă de cultură a acestor aventurieri mediocri cu trecut aproape identic; carierele lor luminoase îşi pot găsi explicaţia numai în darul lor de a manipula masele, un dar care le-a adus o publicitate orbitoare.

Că legenda era „creată artificial”, este evident atunci când ştim că astăzi apariţia retrospectivă a Führer-ului pe ecranele din Germania provoacă nimic mai mult decât un imens râs.

Dar nu era chiar această certă inferioritate a acestor „oameni providenţiali” adevăratul motiv al alegerii lor şi ridicării lor la putere. De fapt, această lipsă de calităţi individuale poate fi găsită la toţi cei aleşi de papalitate spre a fi conducători. Atât în Germania cît şi în Italia erau câţiva oameni de Stat, adevăraţi conducători, care erau capabili să preia conducerea şi să guverneze fără a trebui să apeleze la acest mistic delirant. Dar aceştia erau prea strălucitori din punct de vedere intelectual şi nu erau suficient de înţelegători. Vaticanul, şi în special „eminenţa cenuşie”, von Zedochovschi, nu i-ar fi putut ţine ca pe un baston în mâna sa, şi nu i-ar fi putut determina să servească scopurilor sale cu orice preţ, până la lovitura finală.

Am văzut că atât Mussolini cât şi Hitler s-au dovedit foarte maleabili când emisarii Sfântului Scaun le-au oferit puterea. Planul lui Zedochovschi era să creeze o federaţie a naţiunilor catolice în centrul Europei, în care Bavaria şi Austria (guvernată de iezuitul Seipel) ar fi avut întâietate. Bavaria trebuia să fie separată de Republica Germană de la Weimar – şi, ca din întâmplare, agitatorul Hitler, de origine austriacă, era atunci separatorul Bavariei.

Dar şansa de a realiza această federaţie şi de a-l aşeza pe un Habsburg la conducerea ei devenea tot mai slabă, pe măsură ce Pacelli devenea tot mai conştient de slăbiciunea Republicii germane datorită slabului ajutor acordat ei de aliaţi. Speranţa de a pune mâna pe Germania

ca un întreg s-a născut apoi la Vatican şi planul a fost modificat în consecinţă: „Hegemonia Prusiei protestante trebuia distrusă şi Reich-ul trebui să domine Europa – şi pentru a preveni federalismul german – Reich-ul trebuia reconstruit în aşa fel încât catolicii să fie stăpâni” (ziarul "Mercure de France", "Pius XI şi Hitler", 15 ianuarie 1934).

Aceasta este de ajuns. Făcând „stânga împrejur”, Hitler, împreună cu „cămăşile lui brune”, s-a transformat dintr-un separatist al Bavariei, într-un apostol al Marelui Reich.

Capitolul 6. Lagărele morţii şi cruciadele antisemite.

În ce măsură au fost catolicii stăpâni ai Germaniei naziste, a ieşi curând la iveală, la fel şi severitatea cu care au fost aplicate câteva dintre "înaltele principii ale papalităţii".

Liberalii şi evreii au avut destul timp liber ca să-şi dea seama cât de „la zi” erau aceste principii, fapt confirmat de cele mai multe voci ortodoxe. Dreptul pe care şi l-a arogat biserica de a extermina încet sau rapid pe cei ce-i stăteau în cale, a fost pus în practică la Auschwitz, Dachau, Belsen, Buchenwald şi alte lagăre ale morţii.

Gestapo-ul lui Himmler, „Ignaţiu de Loyola al nostru”, executa cu sârguinţă aceste fapte de caritate; Germania civilă şi militară a trebuit să se supună „ca un cadavru în mâna celui ce-l cară” acestei puternice organizaţii.

Nu este nevoie să spunem că Vaticanul şi-a spălat mâinile în legătură cu aceste orori. Acordându-i un interviu ziaristului elveţian dr. Nerin F.Gun, care fusese el însuşi deportat şi se întreba de ce nu intervenise papalitatea atunci, măcar acordând un minim de ajutor acelor nenorociţi, papa Pius XII a avut neruşinarea să răspundă: „Ştiam că, din motive politice, în Germania au avut loc persecuţii violente, dar noi nu am fost informaţi niciodată asupra caracterului inuman al represiunii naziste” ("Gazette of Lausanne", 15 nov.1945). Şi asta pe vremea când prezentatorul de la Radio Vatican, R.P.Mistiaen, declara că fuseseră primite „dovezi zdrobitor de documentate” asupra caracterului represiunii naziste.

Fără îndoială, Sfântul Părinte „nu era informat” nici de ceea ce se întâmpla în lagărul de concentrare al ustaşilor, în ciuda prezenţei la Zagreb a propriului său legat.

Odată, totuşi, Sfântul Scaun a fost văzut interesându-se de soarta unor oameni condamnaţi la deportare. Erau 528 de misionari protestanţi, supravieţuitori ai celor care fuseseră luaţi prizonieri de japonezi în insulele din Pacific şi internaţi în lagărele din Filipine. Andre Ribard, în excelenta sa carte „1960 şi secretul Vaticanului”, dezvăluie intervenţia pontificală în numele acestor nenorociţi.

Textul apare sub numărul 1591, datat: Tokio, 6 aprilie 1943, într-un raport din partea Departamentului de probleme religioase din teritoriile ocupate, şi citez următorul paragraf: „Se exprimă dorinţa bisericii catolice de a-i vedea pe japonezi urmându-şi politica fără a permite anumitor propagatori religioşi să facă greşeala de a recâştiga o libertate care nu li se permite”.

Din punct de vedere „creştin”, acest pas caritabil nu are nevoie de nici un comentariu, dar nu reprezintă oare ceva semnificativ din punct de vedere politic? În Slovacia – după cum ştim – M. Tiso, iezuitul conducător, era de asemenea liber să persecute „fraţii de altă credinţă”, deşi Germania – stat faţă de care Slovacia era satelit – era protestantă în mare parte. Aceasta spune multe despre influenţa pe care o avea biserica romană în Reich-ul hitlerist!

Am văzut, de asemenea, rolul jucat de reprezentanţii acestei biserici în Croaţia, în exterminarea credincioşilor ortodocşi.

Cât despre cruciada antisemită, capodoperă a Gestapo-ului, trebuie să menţionez din nou rolul jucat aici de Roma, fiindcă am amintit deja de isprăvile monseniorului Tiso, principalul furnizor al camerelor de gazare de la Auschwitz. Iată câteva documente la acest dosar.

Mai întâi, iată o scrisoare din partea monseniorului Leon Berard, ambasador al guvernului de la Vichy la Sfântul Scaun:

„Domnului Mareşal Petain,

În scrisoarea dvs., datată 7 august 1941, mă onoraţi cu rugămintea de a vă da unele informaţii privind dificultăţile ce ar putea apărea – din punctul de vedere al bisericii catolice – ca urmare a măsurilor pe care guvernul dvs. le-ar lua în ceea ce-i priveşte pe evrei. Am onoarea să vă răspund că nu mi s-a spus la Vatican nimic care ar putea fi interpretat ca o critică sau dezaprobare a legilor sau directivelor în chestiune”.

Periodicul "L'Arche", menţionând această scrisoare într-un articol intitulat „Tăcerea lui Pius XII”, vorbeşte despre un raport ulterior complementar trimis de Leon Berard la Vichy pe 2 septembrie 1941: „Este vreo contradicţie între statutul evreilor şi doctrina catolică? Numai una, şi Leon Berard o aşează cu respect sub ochii şefului statului. Ea rezidă din faptul că legea din 2 iunie 1941 îi defineşte pe evrei ca fiind o rasă., Biserica (scria ambasadorul Vichy-ului) nu a declarat niciodată deschis că tuturor cetăţenilor li s-ar cuveni drepturi egale... Aşa cum mi-a spus o persoană cu autoritate de la Vatican, nu veţi avea necazuri în ceea ce priveşte statutul evreilor” ("L'Arche", noiembrie 1958).

Iată, „pusă în practică”, "teribila" scrisoare enciclică "Mit Brennender Sorge", împotriva rasismului, la care se referă toţi apologeţii. Dar găsim ceva şi mai bun în cartea lui Leon Poliakov: „Propunerea bisericii protestante din Franţa ca, împreună cu biserica romană, să ia unele măsuri împotriva arestării evreilor în timpul verii anului 1942, a fost respinsă de demnitarii catolici”.

Mulţi parizieni îşi aduc aminte cum copiii evrei erau luaţi de la mamele lor şi trimişi cu trenuri speciale în crematoriile de la Auschwitz. Aceste deportări ale copiilor sunt confirmate, printre alte documente oficiale, într-o notă a SS Haupsturmführer Danneker, din 21 iulie 1942. Această groaznică cruzime a biserici romane – şi mai ales a şefilor săi – a inspirat, cu puţin timp în urmă, rândurile răzbunătoare ale periodicului mai sus menţionat, "L'Arche": „De-a lungul a cinci ani nazismul fost autorul atrocităţilor, profanărilor, blasfemiei şi crimei. De-a lungul a cinci ani a masacrat milioane de evrei – 6 milioane – dintre care 1.800.000 de copii.

Cine, da, cine spunea odată: lăsaţi copiii să vină la mine? Şi pentru care motiv? „Lăsaţi copiii să vină la mine ca să-i pot măcelări?” Acel papă militant a fost urmat de unul diplomat.

Din Parisul ocupat, mergem la Roma, ocupată de asemenea de Germania după căderea Italiei. Iată mesajul adresat lui Ribbentrop, ministrul afacerilor externe al guvernului nazist german: „Ambasada Germaniei la Sfântul Scaun, Roma, la 28 octombrie, 1943. Chiar dacă a fost presat din toate părţile, papa nu şi-a exprimat dezaprobarea faţă de deportarea evreilor din Roma. El se poate aştepta din partea duşmanilor noştri la reproşuri faţă de atitudinea sa, fapt ce va fi exploatat de protestanţii din ţările anglo-saxone în propaganda lor împotriva catolicismului; gândindu-ne la această delicată problemă, periclitarea relaţiilor noastre cu guvernul german a fost factorul decisiv...” Semnat: Ernst von Weiszaeker („Arhivele secrete din Wilhelmstrasse”).

Referindu-se la cariera acestui baron von Weiszaeker – judecat ca şi criminal de război „pentru că a pregătit listele de exterminare” – "Le Monde" scrie pe 27 iulie 1947: „Prevăzând înfrângerea Germaniei, el s-a numit pe el însuşi ambasador la Vatican, profitând de această ocazie pentru a lucra mai îndeaproape cu Gestapo-ul”.

În sprijinul cititorilor noştri care nu s-au convins pe deplin, vom cita următorul document german care dezvăluie ordinele date de Vatican – şi de iezuiţi – împotriva evreilor, înainte de începerea războiului: „Studiind evoluţia antisemitismului în Statele Unite, observăm cu interes că numărul ascultătorilor postului de radio condus de părintele iezuit Coughlin, bine-cunoscut pentru antisemitismul lui, depăşeşte 20 de milioane” („Arhivele secrete din Wilhelmstrasse”, doc. 83-2619-I, Berlin).

Antisemitismul militant al iezuiţilor în Statele Unite, ca pretutindeni de altfel, nu ne miră la aceşti ultramontanişti, pentru că este în deplină concordanţă cu „doctrina”. Să vedem ce are de spus în legătură cu acest subiect Daniel Rops de la Academia Franceză; acest autor specializat în literatură religioasă, a publicat numai sub auspiciile „Imprimatorului”. Citim într-una din cele mai cunoscute lucrări ale sale, „Isus şi timpul Său”, publicată în 1944, în timpul ocupaţiei germane: „Peste veacuri, oriunde a fost împrăştiată rasa evreiască, a curs sânge şi întotdeauna chemarea la crimă rostită în sala de judecată a lui Pilat s-a înecat într-un strigăt de disperare repetat de mii de ori. Chipul unei naţiuni evreieşti persecutate umple istoria, dar nu poate umbri cealaltă faţă, mânjită cu sânge şi scuipată, faţă de care mulţimea evreiască nu simte nici o milă. Fără îndoială, Israel nu a avut de ales şi a trebuit să-L omoare pe Dumnezeul său după ce l-a renegat, şi, cum sângele cere în mod tainic sânge, mila creştină se poate să nu aibă nici ea de ales; cum să nu compenseze Cel Sfânt cumplita crimă (crucificarea) cu pogromuri cumplite?”

Bine zis! Sau spus mai pe şleau, dacă mii de evrei au trebuit să meargă în camerele de gazare de la Auschwitz, Dachau sau alte lagăre, atunci aceasta era ceea ce ei meritau. Această nenorocire venea prin „vo-inţă divină” şi „mila creştină” ar fi făcut o greşeală dacă s-ar fi îndreptat spre ei.

Eminentul profesor Jules Isaac, preşedinte al organizaţiei „Prietenia iudeo-creştină”, a exclamat atunci când s-a referit la acest pasaj: „Aceste

teribile şi blasfemiatoare fraze provoacă o oroare insuportabilă”, afirmaţie şi mai accentuată printr-o notă care spune: „Printre evreii de azi, unii încearcă să se scuture de această grea responsabilitate. Onorabile sentimente, desigur, dar nu putem contrazice evidenţele istoriei. Teribila greutate (a morţii lui Isus) pe care trebuie să o poarte Israelul nu depinde de oameni ca să fie respinsă” (Jules Isaac, "Isus şi Israel”).

Deci, de la afirmarea doctrinală a înaltelor principii papale, până la punerea lor în practică de către Himmler, „Loyola al nostru”, cercul se închide – şi putem spune – antisemitismul furibund al Führer-ului şi-a pierdut cea mai mare parte din mister. Dar, întorcându-ne la subiect – nu aruncă aceasta mai multă lumină asupra acelui personaj înşelător? Lucrurile imaginate înainte de război într-o încercare de a explica disproporţia evidentă dintre om şi rolul pe care l-a avut de jucat! Era un gol, un vid simţit de toţi. Pentru a umple acest gol, au abundat legendele: au fost împrăştiate în străinătate poveşti, nu totdeauna fără scopul secret de a induce în eroare! Ştiinţe oculte, magicieni orientali, astrologi, au inspirat – se spunea – pe sihastrul somnambul de la Berchtesgaden. Şi alegerea zvasticii ca insignă a partidului nazist, originară fiind din India, părea să susţină această idee.

Domnul Maxime Mourin respinge însă această afirmaţie: „Adolf Hitler fusese elev al şcolii din Lambach şi a cântat în corul de băieţi al catedralei cu acelaşi nume. El a descoperit acolo zvastica, pentru că era semnul heraldic al preotului Hagen, administratorul abaţiei” (Maxime Mourin, „Istoria marilor puteri”).

Inspirarea Führer-ului este, de asemenea, explicată cu uşurinţă, fără a fi nevoie să se recurgă la filozofii tainice sau exotice. Dacă este evident că acest „fiu al bisericii catolice”, cum l-a descris Franco, era supus unor impulsuri din partea unor conducători tainici, ştim, de asemenea, că aceştia nu au nimic în comun cu magia orientală.

Iadul pământesc care a devorat 25 de milioane de victime poartă o altă pecete, uşor de recunoscut: cea a oamenilor care au fost nevoiţi să treacă printr-o lungă şi meticuloasă „instruire” prescrisă de „Exerciţiile spirituale” (ale iezuiţilor).

Capitolul 7. Iezuiţii şi Collegium Russicum.

Printre nenumăratele cauze care au determinat Vaticanul să hotărască începerea primului război mondial, prin îndemnarea lui Franz Iozef, împărat al Austriei, de a „pedepsi crunt pe sârbi”, una din cele mai importante a fost, după cum am văzut, dorinţa de a da o lovitură decisivă bisericii ortodoxe, această biserică rivală de secole.

În spatele micii naţiuni sârbe Vaticanul vedea Rusia, tradiţionalul protector al bisericii ortodoxe din Balcani şi din Europa de Est; şi lovind Serbia, ţintea şi Rusia. Iată ce scria Pierre Dominique: „Pentru Roma, această afacere a devenit de o importanţă vitală: o victorie a monarhiei apostolice asupra ţarismului putea fi considerată ca o victorie a Romei asupra bisericii schismatice din Est”.

Conducerea bisericii romane nu s-a îndoit nici o clipă că o asemenea victorie ar putea fi obţinută fără un măcel gigantic. Riscul, sau mai bine zis

certitudinea acestuia, a fost acceptat, pentru că alianţele îl făceau inevitabil. Îndemnat de secretarul său de stat, Merry del Val, Pius X nu l-a ţinut secret şi însărcinatul cu afaceri al Bavariei scria guvernului său în ajunul conflictului: „El (papa) nu crede că armatele franceze şi ruse ar reuşi într-un război împotriva Germaniei” (Baverische Dokumente zum Kriegsausbruch, III, pag. 206).

Aceste calcule josnice s-au dovedit a fi greşite. Primul război mondial, care a devastat nordul Franţei şi a lăsat în urma lui câteva milioane de morţi, nu a împlinit dorinţele Romei; în schimb a divizat Austro-Ungaria, lipsind Vaticanul de cea mai importantă fortăreaţă din Europa şi i-a eliberat pe slavii care făceau parte din acea dublă monarhie a stăpânirii apostolice a Vienei.

În plus, revoluţia rusă a eliberat de sub controlul Vaticanului pe acei romano-catolici – din care mare parte de origine poloneză – care trăiau în fostul imperiu ţarist.

Înfrângerea a fost totală. Dar cu recunoscuta-i răbdare şi migală, biserica romană era gata să reînceapă cu noi eforturi atacul asupra Estului, fapt care se combina atât de bine cu ambiţiile pangermanismului.

De aici, aşa cum am menţionat mai devreme, ieşirea la suprafaţă a dictatorilor şi cel de al doilea război mondial cu ororile sale; lichidarea (dezmembrarea} Poloniei şi „catolicizarea forţată” a Croaţiei erau numai două exemple atroce ale acestor orori.

Nu avea nici o importanţă că 25 de milioane au murit în lagărele de concentrare, că alte 32 de milioane de soldaţi au murit pe câmpul de luptă şi 29 de milioane au fost răniţi şi mutilaţi; acestea sunt statisticile oficiale ale ONU şi arată mărimea acelui măcel! De această dată, conducerea bisericii romane credea că scopurile sale fuseseră atinse; şi se putea citi în ziarul "Basler Nachrichten" din Basel: „Acţiunea germană asupra Rusiei ridică problema evanghelizării acestei ţări; Vaticanul este foarte interesat în aceasta” („Basler Nachrichten”, 27 martie 1942).

Şi acest extras dintr-o carte menită să-l glorifice pe Pius XII: „Vaticanul şi Berlinul au încheiat un pact care permitea misionarilor catolici de la *Collegium Russicum* să pătrundă în teritoriile ocupate şi să plaseze teritoriile Baltice sub nunciatura Berlinului” („Mesaje din timpul războiului, adresate lumii”, de Pius XII).

"Catolicizarea" Rusiei era pe punctul de a începe sub protecţia Wehrmacht-ului şi SS-ului în acelaşi mod în care fusese făcută în Croaţia de către Pavelici şi asociaţii lui, dar la o scară mult mai mare. Acesta era cu adevărat un triumf pentru Roma!

Ce dezamăgire apoi când atacul hitlerist s-a oprit în faţa Moscovei şi când von Paulus şi armata sa au fost prinşi la Stalingrad! Era în perioada Crăciunului din 1942 şi se poate citi din nou mesajul – mai degrabă o vibrantă chemare la arme – adresat „naţiunilor creştine” de către Sfântul Părinte: „Acesta nu este un timp pentru plângere, ci pentru acţiune. Fie ca entuziasmul pentru cruciadă să cuprindă creştinătatea şi chemarea "Dumnezeu o vrea" să fie auzită; fie ca noi să fim gata să ne sacrificăm şi să slujim ca cruciaţii din vechime... Noi vă rugăm şi vă implorăm să luaţi asupra voastră gravitatea şi grozăvia situaţiei... Cât despre voluntarii care participă la această sfântă cruciadă a timpurilor moderne, ridicaţi sus

stindardul şi declaraţi război întunericului acelei lumi care este despărţită de Dumnezeu".

În această zi a naşterii lui Isus suntem departe de „pacea creştină". Această cuvântare războinică nu era expresia acelei „stricte neutralităţi" cu care se auto-măgulea Vaticanul când era vorba de probleme internaţionale. Acea cuvântare era cu atât mai nepotrivită cu cât Rusia era aliatul Angliei, Americii şi Franţei libere! Zâmbim când citim vehementele contestaţii ale apărătorilor lui Pius XII, care ne spun că războiul lui Hitler nu a fost o cruciadă, când acest cuvânt apare clar menţionat în mesajul Sfântului părinte. „Voluntarii" pe care papa îi chema la arme, aceştia erau din Diviziile „Azul" şi din cei recrutaţi de cardinalul Baudrillart la Paris. Acesta declarase pe 30 iulie 1941: „Războiul lui Hitler este un plan nobil de apărare a culturii europene".

Notăm, totuşi, că Vaticanul nu mai este interesat în apărarea acestei culturi, căci el tinde să revolte naţiunile Africii împotriva Franţei. Pius XII spunea: „Biserica catolică nu se identifică cu cultura Vestului" ("Le Monde", 13 aprilie 1956).

Înşelătoriile şi contradicţiile grosolane sunt interminabile, mai ales din partea celor care-l acuză pe Satan a fi „tatăl tuturor minciunilor"!

Campania din Rusia a armatelor hitleriste, „aceşti nobili apărători ai culturii europene", a fost susţinută şi a avut parte şi de implicarea iezuiţilor care converteau oameni. Cineva ar fi mirat de ceea ce făcea Sfânta Tereza înainte de acest dezastru! Pius o numise (Pius XI) „sfânta care patrona nefericita Rusie" şi Canonul Coube a reprezenta stând în picioare „zâmbind, dar tot atât de teribil ca o armată pregătită pentru lupta cu gigantul bolşevic".

Îşi dăduse duhul sfânta din Lisieux – folosită pentru tot feluri de lucrări de către biserică – sub marea şi gigantica sarcină dată acesteia de către Sfântul Părinte? Nu ar fi de mirare.

Dar, în locul micuţei sfinte, exista încă Regina cerului care îşi asumase deja răspunderea în 1917 de a aduce înapoi în turma bisericii romane pe schismatica Rusie. Să citim ce scrie "La Croix" despre asta: „Le vom reaminti cititorilor noştri că însăşi Fecioara din Fatima promisese convertirea ruşilor, dacă toţi creştinii ar fi executat cu sinceritate şi bucurie toate legii evanghelice" ("La Croix", 11 iunie 1947).

Vrem să subliniem că, potrivit preoţilor iezuiţi care sunt mari specialişti în lucruri miraculoase, Mijlocitoarea cerească recomanda, ca fiind foarte eficace, folosirea rozariului. Această făgăduinţă a Fecioarei a fost pecetluită de „un dans al soarelui", o minune care s-a petrecut din nou în 1951, în grădinile Vaticanului, numai în folosul lui Pius XII.

Cu toate acestea, ruşii au pătruns în Berlin, în ciuda cruciadei cerute de papă – şi, până acum, conaţionalii lui Hruşciov nu s-au arăta nerăbdători, din câte ştiu, să apară în haine de pocăinţă şi cu lanţuri de gât la uşa catedralei Sfântul Petru.

Ce a mers greşit? Nu au făcut creştinii destule rugăciuni cu rozariul lor? Nu se împlinise numărul de „zeci" de rugăciuni cerut din cer? Am fi tentaţi să credem că aceasta ar fi cauza dacă, desigur, nu ar exista anumite detalii obscene în povestea legendară a Fatimei. Promisiunea convertirii Rusiei, dată vizionarei Lucia în 1917, a fost scoasă la lumină

abia în 1941, când a devenit călugăriţă şi a fost făcută publică în octombrie 1942 de cardinalul Schuster, un partizan aprins al Axei Roma-Berlin; a fost făcută publică la cererea, sau să zicem ordinul lui Pius XII, acelaşi Pius XII care trei luni mai târziu făcea sus menţionata chemare la cruciadă.

Foarte „edificator”, desigur: unul din apologeţii Fatimei admite că din această cauză, problema „şi-a pierdut în mod evident ceva din valoarea profetică” (Michael Agnellet, „Miracolul de la Fatima”, pag.54). Acesta este ultimul lucru care s-ar putea spune despre ea! Un anumit canonic, mare specialist în problema "miracolelor portugheze", ne spune ca pe o confesiune: „Trebuie să mărturisesc că, în ceea ce mă priveşte, am adăugat cu mare repulsie la prima mea ediţie textul făcut public de Eminenţa sa, Cardinalul Schuster” (Canon Barthas, „Fatima, miracolul sec. XX”). Înţelegem, desigur, bunele intenţii ale canonului Barthas...

Deci, Sfânta Fecioară i-a spus păstoriţei Lucia, în 1917: „Dacă cerinţele mele vor fi luate în seamă, Rusia va fi convertită”, povăţuind-o în acelaşi timp să ţină secretul numai pentru ea. Atunci cum ar fi putut creştinii să afle cerinţele şi să le respecte? „Credibile quia ineptum”.

Se pare că, din 1917 până în 1942, "nenorocita Rusie" nu a avut nevoie de rugăciuni oferite în numele ei, dar ele au fost cerute de urgenţă numai după înfrângerea naziştilor la Moscova şi atunci când von Paulus a fost prins la Stalingrad!

Singura concluzie pe care o permite această dezvăluire târzie este următoarea: supranaturalul este un lucru puternic, dar trebuie mânuit cu multă atenţie.

După Montoire, generalul iezuit Halke von Ledochovschi vorbise deja cu trupa sa despre prima adunare generală a Companiei care ar urma să aibă loc la Roma după capitularea Angliei, adunare a cărei importanţă şi strălucire nu şi-ar fi găsit egal în întreaga istorie a Companiei!

Dar Cerul a hotărât altfel, în ciuda Sfintei Tereza şi a Doamnei de la Fatima. Marea Britanie şi-a adunat toate puterile în faţa inamicului, Statele Unite au intrat în război (chiar dacă părintele iezuit Coughlin s-a străduit tare mult să nu se întâmple aceasta), aliaţii au debarcat în Africa de Nord iar campania naziştilor în Rusia a fost un dezastru. Pentru Ledochovschi aceasta a însemnat prăbuşirea marelui său vis. Exterminatorii din rândurile Wehrmacht-ului şi SS-ului se retrăgeau împreună cu convertitorii iezuiţi. Sănătatea generalului nu a rezistat acestui dezastru şi acesta a murit.

Să vedem însă ce este acest "Russicum" pe care Pius XI şi Ledochovschi l-au adăugat, în 1929, organizaţiei şi aşa destul de bogate şi variate a bisericii romane. „Odată cu Constituţia apostolică "Quam Curam", Pius XI a creat acest seminar rusesc, în Roma, unde tineri apostoli de toate naţionalităţile puteau primi pregătirea, "cu condiţia ca ei să adopte, înainte de toate, ritualul religios slav-bizantin, şi apoi minţile lor erau prelucrate în aşa fel încât să se dedice în întregime îndatoririi de a aduce Rusia înapoi la turma lui Hristos” ("Noua casă" Viitorul catolic – 7 decembrie 1958).

Acesta era scopul colegiului pontifical rus, numit "Collegium Russicum", al Colegiului pontifical Oriental şi al Colegiului Roman – toate

aceste trei centre fiind administrate de Compania lui Isus. La Colegiul Roman – din Piaţa del Gesu, 45 – găsim pe ucenicii iezuiţi, şi printre aceştia pe unii care poartă numele de "Russipets", căci ei sînt destinaţi să meargă în Rusia. Credincioşii ortodocşi ar trebui să fie foarte atenţi, căci foarte mulţi campioni valoroşi sînt hotărâţi să-i sfărâme. Trebuie să menţionăm, totuşi, că mai sus numitul „Noua casă”, afirmă: „Toţi aceşti preoţi sînt desigur destinaţi să plece în Rusia. Dar acest proiect nu se poate realiza în momentul de faţă”.

Potrivit acestei publicaţii speciale, presa sovietică numea pe aceşti apostoli, „paraşutiştii Vaticanului”. Şi, din mărturia unui om bine informat asupra subiectului, am ajuns la concluzia că această denumire li se potriveşte foarte bine. Persoana în cauză nu este altul decât iezuitul Alighiero Tondi, profesor la Universitatea pontificală gregoriană, care a respins exerciţiile spirituale ale lui Ignaţiu de Loyola, nu fără vâlvă, şi a demisionat din Companie.

Putem citi următoarele, între alte declaraţii, într-un interviu acordat de acesta unui ziar italian: „Activitatea din *Collegium Russicum* şi din alte organizaţii legate de acesta este foarte variată. De exemplu, împreună cu fasciştii italieni şi cu ceea ce a mai rămas din nazismul german, iezuiţii organizează şi coordonează numeroase grupe anti ruseşti, grupe aflate sub ordinele autorităţii ecleziastice. Scopul cel mai înalt este de a fi gata pentru răsturnarea guvernului din Est. Finanţarea este făcută de organizaţiile ecleziastice conducătoare. Aceasta este activitatea la care recurg capii clerului. Tot aceştia ar putea repede să-şi dezbrace sutanele atunci când sînt acuzaţi că se amestecă în politică, îndemnând episcopii şi preoţii din Est să conspire împotriva guvernelor lor.

Când am discutat cu iezuitul Andrei Urusov, am spus că era condamnabil să afirmi în "Osservatore Romano", vocea oficială a Vaticanului, şi în alte publicaţii ecleziastice, că spionii demascaţi sunt „martiri ai credinţei”, Urusov a izbucnit în râs.

„Ce ai scrie, părinte?” m-a întrebat. „I-ai numi spioni, sau mai rău? Astăzi politica Vaticanului are nevoie de martiri. Dar, pentru moment, sunt greu de găsit aceşti martiri. Aşa că îi fabricăm”.

„Dar acesta este un joc necinstit!” El şi-a scuturat capul cu ironie.

„Eşti inocent, părinte. Datorită muncii tale, ar trebui să ştii mai bine decât oricine că şefii bisericii au fost întotdeauna inspiraţi de aceleaşi reguli”.

„Şi cu Isus Hristos, cum rămâne?” am întrebat. El a râs.

„Nu ar trebui să ne gândim la Isus Hristos”, a spus el. „Dacă ne-am gândi la El, am sfârşi pe cruce. Iar azi a venit timpul să-i punem pe alţii pe cruce şi nu să ne punem pe noi înşine acolo” (Interviu apărut în "Il Paese", pe 2 octombrie 1954.

Prin urmare, aşa cum bine a spus iezuitul Urusov, politica Vaticanului are nevoie de martiri, voluntari sau nu. El „a creat” milioane în timpul celor două războaie mondiale.

Capitolul 8. Papa Ioan XXIII ridică masca.

Dintre toate închipuirile în general acceptate în lume, spiritul de pace şi armonie atribuit Sfântului Scaun este probabil cel mai dificil de dezrădăcinat, căci acest spirit pare a fi moştenit în natura autorităţii apostolice...

În ciuda lecţiei istoriei – nu pe deplin cunoscută sau prea repede uitată – cel care se numeşte pe sine "VICARIUS FILII DEI" (Locţiitorul Fiului lui Dumnezeu) trebuie în mod necesar să întruchipeze – în ochii multora – idealul dragostei şi fraternităţii pe care ni-l arată Evanghelia. Nu este logic să fie aşa, întrucât şi sentimentele o cer?

În realitate, evenimentele ne fac să ne dăm seama că această presupunere favorabilă trebuie combătută cu putere, şi credem că acest lucru a fost demonstrat în mod suficient. Dar biserica este foarte prudentă – aşa cum ni se aminteşte adesea – şi întotdeauna acţiunile ei reale sunt înconjurate în mod indispensabil de precauţiuni care înşeală aparenţele. „Un renume bun face mai mult decât o pungă plină cu aur”, spune un proverb. Dar este şi mai bine să le ai pe amândouă. Vaticanul – care este extrem de bogat – se ghidează după acest principiu. Pofta lui de dominare politică are întotdeauna pretexte „spirituale şi umanitare”, acest aşa-zis "centru al creştinătăţii" fiind ridicat în slăvi datorită pungii pline cu aur (sau cu ajutorul ei) şi astfel "bunul renume" asigură curgerea continuă a aurului în punga despre care am vorbit.

Vaticanul nu se abate de la această linie de conduită, şi când poziţia pe care o ia în probleme internaţionale este clar arătată prin atitudinea celor din ierarhia lui, legenda despre absoluta lui imparţialitate de-abia mai este ţinută în viaţă prin acele scrisori enciclice solemne şi prin alte documente pontificale. Era hitleristă a demonstrat şi multiplicat aceste exemple. Dar ar putea oare să fie altfel când o putere autoritară vrea să fie în acelaşi timp transcendentă (spirituală) şi universală (pământească)?

Momente când această mască a părut că se ridică au fost foarte puţine. Pentru ca lumea să fie martoră unui asemenea spectacol, era necesar un moment neprevăzut, o întâmplare neaşteptată care, în ochii Sfântului Scaun, să pericliteze interesele sale vitale. Numai atunci ar pune deoparte toate ambiguităţile şi îşi pune tot creditul pe care-l are la dispoziţia unei anumite partide.

Aceasta s-a întâmplat la Roma, pe 7 ianuarie 1960, cu ocazia conferinţei "la vârf", care aducea împreună pe conducătorii din Est şi din Vest într-o încercare de stabilire a condiţiilor unei adevărate coexistenţe paşnice între apărătorii celor două ideologii. Desigur, poziţia Vaticanului înaintea unui astfel de proiect nu ne lasă nici un dubiu. În Statele Unite, cardinalul Spellman a demonstrat-o cu prisosinţă prin îndemnul adresat catolicilor de a-şi exprima ostilitatea faţă de Hruşciov, atunci când acesta a fost oaspetele preşedintelui american. De partea lui, dar fără a o exprima în mod clar, papa Ioan XXIII a arătat puţin entuziasm faţă de destindere în mesajul "creştin". "Speranţa", pe care mesajul o exprimă, de a vedea restabilită pacea în lume, dorinţă care ar fi trebuit să fie un imperativ într-un astfel de document, este foarte fragilă în comparaţie cu nenumăratele apeluri către conducătorii vestici de a fi prudenţi. Dar, până la acea dată, Vaticanul îşi arătase doar faţa cea bună.

Ce s-a întâmplat atunci în mai puţin de două săptămâni? Cumva vreo altă „speranţă” – poate de a vedea pe cea dintâi dând greş – s-a dovedit zadarnică? Poate decizia preşedintelui Republicii Italia, Gronchi, de a merge la Moscova a făcut să dea pe afară paharul amărăciunii romane?

Orice ar fi fost, furtuna a izbucnit brusc pe 7 ianuarie 1960 şi tunetele ecleziastice au început să bubuie (cu o furie fără precedent) asupra conducătorilor statelor „creştine”, vinovaţi de a vrea să pună capăt războiului rece. Pe 8 ianuarie, "Le Monde" scria următoarele: „În ziua în care preşedintele Republicii Italia se pregătea să meargă într-o vizită oficială la Moscova, cardinalul Ottaviani, succesorul cardinalului Pizzardo ca secretar al Sfântului Scaun sau şef al tribunalului suprem al bisericii, a ţinut o cuvântare uimitoare în biserica Santa Maria Maggiore. Niciodată vreun conducător al bisericii, cu un post atât de important la Vatican, nu a atacat autorităţile sovietice cu atâta furie sau să mustre cu atâta asprime puterile Occidentale de a fi tratat cu ele”.

"Le Monde" a publicat largi extrase din acest discurs violent care justifică pe deplin calificativul de "uimitor".

„Timpurile lui Tamerlanes sau întors”, afirma Ottaviani, iar conducătorii Rusiei sînt descrişi ca „noii antihrişti” care „condamnă la deportare, închisoare, masacrează şi nu lasă în urmă decât pustiu”. Oratorul este şocat că nimeni nu este „speriat când dă mâna cu ei” şi că „din contră, se întrec în a schimba zâmbete amabile cu ei”. Apoi el aminteşte ascultătorilor săi că Pius XII s-a retras la Castel Gandolfo atunci când Hitler a venit la Roma – uitând, totuşi, să adauge că acelaşi pontif a încheiat cu numitul Hitler un Concordat foarte avantajos pentru biserică.

Călătoriile spaţiale nu au fost nici ele cruţate în această denunţare violentă: „omul cel nou... crede că poate viola Cerurile prin acte de bravură în spaţiu şi astfel să demonstreze încă odată că Dumnezeu nu există”.

„Politicienii şi oamenii de stat din Occident care”, după spusele cardinalului, „s-au prostit de frică”, erau puşi pe jăratic, la fel şi „creştinii” care „nu reacţionau în nici un fel”...

În final, concluzia virulentă şi semnificativă: „Putem fi noi mulţumiţi cu orice fel de destindere căci, în primul rând, nu poate fi nici un fel de linişte în omenire până când nu se respectă dreptul la libertatea conştiinţei şi credinţei şi astfel faţa lui Hristos este încă o dată scuipată, încoronată cu spini şi lovită? Putem noi oare întinde mâna acelora care fac astfel de lucruri?”

Aceste adresări dramatice nu ne pot face să uităm că Vaticanul cu greu poate vorbi despre „respectul conştiinţei”, căci l-a nesocotit fără ruşine în ţările în care avea supremaţia, cum a fost Spania lui Franco, unde protestanţii au fost crunt persecutaţi. De fapt, este foarte imprudent – în special din partea Secretariatului Sfântului Scaun – să ceară altora să aibă „un elementar respect” faţă de ceea ce biserica romană nu avea deloc.

Scrisoarea enciclică "Quanta cura" şi "Syllabus" sunt foarte explicite. „Anatema asupra celor ce spun: fiecare om este liber să îmbrăţişeze sau să practice religia pe care o consideră a fi corectă” (Syllabus).

„Este o nebunie să gândeşti că libertatea de conştiinţă şi religioasă sunt simple drepturi ale fiecărui om” (Enciclica "Quanta cura"). Judecând după modul în care-i tratează pe eretici, nu este de mirare că Vaticanul condamnă în mod sistematic toate încercările de a se cădea la învoială între ţările „creştine” şi cele care erau numite în mod oficial „ateiste”. „Nu există pace pentru cei răi”.

Şi părintele iezuit Cavelli, ca mulţi alţii înaintea lui, declară că această intransigenţă este „legea cea mai imperativă” a bisericii romane.

Ca un corespondent al acestei explozii de furie din partea cardinalului, vom cita un alt articol care a apărut în acelaşi număr al ziarului "Le Monde" din 9 ianuarie 1960: „Umanitatea se apropie de situaţia în care distrugerea reciprocă devine posibilă. În lumea de azi nu există un alt eveniment care să poată fi comparat cu acesta... De aceea, noi trebuie să luptăm fără încetare în vederea realizării unei păci juste”. Astfel a vorbit preşedintele Eisenhower ieri, marţi, înaintea Congresului Statelor Unite, în acelaşi timp când la Roma, cardinalul Ottaviani condamna coexistenţa ca fiind părtăşie cu crima lui Cain.

Contrastul dintre cele două moduri de gândire nu poate fi mai izbitor: cel uman şi cel teocratic, la fel şi primejdia de moarte ce pluteşte deasupra lumii datorită acelui nucleu de fanatici orbi – am numit astfel Vaticanul.

"Sfântul" lor egoism este deasupra unei asemenea împrejurări şi nu ţine cont de urgenta şi necesitatea unui acord internaţional, cu scopul evitării unei exterminări totale care ameninţă lumea.

Secretariatul Sfântului Scaun – tribunalul suprem, al cărui trecut este bine cunoscut – nu ţine cont de aceste aspecte minore. Participă ruşii la liturghie? Acesta este lucrul important şi dacă preşedintele Eisenhower nu-l înţelege, aceasta este din cauză că „s-a prostit de frică”, pentru a folosi termenii vajnicului predicator.

Frenezia delirantă a cuvântării cardinalului Ottaviani ne face să zâmbim şi în acelaşi timp ne şochează. Şi mulţi se gândesc că acest instigator cu greu ar putea convinge pe „creştini” că bomba atomică trebuie acceptată cu recunoştinţă. Dar noi trebuie să fim atenţi! În spatele acestui purtător de cuvânt al Sfântului Scaun stă întreaga organizaţie pontificală – şi în special această armată secretă a iezuiţilor, formată nu din simpli soldaţi. Toţi membrii acestei faimoase Companii lucrează pe coridoarele puterii şi acţiunile lor, fără a face mare zarvă, pot fi foarte eficiente, asta însemnând că pot face mult rău.

S-a răspândit zvonul că atacul brutal al cardinalului Ottaviani nu reflectă cu exactitate concepţia Sfântului Scaun, ci numai pe cea a grupării aşa-numite "integriste". Presa catolică din Franţa a încercat să atenueze efectele acestui discurs violent – şi "La Croix", în special, a prezentat doar scurte extrase din el, omiţând partea violentă. Oportunism inteligent, desigur, dar aceasta nu a putut înşela pe nimeni. Este pur şi simplu imposibil ca o astfel de critică ascuţită, de o importanţă politică deosebită şi care a fost expusă de la amvonul bisericii Santa Maria Maggiore de către secretarul Sfântului Scaun, să se fi făcut fără aprobarea şefului conclavului, a însuşi suveranului pontif.

Şi, după câte ştim, el nu l-a renegat niciodată pe elocventul său subordonat. Papa Ioan XXIII nu putea arunca el însuşi o astfel de bombă – ci făcând pe unul din cei mai marcanţi demnitari ai conducerii biserici să-i ia locul, el a vrut să arate în mod evident acordul său tacit.

Mai mult, printr-o stranie coincidenţă, o explozie de mai mici dimensiuni a avut loc în acelaşi timp sub forma unui articol în "Osservatore Romano" (ziarul Vaticanului – n.t.) care condamna din nou socialismul, chiar şi pe cel ne-marxist, ca fiind opus adevărului creştin. Totuşi, cei care "practicau" această greşeală politică nu erau excomunicaţi precum comuniştii. Ei încă aveau speranţa de a scăpa de iad – dar rămânea ameninţarea purgatoriului.

Prin opoziţia vehementă la orice încercare de a aduce împreună Estul şi Vestul, aştepta Vaticanul unele rezultate pozitive? Spera întradevăr să-i sperie pe şefii de state care urmăreau o politică de pace? Sau era cel puţin speranţa de a provoca o mişcare printre credincioşi, contrară „destinderii”?

Pe cît de iraţională poate părea o astfel de speranţă, pe atât de posibil este că ea a cuprins aceste minţi clericale. Viziunile lor ciudate sunt cu necesitate legate de producerea unor astfel de iluzii. Şi mai mult, aceşti prezicători nu puteau da uitării o anumită iluzie pe care au folosit-o îndelung pentru a-i înşela pe cei ce se încredeau în ei şi pe ca re se părea că o împărtăşesc. Ne referim la „convertirea Rusiei”, anunţată de Sfânta Fecioară în persoană la Fatima în 1917 păstoriţei Lucia, care apoi a îmbrăcat haina monahală şi a mărturisit mult mai târziu (în 1941) despre ea.

Această poveste cu cocoşul roşu ne face să zâmbim, dar rămâne faptul că Vaticanul – sub pontificatul lui Pius XII – a propagat-o în toată lumea prin predici, declaraţii solemne, discursuri, un torent de cărţi şi pamflete şi prin peregrinările statuii prin tot continentul, a acestei noi şi foarte politice "Notre Dame" căreia, se zice, şi animalele veneau să i se închine. Această propagandă zgomotoasă avea scopuri precise, aşa cum se aminteşte în afirmaţiile clare din "La Croix" din 1 noiembrie 1952: „Fatima a ajuns o răspântie. Soarta naţiunilor poate fi decisă mai bine acolo decât în jurul mesei tratativelor”.

Susţinătorii ei nu se mai pot ascunde în ambiguităţi. Alternativa este foarte clară: „Destindere sau război rece”. Vaticanul a ales războiul şi nu ascunde acest lucru.

Alegerea nu ar trebui să surprindă pe nimeni. Dacă experienţele trecute, chiar şi cele mai recente, au fost o lecţie pentru noi şi dacă aceasta surprinde pe cineva, noi credem că aceasta se întâmplă datorită declaraţiei neceremonioase sau a lipsei de camuflaj.

Începem să înţelegem această violenţă când ne dăm seama de importanţa mizei pentru suveranul pontif. Am judeca greşit Vaticanul crezând că a renunţat la o speranţă tot atât de veche ca însăşi schisma: aceea de a aduce pe credincioşii ortodocşi înapoi sub ascultare de Roma, printr-o victorie militară. Ridicarea lui Hitler a avut acest scop, dar nici înfrângerea cruciadei lui nu a deschis ochii conducerii bisericii romane asupra nebuniei unor astfel de ambiţii.

Mai era o dorinţă arzătoare: de a elibera în Polonia, Cehoslovacia şi Ungaria, această „biserică tăcută”, care a devenit aşa datorită schimbării neaşteptate a evenimentelor – pentru Sfântul Scaun – cruciadei naziste. „Cine vrea prea mult, pierde totul”, spune un proverb care nu i-a inspirat niciodată pe fanatici.

Pentru a-şi relua asaltul asupra Estului şi a-şi recâştiga vechile fortăreţe, Vaticanul se sprijină încă pe Germania, campionul ei european care este în mare nevoie de o nouă vigoare şi putere. În fruntea RFG – partea vestică a marelui Reich – Vaticanul a plasat un om de încredere, cancelarul Conrad Adenauer, şambelanul secret al papei şi politica pe care a dus-o timp de 15 ani a purtat cu claritate amprenta Sfântului Scaun. Arătând la început o mare precauţie şi un liberalism oportunist, omul care a rămas în amintirea concetăţenilor săi ca „Vulpoiul bătrân”, a lucrat la reînarmarea ţării sale. Desigur, reînarmarea "morală" a populaţiei şi a tineretului german în special, era un imperativ de prim rang.

De aceea, posturile din ministere şi administraţie ale Germaniei de Vest au fost deţinute de indivizi cu trecut hitlerist notoriu – lista este foarte mare – Şi conducători ai industriei ca von Krupp şi Flick, care nu demult fuseseră condamnaţi ca şi criminali de război, direcţionau din nou lucrarea gigantică ce le fusese încredinţată. Ca întotdeauna, scopul scuză mijloacele.

Legătura dintre Adenauer şi Roma poate fi văzută şi din vizita pe care Adenauer a făcut-o la Vatican cu câteva zile înainte de discursul incendiar al cardinalului Ottaviani. Coincidenţă? Presa a fost unanimă în a sublinia atmosfera de simpatie şi prietenie din timpul audienţei la papa Ioan XXIII. Am putea aminti aici şi lunga întrevedere dintre Adenauer şi cardinalul Tardini, secretarul de stat al Vaticanului.

Spectaculosul amestec al Sfântului Scaun în politica internaţional prin glasul cardinalului Ottaviani a şocat chiar şi pe catolicii care erau obişnuiţi cu acest tip de afaceri politice ale Vaticanului. Dar perpetuarea războiului rece era vitală pentru puterea politică şi financiară a Vaticanului, încât acesta nu a ezitat să repete astfel de fapte, chiar dacă prima de acest f el a fost primită destul de rău.

Vizita lui Hruşciov în Franţa din martie 1960 a fost un alt exemplu. Viceprimarului din Dijon i s-a interzis de către episcopul de Burgundi să-l întâmpine pe Hruşciov, locul acestuia fiind ţinut de un funcţionar. Pe bună dreptate se întreba "Le Monde" în 30 martie: „Cine are autoritate asupra primăriei din Dijon: episcopul sau prefectul? Şi deasupra acestor reprezentanţi ai puterii centrale, papa sau guvernul francez?” Răspunsul este, desigur, mai întâi teocraţia.

După vizita lui Hruşciov şi demonstraţiile ostile organizate de cardinalii Spellman şi Cushing, opinia publică a început să-şi pună întrebarea asupra realei independenţe pe care o poate avea un preşedinte faţă de Sfântul Scaun. Mulţi se tem, în acest caz, că afacerile externe vor fi înclinate în favoarea intereselor bisericii romane, în prejudiciul intereselor naţionale ale Statelor Unite.

Rezistenţa faţă de destinderea Est-Vest a fost organizată în mod făţiş după „bomba” aruncată de cardinalul Ottaviani. Vaticanul, recurgând la arme spirituale, a făcut tot posibilul pentru a ţine naţiunile şi naţiile într-

un antagonism ireconciliabil, recurgând întotdeauna la vechiul principiu: „Dezbină şi stăpâneşte”. Trebuie să ne aşteptăm să-i vedem pe fiii lui Loyola – cei care fac politica Vaticanului – opunând dorinţei de pace şi securitate a naţiunilor, întregul lor arsenal de înşelătorii. Este un război fără milă, un război sfânt, aprins de discursul nebunesc al cardinalului Ottaviani. Şi Compania lui Isus îl va urmări cu încăpăţânarea unei insecte – „spre o şi mai mare slavă a papei” – fără nici o teamă faţă de catastrofa care ar putea rezulta. Mai degrabă să piară lumea, decât supremaţia suveranului pontif!

CONCLUZIE

Evoluţii actuale şi perspectiva biblică a bisericii romane[2].

Împărăţia Romană mondială este de nedespărţit de biserica romană. În zilele lui Constantin ea a început cu biserica imperială, apoi a devenit biserică naţională şi pe urmă biserică de stat. Desfăşurarea religioasă s-a încheiat cu cea statală şi din instituţia religioasă s-a format o structură statală, şi anume "statul bisericesc" care a existat peste veacuri. Nici o altă biserică, de la „biserica din Răsărit” şi până la biserica anglicană mondială, nu are, în calitate de instituţie religioasă, caracter de stat. Biserica romană este în mod oficial un stat independent în cadrul altui stat, aceasta este puterea politică cea mai importantă pe pământ; Vaticanul întreţine relaţii diplomatice cu peste 100 de ţări, aceasta însemnând schimb de ambasadori cărora Sfântul Scaun le-a dat denumirea de „nunţiu”. De ce nu are astfel de relaţii diplomatice şi o altă biserică recunoscută? De ce numai biserica Romei? Pentru că aceasta este o formaţie politico-statală care, în sens spiritual, are menirea să răspundă de toţi cei care aparţin tuturor statelor.

La vizitele papale totul decurge ca la vizitele unui şef de stat suprem, unde acesta trebuie să fie primit cu toate onorurile. Când Hristos a vorbit despre Împărăţia lui Dumnezeu, s-a referit El oare la „biserica romană” pe care papii au ridicat-o în faţa lumii? Poate această putere mondială politică, economică şi religioasă să fie Biserica lui Hristos? A fost aceasta voia lui Dumnezeu? Aceasta a fost intenţia lui Isus Hristos când a înfăptuit răscumpărarea pe Golgota?

Conform celor văzute de proorocul Daniel în vedenii, aflăm că până la sfârşitul acestei civilizaţii sunt prevăzute patru împărăţii mondiale. Ultima este Împărăţia Romană mondială (Daniel cap.2-7). Evoluţia acestor împărăţii mondiale este dovedită de istorie: împărăţia babiloniană a durat din 606-538 î.Hr., împărăţia mezilor şi perşilor din 538-330 î.Hr; urmat apoi împărăţia greacă, sub Alexandru cel Mare, care a durat din 330-301 î.Hr. Începând cu 301 î.Hr., Împărăţia Romană mondială – care va dura până la sfârşitul direct al acestei epoci – a preluat dominaţia. Aceste patru împărăţii au fost simbolizate în Daniel 7 prin patru animale. În proorocia biblică un animal simbolizează întotdeauna o putere, o împărăţie sau un domnitor care şi-a exercitat puterea (Daniel 7:17-23).

[2] Fragmente din lucrarea dr. Ewald Frank, „Creştinismul tradiţional”, Krefeld 2002.

Totul a început cu renumitul bărbat Nebucadneţar care, influenţat de fanatici şi de dorinţa lui de mărire, a poruncit dintr-o dată ca oricine se îndreaptă spre un alt Dumnezeu decât dumnezeii recunoscuţi în împărăţia sa, să fie daţi morţii. Cine nu a auzit despre cei trei bărbaţi care au fost aruncaţi în cuptorul de foc, numai pentru că au chemat Numele adevăratului Dumnezeu, căruia Îi slujeau? Aceeaşi acuzaţie a fost adusă şi împotriva proorocului Daniel, iar pe baza acuzaţiilor el a fost aruncat înaintea leilor. Dar dintr-o dată a apărut, ca din senin, pe perete, textul scris *„Mene, mene, techel upfarsin”*, prin care domnitorul a fost înştiinţat că împărăţia lui este cântărită şi zilele lui sunt numărate. Tot aşa se va întâmpla la sfârşitul acestei generaţii.

În ultimii două mii de ani Roma şi-a exercitat puterea prin toate metodele posibile. Mai întâi în chip politico-păgân, apoi în chip politico-păgâno-"creştin". Fie de către împăraţi, fie mai târziu, de către papi, întotdeauna s-a urmărit extinderea, întărirea şi restabilirea graniţelor acestei împărăţii. Aceasta se realizează cu toate mijloacele posibile. Toate celelalte împărăţii, până la Imperiul britanic, s-au destrămat. şi au trebuit să se încadreze în dezvoltarea generală. Şi împărăţia sovietică a căzut, iar blocul răsăritean este reorganizat pentru ca această unică "împărăţie mondială" să ia fiinţă. Această desfăşurare este socotită de către biserică o biruinţă contra comunismului, aşa cum s-a proclamat la Sinodul European de la Roma, în noiembrie-decembrie 1991. Decăderea bruscă a comunismului înseamnă progresul catolicismului mondial.

În această Împărăţie Romană mondială s-a proclamat, începând cu sec. IV d.Hr. ("Edictul de la Tesalonic", 28 feb. 380) crezul trinitar romano-catolic ca singurul crez valabil. Împăraţii, papii, regenţii şi toţi cei care aveau influenţă s-au simţit datori să sprijine acest ţel cu toată puterea. Cei care s-au adresat singurului Dumnezeu adevărat, cum, spre exemplu, au fost iudeii şi credincioşii de alte convingeri, au fost prigoniţi fără scrupule. Scopul a scuzat întotdeauna mijloacele. Au existat cruciade şi multe aşa-zise „războaie sfinte şi drepte”, pentru că biserica "sfântă şi dreaptă" stătea în spate.

Astăzi nu există nici o posibilitate de a se prezenta ceea ce s-a comis cu adevărat. Cel ce priveşte picturile care redau uneltele de tortură folosite de Inchiziţia „sfântă”, i se face rău. Intoleranţa faţă de credincioşii de altă credinţă şi fanatismul religios orb, care au produs atâta ură, au depăşit orice măsură. Cercetătorii au încercat cu multă reţinere să aducă lumină în această perioadă întunecată. Nu se poate spune îndeajuns de răspicat că toate aceste atrocităţi săvârşite au fost justificate pe baza poziţiei nebiblice, conform căreia în această Împărăţie Romană trebuie să fie valabilă o singură credinţă, şi anume aceea care este reprezentată prin biserica romană.

Papii şi împăraţii şi-au împărţit mereu puterea. Astăzi am numi acesta „joint-venture” sau „power sharing”. Ei au domnit parţial în împărăţia lor cu o brutalitate de nedescris. Această aşa-zisă „Împărăţie Romană sfântă” nu este de fapt sfântă, aceasta nu este Împărăţia lui Dumnezeu. Împărăţia aceasta, prin denumirea ei, este prezentată, intenţionat sau din neştiinţă, în mod fals. Nici un apostol sau vreun bărbat chemat de Dumnezeu nu s-au amestecat vreodată în politică, nici nu au

deţinut puterea lumească. Adevăraţii slujitori ai lui Dumnezeu au vestit în toate timpurile Împărăţia lui Dumnezeu şi au lăsat politica pe seama politicienilor. Împărăţia Romană mondială, compusă din puterea politică, economică şi religioasă, se ridică din nou acum înaintea noastră şi se extinde. O Europă unită a fost visul dintotdeauna al papilor, dar în profeţia din timpul sfârşitului ea joacă cel mai mare rol.

Indiferent de forma de guvernare din diferitele ţări care au făcut parte din această Împărăţie Romană sau care fac parte acum, formele de stat si de guvernare au venit şi au trecut, dar "biserica imperială" a supravieţuit şi a rămas de fier. Pentru a se impune opiniei mondiale, Vaticanul va atrage şi va cuprinde toate celelalte religii instaurându-şi dominaţia ocrotitoare. Astăzi nu se mai aruncă blesteme şi nici nu mai este excomunicat careva, astăzi tuturor li se întind braţele. Papa primeşte în audienţă, în aceeaşi săptămână, un politician din Israel şi pe şeful Organizaţiei pentru Eliberarea Palestinei; la el vin responsabili politici şi religioşi din toate ţările, indiferent de aspectul ideologi sau politic. Toţi şi-au dat seama că fără o vizită făcută papei nu-şi găsesc respectul nici măcar în propria lor ţară. În mod sigur, preşedintele american George Bush a ascultat de consilierii săi când a vizitat Europa în mai 1989, făcându-i mai întâi, din politeţe, o vizită papei. Mihail Gorbaciov, ca mulţi alţii, a procedat la fel. Şi unirea Germaniei a fost hotărâtă acolo pe plan politic. După începutul unirii, în noiembrie 1989, cancelarul Helmuth Kohl i-a mulţumit papei în mod oficial, din Berlin, pentru ajutorul lui puternic. Astfel se face politica mondială (Apocalipsa 17:2-18).

Conform profeţiei biblice, după toate războaiele care au avut loc, va fi proclamată o pace aparentă; duşmanii istorici vor deveni prieteni ca să se împlinească ce este scris: *„Când vor zice: ‚Pace Şi linişte’* - 1Tesaloniceni 5:3). Toată Europa este cuprinsă de o schimbare. În Est şi în Vest oamenii intervin pentru pace, ei demonstrează cu lozincile „Din săbii să facem pluguri” sau „Pace fără arme”. În ultimul timp s-au realizat progrese mari la tratativele de pace. Această pace politică nu va fi declarată de nici un politician, ci de Antihristul, care va domni atunci şi care se va prezenta ca iniţiator şi ca mediator... Dar pacea adevărată şi durabilă va fi adusă de Hristos, adevăratul Domn al păcii.

Dar apologeţii creştini vorbesc despre un „Superman” din timpul sfârşitului şi îl caută în iudaism sau în islam, aceasta arătând doar necunoştinţa lor. Acest om nu va fi nici ateu, nici iudeu, nici musulman, nici budist, nici hindus. Este vorba despre un om încununat, care se consideră domnitor peste toată lumea. Acelaşi om care se prezintă mai întâi iubitor, dar în ceasul X va intra Satana în el, ca în Iuda, şi-l va stăpâni; atunci măsura păcatului şi a nelegiuirii se va umple.

Împlinirea profeţiei biblice nu este valabilă pentru China sau SUA, ci pentru Europa Unită. Preotul Markmann scrie despre aceasta: „După ultimul război, Vaticanul s-a luptat consecvent pentru o Europă nouă şi unită. Papa Paul VI a subliniat în mod deosebit gândul unirii Europei. Deja predecesorii săi, Pius XII ;i Ioan XXIII s-au declarat pentru crearea unei Uniunii Europene cu caracter supra-naţional. Paul VI sublinia că numai credinţa catolică este cea care a „realizat” Europa unită; aceasta ar putea contribui într-o măsură incomparabilă să insufle vitalitate spirituală acelei

culturi comune fundamentale ce ar urma să dea viaţă unei Europe unite, din punct de vedere social şi politic. Necesitatea unirii Europei va deveni din zi în zi mai stringentă, a declarat el în 1963” (O. Markmann, „Endzeit, Entrückung, Antichrist”, pag.70).

Vaticanul a fost puterea iniţiatoare în elaborarea tratatelor romane. Deja în anul 1970 s-au deschis relaţiile diplomatice cu comisia Pieţei Comune din Bruxelles. Se va ajunge la o Europă unită. Mihail Gorbaciov, un om respectat în toată lumea, a subliniat, încă o dată, noţiunea „construirea Casei Europene”, aşa cum a fost elaborată ea în tratatele romane în 1957. Politicieni renumiţi şi clerici au preluat deja aceste cuvinte, introducându-le în vocabularul lor. Toate vocile autoritare se exprimă cu hotărâre, în ultimul timp, pentru unitatea întregii Europe.

„Papa face apel pentru o "Europă fără graniţe". Papa a chemat la construirea unei ‚Europe fără graniţe’ care să nu-şi tăgăduiască rădăcinile creştine. Acest ‚Proiect al unei Europe fără graniţe’ îl încredinţează mamei lui Dumnezeu, Maria, a spus el luni, în faţa a cca. 6.000 de oameni la Covadonga, în Asturia, ultima staţie a călătoriei sale de trei zile în Spania” (Ziarul "Frankfurter Allgemeine", 22.08.1989).

Din nou papa este acela căruia i-a venit ideea potrivită de a face un pod de legătură peste prăpastia dintre Est şi Vest. Citatul următor prezintă o relaţie mai clară despre această problemă: „Interesul puternic al papei pentru o Europă unită pe bază religioasă-catolică se materializează şi în proclamarea de sfinţi protectori (patroni) ai Europei. Deja papa Paul VI îl proclamase pe „Benedict din Norcia” drept patron al Europei. Acum, papa Ioan Paul II a declarat, în cadrul bisericii catolice mondiale, încă doi sfinţi protectori, anume pe fraţii sfinţi Chiril şi Metodiu, care au lucrat în sec. IX ca apostoli şi învăţător ai slavilor; acum ei au fost declaraţi ca sfinţi protectori ai Europei

„Ioan Paul II vrea să evidenţieze, prin sărbătorirea sfinţilor Chiril şi Metodiu şi prin proclamarea lor drept patroni ai Europei, contribuţia acestora la formarea Europei. Pe de altă parte, el vrea să sub linieze faptul că profilul spiritual şi cultural al Europei nu s-a format doar prin civilizaţia romano-latină şi pe baza tradiţiei spiritual occidentale, ci şi prin cultura greacă clasică şi prin tradiţia bizantino-slavonă”.

Preşedintele conferinţei episcopale germane, cardinalul Josef Höffner, a declarat la Köln, în acest context, că efectul acestora, ca „apostoli ai slavilor”, poate fi comparat cu ceea ce a făcut sfântul Benedict pentru Europa de Vest şi Europa Centrală. Toţi aceşti trei sfinţi ar fi deci „constructorii spirituali ai Europei, şi anume ai întregii Europe”.

Decizia papei ar fi o solicitare către toţi ca „toată Europa să fie încredinţată mijlocirii celor trei sfinţi chiar şi în cadrul paşilor hotărâtori întreprinşi deja pe drumul deplinei unităţi dintre biserica catolică şi cea ortodoxă...” (O. Markmann, ibid,, pag.72-73).

Vaticanul, prin organizaţiile lui, joacă cel mai important rol în unirea Europei pe plan politic şi religios. Fără el nu poate fi gândită profeţia pentru timpul sfârşitului. Strategia lui s-a schimbat total după cel de al doilea război mondial; acum este fără violenţă, dar scopul a rămas acelaşi. Al doilea război mondial a fost, după unii cunoscători ai fenomenului, o încercare de a crea prin forţă militară, o Europă catolică.

Ceea ce nu s-a reuşit cu puterea războiului, va deveni realitate în scurt timp pe cale diplomatică, În timp ce milioane de oameni, emigranţi, prizonieri de război aflaţi în lagărele de lucru trebuiau să suporte consecinţele războiului, clerului nici nu i-a păsat de aceştia când şi-a îndreptat iarăşi steagul după direcţia vântului. Cei nevinovaţi au suferit iar cei vinovaţi erau în siguranţă şi-şi jucau rolul mai departe.

La Conciliul Vatican II (1962-1965) linia direcţională a fost stabilită din nou. Bisericile protestante nu au mai fost blestemate şi însemnate ca disidente, ci ca fraţi care s-au despărţit dar care sînt primiţi acum cu braţele deschise. Contrareforma s-a încheiat. Ciudat este însă faptul că nici unul din blestemele care au fost pronunţate împotriva protestanţilor, mai ales la Conciliul de la Trent din 1563, nu a fost retras. Până astăzi nu s-a cerut nici o scuză faţă de evrei, protestanţi şi credincioşi de altă convingere din partea papei şi a bisericii.

Domnitorii de la Roma nu au ţinut niciodată cont de viaţa altora. Cine stătea în calea pretenţiilor lor asupra puterii, fie copii sau oameni maturi, fie duşmani politici sau religioşi, erau înlăturaţi. Nero, Diocleţian, Constantin şi alţii au făcut începutul. Această tendinţă a continuat mai târziu la papii romani. Cine nu s-a supus a fost prigonit şi ucis, indiferent dacă era vorba de păgâni, de evrei sau de creştini de altă convingere, a căror crimă consta doar în faptul că nu s-au supus bisericii romano-catolice.

Constantin este întemeietorul propriu-zis al „bisericii imperiale” romane şi al executării brutale a puterii de către aceasta. El ar fi văzut o cruce de foc pe cer şi, pe lângă aceasta, un text scris: „Cu semnul acesta vei birui”. Acest ucigaş, care în familia lui a ucis pe Licinius şi Bassanius, cumnaţii săi, pe nepotul său, apoi pe fiul lui Licinius, pe socrul său Maximilian, pe fiul său Crispus şi pe propria sa soţie, Fausta, era în acelaşi timp un politician foarte abil. Pentru el biserica era un factor de putere de care s-a şi folosit. Dar el i-a lăsat şi pe păgâni să se afirme. Începând cu timpul acela, din prigoană şi din crime, a rezultat biserica imperială creştino-păgână. Cu numai 70 de ani mai târziu, Augustus a slăvit această biserică., considerând-o „stat dumnezeiesc”. Pentru el, Satana era legat. Dar acolo era o realitate contrarie: el abia atunci a fost dezlegat.

Ziua de naştere a zeului-soare a devenit ziua de naştere a Fiului lui Dumnezeu. Jupiter, Diana şi celelalte zeităţi au fost date jos. Petru, Maria şi alţii au fost declaraţi sfinţi şi ridicaţi pe piedestal. În fond, atunci a avut loc o preluare şi prelucrare deplină a cultului zeilor greco-romani de către „creştinismul” acesta în formare. Zeii păgâni au fost schimbaţi cu sfinţii şi patronii apărători. Populaţia a fost forţată să se supună acestei puteri politico-religioase. Cine nu a vrut să se supună sau cine nu a putut să se supună din cauza conştiinţei, a fost înlăturat. Colaborarea dintre stat şi biserică nu îngăduia altor creştini nici o şansă. Fie în viaţa comercială sau în profesii, fie în cadrul breslelor, boicotul şi prigoana erau peste tot la ordinea zilei.

Abia atunci când papa şi biserica romană se vor scuza pentru moartea a milioane de oameni care au fost expulzaţi din viata aceasta prin manevrele lor, vor avea ei dreptul să vorbească despre protecţia „vieţii celor nenăscuţi”. Viaţa care nu s-a născut încă trebuie protejată, iar

viaţa care s-a născut deja a fost şi este animal de vânat!! Nu au făcut chemări pentru cruciade chiar papii şi nu i-au binecuvântat ei pe soldaţii plătiţi nepăsându-le însă de viaţa acestora? S-a ţinut cont în cruciadele sau războaiele religioase de femeile gravide şi de copii, în general, de viaţa omenească? Ce fatalitate, dacă chiar în apropierea mănăstirilor sînt scoase la lumina zilei schelete de copii!

În "Catehismul pentru adulţi", pag.256, biserica este declarată un sacrament. Faptul că în biserica catolică există şapte sacramente, în general, se cunoaşte, dar că şi biserica să fie un sacrament, iată ceva nou. Citat: „Biserica-sacrament al Duhului. Greutăţi ale bisericii. La întrebarea în legătură cu locul Duhului Sfânt, mărturisirea de credinţă a bisericii răspunde: „Cred în unica biserică sfântă, catolică şi apostolică”. Biserica mărturiseşte, aşadar, că Duhul lui Hristos lucrează continuu în ea şi prin ea, de-a lungul istoriei. Ea crede că este locul sfânt, chiar sacramental, semnul şi unealta lucrării Duhului Sfânt.

Între mărturisirea cu buzele şi realitate este o diferenţă ca de la cer la pământ. Nu Duhul lui Hristos a fost cel care a lucrat atât de brutal în istoria bisericii. Dumnezeu nu va ierta atrocităţile comise, ci va răzbuna sângele nevinovat (Apocalipsa 6:9-10, Apocalipsa 18:7-8), pentru că acestea s-au petrecut cu voia. Dacă nu ar mai urma o prigoană pentru creştini, am putea privi acest capitol ca rezolvat. Dar conform profeţiei apocaliptice, acum vine unirea politico-religioasă, apoi vin boicotul şi prigoana. *„...şi nimeni să nu poată cumpăra sau vinde”* (Apocalipsa 13:17). Aşa cum s-a întâmplat cu evreii din timpul celui de al doilea război mondial şi mai înainte, tot aşa se va întâmpla şi cu creştinii biblici într-un timp scurt de prigoană. Crima lor va consta în faptul că ei nu vor face parte dintr-o denominaţie creştină oficială, astfel nu vor face parte din Conciliul Mondial al Bisericilor sau din biserica romană. Ei vor fi priviţi ca instigatori şi nu vor fi suportaţi de societate. Dacă pentru obţinerea unui serviciu trebuie menţionată religia, se poate, de exemplu, lua imediat o decizie în legătură cu primirea sau neprimirea unui serviciu de către cineva. Vor reuşi atunci politicienii să mai protejeze onoarea sau viaţa cuiva, mai ales a celor de altă convingere şi credinţă?

Pentru confirmarea acestui cuvânt biblic trebuie să spunem că această împărăţie este numită în Biblie *„fiara care a primit o rană de sabie”* (Apocalipsa 13:14). Sabia Duhului este Cuvântul lui Dumnezeu, iar reformatorii au provocat acestei puteri o rană mortală cu Cuvântul lui Dumnezei. Din cauza aceasta ei erau priviţi ca slujitori ai satanei, de asemenea, şi pentru că însemnau un deranj, chiar un pericol pentru această putere mondială. Dar aşa cum s-a anunţat prin profeţia biblică, această rană se va vindeca din nou şi toată lumea se va mira de acest lucru (Apocalipsa 13:12). Acest proces de vindecare a avansat deja foarte mult.

Toate bisericile protestante şi comunităţile libere au încercat la începutul lor să pună. vestirea Evangheliei în centrul mişcării lor. Astăzi însă celor mai mulţi le-au rămas doar tradiţiile moştenite. Conducătorii denominaţiunilor sunt orbi din punct de vedere spiritual şi nu observă încotro merge drumul lor. Nici cei ce fac parte din grupările fundamentaliste nu au o privire clară, încât să poată rândui profeţia biblică

actuală în lumina Cuvântului descoperit. Unii au deviat în „demitizări”, alţii în „teoria de eliberare liberală” şi la protestanţi a mai rămas doar un creştinism cu numele, un botez şi o cununie creştină. Numai un număr foarte redus de oameni au avut o experienţă cu Hristos şi pot fi rânduiţi în mod biblic, drept creştini.

Înainte de conciliul „Vaticanum Secundum”, în anul 1960, papa Ioan XXIII a creat un secretariat pentru probleme ecumenice sub conducerea cardinalului Augustin Bea. S-a depus o muncă uriaşă; formulările au fost corelate cu exprimările tuturor bisericilor pentru ca fiecare din ele să îşi audă, în continuare, propriul limbaj şi pentru a putea să treacă cu vederea diferenţele care nu pot fi depăşite. În „Lexiconul pentru teologie şi biserică”, vol.13, de la pag.12 până la 26, Herder scrie, pe înţelesul tuturor, despre „Conciliul Vatican II”, la tema „Ecumenismul şi unirea” lucruri pe care fiecare ar trebui să le citească cu atenţie:

„Secretariatul este o putere cu autoritate papală, un canal făcut pentru comunicare şi un mijloc care ajută tuturor formelor de colaborare pentru ca să se realizeze unirea... De la o astfel de înţelegere a plecat şi Paul VI când, fiind în funcţia de cardinal, a luat parte, în Domul din Milano, la 7.06.1963, la funeraliile lui Ioan XXIII şi a vorbit despre „Universalitatea credinţei catolice” şi despre „Ecumenismul bisericii catolice”... Pentru el, „Ecumenismul catolicizării” a însemnat unitatea în toate domeniile, cu mari posibilităţi de dezvoltare într-un nou capitol al istoriei bisericii”.

În par. 7 se vorbeşte despre dezbinări şi despărţiri. Din cauza „slăbiciunilor omeneşti”, din necunoaştere reciprocă şi din cauza înstrăinării în cadrul turmei lui Isus Hristos, s-au ivit certuri, s-au desprins părţi din biserică şi s-au înfiinţat grupuri independente. Pentru că biserica poate fi numai una, nu poate să existe o altă biserică pe lângă aceea, condusă de urmaşul lui Petru, care vrea ca aceasta să fie singura şi adevărata biserică. Nici o biserică despărţită de scaunul lui Petru m este, în acelaşi timp, ascultătoare şi bisericii vizibile şi celei cereşti.

În par. 9 scrie: „Cine trăieşte cu o credinţă bună într-o biserică despărţită, nu este considerat de biserica adevărată ca un străin. Dar el duce lipsă de unele mijloace mântuitoare, mai ales de conducerea prin institutul de învăţământ, care ajută la păstrarea desăvârşită a credinţei şi a obiceiurilor. De aceea este dorinţa Conciliului ca toţi «disidenţii» care sunt îngrijoraţi de unitatea deplină a turmei lui Hristos, să vină într-un ţarc”.

Acum urmează condiţiile concrete ale reunificării, descriindu-se drumul înspre aceasta. Orientalii trebuie să ştie că dacă vor să se ataşeze şi să-şi reocupe locul, nu trebuie să li se ceară reîntorşilor mai mult decât este nevoie, adică să devină membri ai bisericii (par. 48). Fără a tăgădui ereziile, ei trebuie să depună într-o formă simplă o mărturie referitoare la credinţa care cuprinde şi recunoaşterea unirii bisericii. Orientalilor li se va recunoaşte dreptul disciplinei proprii. Închinările lor sunt valabile şi ei pot să le practice în continuare” (51).

„Să vorbim cu fraţii noştri această limbă evanghelică pe care ei o înţeleg şi care îi emoţionează. Să le spunem că slujba lui Petru este o diaconie, o însărcinare pastorală, o slujbă pe care a primit-o conducătorul apostolilor lui Hristos, nu pentru a domina cu putere, ci pentru a îndruma

turma lui Hristos... În biserică, acesta este tabloul păstorului suveran, care-i atrage într-un mod deosebit pe fraţii despărţiţi şi care numai prin dragoste îi conduce cu mâini tari înspre adăpostul lui Hristos, care este biserica catolică”.

„Dorinţa de astăzi a lui Dumnezeu, pe care El a dat-o comunităţilor creştine despărţite, este unirea şi arătarea adevăratei ţinte: biserica, unica instituţie mântuitoare pentru toţi”.

„Paragraful 50 se adresează printr-un apel fiecărui creştin, îndemnându-l să urmeze invitaţia bisericii mamă. Creştinii nu sunt priviţi numai ca persoane individuale, ci şi ca persoane „unite în comunităţile lor”.

„Acela care doreşte să-L urmeze din toată inima pe Hristos şi care vrea să crească în ierarhia ecumenică, sub conducerea Duhului lui Hristos, trebuie să se apropie tot mai mult de biserică, ea fiind casa lui Dumnezeu în care se află locaşuri diferite şi să fie în unitatea şi sub conducerea locţiitorului lui Hristos, care este papa de la Roma”.

„Toţi botezaţii formează deja o comunitate în Hristos şi catolicii ar trebui să-şi recunoască vina pentru despărţiri şi ar trebui să-L roage pe Dumnezeu să conducă, în felul Său propriu, poporul Lui răsfirat spre o unitate deplină”.

„Necesitatea apartenenţei la unica şi adevărata biserică este precizată în cap. I; ecumenismul catolic, ca principiu de bază, este prezentat într-un mod care trebuie să depăşească dificultăţile şi temerile fraţilor despărţiţi”.

„Mişcarea ecumenică are de-a face numai cu pregătirea căilor care duc în final la reconstituirea unităţii tuturor creştinilor în turma Hristos”.

Documentele şi declaraţiile complete ale Conciliului Vatican II, care se află în lucrarea scrisă de von Herder sunt, la citire, foarte interesante. Pe pag. 747 stă scris la sfârşit: „Roma, la Sf. Petru, în 7 dec.l9?? Eu, Pavel, episcop al bisericii catolice”. Totul este aşa de perfect croit încât bisericilor despărţite li se deschid porţile şi uşile, iar braţele se întind spre ele. Toţi cei care au fost botezaţi în formula trinitară sînt recunoscuţi de biserică, botezul lor fiind considerat valabil. Cu câţiva ani mai înainte nu era cazul.

Ceasul decisiv este aici, momentul în care nu va mai exista un „înapoi” este aproape. Ultima avertizare din ceruri răsună astfel: *„Ieşiţi din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiţi părtaşi la păcatele ei, şi să nu fiţi loviţi cu urgiile ei!”* (Apocalipsa 18:4). Cine este în acel moment în cadrul marii „biserici unite” religioase, nu poate aparţine Bisericii lui Isus Hristos. Acest lucru este valabil şi pentru membrii comunităţilor libere şi direcţiilor protestante, a căror denominaţii se întorc prin Conciliul Mondial al Bisericilor, în sânul bisericii romane. Fiecare denominaţiune poartă automat semnul fiarei – semnul de recunoaştere al "bisericii mamă". Cine recunoaşte învăţătura trinitară romano-catolică şi a fost botezat în formula nebiblică, aparţine de fapt de biserica romană, fără ca să ceară apartenenţa.

Gândul modern al unirii se bazează pe o neînţelegere: în rugăciune, Mântuitorul s-a rugat pentru unitatea mântuiţilor. El s-a referit la ai Săi, nu la o unire a credinţelor diferite în biserica din Roma şi sub conducerea papei. Astfel sună cuvintele rugăciunii Sale: *„...pentru ca ei să fie una,*

cum şi noi suntem una – Eu în ei şi Tu în Mine – pentru ca să fie în chip desăvârşit una, ca să cunoască lumea că Tu M-ai trimis şi că i-ai iubit cum M-ai iubit pe Mine” (Ioan 17:22-23). Numai cel ce a fost cu adevărat născut din nou poate fi încadrat în această unitate dumnezeiască. Este vorba, pe de-o parte, de unirea biblică cu Hristos şi Biserica Lui şi, pe de altă parte, de unirea nebiblică în biserica romană. Fiecare trebuie să ia pentru sine o decizie pentru a stabili cui aparţine.

*****
***
*